

Pesti László - Tarjányi Ferenc

Budapesti nagy parkok növényjegyzéke

2011

TARTALOM

1. Városmajor
2. Vérmező
3. Gellért-hegy - Tabán
4. Óbudai-sziget (Hajógyári-sziget)
5. Margit-sziget
6. Városliget
7. Károlyi-kert
8. Múzeum-kert
9. Orczy-kert
10. Kerepesi temető
11. Népliget

Budapesti nagy parkok növényjegyzéke.

Jelen összeállítás 1975 és 2011 közötti szakaszos megfigyelés eredményeként jött létre, részben korábbi adatok felhasználásával.

A felsorolás így történeti összesítés mely természetszerűleg naprakész állagú nem lehet.

Az említett növények jelentős hányadát a helyszínen már nem találjuk meg, de éppen ezért törekedtünk minden elérhető növénynevet összegyűjteni s legalább írásban a jelen- és utókornak megőrizni.

Kéziratunk tartalmazza a

Városmajor,

Vérmező,

Tabán,

Gellérthegy,

Óbudai-Hajógyári sziget,

Margitsziget,

Városliget,

Károlyi kert,

Múzeum kert,

Ludovika tér - Orozy park,

Kerepesi temető,

Népliget

növényjegyzékét s abból 15 példány készült.

Ezeket olyan gyűjteményekbe juttattuk, ahol - a nagyon kevés - érdeklődő hasznosíthatja.

2011. szeptember 12-én.

Pesti László - Tarjányi Ferenc.

1. Városmajor

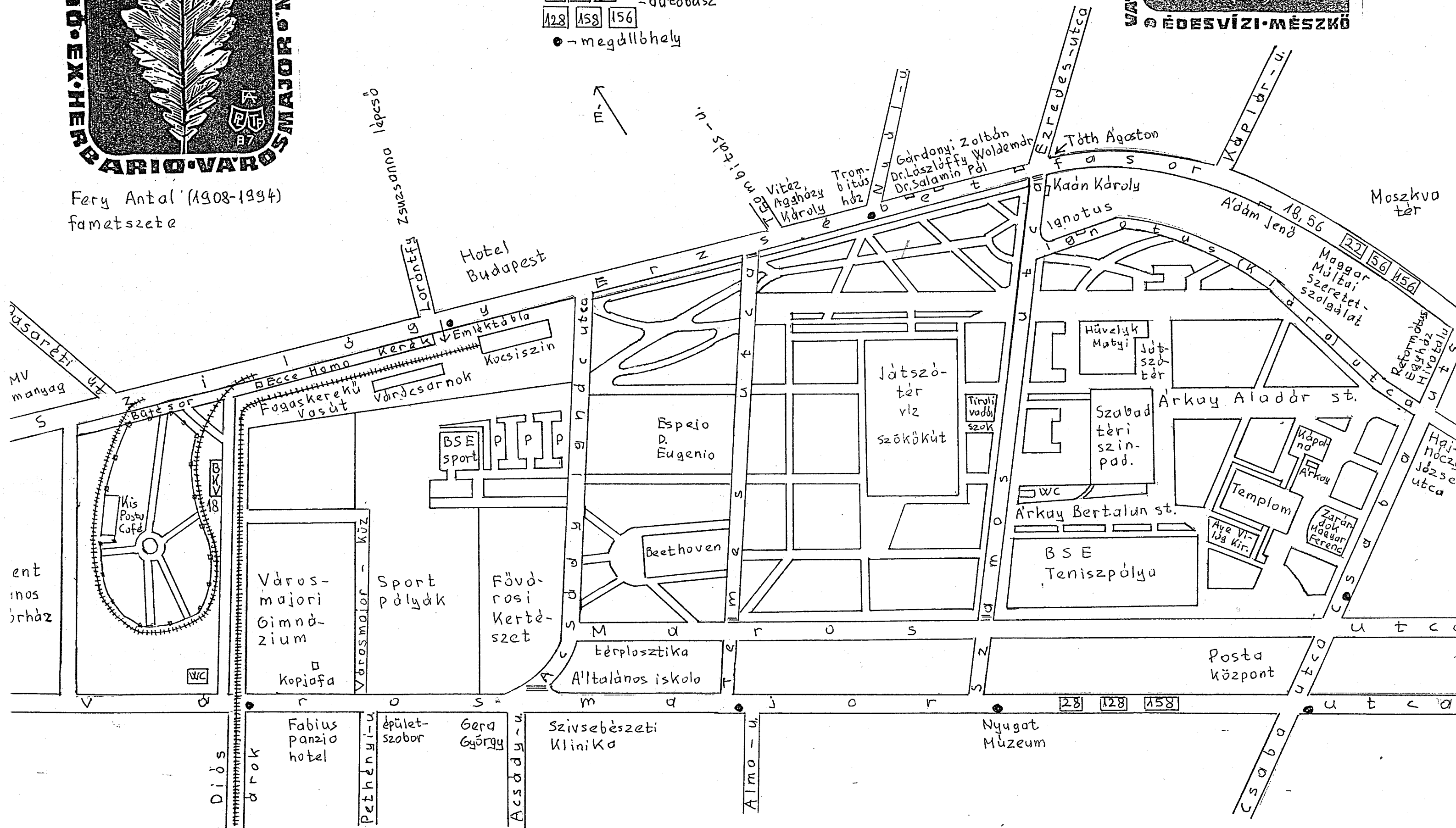
A Városmajor, Budapest első közparkja, a XII. kerületben, az Isten-hegy és a Martinovics-hegy /Kis-Svábhegy/, valamint a Rózsadomb között fekvő terület, melyből 100 381 négyzetméter kiterjedésű rész a park, hozzáértve a Szent János kórház előtti kisebb teret is, a villamos végállomással. Határvonalai a Szilágyi Erzsébet-fasor, a Csaba-utca, a Maros-utca, a Városmajor-utca; a korábban Klára- most Ignotus-utca a Moszkva-tér felé zárja le a teret. A Szamos-utca, a Temes-utca és az Acsády Ignác-utca keresztezik a parkot. A terület a török hódoltságig kaszáló volt s a rajta áthaladó Ördögárok árterülete. Az Ördögárok Nagykovácsi község határából indul s útját a Dunában, az Erzsébet-híd fölött fejezi be. A park fái e pataknak köszönhetik átlagosnál nagyobb méretüket. A hely később a várbeliek szántóföldje volt. Buda visszafoglalásakor a vértések a mai Alma-utca torkolatánál, a Városmajor-utcai iskola helyén megverték a török lovas segédcsapatokat, megakadályozva ezzel a felmentő sereg várba jutását. 1686 után a katonaság használatába került, a várparancsnokság és Buda város tanácsa között tulajdonjogáért pereskedés folyt. 1724-ben Daun Henrik József várparancsnok majorságot és villát épített az Ördögárok partján s a terület többi részét átengedte a városnak. Daun telke pontosabban a Fővárosi Kertészet telepe és az iskola helyén volt, támpilléres fala ma is látható a kertészet egyik épületébe foglaltan. A telek körül nagy rét terült el, amit jóval később is Ecce Homo-rétnek neveztek az azóta is itt álló szoborról. Daunt 1730-ban áthelyezték, birtokait a Tanács 3000 forintért megvásárolta, így az egész Városmajor Buda tulajdona lett. Az Ignotus-utca és a Szilágyi Erzsébet-fasor közötti házsort helyén 1740 és 1780 között temető volt. A Csaba-utca és a Krisztina-körút közötti házak helyén volt a Bors-rét, a Városmajor így a Vérmezővel és a későbbi Horváth-kerttel egybefüggő, szabad terület volt. II. József császár a Budára jött tisztviselők kényelmére az Egyetem áttelepítésével a Krisztinavárosból áthelyezett Botanikus Kert helyén közkertet akart létrehozni, de Buda Tanácsa ezt a helyet házhelynek kívánta felosztani és cserébe Niczky Kristóf és Pavianovics János javaslatára a Városmajort engedte át közkert céljára, mely indítványba az uralkodó beleegyezett. Használatát illetően több terv született, így téglaegető, takácsműhely, kórház építése került szóba. A parkot francia-kert stílusban kezdték építeni. A Városmajor-utcai oldalon eperfa-iskola volt, ahol az ültetendő fákat termelték. A város a területet 1731 és 1783 között kertészeknek adta bérbe, de mivel mindig kevesebbet fizettek - többek között az itt gyakorló katonaság tönkre tette a veteményeket -, 1783-ban el akarta adni. Ezt a császár megtiltotta és 1785-ben üdülőkert építését rendelte el s az építésre 6982 forintot adott. A telepítést Tallherr tervei alapján Kock Antal városi kertész kezdte el, de az alapmunkákat se fejezte be. A terv egyenes utakat, sövényeket, virágágyakat írt elő. A szükséges fákat - hárs, nyár, szil -, a város a Budakeszi- és a Dunabogdányi erdőkből hozatta, ezeket a major közepén fasorokba ültették. Tallherr József Schönbrunnban ismerte meg a kertépítést. Az elképzelés szigorú mértani beosztás szerint Daun vendéglővé alakított nyaralóját lépcsős terrasszal emelte ki, az egyenes utakat köröndök tagolták. Egy 1786-os térkép a park területét 332 351 négyzetméter nagyságúnak ábrázolja. A telepítés 1787-ben 3000 facsemete ültetésével el is készült. Ekkor vált a Városmajor azzá a parkká, mely most, egyharmadára zsugorodva, már két évszázada felüdülést nyújt Buda lakosainak. 1780-tól rendszeres mulatságokat szerveztek. 1791-ben a hivatalába iktatott Sándor Lipót nádor 19. születésnapját itt ünnepelték. 1814-ben a Bécsi Kongresszus résztvevői is meglátogatták a kertet. Második virágkorát az 1830-as években élte, ekkor Kock Antal városi kertész irányította a munkákat. 1831-ben Baczó József városi mérnök tervet készített a Városmajornak a Krisztina-körúttal való összekapcsolására, ez nem valósult meg, a területet parcellázták, sőt 1825-től mutatóváznyos bódék felállítását is engedélyezték. Az utolsó népünnepély 1849-ben volt Budavár visszafoglalásának emlékére. A szórakozóhely, ahová különösen a várbeli Nádor-laktanya bosnyák helyőrsége járt mulatni, lassan lezüllött. Később megalakult a Városmajori Intéző Bizottság, vezetője Schwartz Ferenc volt. A park fenntartása 1879-ben 5-6000 forintba került. A Városmajor híres volt kútjainak jó vizéről, ezek egyikéből még a Várba is hordták a vizet. E kutak jó hírére alapozta dr. Siklóssy Károly a Város-

majori Vízügyintézetet, melynek parkjaként az egész Városmajort ki akarta bérelni. A kutakat az első világháború után betemették. 1885-ben a Székesfőváros Tanácsa elhatározta a Városmajor kertészeti rendezését, sétányokat építettek és parkosították a régi, majd 1934-ben az új templom környékét. 1890-ben parcellázták a Klára /Ignotus-/ utca és a Széll Kálmán /Moszkva-/ tér közötti területet, az itt épült pompás villák előkertjei részben pótolták a park területvesztességeit. 1917-1920 között orosz hadifoglyok részvételével beboltozták az Ördögárok itteni szakaszát. A kápolnát 1923-25-ben építették Árkay Aladár tervei szerint. Az újabb, kubista stílusú, vasbetonból készült templomot 1930-33 között emelték, a harangtorony 1936-ban lett kész, a templommal árkád köti össze, ez alatt folyik az Ördögárok. Az új épület tervezője Árkay Bertalan. A két neves építészről néhány éve a templom két oldalán haladó sétányt nevezték el. Az épület a háború alatt megsérült, a károkat 1965-ben állították helyre. A háború 1945 februárjában érte el a parkot, mely a többi kerthez hasonlóan ideiglenes temetővé és szemétkerakóhellyé vált. 1965-66-ban kivágták a hollandiai szilfavész következtében kiszáradt szilfákat, ezeket még 1765-ben ültették. 1967-ben a Fővárosi Kertészet fennállásának 100. évfordulójára Dalányi László és Mester Jenő tervezésében mintaját-szótér épült, amit később felújítottak, szökőkutas játszószerrel láttak el és kerítés védelme alá helyezték. Mint általában minden parkba, ide is kertidegen létesítmények telepedtek. A nyugati oldalon van a Fogaskerekű Vasút 1874-ben üzembe helyezett végállomása. A Szabadtéri Színpadot 1952-ben építették és 1965-ben korszerűsítették. A Maros-utca mellett található a Budapesti Sport Egyesület tenispályája és tornacsarnoka. A Fogaskerekű végállomása melletti sporttelep 1986-ban készült el. A Városmajori Gimnázium szintén parkterületet vett igénybe, igaz, nagy kertjével gyarapítja a zöldfelületet és a Városmajor-utcában széles fasori sáv is hasznos zöldfelület. Az Acsády Ignác-utcában van a Fővárosi Kertészet töredékére zsugorodott telepe, mely korábban virágzó faiskola és termszóttelep volt. Az itt élő ritka növények közül megemlítjük a kocsányos tölgyet, amit Gaál Franciska színésznő hozott Párizsból. A 18-as villamos végállomása melletti teret díszes vaskerítéssel vették körül s az utakra Schönbrunn-típusú kertbútorok kerültek. Ugyanitt több büfé szolgálja a közönség kényelmét. A park fasori- és közlekedési sávok alakjában a Szilágyi Erzsébet-fasor felé is terjed. Értéktényező a kőzetgyűjtemény-be-mutató, ami 1974-ben ideszállított hazai kőfélésekből áll, ezek: daci-toandezit, diabáz, édesvízi mészkő, gránit, gránit alpit, hárshegyi homokkő és konglomerátum, jáspis, jura vörös mészkő, kalcit, kovásodott fatörzs, kvarcit, lajtamészkő, lávakőzet, opál, piroxén andezit, riolit, bazalt, ürömi kő. Szobrok, emlékművek: Árkay Aladár emlékkút, Ave Világ Királynője, Ecce Homo = Ülő Fájdalmas Krisztus, Espejo D. Eugeno, Fogaskerekű Vasút emléktáblája, Fogaskerekű Vasút kerékpárja mint ipari emlék, Hüvelyk Matyi, Játszótér emléktáblája, lebontva, játszótéri szökőkút, Kopjafa a Gimnázium kertjében, Ludvig van Beethoven, Mackó úrfi kútja, áthelyezve, Magyar Ferenc emléktáblája és hársfája, térplasztika az általános iskola kertjében, Tiroli Vadászok emlékműve, Zarándok emlékmű, beton kerti díszpad egy lakóház kertjében, rongált. Emléktáblák a határoló utak házainak falán: Ignotus = Veigelsberg Húgó, Kaán Károly, Vitéz Aggházy Kamill, Gárdonyi Zoltán, Dr. Lászlóffy Woldemár, Dr. Salamin Pál, Tóth Agoston, Gera György, épületdíszítő szobor. Nevezetes intézmények: Csaba-utca 16. Mayer Ferenc alapította árvaház, most általános iskola. Városmajor-utca 48/b. Nyugat Emlékmúzeum. Városmajor-utca 59. általános iskola, tervezték Kós Károly és Györgyi Dénes. Városmajor-utca 68. Szívsebészeti Klinika. Maros-utca 34. Posta Központ. Szilágyi Erzsébet-fasor 5-7 Térképészeti Intézet. A park növényeiből egy hajdani különlegességet említünk meg, a kékhüvelyt - Decaisnea fargesii.

Fery Antal (1908-1994)
fametszeje

- Jelmagyarázat
 víz-ivókút
 - emléktábla
 - útelzdő
 - vaskerítés
 - sínpár
 18,56-villamos
 22 28 56 -autóbusz
 128 158 156
 -megállóhely

A Városmajor növényjegyzéke.

A Városmajor növénytakaróját Borbás Vince dolgozta fel, az állattannal dr. Margó Tivadar foglalkozott s ebből a madártani rész Frivaldszky János munkája

Daedalea quercina - dedálea tapló, tölgyrönkön
Polyporus versicolor - tarka tapló "
Hymenochaete tabacina - sárgásbarna börgomba, tölgyrönkön
Fistulina hepatica - ehető májgomba
Spumaria alba - varjúnyál gomba, cserjéken
Anthriscus trichospermus - útszéli turbolya
Taraxacum officinale - pitypang
Medicago lupulina - komlós lucerna
Bryum argenteum - ezüstszürkés moha, kövek nyílásaiban
Sagina procumbens - heverő szagján "
Scherochloa dura - kőperje, keréknyomok iszapos talaján
Artemisia pontica L.
Ranunculus pedatus W. et K.
Euphorbia esula L.
Peplis portula L.
Convolvulus arvensis - mezei folyóka
Erigeron canadense - betyárkóró
Carduus acanthoides - útszéli bogáncs
" nutans - bókoló "
Verbascum phlomoides - szöszös ökörfarkkóró
Salsola kali - ballagófű
Ballota nigra - peszterce
Melandryum album - esti mécsvirág
Ustilago violacea - a *Melandryum* úszke
Bodo socialis Ehrbg.
Cryptomonas glauca Ehrbg.
Lagonella euchlora Ehrbg.
Sphaerosina volvox Ehrbg.
Eudorina elegans Ehrbg.
Pandorina morum Ehrbg.
Chlamidomonas pulvisculus Ehrbg. A. Braun
Euglena viridis Ehrbg.
" deses Ehrbg.
Microglena monadina Ehrbg.
Amoeba diffluens Ehrbg.
Ancella vulgaris Ehrbg.
Brachionus urceolaris Ehrbg.
Anguillula aceti O. Fr. Müll.
Coleps hirsutus Ehrbg.
Calpoda cucullus Ehrbg.
" ren Ehrbg.
Lepadella ovalis Ehrbg.
Oxytricha affinia Stein.
" pellionella Ehrbg.
Stylonchia mytilus Ehrbg.
" pustulosa Ehrbg.
Vorticella campanula Ehrbg.
Vaginicola chrystallina Ehrbg.
Monas crepusculum Ehrbg.
" guttata Ehrbg.
Uvella uva Ehrbg.
Cercomonas viridis Duj.
Polystoma uvella Ehrbg.
Loxodes rostrum Ehrbg.
Chilodon cucullus Ehrbg.
Euplodes charon Ehrbg.
Niphargus mediodanubialis - középdunai bolharák. A pocsolyába került lomb-
levélből ez rágja ki a puhább részeket a szilárd erezet közül.

Monostyla Vargae - kerekessféreg a vízvezeték vizében
 " Stössneri " "
 Parastenocaris Entzii, vezőslábú rák " "
 " budapestiensis " " "
 " similis " " "
 " pannonicus " " "
 Limnaeae stagnalis O. Fr. Müll.
 Limax agrestis L.
 Anodonta cygnea L.
 Philodina roscola Ehrbg.
 Rotifer vulgaris Ehrbg.
 Leptodera appendiculata Schn.
 Diplogaster rivalis Leydig.
 Pelodera Pellio Schn.
 Vortex viridis M. Schultze.
 Cyclidium glaucoma Ehrbg.
 Glaucoma scintillans Ehrbg.
 Bursaria vernalis Ehrbg.
 Plagiotoma lumbrici Duj.
 Spirostomum ambiguum Ehrbg.
 Stentor polymorphus Ehrbg.
 Rovarak.
 Belodera obliquetruncata Rosh.
 Amawobius ferox Walck.
 Tegenaria domestica Cl.
 " Derhamii Scop.
 Clubiona pallidula Cl.
 Epeira diademata Cl.
 " sclopetaria Cl.
 Thomisus onustus Walck.
 Lycosa amentata Cl.
 Salticus formicarius De Geer.
 Epiblemum scenticum Cl.
 Ballus depressus Walck.
 Philacus chrysops Poda.
 Hydrachna cruenta O. Fr. Müll.
 Tetranychus telarius L.
 Erythraeus parietinus Herm.
 Ixodes ricinus L.
 Argas reflexus Latr.
 Macrobiotus Hufelandii S. Sch.
 Arctiscon tardigradum Schrk.
 Opatrum Viennense Duft.
 Thylacites pilosus Fabr.
 Pilemia hirsutula Froehl.
 Clythra pilicollis Lac.
 Setina roscida Esp.
 Simocaephalus vetulus O. Fr. Müll.
 Scapholeberis mucronata O. Fr. Müll.
 Cypris fuscata Jur.
 Lithobium forficatum L.
 Cermatia aranceoides Pall.
 Geophilus subterraneus L.
 Oniscus murarius Cuv.
 Porcellio scaber Leach.
 Dorcadion Scopolii - csikoshátú zebracincér
 Pyrrhus pilula - pilulabogár
 Otiorrhynchus ligustica
 Cleonus piger
 " cinereus
 Pentodon idiota - medvebogár
 Chrysomella fastuosa - aranyzöld levélbogár pesztercén
 Aciptilia pentadactyla - fehér szellemlepke
 Timandria amata - laboda lepke

Leptura sexguttata - hatpettyes virágcsincér Sorbusokon
 Gastropacha quercifolia - tölgylevél lepke
 Lymantria dispar - gyapjaslepke
 Acronycta megacephala - nyárfalepke
 Lamia toxtor - szövőcsincér nyárfán
 Bombylus major - pöszörlégy, virágok felett lebeg
 " discolor " " " "
 Oecanthus pellucens - pirregő tücsök
 Creagris plumbens - hangyaleső
 Dictyna civica - kis falipók, hálója épületek falán
 Haltica olaracea - füzike bolha
 Vanessa urticae - kis rókalepke
 Papilio podalirius - kardoslepke
 Lycaena icarius - apró kéklepke

Madarak.

Galerida cristata - búbos pacsirta
 Muscicapa striata - szürke légykapó
 Sturnus vulgaris - seregély
 Passer domesticus - házi veréb
 " montanus - mezei *
 Carduelis chloris - zöldike
 " carduelis - tengelic
 Serinus serinus - csicsörke
 Fringilla coelebs - erdei pinty
 Larus ridibundus - dankasirály
 Falco tinnunculus - vörös vércse
 " subbuteo - kabasólyom
 Accipiter nissus - karvaly
 Corvus monedula - csóka
 Lullula arborea - erdei pacsirta
 " arvensis - mezei "
 Oriolus oriolus - sárgarigó
 Parus coeruleus - kék cinege
 Sitta europaea - csúszka
 Turdus pilaris - fenyőrigó
 " merula - fekete rigó
 Oenanthe oenanthe - hantmadár
 Saxicola torquata - cigány csaláncsűcs
 Phoenicurus phoenicurus - kerti rozsdafarkú
 " ochruros - házi "
 Luscinia megarhynchos - fülemüle
 Krithacus rubedula - vörösbegy
 Hippolais icterina - kerti geze
 Sylvia atricapilla - barátka poszáta
 " nisoria - karvaly "
 " curruca - kis "

Az 1987-ben végzett felmérés eredménye:

0. Tortella tortuosa /L./ Limpr. - göndör moha

1. Achillea filipendulina Lam.	Compositae
2. Anemone hupehensis Lemne. var. japonica /Thbg./ Rawles	et. Stearn.
3. Aquilegia vulgaris L.	Ranunculaceae
4. Arrhenatherum elatior /L./ G. et C. Presl var. bulbosum	Helleboraceae
Spenner "Variegatum"	Gramineae
5. Aster dumosus L.	Compositae
6. Brunnera macrophylla /Adam./ Johnston.	Boraginaceae
7. Bergenia cordifolia /Haw./ A.S.	Saxifragaceae
8. Campanula persicifolia L.	Campanulaceae
9. Cerastium tomentosum L.	Caryophyllaceae
10. Ceratostigma plumbaginoides Bunge.	Plumbaginaceae

11. <i>Chrysanthemum indicum</i> L.	Compositae
12. <i>Coreopsis lanceolata</i> L.	"
13. " <i>verticillata</i> L.	"
14. <i>Dryopteris filix-mas</i> /L./ Schott.	Polypodiaceae
15. <i>Festuca cinerea</i> Vill.	Gramineae
16. <i>Geranium sanguineum</i> L.	Geraniaceae
17. <i>Geum borsii</i>	Rosaceae
18. <i>Hemerocallis fulva</i> L.	Liliaceae
19. <i>Hosta lancifolia</i> /Thunb./ Engl.	"
20. <i>Iberis sempervirens</i> L.	Cruciferae
21. <i>Iris germanica</i> L.	Iridaceae
22. " " "Variegata"	"
23. <i>Kniphofia uvaria</i> Hook.	Liliaceae
24. <i>Lamium galeobdolon</i> /L./ Bath. "Variegatum"	Labiatae
25. <i>Miscanthus sinensis</i> /Thunb./ Anders. "Zebrina"	Gramineae
26. <i>Phlox subulata</i> L.	Polemoniaceae
27. <i>Physostegia virginiana</i> /L./ Benth.	Labiatae
28. <i>Potentilla rupestris</i> L.	Rosaceae
29. <i>Ruta graveolens</i> L.	Rutaceae
30. <i>Saxifraga sarmentosa</i> L.	Saxifragaceae
31. <i>Salvia officinalis</i> L.	Labiatae
32. <i>Saponaria officinalis</i> L.	Caryophyllaceae
33. <i>Sempervivum marmoreum</i> Gris.	Crassulaceae
34. " <i>tectorum</i> L.	"
35. <i>Stachis byzantina</i> C. Koch.	Labiatae
36. <i>Teucrium chamaedrys</i> L.	"
37. <i>Thymus vulgaris</i> L.	"
38. <i>Veronica chamaedrys</i> L.	Scrophulariaceae
Nyitvatermők.	
1. <i>Abies pinsapo</i> Boiss.	Abietaceae
2. <i>Calocedrus decurrens</i> /Torrey/ Florin.	Cupressaceae
3. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> /Murr./ Parl. 17,5,2.	"
4. " " " " "Fletcheri"	"
5. " " " " "Globosa"	"
6. " <i>nootkatensis</i> /D.Don./ Sudw. 10,5,2.	"
7. " <i>pisifera</i> Endl. "Bulvar"	"
8. <i>Cryptomeria japonica</i> D. Don.	Taxodiaceae
9. <i>Cunninghamia lanceolata</i> Hook.	"
10. <i>Cupressocyparis leylandii</i> /A.B. Jackson et Dallim/ Dallim.	Cupressaceae
11. <i>Ginkgo biloba</i> L. 10,2,1.	Ginkgoaceae
12. <i>Cupressus arizonica</i> Greene.	Cupressaceae
13. <i>Juniperus chinensis</i> L. "Pfitzeriana" 6 m átmérővel	"
14. " " " " "Aurea"	"
15. " " " " "Glaucá"	"
16. " <i>sabina</i> L. "Blaue Donau"	"
17. " " "Tamariscifolia"	"
18. " <i>squamata</i> Buch.-Ham. ex Lmb. "Meyeri"	"
19. <i>Larix decidua</i> Mill. 16,8,5.	Abietaceae
20. <i>Metasequoia glyptostroboides</i> Cheng. et Hu. 720,4,2. 11,7,4.	Taxodiaceae
21. <i>Picea abies</i> /L./ Karst. "Nana"	Abietaceae
22. " <i>pungens</i> Engelm. /a Fogaskerekűnél/	"
23. " " " " "Glaucá" 25,8,3.	"
24. <i>Pinus nigra</i> Arn. 40,9,4. 42,10,4.	"
25. " <i>silvestris</i> L. 22,6,4.	"
26. " <i>strobis</i> L.	"
27. <i>Pseudotsuga menziesii</i> /Mirb./ Franco. 5,2,1.	"
28. <i>Thuja occidentalis</i> L. 13,7,2.	Cupressaceae
29. " " "Malonyana"	"
30. <i>Taxus baccata</i> L.	Taxaceae
31. <i>Taxodium distichum</i> /L./ Rich.	Taxodiaceae

. Lombosfák és cserjék.

1. <i>Acer campestre</i> L. 40,12,10. 55,10,6. 66,10,10.	Acetaceae
2. " <i>ginnala</i> Maxim. 12,5,4.	"
3. " <i>monspessulanum</i> L. 10,5,4.	"
4. " <i>negundo</i> L. 74,14,15. 90,14,20.	"
5. " " <i>"Odessanum"</i>	"
6. " <i>platanoides</i> L. 22,9,4. 52,12,10. 75,12,14.	"
7. " " <i>"Globosum"</i> 33,5,8.	"
8. " " <i>"Schwedleri"</i> 35,8,8.	"
9. " <i>pseudoplatanus</i> L. 75,18,8. 77,14,14.	"
10. " " <i>"Purpurascens"</i> 27,8,6.	"
11. " <i>saccharinum</i> L. 55,12,10.	"
12. " <i>tataricum</i> L. 17,6,4.	"
13. <i>Aesculus x carnea</i> Hayne. 153,12,8. 95,12,12.	Hippocastanaceae
14. " <i>hippocastanum</i> L. 86,20,16.	"
15. " " <i>"Pyramidalis"</i> 51,10,6.	"
16. <i>Ailanthus altissima</i> /Mill./ Swingle. 95,22,12.	Simaroubaceae
17. <i>Alnus glutinosa</i> /L./ Gaertn. 13,5,3.	Betulaceae
18. <i>Amygdalus triloba</i> /Lindl./ Hicker.	Rosaceae
19. <i>Amorpha fruticosa</i> L.	Fabaceae
20. <i>Andrachne colchica</i> /Fisch. et Mey.	Euphorbiaceae
21. <i>Armenica vulgaris</i> Lam.	Rosaceae
22. <i>Berberis Juliae</i> Schneid.	Berberidaceae
23. " <i>vulgaris</i> L.	"
24. " " <i>"Atropurpurea"</i>	"
25. <i>Betula verrucosa</i> Ehrh.	Betulaceae
26. " " <i>"Youngii"</i>	"
27. <i>Buddleia Davidii</i> Franch.	Loganiaceae
28. <i>Buxus sempervirens</i> L.	Buxaceae
29. <i>Campsis radicans</i> /L./ Soem.	Bignoniaceae
30. <i>Caragana arborescens</i> Lam.	Fabaceae
31. <i>Carpinus betulus</i> L. 54,6,7.	Corylaceae
32. " " <i>"Fastigiata"</i> 4 m magas	"
33. " <i>orientalis</i> Mill.	"
34. <i>Celtis occidentalis</i> L. 56,8,12. 93,17,16.	Ulmaceae
35. <i>Cerasus avium</i> Mönch. 53,6,3.	Rosaceae
36. " <i>mahaleb</i> Mill. 55,10,11. 76,12,12.	"
37. <i>Cercis siliquastrum</i> L. 60,5,10.	Caesalpiniaceae
38. <i>Chaenomeles japonica</i> /Thunb./ Lindl.	Rosaceae
39. <i>Clematis vitalba</i> L.	Ranunculaceae
40. <i>Cornus alba</i> L.	Cornaceae
41. <i>Corylus avellana</i> L.	Corylaceae
42. " " <i>"Fuscorubra"</i>	"
43. " <i>columna</i> L. 14,7,6. 22,12,6.	"
44. <i>Cotinus coggygria</i> Scop.	Anacardiaceae
45. " " <i>"Rubrifolius"</i>	"
46. <i>Cotoneaster dammeri</i> Schneid.	Rosaceae
47. " <i>horizontalis</i> Decne.	"
48. " <i>moupinensis</i> Franch.	"
48./a. " <i>"magastörzsű"</i>	"
49. " <i>nitens</i> Rehd. et Wils.	"
50. " <i>rotundifolius</i> Wall.	"
51. " <i>tomentosa</i> /Ait./ Lindl.	"
52. <i>Crataegus x lavalleyi</i> Hérinq. 7,4,2.	"
53. " <i>monogyna</i> Jack. 16,5,4.	"
54. <i>Cydonia oblonga</i> Mill. 20,3,3.	"
55. <i>Decaiaenea fargesii</i> Franch.	Lardizabalaceae
56. <i>Elaeagnus angustifolia</i> L. 37,6,7.	Elaeagnaceae
57. <i>Epimedium alpinum</i> L.	Berberidaceae
58. <i>Eucommia ulmoides</i> Oliv. 5,8,4.	Eucommiaceae
59. <i>Euonymus europaeus</i> L.	Celastraceae
60. " <i>fortuneia</i> /Turch./ Hand.-Mazz. <i>"Gracilis"</i>	"
61. " " " " <i>"Radicans"</i>	"

62. <i>Evodia hupehensis</i> Dode.	Rutaceae
63. <i>Fagus silvatica</i> L. 33,7,4. 35,7,5. 60,9,10.	Fagaceae
64. " " "Atropurpurea"	"
65. " " "Laciniata"	"
66. <i>Fontanesia fortunei</i> Carr.	Oleaceae
67. <i>Forsythia suspensa</i> /Thunb./ Vahl.	"
68. <i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl. 42,8,5.	"
69. " <i>excelsior</i> L. 125,14,11.	"
70. " " "Pendula" 6,2,2. 7,2,4.	"
71. <i>Genista tinctoria</i> L.	Fabaceae
72. <i>Gleditsia triacanthos</i> L. 60,15,8.	Caesalpinaceae
73. " " "Inermis" 55,16,10.	"
74. <i>Gymnocladus dioecus</i> /L./ K. Koch.	"
75. <i>Juglans nigra</i> L. 40,8,6.	Juglandaceae
76. " <i>regia</i> L. 18,6,3.	"
77. <i>Hedera helix</i> L.	Araliaceae
78. <i>Hibiscus syriacus</i> L.	Malvaceae
79. <i>Hydrangea macrophylla</i> /Thunb./ Ser.	Hydrangeaceae
80. <i>Ilex aquifolium</i> L.	Aquifoliaceae
81. <i>Koeleruteria paniculata</i> Laxm. 44,11,6.	Sapindaceae
82. <i>Laurocerasus officinalis</i> Roem. "Schipkaensis"	Rosaceae
83. <i>Lespedeza bicolor</i> Turem.	Fabaceae
84. <i>Liriodendron tulipifera</i> L. 5,4,2. 8,5,2.	Magnoliaceae
85. <i>Ligustrum ovalifolium</i> Hassk.	Oleaceae
86. " <i>vulgare</i> L.	"
87. <i>Lonicera maackii</i> /Rupr./ Maxim.	Caprifoliaceae
88. " <i>nitida</i> Wils. /Óriási példány/	"
89. " <i>pileata</i> Oliv.	"
90. " <i>tatarica</i> L.	"
91. <i>Lycium halimifolium</i> Mill.	Solanaceae
92. <i>Magnolia kobus</i> D.C. 10,7,3.	Magnoliaceae
93. x <i>Mahoberberis neubertii</i> /Lem./ Schneid.	Berberidaceae
94. <i>Mahonia aquifolium</i> /Pursh./ Nutt.	"
95. " <i>bealii</i> /Hort./ Carr.	"
96. <i>Malus x purpurea</i> /Barbier/ Rehd. 7,4,3.	Rosaceae
97. " " " " "Elise Rthke"	"
98. " <i>silvestris</i> /L./ Mill. 33,7,4.	"
99. <i>Morus alba</i> L. 35,8,6.	Moraceae
100. " " "Fegyvernekiana" 66,5,7.	"
101. " " "Pendula" 21,3,3. 22,3,4.	"
102. <i>Padus avium</i> Mill.	Rosaceae
103. <i>Parthenocissus tricuspidata</i> /S. et Z./ Planch. "Veitchii"	Vitaceae
104. <i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud. 62,13,9.	Scrophulariaceae
105. <i>Persica vulgaris</i> Mill. 20,4,2.	Rosaceae
106. <i>Phellodendron amurense</i> Rupr. 33,5,3.	Rutaceae
107. <i>Philadelphus coronarius</i> L.	Hydrangeaceae
108. <i>Platanus hybrida</i> Brot. 65,12,10.	Platanaceae
109. " <i>orientalis</i> L.	"
110. <i>Polygonum baldschuanicum</i> Regel.	Polygonaceae
111. <i>Populus balsamifera</i> L. 32,16,5.	Salicaceae
112. " x <i>canadensis</i> Moench. 55,8,8.	"
113. " <i>grandidentata</i> Michx. "Favarit" 8,6,4.	"
114. " <i>nigra</i> L. 90,18,14.	"
115. " " "Italica" 86,28,6.	"
116. " <i>tremula</i> L. 40,16,12.	"
117. <i>Prunus avium</i> L. "Pendula"	Rosaceae
118. " <i>cerasifera</i> Ehrh. 40,6,4.	"
119. " " "Atropurpurea" 18,4,6.	"
120. " " "Nigra" 28,5,6.	"
121. " <i>cerasus</i> L. "Umbraculifera" 17,2,2.	"
122. " <i>domestica</i> L. 14,6,4.	"
123. " <i>serrulata</i> Lindl. "Hisakura" 45,12,4.	"
124. <i>Ptelea trifoliata</i> L.	Rutaceae

125.	<i>Pyracantha coccinea</i> Roem.	Rosaceae
126.	<i>Pyrus communis</i> L. 18,12,6.	"
127.	<i>Quercus cerris</i> L. 33,16,5.	Fagaceae
128.	" <i>farnetto</i> Ten. 20,5,10. 20,8,6.	"
129.	" <i>pendunculiflora</i> K. Koch. 60,12,8.	"
130.	" <i>robur</i> L. 60,12,10.	"
131.	" " <i>"Contorta"</i> 55,5,8.	"
132.	" " <i>"Fastigiata"</i> 54,14,3.	"
133.	<i>Rhododendron catawbiense</i> Michaux.	Ericaceae
134.	<i>Rhus typhina</i> L. 7,3,2.	Anacardiaceae
135.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L. 72,16,8.	Fabaceae
136.	" " <i>"Inermis"</i> 68,8,12.	"
137.	" " <i>"Pyramidalis"</i>	"
138.	" " <i>"Umbraculifera"</i> 50,3,3.	"
139.	<i>Rosa canina</i> L.	Rosaceae
140.	" <i>odorata</i> /Andr./ Sweet. <i>"Peace"</i>	"
141.	" <i>rugosa</i> Thunb.	"
142.	<i>Salix alba</i> L. 34,10,4.	Salicaceae
143.	<i>Sambucus nigra</i> L.	Caprifoliaceae
144.	" " <i>"Laciniata"</i>	"
145.	<i>Sophora japonica</i> L. 90,18,14.	Fabaceae
146.	" " <i>"Pendula"</i> 30,3,5.	"
147.	<i>Sorbaria sorbifolia</i> /L./ A. Sr.	Rosaceae
148.	<i>Sorbus aria</i> /L./ Crantz.	"
149.	" " " <i>"Majestica"</i>	"
150.	" <i>aucuparia</i> L. 23,10,4.	"
151.	" <i>austriaca</i> /Beck./ Hedlund. ssp. <i>hazslinszkyana</i> Soó	Rosaceae
152.	" <i>borbásii</i> 11,6,2. 13,5,3.	Rosaceae
153.	" <i>graeca</i> /Spach./ Hedlund. 20,4,7.	"
154.	" <i>semiincisa</i> Borb. 8,4,2.	"
155.	" <i>terminalis</i> /L./ Cr. 12,6,3.	"
156.	<i>Spiraea vanhouttei</i> /Briot./ Zab.	"
157.	<i>Stranvaesia davidiana</i> Decne.	"
158.	<i>Symphoricarpos albus</i> /L./ Blake.	Caprifoliaceae
159.	<i>Syringa laciniata</i> Mill.	Oleaceae
160.	" <i>x persica</i> L. 3x3 m	"
161.	" <i>vulgaris</i> L. 20,4,4.	"
162.	<i>Tilia cordata</i> Mill. 41,10,8.	Tiliaceae
163.	" <i>x euchlora</i> K. Koch. 17,10,6.	"
164.	" <i>platyphylla</i> Scop. 72,18,18.	"
165.	" " " <i>"Fastigiata"</i> 45,10,5.	"
166.	" " " <i>"Vitifolia"</i> 29,8,6.	"
167.	<i>Ulmus carpinifolia</i> Gleditsch. 103,16,18.	Ulmaceae
168.	" " " <i>"Gracilis"</i>	"
169.	" <i>glabra</i> Huds. 85,12,16.	"
170.	" <i>laevis</i> Pall. 95,30,16.	"
171.	<i>Viburnum lantana</i> L.	Caprifoliaceae
172.	" <i>opulus</i> L.	"
173.	" <i>rhytidophyllum</i> Hemsl.	"
174.	<i>Vitex agnus-castus</i> L.	Verbenaceae
175.	<i>Vitis silvestris</i> Gmel.	Vitaceae
176.	" <i>vinifera</i> L.	"
177.	<i>Weigela florida</i> /Bge./ A. Dc.	Caprifoliaceae
178.	<i>Yucca filamentosa</i> L.	Liliaceae
179.	<i>Cedrela sinensis</i> Juss.	Meliaceae
180.	<i>Crataegus oxyacantha</i> L. <i>"Pauls Scarlet"</i>	Rosaceae
181.	<i>Ostrya carpinifolia</i> Scop.	Corylaceae

1987. évi adatok.

2. Vérmező

A Vérmező

A Vérmező Budapest I. kerületében, a Várhegy nyugati oldalán található, a Krisztina körút – Mikó utca – Attila út által határolt területen, s a Horváth-kerttel (ma Haydn-park) együtt a hajdani glacis maradványa, területe 140.000 m².

1752-ben ugyanis a várfalaktól egy puskalövésre jelölték ki a be nem építhető védelmi területet és katonai igazgatás alá helyezték, ennek neve a glacis.

A mai Vérmezőnek nevezett részt tágasabb, rétszerű lapos terület övezte, ennek közepén folyt az Ördögárok, mely Nagykovácsi felől érkezik, áthalad a Hűvösvölgyön, a Városmajoron, a Vérmezőn, a Horváth-kerten, a Tabánon, a Döbrentei téren és az Erzsébet-híd közelében torkollik a Dunába. Nyáron alig folydogált benne a víz és poshadt szaggal árasztotta el a környéket, ezért nevezték Ördögároknak.

1476-ban, Mátyás király Beatrix olasz hercegnővel kötött házassága alkalmából harci játékokat és nagy népünnepélyt tartottak a réten.

A török kiűzése után katonai jelentősége csökkent s a lakosság száma nőtt. 1769-ben a Haditanács engedélyt adott a glacisban történő építkezésre azzal a kikötéssel, hogy a tulajdonosok a házakat felszólításra lebontani kötelesek. Ezt azonban senki nem vállalta. A kormányhivatalok Budára helyezésével a Helytartótanács 1784-ben elrendelte, hogy a glacisból építési kötelezettség mellett telkeket kell kiosztani, és az itt felépített házakat kivette a katonai igazgatás hatásköréből. A leszűkült glacis határain kívül 224 házhelyet osztottak ki, majd 1819-ben az egészet parcellázták és ez a század végéig a Vérmező kivételével be is épült.

A Vérmező ezidőben a várnagy kaszálója, neve Generális-rét, valamint a déli végéből kihasított 12.200 négyszögölnyi terület egy része, melyet gróf Niczky Kristóf országbíró kapott meg, aki az egyetem és a Helytartótanács áthelyezésével kapcsolatban jelentékenyen hozzájárult Buda fejlődéséhez.

1795-ben itt végezték ki Martinovics Ignác szászvári apátot, az első magyarországi köztársasági mozgalom vezetőjét és társait: Szentmarjay Ferencet, Hajnóczy Józsefet, Laczkovics Jánost és Sigray Jakabot, majd egy hónap múlva Őz Pált és Szolartsik Sándort. Ennek az eseménynek az emlékét őrzi a Vérmező név.

1848-ban is itt gyülekeztek a népfölkelőkből, nemzetőrökből hirtelen összeállított csapatok, melyek aztán Pákozdnál gróf Jellasics József horvát bán ellen küzdöttek.

A terület egy részét a Horváth-kerttel együtt 1859-ben vette meg a Tanács a későbbi tulajdonosoktól, a nagyobb rész beépült, a Vérmező katonai gyakorlótér lett.

1886-ban Buda várának a töröktől való visszafoglalása 200 éves évfordulója alkalmából itt is nagy népünnepélyt tartottak és hasonlóan 1896-ban a millenniumi ünnepségekkor.

1919-ben az első vörös május elsején az országos megmozdulás fő ünnepségének, gyűléseinek is ez volt egyik színhelye.

1920-ban a Vérmezőn volt a Nemzeti Hadsereg eskütétele. Később katonai gyakorlótér és az arisztokrácia lovaglólhelye számára tartották fenn, s volt olyan időszak, amikor a közönség elől el volt zárva a nagy üres terület. 1926-ban zajlott le a cserkésztalálkozó kormányzói szemléje a Vérmezőn. A nagytábor résztvevőit hat gőzhajó szállította Megyerről a Lánchíd pesti hídfőjénél lévő hajóállomásra, ahonnan a csapatok a cserkészzenekarok által játszott indulók dallamára vonultak keresztül a hídon a Vérmező irányába.

1944-ben Otto von Skorzeny SS ejtőernyős alezredes vezetésével a 600. SS ejtőernyős zászlóalj egy része, a vadászkülönítmény egy része, hat Párduc-harcos és a Góliát-század a Vérmezőn állomásozott és innen indult a Vár elfoglalására.

A II. világháború után a Vár és környékének romhalmazát hordták ide. Ezzel egyidejűleg régészeti feltárásokat végeztek s a park helyén a középkori Logod-falu alapjait tárták fel, ennek nevét őrzi ma a Logodi utca a Várhegy oldalában. A közel 2 méter vastag romrétegre földet hordtak s ezt követően kezdtek kertépítéshez a Fővárosi Kertészet dolgozói.

Rajna György, helytörténeti kutató szerint ebben a törmelékrétegben van jó néhány, a háborúban elpusztult szobor, amiket „sorsa ismeretlen” megjegyzéssel tartunk nyilván.

A közeli környék érdekessége, hogy a mai Alkotás utcai oldalon lévő régi katonai temető melletti kis házban lakott anyjával az 1800-as évek elején Nicolaus Lenau magyar származású osztrák költő, aki később magyar tárgyú német verseivel szerzett hírnevet. Ez a ház és a temető kis kápolnája a Déli-pályaudvar építésekor, 1857-ben tűnt el.

A századforduló környékén az Ördögárkot több szakaszában beboltozták s a környéket feltöltötték. Ezt a munkát 1875 június 6-án egy felhőszakadás megállította s a felgyülemlett víz sok kárt okozott.

Több terv merült fel a Vérmező jövőjét illetően, szóba került falutelep létesítése is. Végül is parkosítás mellett döntöttek s annak megvalósítását a Fővárosi Kertészetre bízták.

A kerttervező Hetessi Józsefné volt, a sikeres megvalósítás Katonai Antal művezető érdeme, aki már 1949-ben a területen dolgozott. Így lett a Vérmező Budapest egyik legszebb közkertje. Külön nevezetessége volt a nagy évelő-gyűjtemény, ennek szakértője Farkas László volt, aki *Évelő disznóvénnyek* címmel 1962-ben szakkönyvet is írt.

A Krisztina körút felőli oldalon 1967-ben a Főkert házikert bemutatót létesített, ami a metróépítkezés miatt szűnt meg.

1979-ben a Nemzetközi Gyermekévtben ugyancsak Hetessy Józsefné különleges, változatos játszóteret alkotott a Mikó utca felőli oldalon. Mellette épült 1980-ban a Főkert öltözője és szerszámraktára. A játszóteret 1996-ban felújították és bekerítették, tervezője Csorba Vera. A berendezés egyik nevezetessége a szitakötős csobogó.

A park szomszédságában van a Déli-pályaudvar, melyet a Szabadalmazott Osztrák Vasúti Társaság, a későbbi Délivasút Társaság épített 1859-61-ben. Az épület a II. világháborúban tönkrement, a MÁV építtette újjá 1946-49-ben. A jelenlegi, többszörösére bővített modern pályaudvart az 1960-70-es években építették.

1977-ben a Vérmező szélén, a Déli-pályaudvar alatt nyílt meg a kelet-nyugati metró budai végállomása. Ennek építésekor a Vérmező egy része felvonulási terület volt. Útépítés miatt a parkból egy sávot vettek el, amit részben kárpótoltak a Krisztina körút füves-fás közlekedési sávjai. A közönség kényelmét padok, ivókutak és az Orient Expressz egy étkezőkocsija, mint vendéglő szolgálja.

A parkot emlékművek díszítik: Magyar Jakobinusok Emléke, szobrász Matzon Frigyes. Hermann Ottó emlékkút, szobrász Csikszentmihályi Róbert. Fekvő nő, szobrász Nagy István János. Budai Önkéntes Ezred Emlékműve, szobrász Szabó Iván. Kun Béla emlékműve, szobrász Varga Imre, áthelyezve a szoborparkba. Wass Albert szobrát 2004. június 4-én tervezték elhelyezni, alkotója Andrassy Kurta János.

A környéken neves egyének éltek és dolgoztak. A parkot határoló utakon látható emlékek, szobrok: Puskás Tivadar, Díszkút. Térplasztikák: Kékgolyó, Térplasztika. Emléktáblák: Hidas Frigyes, Csontos Gyula, Ferencsik János, Durkó Zsolt, Martinkó András, Brunszvik Teréz, Schöpflin Aladár, Mikó Imre, Kuny Domokos, Feszty Árpád, Szombathy Viktor, Hajnóczy József, Bartók Béláné Pásztory Ditta.

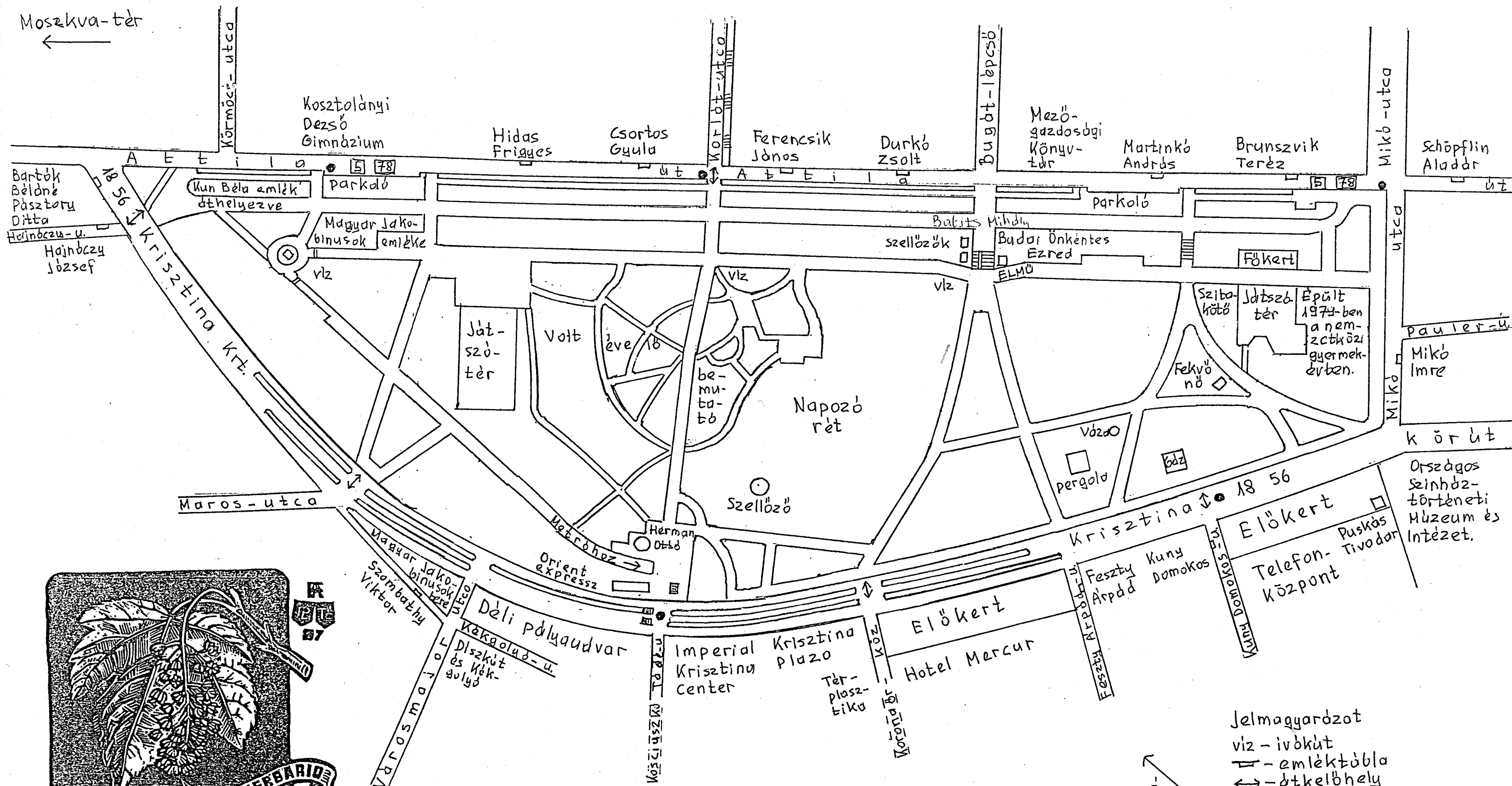
Az 50-60 éve gondosan válogatott növényanyag java része virágkorát éli. Fenyőfélék szép példányai a kaukázusi jegenyefenyő, a szürke atlaszcédrus, az oregoni hamisciprus, a vörösfenyő, a Koszter kékfenyő, a sötétzöld tiszafák és a hangulatos tuják.

Lombosfák közül érdemes külön megkeresni a lilalevelű hegyi juhart, a szeldeltlevelű ezüstjuhart, a franciajuhart, a törpe gyeryánt, a júdásfát és a hatalmasra nőtt veresgyűrű somot. Télen hangulatos örökzöldek a magyal és a babérmeggy, valamint a pálmaliliom. Nem mindennapi növény a tulipánfa, a liliomfa és az amuri parafa, de a nagylevelű- és szeldeltlevelű eperfa is ritkaság. Az új telepítés is méltó a válogatott állományhoz: kínai díszkörte, tarkalevelű lepényfa és tornyos csörgőfa fiatal példányai gyarapítják a kert értékét.

2008. július

Pesti László és Tarjányi Ferenc.

Moszkva-tér
←

ACER PSEUDOPLATANUS L.
VÉRMEZŐ

Fery Antal (1908-1994)
Fametszete

Jelmagyarázat
viz - ivókút
— emléktábla
↔ - átkelőhely
18,56 villamos
[5] [78] autóbussz
• megállóhely

A Vérmező növényjegyzéke.

Évelők.

1. <i>Achillea filipendulina</i> Lam.	Compositae
2. " <i>ptarmica</i> L.	"
3. <i>Ajuga reptans</i> L.	Labiatae
4. <i>Anemone silvestris</i> L.	Anemonaceae
5. <i>Aster dumosus</i> L.	Compositae
6. <i>Campanula persicifolia</i> L.	Campanulaceae
7. <i>Chrysanthemum maximum</i> Lam.	Compositae
8. <i>Delphinium x cultorum</i> Voss.	Helleboraceae
9. <i>Dianthus plumarius</i> L. non hort	Caryophyllaceae
10. <i>Filipendula ulmaria</i> /L./ Maxim.	Rosaceae
11. " " " " "Variegata"?	"
12. <i>Geranium macrorrhizum</i> L.	Geraniaceae
13. " <i>sanguineum</i> L.	"
14. <i>Helenium autumnale</i> L.	Compositae
15. " <i>hoopesii</i> Gray	"
16. <i>Hemerocallis fulva</i> L.	Liliaceae
17. <i>Hosta plantaginina</i> /Lam./ Aschers.	"
18. <i>Iris germanica</i> L.	Iridaceae
19. " <i>pseudacorus</i> L.	"
20. <i>Lathyrus odoratus</i> L.	Fabaceae
21. <i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	"
22. <i>Miscanthus sinensis</i> /Thunb./ Anders.	Gramineae
23. <i>Paeonia officinalis</i> L.	Paeoniaceae
24. <i>Papaver orientale</i> L.	Papaveraceae
25. <i>Potentilla alba</i> L.	Rosaceae
26. <i>Prunella grandiflora</i> /L./ Jacq.	Labiatae
27. <i>Rudbeckia laciniata</i> L.	Compositae
28. <i>Sedum spectabile</i> Boreau.	Crassulaceae
29. <i>Tradescantia virginiana</i> L.	Commelinaceae
30. <i>Veronica incana</i> L.	Scrophulariaceae

Nyitvatermők.

1. <i>Abies nordmanniana</i> /Stev./ Spach.	Abietaceae
2. <i>Cedrus atlantica</i> Manetti. 3 m magas	"
3. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> /Murr./ Parl. 1 m magas	Cupressaceae
4. " " " " "Alumi"	"
5. " " " " "Triomf van Boskoop"	"
6. " " " " "Wisselii"	"
7. " <i>pisifera</i> Endl.	"
8. <i>Ginkgo biloba</i> L. 35,8,4.	Ginkgoaceae
9. <i>Juniperus chinensis</i> L. 10,5,3.	Cupressaceae
10. " " "Pfitzeriana"	"
11. " " "Glaucua"	"
12. " <i>communis</i> L.	"
13. " " "Stricta"	"
14. " <i>sabina</i> L.	"
15. " " "Tamariscifolia"	"
16. " <i>virginiana</i> L.	"
17. <i>Larix decidua</i> Mill. 20,6,5.	Abietaceae
18. <i>Picea omorica</i> /Pancic/ Purkine 4 m magas	"
19. " <i>pungens</i> Engelm.	"
20. " " "Argentea"	"
21. " " "Glaucua Koster" 15,4,2.	"
22. <i>Pinus griffithii</i> Mc Clelland.	"
23. " <i>mugo</i> Turra.	"
24. " <i>nigra</i> Arn. 15,4,3.	"
25. " <i>ponderosa</i> Dougl.	"
26. " <i>silvestris</i> L.	"
27. " <i>strobilus</i> L. 20,3,3. 22,10,4.	"
28. <i>Pseudotsuga menziesii</i> /Mixb./ Franco.	"
29. <i>Taxus baccata</i> L. 10,3,4.	Taxaceae

30. <i>Thuja occidentalis</i> L.	Cupressaceae
31. " " "Malonyana"	"
32. " <i>orientalis</i> L.	"
33. " <i>plicata</i> D. Don.	"
Lombosfák és cserjék.	
1. <i>Acer campestre</i> L. 43,8,4.	Aceraceae
2. " " "Fastigiatum" 44,8,5.	"
3. " <i>ginnala</i> Maxim. 30,3,6.	"
4. " <i>negundo</i> L. 77,12,12.	"
5. " " "Argenteo-Limbatum"	"
6. " <i>platanoides</i> L. 56,11,10.	"
7. " <i>pseudoplatanus</i> L. 32,8,8.	"
8. " " "Leopoldi" 22,6,6.	"
9. " " "Purpurascens" 39,10,10.	"
10. " " "Trilobatum" 33,10,10.	"
11. " <i>saccharinum</i> L. 53,14,10.	"
12. " " "Wieri" 55,12,12.	"
13. " <i>tataricum</i> L. 35,6,4.	"
14. " <i>monspessulanum</i> L.	"
15. <i>Aesculus hippocastanum</i> L. 40,11,13.	Hippocastanaceae
16. <i>Ailanthus altissima</i> /Mill./ Swingle. 43,9,10.	Simaroubaceae
17. <i>Amygdalus communis</i> L. 13,7,15.	Rosaceae
18. " <i>triloba</i> /Lindl./ Ricker.	"
19. <i>Andrachne colchica</i> Fisch. et Mey.	Euphorbiaceae
20. <i>Berberis julianae</i> /L./ Schneid.	Berberidaceae
21. " <i>ottawensis</i> Schneid. "Superba"	"
22. " <i>thunbergii</i> DC.	"
23. " " "Atropurpurea"	"
24. " <i>vulgaris</i> L.	"
25. <i>Betula verrucosa</i> Ehrh. 41,10,8.	Betulaceae
26. " " "Youngii" 16,3,5.	"
27. <i>Buddleia alternifolia</i> Maxim.	Loganiaceae
28. " <i>davidii</i> Franch. "Empire Blue"	"
29. <i>Callicarpa bodinieri</i> Lév. 2x2 m	Verbenaceae
30. <i>Caragana arborescens</i> Lam.	Fabaceae
31. <i>Carpinus betulus</i> L. 51,10,10.	Corylaceae
32. " " "Horizontalis" 10,7,8.	"
33. " <i>orientalis</i> Mill. 20,5,5.	"
34. <i>Caryopteris incana</i> /Houttuyn/ Miq.	Verbenaceae
35. <i>Catalpa bignonioides</i> Walt.	Bignoniaceae
36. <i>Celtis occidentalis</i> L.	Ulmaceae
37. <i>Cerasus avium</i> Mönch. 56,8,10.	Rosaceae
38. " <i>mahaleb</i> Mill. 62,10,9.	"
39. " <i>serrulata</i> /Lindl./ G. Don.	"
40. " <i>vulgaris</i> Mill. 22,6,4.	"
41. " " "Rhoxi"	"
42. <i>Cercis siliquastrum</i> L.	Caesalpiniaceae
43. <i>Chaenomeles japonica</i> /Thunb./ Lindl.	Rosaceae
44. <i>Clematis vitalba</i> L.	Ranunculaceae
45. <i>Colutea arborescens</i> L.	Fabaceae
46. <i>Cornus alba</i> L.	Cornaceae
47. " <i>amomum</i> L.	"
48. " <i>mas</i> L. idős példány	"
49. " <i>sanguinea</i> L. 24,4,4.	"
50. <i>Corylus avellana</i> L.	Corylaceae
51. " " "Fuscorubra"	"
52. " <i>columna</i> L. 28,4,6.	"
53. " <i>maxima</i> Mill. "Purpurea" 5x5 m.	"
54. <i>Cotinus coggybria</i> Scop.	Anacardiaceae
55. <i>Cotoneaster dammeri</i> Schneid.	Rosaceae
56. " <i>moupinensis</i> Franch.	"
57. " <i>rotundifolius</i> Wall.	"
58. " <i>tomentosus</i> /Ait./ Lindl.	"

59.	<i>Crataegus crus-galli</i> L.	20,5,5.	Rosaceae
60.	"	<i>monogyna</i> Jacq. 50,5,7.	"
61.	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.		"
62.	<i>Deutzia x rosea</i> /Lemoine./ Rehd.		Saxifragaceae
63.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	48,8,8.	Elaeagnaceae
64.	"	<i>multiflora</i> Thunb.	"
65.	<i>Elsholtzia stauntonii</i> Benth.		Labiatae
66.	<i>Euonymus europaeus</i> L.		Celastraceae
67.	<i>Evodia hupehensis</i> Dode.	30,6,5.	Rutaceae
68.	"	<i>officinalis</i> Dode. 32,4,5.	"
69.	<i>Exochorda racemosa</i> /Lindl./ Rehd.		Rosaceae
70.	<i>Fagus silvatica</i> L.	50,8,6.	Fagaceae
71.	"	" "Rosea"	"
72.	"	" "Tricolor"	"
73.	<i>Fontanesia fortunei</i> Carr.	8x8 m	Oleaceae
74.	<i>Forsythia suspensa</i> /Thunb./ Vahl.		"
75.	<i>Fraxinus americana</i> L.	64,7,8.	"
76.	"	<i>angustifolia</i> Vahl.	"
77.	"	"	"
78.	"	<i>ssp. pannonica</i> Soó et Simon	"
79.	"	<i>chinensis</i> Roxb. var. <i>rhynohophylla</i> /Hance./ Hemsl.	Oleaceae
80.	"	<i>excelsior</i> L. 27,10,7.	"
81.	"	" "Angustifolia"	"
82.	"	" "Diversifolia"	"
83.	"	" "Heterophylla Pendula"	"
84.	"	" "Nana" 34,9,8.	"
85.	"	" "Pendula"	"
95.	"	<i>ornus</i> L. 34,7,6.	"
96.	"	<i>pensylvanica</i> Marsh.	"
97.	<i>Gleditsia triacanthos</i> L.		Caesalpiaceae
98.	"	"	"
99.	"	<i>f. inermis</i> Wild. 44,9,8.	"
100.	"	" "Pendula" 26,10,4.	"
		" "Sunburst"	"
101.	<i>Hedera helix</i> L.		Araliaceae
102.	<i>Hibiscus syriacus</i> L.		Malvaceae
103.	<i>Hypericum calycinum</i> L.		Guttiferae
104.	"	<i>hidcote</i>	"
105.	<i>Ilex aquifolium</i> L.		Aquifoliaceae
106.	<i>Juglans nigra</i> L.	18,7,4.	Juglandaceae
107.	"	<i>regia</i> L.	"
108.	<i>Kerria japonica</i> /L./ D.C.		Rosaceae
109.	"	" "Pleniflora"	"
110.	<i>Koeleruteria paniculata</i> Lamm.	40,8,10.	Sapindaceae
111.	"	" "Pyramidalis"	"
112.	<i>Laburnum anagyroides</i> Med.	3x3 m	Fabaceae
113.	<i>Laurocerasus officinalis</i> Roem.		Rosaceae
114.	"	" "Latifolia"	"
115.	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.		Labiatae
116.	<i>Ligustrum ovalifolium</i> Hassk.		Oleaceae
117.	"	" "Aurea"	"
118.	"	<i>vulgaris</i> L.	"
119.	<i>Liriodendron tulipifera</i> L.	8 példány, 48,10,18	Magnoliaceae
120.	<i>Lonicera korolkowii</i> Stapf.		Caprifoliaceae
121.	"	<i>maackii</i> /Rupr./ Maxim.	"
122.	"	<i>nitida</i> Wils.	"
123.	"	<i>pileata</i> Oliv.	"
124.	"	<i>tatarica</i> L. 25-30-35-40,4,6.	"
125.	<i>Magnolia kobus</i> DC.	36,8,6.	Magnoliaceae
126.	<i>Mahonia aquifolium</i> /Pursh./ Nutt.		Berberidaceae
127.	"	<i>bealii</i> /Forst./ Carr.	"
128.	<i>Malus domestica</i> Rorkh.		Rosaceae
129.	"	<i>x purpurea</i> /Barbier./ Rehd. 38,4,6.	"
130.	"	<i>silvestris</i> /L./ Mill. 17,5,3.	"
131.	"	<i>spectabilis</i> /Ait./ Borkh.	"

132.	Morus alba L.	52,8,8.	Moraceae
133.	" "	"Laciniata" 31,7,6.	"
134.	" "	"Macrophylla" 4,4,4.	"
135.	Padus avium Mill.		Rosaceae
136.	" "	serotina /Ehrh./ Borkh. 12,3,3.	"
137.	Paeonia suffruticosa Andr.		Paeoniaceae
138.	Persica vulgaris Mill.		Rosaceae
139.	Phellodendron amurense Rupr.		Rutaceae
140.	Platanus x acerifolia /Ait./ Willd.		Platanaceae
141.	" "	occidentalis L. 36,8,6.	"
142.	Philadelphus coronarius L.		Saxifragaceae
143.	Populus alba L. "Pyramidalis"	60,17,8.	Salicaceae
144.	" "	x canadensis Moench. 42,9,8.	"
145.	" "	nigra L. 60,10,7.	"
146.	" "	"Italica" 60,20,10.	"
147.	" "	simonii Carr. 32,6,7.	"
148.	Prunus cerasifera Ehrh.	6x7 m	Rosaceae
149.	" "	"Atropurpurea" 25,3,3.	"
150.	" "	"Hessei"	"
151.	" "	"Nigra" 13,4,4.	"
152.	" "	cerasus L. "Umbraculifera" 25,6,5.	"
153.	" "	domestica L.	"
154.	" "	spinosa L.	"
155.	Ptelea trifoliata L.	30,4,6.	Rutaceae
156.	Pyracantha coccinea Roem.		Rosaceae
157.	" "	"Lalandei"	"
158.	Pyrus callieriana Deene.		"
159.	" "	communis L. 30,12,7.	"
160.	" "	magyarica Terpo 30,5,6.	"
161.	Quercus cerris L.	55,17,13	Fagaceae
162.	" "	"Ambrosyana" 50,9,10.	"
163.	" "	robur L. 46,10,9.	"
164.	" "	"Contorta" 27,4,6.	"
165.	" "	"Fastigiata" 25,9,3.	"
166.	" "	"Pendula" 30,8,6.	"
167.	" "	rubra L.	"
168.	Rhamnus frangula L.	7,3,2.	Rhamnaceae
170.	Rhodotipos scandens /Thunb./ Mak.		Rosaceae
171.	Rhus typhina L.	23,4,5.	Anacardiaceae
172.	Ribes aureum Pursh.		Saxifragaceae
173.	Robinia pseudoacacia L.		Fabaceae
174.	" "	"Aurea" 50,8,8.	"
175.	" "	"Inermis" 50,12,7.	"
176.	" "	"Pyramidalis"	"
177.	" "	"Umbraculifera"	"
178.	Rosa multiflora Thunb.		Rosaceae
179.	" "	odorata /Andr./ Sweet. "Peace"	"
180.	" "	rugosa Thunb.	"
181.	" "	"Alba"	"
182.	Rubus caesius L.		"
183.	Salix alba L.	85,10,12.	Salicaceae
184.	" "	"Tristis"	"
185.	" "	matsudana Koidz. "Tortuosa"	"
186.	Sophora japonica L.	38,8,8.	Fabaceae
187.	" "	"Pendula" 18,4,6.	"
188.	Sorbaria sorbifolia /L./ A.Br.	3x3 m	Rosaceae
189.	Sorbus aria /L./ Crantz.	27,8,6.	"
190.	" "	aucuparia L. 11,4,2.	"
191.	" "	dacica 15,4,3.	"
192.	" "	intermedia /Ehrh./ Pers 52,8,6.	"
193.	" "	rédliana Kárp.	"
194.	" "	semiincisa Borh.	"
195.	" "	terminalis /L./ Crantz.	"

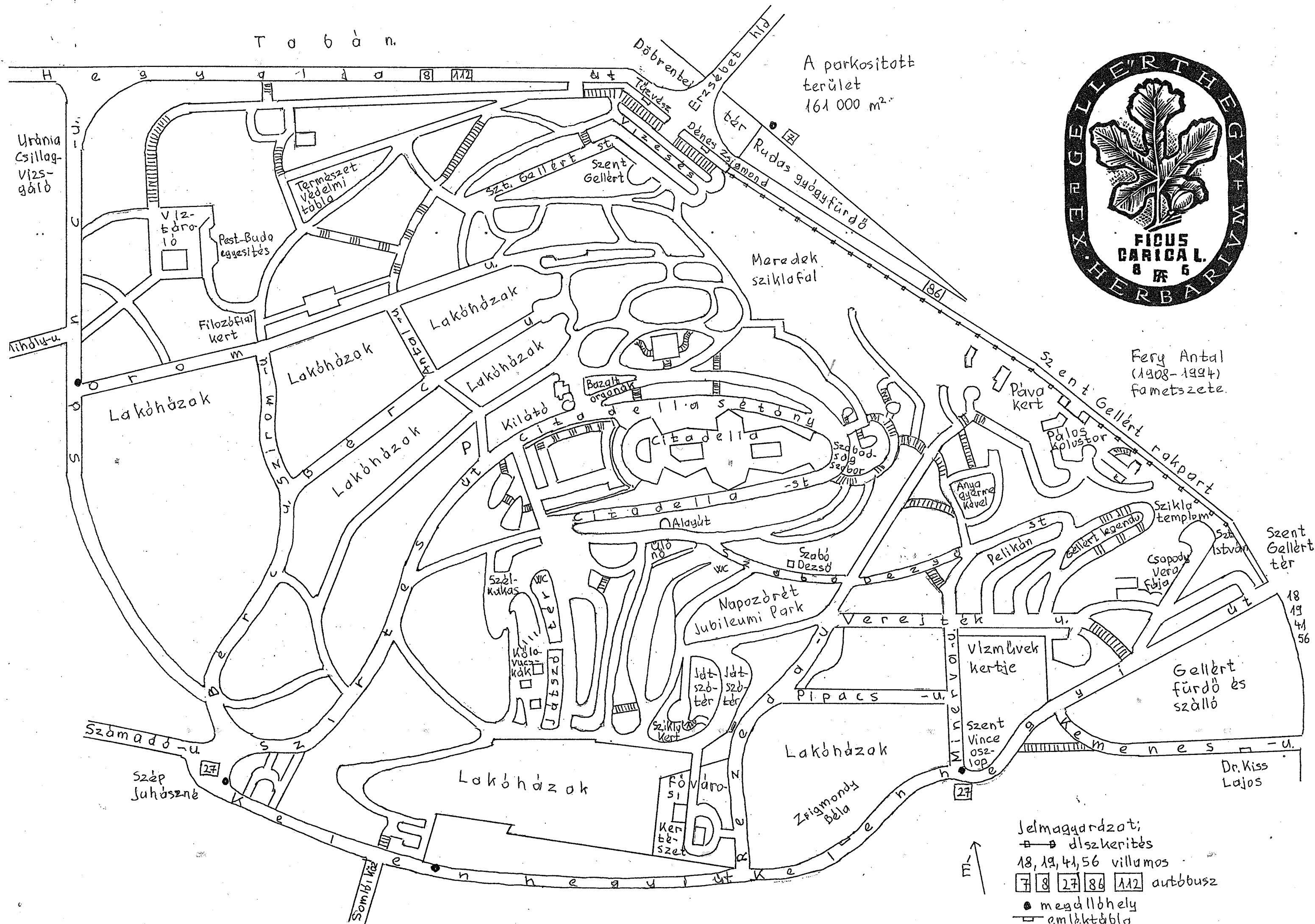
196. <i>Spiraea cantoniensis</i> Lour.	Rosaceae
197. " x <i>vanhouttei</i> /Briot./ Zab.	"
198. <i>Symphoricarpos albus</i> /L./ Blake.	Caprifoliaceae
199. <i>Syringa</i> x <i>persica</i> L.	Oleaceae
200. " <i>vulgaris</i> L. 4x4 m	"
201. <i>Tamarix odessana</i> Stev.	Tamaricaceae
202. " <i>tetrandra</i> Pall. 26,3,2.	"
203. <i>Tilia cordata</i> Mill. 35,8,7.	Tiliaceae
204. " <i>platyphylla</i> Scop. 50,10,9.	"
205. " <i>tomentosa</i> Moench. var. <i>inaequalis</i> f. <i>rhodopetala</i> " Borbás	"
206. " " " " <i>subvitifolia</i> Borbás	"
207. <i>Ulmus glabra</i> Huds.	Ulmaceae
208. " " " " <i>"Exoniensis"</i> 25-28,10,5.	"
209. <i>Viburnum lanatana</i> L.	Caprifoliaceae
210. " <i>opulus</i> L. 3x5 m.	"
211. " <i>rhytidophyllum</i> Hemsl.	"
212. <i>Vinca minor</i> L.	Apocinaceae
213. <i>Vitex agnus-castus</i> L. 16,4,4.	Verbenaceae
214. <i>Weigela florida</i> /B. Ge./ A. DC.	Caprifoliaceae
215. <i>Potentilla fruticosa</i> L.	Rosaceae

1985. évi adatok.

3. Gellért-hegy - Tabán

A Gellért-hegy a törések által feldarabolt budai hegyvidék legkeletibb röge, közvetlenül a Duna partján emelkedik ki négy nagy törésvonal mentén. A Gellért-hegy, a Nap-hegy és a Várhegy közötti medence a Tabán. A Gellért-hegytől délre, a Duna régi árterületén Lágymányos helyezkedik el. A hegy Duna-parti lejtőjét a Duna eróziója tette szabaddá és alakította domború lejtővé. A lejtő alatti mély hasadékokban szállnak fel a hévizek is. Tömegének legnagyobb részét dolomit építi fel. A budai márga északról, délről és nyugatról veszi körül, sőt felnyúlik a Gellért-hegy mögötti hátra is. A mésztufa a Citadellától nyugatra képez felületet, e helyen 1820 körül még kőbánya volt. A hegy déli oldalát löszréteg fedi. A kővületeket elsősorban Szabó József és Heckel dolgozta fel. A Gellért-hegy eredetileg a Duna medréből sziklás lejtővel emelkedett ki, amit azóta az úttest szélességében levéstek. Magassága a lábazattól 140 méter, az Adria-tenger szintjétől 235 méter. Lankásan lejt nyugat felé, nyugati végződése a 168 méter magas és alig elkülöníthető Kis-Gellérthegy. A hegy déli oldalán nyílik a Szent Iván barlang, a hegy legnagyobb barlangja, mely a rakpart fölött 25 méter magasan fekszik. Neve az idők folyamán változott, eredetileg Pesti Öreghegynak, majd Kelenhegynak hívták. A középkorban Szent Gellért-hegyének nevezték, Gellért csanádi püspökről akit 1046-ban a Vata-lázadás pogány magyarjai a hegyről taszítottak le. A hegy lábánál gyógyhatású források sora fakad, vizüket a Gellért-fürdő, a Rudas-fürdő és a Rác-fürdő hasznosítja. A források egy része már az 1200-as években ismert volt. II. Endre a pestis elleni védekezés céljából kórházat állított a Gellért-források fölé, amit Sáros-fürdőnek nevezték. Vizét a fürdőket különösen kedvelő törökök is megbecsülték. A törökök után I. Lipót rendelkezett vele, majd 1739-ben itt épült a Fehér Lő Szálloda. A Ferenc József-híd építése után a főváros Sebestyén Artúr, Hegedűs Ármin és Sterk Izidor tervei alapján építették újjá és 1918-ban nyílt meg Szent Gellért Gyógyfürdő és Szálloda néven. A hegy lábánál fekvő Rudas-gyógyfürdő a főváros legrégibb fürdője, valószínűleg már a rómaiak is használták. Zsigmond korában a kalocsai érsek tulajdona volt. A török időkben Szokoli Musztafa pasa Zöld Oszlopos Fürdő néven renováltatta és bővítette. Buda 1686. évi ostroma után a királyi kamara Buda városának adományozta, 1896-ban ivócsarnokot építettek hozzá. Az Erzsébet-híd 1964. évi újjáépítése során a gyógyvizes ivókutakat - Attila, Hungária, Juventus -, beépítették a hídfeljáró alá. A török időkben a hegytetőn fellegrvár állt, a helyére épített csillagvizsgáló 1813 és 1849 között működött, körülötte virágzó szőlőskertekkel. 1814-ben a Bécsi Kongresszus résztvevői megtekintették a Csillagdat, ekkor járt ott I. Ferenc osztrák császár, I. Sándor orosz cár és III. Frigyes Vilmos porosz király. A látogatásnál jelen levő Reichenbach bajor optikusnak megtetszett a Csillagda elrendezése s azt később a Bogenhausenben építetthez mintául vette. A Csillagda építése 80 000 forintot tett ki. 1820-ban Ferenc császár és neje, Karolina, innen figyelték a napfogyatkozást. 1830-ban Stáhly Ignác orvosprofesszor az obszervatórium számára harangot öntetett és a délet avval jelezték. A Csillagda fénykorát Montedegói Albert Ferenc igazgatása idején élte, majd Buda ostromakor megsemmisült. Az 1848-49-es szabadságharc után Haynau tábornagy megbízást adott Zitta osztrák altábornagynak hazánk erőelláncolatának tervezésére. Ennek első és egyetlen elemeként épült fel 1850 és 1854 között a fellegrvár, közismert nevén a Citadella. Az erőd létezését a pesti polgárság már az 1880-as években sérelmesnek tartotta. 1897-ben az építmény a főváros tulajdonába került és a bejárat fölötti falrészt jelképesen lebontották. 1919-ben ismét ágyúállás, majd otthontalanok szükségllakása lett. A II. világháborúban légvédelmi ütegállás, vasbetonnal megerősített parancsnoki fedezék, majd fogolytábor. 1961 és 1964 között idegenforgalmi célra alakították át, étterem és presszó nyílt. A Történeti Múzeum kiállításon mutatja be a hely történetét. Gazdaságilag is hasznosított volt a Gellért-hegy a múltban, a szőlőtermesztésről a legkorábbi adat 1237-ből való. Verőfényes déli lejtőjén hamar meghonosodott a kertkultúra, még a törökök is ültettek gyümölcsfákat, többek között fülgát, sőt ők honosították meg a törökpirosítót /Peganum harmala/ mely szépitőszertül szolgált. A török idők után további szőlőket telepítettek, az utolsó nagy szőlőültetés Kerkápoly Károly birtokán volt. A szőlőket a filoxera nemsokára elpusztította. A területet az 1800-as évek végén parcellázták és villákat építettek, ez a főváros egyik legrégibb villane-

gyede. A hegy kőanyagát, különösen az édesvízi mészkövet, építkezésekhez használták. A kedvező éghajlati viszonyok miatt települt a délnyugati lejtőre a Vincellérképző Intézet, a későbbi Kertészeti- és Élelmiszeripari Egyetem, melynek Budai Arborétuma az ország egyik legjelentősebb élőnövény gyűjteménye. A hegy nagyszabású fásítása az 1873-ban hozott határozat után indult meg. Néhány éven belül elkészültek az utak és 12 000 forint költséggel sok facsemetét ültettek. Külön gondot okozott a Dunára néző meredek sziklafal, amiről kőömbök zuhantak le, veszélyeztetve a házak épségét és az út forgalmát. A veszélyes helyeken lévő sziklákat eltávolították, a bizonytalan állapotúakat alábetonozással megerősítették. A meredek hely állandó felügyeletet és karbantartást igényel. A főváros a Rudas-fürdőtől a Sáros-fürdőig terjedő házakat kisajátította és helyükön a Közmunkatanács - Francsek Imre tervezésében s a Halászbástya modorában -, kerítéses szégylyt épített. A kerítés kedvező képet ad és mérsékli az esetleges sziklaomlás következményét. A hegy északi oldalának általános rendezése 1902-ben kezdődött. Az akkor állított Szent Gellért-szobor alatt elkészült a vizesés is. A 6 méter magas kőszobor Jankovits János és Gárdes Aladár munkája. Az építészeti környék terveit Bokros János készítette. A Városi Kertészet angolkert stílusban az 1920-as és 30-as években alakította ki a hegy parkosított részét, a fő útrendszer 1931-re készült el. A déli oldal parkosítására a Sziklakápolna elkészülte után, 1925-ben került sor. A Sziklakápolnát Lux Kálmán építész, restaurátor tervei és irányítása alapján képezték ki és tették alkamassá templom céljára. A kápolna közelében és a déli lejtőn élő fűgebokrok a török telepítés utódai. A város vízellátásának javítására a Vízművek Kelenhegyi-úti telepén 2 db. egyenként 20 000 köbméteres vízmedence épült a hegy belsőjében, mely később a Gruber József-medence nevet kapta. A Jubileumi-park első rendezése 1954-ben, a második 1965-ben volt, az átépítés 121 000 négyzetméterre terjedt ki és 22 millió forintba került, a munkát Jancsó Vilmos és Krizsán Zoltánné - BUVÁTI - tervei szerint végezték. E parkrészlettel azonos időben készült a Fővárosi Kertészet kirendeltségének új épülete a XI. Rezeda-utca 6. szám alatt. A Citadella nyugati oldalán a teraszosan kiképzett játszótereket az 1970-es években új műanyag csúszdarendszerrel bővítették. Nagyszabású parkosítás volt 1981-ben, amikor a víztároló környékének rendezésénél egy földvárat utánzó építményt emeltek s itt került elhelyezésre Lesenyei Márta: Pest-Buda egyesítése című alkotása. Ennek közelében, a Szirom-utca tengelyében áll Wagner Nándor 2001-ben készült alkotása, a Filozófiai Kert. Az 1992-ben újjáépített és megnyitott Sziklakápolna előtt Szent István szobra áll, a Duna felőli oldalon van a Pávakert, nevét a hajdan itt élő pávákról kapta. A kápolnához vezető út mellett áll az 1984-ben Csapody Vera tiszteletére ültetett atlaszcédrus. A közeli szerpentin út mentén helyezkedik el a Gellért-legenda domborműve. Ennek szomszédságában látható az 1993-ban ültetett sziklakert. A Citadellához felérve, annak végénél áll a Szabadság-szobor. Az erődöt megkerülve két kőzetsoport alkotja a Bazalt-organát. A lankás oldal felé haladva ismét műalkotások növelik a hely értékét: Leányka csikóval, Acél szélkakas és a Három kőlovacska, valamint az Ülő nő kútszobor. A Szabó Dezső-sétányon az író ábrázoló fejszobor talapzatán a felirat: "Minden magyar felelős minden magyarért." Matky Ödön Amforái a tágas rét jelképévé váltak. A keskeny lépcső melletti rézsű díszje az Anya gyermekével szobor, a kiterjesztett szárnyú Pelikán a játszótér élénki-ti. A Jubileumi Park domborművei a Vízköpő és a Budapest múltja és jelene. További szobrok az Ülő nő és a Debreceni Vénusz. A Sziklakápolna fölé visszakerült a korábban lebontott kereszt. A Gellért-lépcső különlegesen szép műszaki megoldás, ennek támfalában két emléktábla látható: a Tabáni tűzvész és Dénes Zsigmond táblái. A Kelenhegyi-út 32. számú házon Zsigmondy Béla; a Kemenes-utca 4. számú házon Dr. Kiss Lajos és a Minerva-utca 3/a számú épületen üldözötteket megmentők emléktábláit helyezték el. A Kemenes-utca - Kelenhegyi-út sarkán Szent Vince oszlopa áll. Nevezetes intézmény a Sánc-utca 3. szám alatti Uránia Csillagvizsgáló. A park természetvédelmi terület, melyet Hérics Természetvédelmi Tanácsadó Bt. dolgozott fel. A terület külterjes része folyamatosan beépül s a szép villák nagy kertjeiben helyet kapnak azok az értékes növények, melyeket közterületre amúgy sem ajánlatos ültetni.

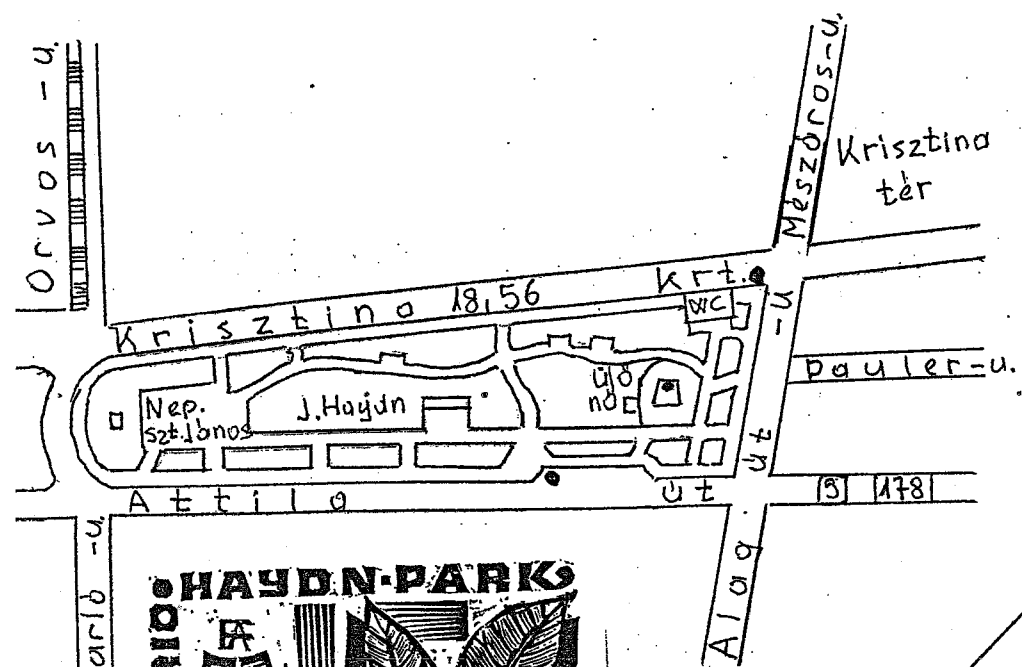
Fery Antal
(1908-1994)
fametszete.

A parkosított terület
161 000 m²

A Tabán a Gellérthegy, a Naphegy és a Várhegy között terül el. Helyén illyr-kelta őstelepülés volt a mint ilyen, talán egész Budapest magva. A török elől menekülő rácok egy része itt telepedett le. A török időkben tekintélyes városrész lehetett, a Krisztinavárossal egyesítve Hoszszú Külvárosnak nevezték. Nevének eredetét két lehetőségből is magyarázzák. A török "taban" talpat, hegyaljat jelent. Viszont az ott megtelepedett tímárok "debaghane" elnevezését a szlávok "tabahon"-ra fordították amiből a Tabán származtatható. A terület egyéb nevei Kis Pest, Alhévíz, Szent Gellért falva, Kelenfüld, Rácváros. 1541-ben Budával együtt került török megszállás alá, ettől kezdve viseli a Tabán nevet. A hódoltság alatt eltörökösödött, az 1686-os ostrom szinte eltörölte a föld színéről. A visszatelepülő szerbek egy része Csernojevics Arzen pátriárka vezetésével érkezett. Az 1700-as évek elején már több mint 700, kunyhószerű háza volt, lakossága közel 2800 fő, ennek 95%-a szerb. Az 1697-ben a Görög- és a Hadnagy-utca sarkán épült szerb templom 1945-ben megsérült, lebontották. Körner Frigyes szerint 1858-ban közel ezer apró ház alkotta a rác negyedét. Régi utcái: Bércz-u., Orom-u., Horgony-u., Szem-u., Kökény-u., Arok-u., Avar-u., Arany Kakas-u., Holdvilág-u., Teczipő-u., Kereszt-tér. Több nevezetes irodalmi egyéniség lakott itt: Szigligeti Ede, Vahot Imre, Czuczor Gergely, Szerdahelyi Kálmán, Czákó Zsigmond, Ráday Gedeon, Dériné, Virág Benedek és Semmelweis Ignác, akinek szülőháza - Apród-utca 1-3. -, ma Orvostörténeti Múzeum és az anyák megmentője is itt van eltemetve. A szerb irodalom is képviseltette magát, itt élt és alkotott Ipujatovics Jakov, Jovan Pacsics, Sima Milutinovics Sarajlija és Vitkovics Mihály. A tabáni plébániatemplom 1728 és 1736 között épült Obergruber Keresztély tervei szerint, tornyát 1750 és 1753 között Nepauer Mátyás emelte. Háborús sérüléseit 1946-ban, majd 1958-ban állították helyre. A törökök építkezése főleg templomokra és fürdőkre korlátozódott. A hajóhid budai hídfőjétől északra Köprü basa dzsámija állott. A mai Rác-fürdő tájékán épült a Kücsük ilidzse dzsámi. Később a városrész lezúllott, bűnözők tanyájává vált, emellett a közegészségügyi állapotok is a legrosszabbak közé tartoztak. Lebontását hossza vita után határozták el. A főváros és a Közmunkák Tanácsa együtt megszerezte az összes telket és házat és ezáltal szabad kezet nyert a városrész újjáépítésének tekintetében. 1945 előtt ugyanis még beépítését tervezték, de a háború miatt erről le kellett mondani. A beépítés 7 millió pengőt igényelt volna, míg az ideiglenes rendezés 700 ezer pengőbe került. Bárczy István polgármester is a végleges szabályozás híve volt. A tervet Varga László műgyegetemi tanár dolgozta ki és a Tabánban 1220 lakást építettek volna. A városrész bontását 1932-33-ban sok vita után hajtották végre, de meghagyták a Döbrentei-utca, az Apród-utca és a Szarvas-tér házait, a Várkert Bazárt és a Kioszkot. Hajdani háza közelében szobor őrzí Virág Benedek költő emlékéért. A tabáni park a Naphegy keleti lejtőjén létesült 1932-36-ban, közel 174 000 négyzetméteren. 1934-ben, a bontáskor Nagy Lajos, az Aquincumi Múzeum igazgatója egy római erődítésnek és egy árpádkori sátorvárosnak maradványait tárta fel. 1935-ben a Rudas-fürdőnél fűtésre alkalmas melegvíz után kutattak. Ugyanebben az évben a vicedoli kultúrára jellemző cserépdarabokat találtak. 1936-ban Garády Sándor egy római őrtorony valamint öt középkori épület alapfalait ásta ki. A római őrtornyot feltehetően Frigerius római hadvezér építette Kr-u. 374-ben. 1865-ben a Kereszt-téren állították fel a keleti szerb egyház hívei a keresztet, mely a háborúban megsérült. Ennek közelében Bónis Éva eraviszkusz lakótelep nyomait tárta fel. A városrész bontását siettetette a budai körút és azaz Attila-út összezárása. Az átfogó kertészeti terveken Morbitzer Dezső, a részletterveken Baranya Gyuláné, Csorna Antal, Jécsay László és Maros Éva dolgozott. A munkákat Fonód Károly irányította, a 700 kubikos vezetője Gimesi András volt. Építés közben találták meg az Ördögárok egyik hídpillérét. A park 1937-re készült el. A vízhiány enyhítésére a mostani Távhőszolgáltató helyére egy kisméretű, kivilágítható szökőkutat építettek. A gyógyforrások kihasználására többször tervezték nagyszabású fürdőegyüttes létesítését. A háború a Tabánban is sokat pusztított, 1945 után ismét rendezésre volt szükség. A Bakay Árpádné tervezte felújítás után akkor a főváros egyik legszebb látványossága lett. 1966-ban az Eszperantó Kongresszus alkalmából készült az Eszperantó Park és Emlék, melyhez később Ludwig Zamenhof szobra is csatlakozott. Evvel fejeződött be a tabáni park

mai alakjának körvonalazása. Az Orvos-utca közelében a Tabáni Spartacus SKE Tájfutó Szakosztálya tájékoztató táblát helyezett el, amit Morandini Kristóf, Morandini Viktor és Fráter Tamás készített Lenkei Ákos térképének felhasználásával. E tábla tartalmazza a Tabáni Botanikai Tanösvény által bemutatott hazánk legfontosabb erdőtársulásait, mégpedig: 1. Nyílt homoki tölgyes, 2. Hársas-kórises sziklaerdő, 3. Cserszömörcés molyhós-tölgyes bokorerdő, 4. Cseres-tölgyes, 5. Zárt homoki tölgyes, 6. Tölgy-kóris-szil ligeterdő, 7. Szubmontán bükkös, 8. Fűz-nyár ligeterdő, 9. Gyertyános-tölgyes. A Tabáni Kereszt közelében az Első Magyar Wheel Klub fennállásának 10. évfordulója tiszteletére 2008. május 24-én egy kínai díszkörtét - *Pyrus callieriana* "Capital" - ültetett.

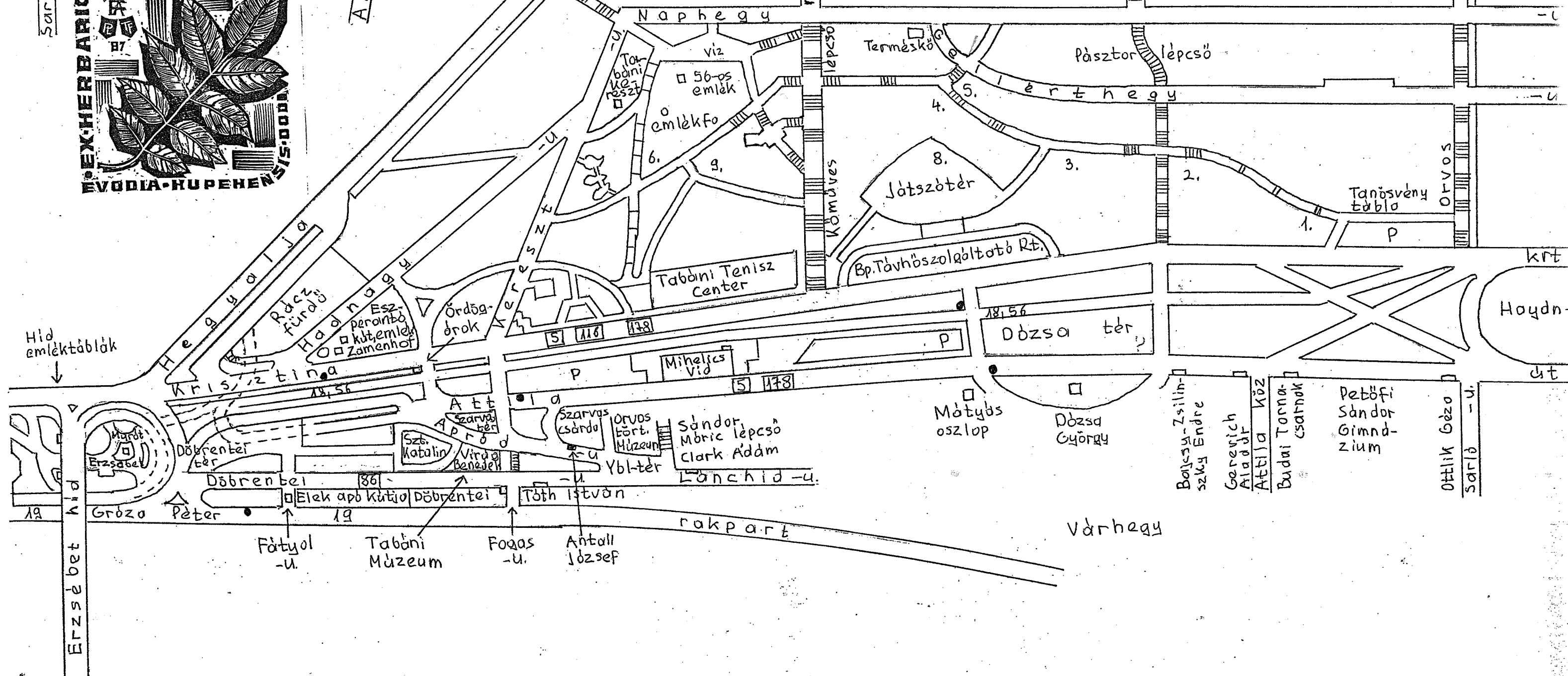
A Haydn-park eredetéről, hajdani területéről biztos adatok nincsenek, de egyike volt az első barokk kerteknek, itt állt a Budai Szinkör nyári hajléka is. 1752-ben jelölték ki a vársíkot, azaz a vár körüli jól belátható s ezért be nem építhető területet, mégpedig a várfaltól egy puskalövésnyire. Ily módon a Haydn-park a Vérmezővel is összeköttetésben állt. A vár jelentőségének csökkenése után a Helytartótanács 1784-ben elrendelte a védelmi célokra fenntartott terület ingyenes szétosztását. Így került sor a Vérmező déli részén fekvő 12 200 négyszögölnyi terület kihasítására Niczky Kristóf számára, aki itt házat és nyaralót épített. Ezeket elköltözése miatt 1789-ben eladta Szentgyörgyi Horváth Zsigmondnak és Gludovác Györgynek, előbbi lett a Horváth-kert névadója. Ebben az időben a kert igen szép lehetett, mert a korabeli szerzők kizárólag dicsérik a narancs- és citromfákat, a faszorokat, a francia- és angol kertrészeket, az Ördögárok kifalazott szakaszát. A kimondottan díszkertet zöltség-, gyümölcs- és szőlőskertek vették körül. A kert 70 éven át volt ebben az állapotban, amikor az Alagút folytatását képező Alagút-utca kettévágta a parkot. 1842-ben szerződést kötöttek Huber Ignáccal, aki a kertbe arénát és hozzá vendéglőt épített. Ez a Budai Nyári Szinkör megtelepedését jelentette. A színház épületét Ságody József tervezte és 1843-ban 1200 férőhellyel meg is nyitották. 1851-ben a Horváth-család belső vitája miatt a kert tovább darabolódott. 1856-ban a Horváth-örökösök engedélyt kértek birtokaik parcellázásához. Mivel ez a színházat veszélyeztette volna, a községtanács elhatározta az 1 062 négyszögöles telek megvételét s hozzá megvásárolta az árok másik oldalán lévő 575 négyszögöles telket is, így a Budai Tanács 10 500 forintot fizetett a parkért. A területnek az Alagút-utca és a Roham-utca közötti részét házhelynek osztották ki, a többit megtartották közkert céljára. 1879-ben a Főváros Tanácsa újból rendezte a kertet és a színházat is tatarozták. Ez utóbbit 1924-ben felújították s a parkot Ráde Károly tervei szerint átépítették, és nyilvános kerteté tették. A színház roskadozó épületét 1937-ben, a 2637. előadás után bontották le. 1945-ben a háború feldúlta a parkot, amit környezetével együtt rendeztek, az új út- és villamoshálózat zöldfelület rovására bővült. Jelenlegi nevét a kert 1960-ban kapta, amikor itt helyezték el Joseph Haydn szobrát, a nagy zeneszerző halálának 150. évfordulója alkalmából. Szobrok, emlékművek: Feszület korpusszal, a tabáni templom előtt; Dózsa György + 7 alak; Joseph Haydn; Ülő nő, kútszobor; Eszperantó-kút; Eszperantó-emlék; Ludwig Zamenhof-szobra; Erzsébet királyné szobra; Marót-emléktábla; Ördögárok hídfőmaradványa; Két foka; Virág Benedek emléke; Anfall József szobra; 56-os emlék; a Szent János-szobrot és a Tabáni Keresztet a Budapesti Városvédő Egyesület közreműködésével újították fel. Szobrok és emléktáblák a park határain: Erzsébet-hídon két építési tábla; Elek Apó kútja a Fátyol-utrában; Döbrantai Gábor szobra a Fogas-utca sarkán; Táth István emléktáblája; Czark Ádám emléktáblája a Lánchíd-utrában; Mihelics Vid emléktáblája; Mátyás-oszlop a Dózsa György-téren; Bajcsy-Zsilinszky Endre-, Gerevich Aladár- és Ottlik Géza emléktáblái. Rácz-gyógyfürdő, Hadnagy-utca 8-10., a Gellérthegy északi lábánál a Hadnagy-utca és a Hegyalja-út közötti területen áll. A fürdő a XV. században valószínűleg Zsigmond király idejében épült, de többen Mátyás király fürdőjének is tekintik, mert uralkodása idején fedett folyósó kötötte össze a palotával. Ma is fennálló nyolcszögű kupolacsarnoka török emlék.

Jelmagyarázat.
 vlz - lovút
 □ - emléktábla
 1...9. - erdőtársulások
 18, 1956. - villamos
 5 116 178 - autóbussz
 ● - megállóhely

Fery Antal (1908-1994)
 fametszetei.

A Gellérthegy, a Tabán és a Haydn-park növényjegyzéke.

A Gellérthegy növénytakaróját Borbás Vince /1844-1905/ dolgozta fel. Működésének idején a terület parkosítása még nem kezdődött meg, ezért a meghatározott fajok zöme a természetes növénytakaróhoz tartozik.

Baktériumok.

1. *Leptothrix ochracea* - vasbaktérium
2. " *lophodea* "
3. *Siderocapsa major* "

Moszatok. Halász Márta vizsgálata nyomán.

1. *Fischerella thermalis* - kékoszat a Mátyás-forrás kövén
2. *Mastigocladus laminosus* - forrásmoszat a Mátyás- és Beatrix-forrás kövén
3. *Symploca thermalis* - kékeszöld moszat a Gül Baba-forrás falán

Gombák.

1. *Ustilago violacea* a *Melandryum* üszke
2. *Daedalea quercina* - dedálea tapló tölgyrönkön
3. *Polyporus versicolor* - torma " "
4. *Hymenochaete tabacina* - sárgásbarna bőrgomba "
5. *Fistulina hepatica* - ehető májgomba "
6. *Spumaria alba* - varjúnyál gomba /cserjéken/

Mohák.

1. *Bryum argenteum* L. - ezüstszürkés moha az útkövek között, Bryaceae
2. *Riccia fluitans* - májmoha a Rác-fürdő vizében
3. *Grimmia pulvinata* - moha déli sziklákon
4. *Haplosia riparia* - hévizi májmoha
5. *Physcomitrium pyriforme* /L./ Bird. - körtike moha Fumariaceae

Virágos növények.

1. *Achillea millefolium*
2. " *lanata* Spr.
3. *Artemisia campestris*
4. " *scoparia* W. et K.
5. " *vulgaris* - fekete üröm
6. *Asplenium ruta-muraria* /haraszt/
7. *Astragalus onobrychis*
8. *Arrhenatherum elatius* - francia perje
9. *Agropyron repens* - tarackbúza
10. *Asyneuma canescens* - kékvirágú harangcsillag
11. *Anthriscus trichosperma* Schult. - útszli turbolya
12. " *scandix*
13. *Arabis arenosa* L.
14. " *auriculata* Lam. var. *dasycarpa* Andr.
15. *Althaea pallida* W. et K.
16. *Berteroa incana* - hamuka, a Citadella déli lejtőjén
17. *Brassica elongata* W. et K. - harasztos káposzta
18. *Bromus erectus* var. *pannonicus* - közép-dunai rozsnok
19. " *sterilis* L. var. *hirtiflorus*
20. *Ballota nigra* - peszterce
21. *Cymbalaria muralis*
22. *Cystopteris fragilis* /haraszt/
23. *Ceratocephala testiculata* /100 éve kipusztult/
24. *Centaurea australis* Panč
25. " *solstitialis* - sáfrányos búzavirág
26. " *Sadleriana*
27. *Coronilla varia* - koronafürt
28. *Carduus acanthoidea* - útszéli bogács
29. " *nutans* - bókoló "
30. *Convolvulus arvensis* - mezei folyóka
31. *Carex stenophylla* Wahl. syn. *C. spicata* Kit. Cyperaceae
32. *Chenopodium album* L. var. *pendunculare* Benth.
33. " *opulifolium* Schrad.
34. *Cephalaris pilosa* L.
35. " *Transsilvanica* L.

36. *Calamintha acinosa* L.
37. *Caucalis muricata* Bisch.
38. *Corydalis solida* L.
39. *Cerastium anomalum* W. et K.
40. *Diplotaxis muralis* - fali kányazsászsa
41. *Daucus carota* - murek
42. *Dactylis glomerata* - csomós ebír
43. *Dianthus pontederæ* - középdunai szegfű
44. *Digitaria sanguinalis* - veres ujjasmohar
45. *Euphorbia peplus* - vézna fűtej
46. *Eragrostis minor* - tőtippán
47. *Falcaria vulgaris* - sarlófű
48. *Erigeron canadensis* - betyárkóró
49. *Fumaria officinalis* L.
50. " *schleyheri* Soy. Will.
51. *Galinsoga parviflora* - gombvirág
52. *Glaucium corniculatum* Curt. var. *tricolor* Bernh. - veres szarumák
53. *Galium verum* L.
54. " *mollugo* L.
55. " *silvestre* Pall.
56. " *glabrum* Koch.
57. " *hirtum* Koch.
58. *Heracleum sphondylium* - medvetalp
59. *Heliotropium europaeum* L.
60. *Hutschinsia petraea* L.
61. *Impatiens parviflora*
62. *Kochia sedoides* Pall.
63. *Lapsana communis* - bojtorjánsaláta
64. *Lolium perenne*
65. *Linaria vulgaris* - gyujtoványfű
66. *Medicago falcata* - sárkerep
67. " *minima* L. var. *brachiodon* Rehd.
68. " *sativa* - takarménylucerna
69. *Melilotus dentatus* W. et K.
70. *Mercurialis annua* - egynyári szélifű
71. *Melandrium album* - fehér mécsvirág
72. *Medicago lupulina* - komlós lucerna
73. *Myosotis intermedia* Link.
74. *Oxytropis pilosa* L.
75. *Oxalis corniculata* - madársóska
76. *Orobanchë arenaria* - Borkh.
77. *Plantago major* - nagy utifű
78. " *lanceolata* - lándzsás utifű
79. *Polygonum aviculare* - madár keserűfű
80. " *Kitaibelianum* Dasadl.
81. *Podanthum canescens* W. et K.
82. *Primula inflata* Lehm.
83. *Papaver hybridum* L.
84. *Peganum harmala* L.
85. *Potentilla verna* L.
86. *Poterium polygamum* W. et K.
87. *Ranunculus Illyricum* L.
88. *Rorippa austriaca* Cr.
89. *Ricris hieracioides* - ékes keserűgyökér
90. *Rumex silvester* Wallr.
91. *Rubia tinctorum* L.
92. *Setaria verticillata* - ragadós muhar
93. *Scabiosa ochroleuca* - vajszínű ördög szem
94. *Sonchus oleraceus* - szelíd csorhóka
95. *Silene otites* - fodros sziléne
96. *Stipa joannis*
97. *Stenactis annua* - egynyári küllőrojt
98. *Salsola kali* - homoki ballagófű
99. *Scherochloa dura* - kőperje

100. *Sagina procumbens* - heverő szagján, utak réseiben
101. *Sesleria Sadleriana* Janka. - budai nyúlfarkfű, védett
102. *Stellaria Passeriana* L.
103. *Salvia silvestris* L.
104. *Stachys recta* L. var. *leiostachys*
105. *Saponaria longiflora* Ehrh.
106. " *flavescens* L.
107. " *conica* L.
108. *Saxifraga tridactyles* L.
109. *Sempervivum hirtum* L.
110. *Solanum villoseum* Lam.
111. *Trigonella monspeliata* L.
112. *Thalictrum minus* L.
113. *Tribulus orientalis* Kern.
114. *Taraxacum officinale*
115. *Teucrium botrys* L.
116. *Triticum cristatum* Schreb.
117. *Verbena officinalis*
118. *Verbascum phlomoides*
119. *Valerianella matrica*

Az állattant dr. Margó Tivadar /1916-1896/ dolgozta fel, ebből a rovar- és madártani rész Frivaldszky János /1822-1895/ munkája

Egysejtűek.

1. *Vortex viridis* M. Schultze.
2. *Cyclidium glaucoma* Ehrbg.
3. *Glaucoma scintillans* Ehrbg.
4. *Bursaria vernalis* Ehrbg.
5. *Plagiotoma lumbrici* Duj.
6. *Spirostomum ambiguum* Ehrbg.
7. *Stentor polymorphus* Ehrbg.
8. *Loxodes rostrum* Ehrbg.
9. *Chilodon cucullus* Ehrbg.
10. *Euplotes Charon* Ehrbg.
11. *Limax agrestis* L.
12. *Lepadella ovalis* Ehrbg.
13. *Oxytricha affinis* Stein.
14. " *pellionella* Ehrbg.
15. *Stylonchia Mytilus* Ehrbg.
16. " *pustulosa* Ehrbg.
17. *Vorticella campanula* Ehrbg. - harangállatka
18. *Monas crepustulum* Ehrbg.
19. " *guttata* Ehrbg.
20. *Vaginicola chrystallina* Ehrbg.
21. *Uvella uva* Ehrbg.
22. *Cercomonas viridis* Duj.
23. *Polystoma uvella* Ehrbg.
24. *Bodo socialis* Ehrbg.
25. *Chryptomonas glauca* Ehrbg.
26. *Lagenella euchlora* Ehrbg.
27. *Sphaerosina volvox* Ehrbg.
28. *Eurodina elegans* Ehrbg.
29. *Pandorina morum* Ehrbg.
30. *Chlamidomonas pulvisculus* Ehrbg. A. Braun.
31. *Euglena viridis* Ehrbg.
32. " *desse* Ehrbg.
33. *Microglena monadina* Ehrbg.
34. *Amoeba diffluens* Ehrbg.
35. *Archella vulgaris* Ehrbg.
36. *Brachionus urceolaris* Ehrbg.
37. *Anguillula aceti* O. Fr. Müll.
38. *Coleps hirsutus* Ehrbg.
39. *Calpoda cucullus* Ehrbg.
40. " *Ren* Ehrbg.

41. *Monostyla* Vargas - kerekcsiféreg.
42. " *Stöszneri* "

Puhatestűek.

1. *Helix oricetoxum* O. fr. Müll.
2. *Bulimus radiatus* Brug.
3. " *fasciolatus* Brug.
4. *Pupa frumentum* Drop.
5. *Clausilia bidesis* Drap.
6. *Limax agrestis* L.
7. *Anodonta cygnea* L.
8. *Philodina roscola* Ehrbg.
9. *Rotifer vulgaris* Ehrbg.
10. *Aphelencus parietinus* Bastian.
11. *Limnaea stagnalis* O. Fr. Müll.
12. *Leptodera appendiculata* Schn.
13. *Diplogaster rivalis* Leydig.
14. *Pelodera Pellio* Schn.
15. *Helicella obvia* - szákcárcsiga

Rákok.

1. *Parastenocaris* Entzii - evezőslábú rák a vízvezeték vizében
2. " *Budapestiensis* " " " "
3. " *similis* " " " "
4. " *pannonicus* " " " "

Pókok.

1. *Prothesima calceolata* O. Herm.
2. *Monaeses cuneolus* C. K.
3. *Misumena truncata* Pall. - karolópók
4. *Xysticus acerbus* Thor.
5. *Tarentula Bichwaldii* Thor.
6. " *pulverulenta* Cl.
7. *Attus crucigerus* Walck.
8. *Iulus unilineatus* Koch.

Rovarek.

1. *Anisoplia segetum* Herbst.
2. " *Cyathigera*
3. *Anthaxia cyanicornis* Fabr.
4. *Agrilus cinctus* Ol.
5. *Acipitilia pentadactyla* - fehér szellemlepke
6. *Acromycta megacephala* - nyárfalepke
7. *Apion curvirostre* Gyll.
8. *Axinopalpus gracilis* Kryn.
9. *Agapanthia Cynarea* Germ.
10. *Amblyteles repentinus* Gr.
11. " *messorius* Gr.
12. " *fessorius* L.
13. *Anisobas rebellis* W.
14. *Anomalon vicinum* Först.
15. " *ruficornis* Gr.
16. *Astata costae* Piccioli.
17. *Arpactus affinis* Dhlb.
18. *Aphaenogaster structor* Latr.
19. *Andrea asneiventris* Moraw.
20. " *dilecta* Mocs.
21. " *nobilis* Moraw.
22. " *scita* Ev.
23. " *truncatilabris* Moraw.
24. *Anthidium laterale* Latz.
25. " *Florentianum* F.
26. " *strigatum* Pz.
27. *Ammobates vinctus* Gerst.
28. *Acidalia flacidaria* Z.

29. *Asilus Cyanopus* Lw.
30. " *flavipes* Lg.
31. " *schineri* Egg.
32. " *trifarius* Lw.
33. *Aradus sordidus* Hour.
34. *Amavobius ferox* Walck.
35. *Argas reflexus* Latr.
36. *Arctiscon tardigradum* Schrk.
37. *Amphipyra tetra* F.
38. *Byrrhus pilula* - pilulabogár
39. *Bombylus discolor* - pösszörlégy, virágok felett lebeg
40. " *major* " " " "
41. *Blaps abbreviata* Mén.
42. *Baris scolopacea* Germ.
43. " *morio* Boh.
44. *Blepharius subpunctatus* V. d L.
45. *Bombus confusus* Schck.
46. *Blissus doriae* Ferr.
47. *Beosus luscus*
48. *Ballus depressus* Walck.
49. *Cermatia araneoides* Pall.
50. *Cremastus bellicosus* Gr.
51. *Carabus Hungaricus* Fabr.
52. " *Scheidleri*
53. *Ctenistes palpalis* Reichb.
54. *Cephennium minutissimum* Aubé.
55. *Cetonia speciosissima* Scop.
56. *Coraebus episcopalis* Mannh.
57. *Cardiophorus discicollis* Herbst.
58. " *rufipes* Four.
59. *Carabus Ullmichi* - bronzfényű futrinka
60. " *coriaceus* - fekete bőr "
61. *Chrysomella fastuosa* - aranyzöld levélbogár pesztercén
62. *Cleonus piger*
63. " *cinereus*
64. *Calosoma inquisitor* - bronzos bábrabló tölgyön
65. *Creagris plumbens* - hangyaleső
66. *Cistela amplipennis* Lind.
67. *Ctenopus sulphuripes* Germ.
68. *Cleptes ignitus* L.
69. *Clytrha pilicollis* Lac.
70. " *macropus* Illig.
71. *Chrysomella Hungarica* Fuss.
72. " *cerealis* L.
73. *Chaetocnema conducta* Mocs.
74. *Cephus pulcher* Tischb.
75. *Cynips caput medusae* Htg.
76. " *calicis* Burgsd.
77. *Chrysis cuprea* Rossi.
78. " *cyanopyga* Dhlb.
79. " *chevrieri* Mocs.
80. " *dichroa* Dhlb.
81. " *Germani* Wesm.
82. " *inaequalis* Dhlb.
83. " *pulchella* Spin.
84. " *leachii* Schuck.
85. *Camponotus aethiops* Lass.
86. " *lateralis* Ol.
87. " *sylvaticus* Ol.
88. *Ctaglyphis viatica* Latr.
89. *Ceratina callosa* F.
90. *Coelioxys haemorrhoea* Först.

91. *Corisus errans* F.
92. " *conspersus* Fieb.
93. *Criocoris moestus* Reut.
94. *Cyrtophora conica* Pall.
95. *Clythra humeralis* Schröd.
96. " *lucida* Germ.
97. *Cassida atrata* Fabr.
98. *Clubiona pallidula* Cl.
99. *Cermetia araneoides* Pall.
100. *Cleonus declivia* Cl.
101. " *morbillosus* F.
102. " *obliquus* Fabr.
103. " *punctiventris* Germ.
104. *Ceutorrhynchus albobittatus* Germ.
105. *Dorcadion Scopoli* - csíkoshátú zebracincér
106. *Dictyna civica* - kis falipók, tenyérsíki hálói falakon
107. *Dryadella modesta* Mocs.
108. *Dasypoda plumipes* Latr.
109. *Dioxys cincta* Jur.
110. " *Pannonica* Mocs.
111. " *tridentata* Nyl.
112. *Dimorphopterus Spinolae* Sign.
113. *Ebaeus appendiculatus* Er.
114. *Emphytus balteatus* Kl.
115. " *cereus* Kl.
116. *Exephanes occupator* Gr.
117. *Elis villosa* F.
118. *Eucera paradoxa* Mocs.
119. " *clypeata* Erichs.
120. *Epeolus tristis* Sm.
121. *Eurhipia aderlatix* Hb.
122. *Epeira grossa* Ck.
123. " *diademata* Cl.
124. " *sclopetaria* Cl.
125. *Erigone fuscipallis* Ck.
126. *Epiblema scenicum* Cl.
127. *Erythraeus parietinus* Herm.
128. *Formicaleo tetragrammicus* F.
129. *Gastropacha quercifolia* - tölgylevél lepke
130. *Gnaptor spinimanus* Pall.
131. *Gymnetron Schwartzii* Letzn.
132. *Grammoptera holosericea* Fabr.
133. *Galleruca circumdata* Duft.
134. *Gonocerus Juniperi* Dahl.
135. *Globiceps sordidus* Rent.
136. *Geophilus subterraneus* L.
137. *Gryllus melas* Carp.
138. *Histes inaequalis* Oliv.
139. *Henicopus hirtus* L.
140. *Homalomyia canicularis* - lapospotruhá házilágy
141. *Haltica oleracea* - levélbolha
142. *Hypera cyrata* Germ.
143. " *suturalis* Redt.
144. " *tesselata* Herbst.
145. *Halticella fronticornis* Fonsc.
146. *Hyperaspis 4 maculata* Redt.
147. *Hylotoma Privaldszkyi* Tischb.
148. *Hedychrum Gerstaeckeri* Chevr.
149. *Holopogon dimidiatus* Mg.
150. *Harpactor niger* H. Sch.
151. " *iracundus* Poda.
152. *Hydrachna cruenta* O. Fr. Müll.

153. *Ixodes ricinus* L.
154. *Isomira budensis* - budai virágkőrís bogár
155. *Ichneumon castaneus* Gr.
156. " *chionomus* W.
157. " *cyaniventris* W.
158. " *balteatus* W.
159. " *exilicornis* W.
160. " *quadrialbatus* Gr.
161. " *xanthorius* Först.
162. " *zedulus* Gr.
163. *Ino tenuicornis* Zell.
164. " *Budensis* Spr.
165. *Icus angularis* Fieb. var. *Hungaricus* Horv.
166. *Kalopya inflammata* Först.
167. *Lithobius forficatus* L.
168. *Lebia turcica* Fabr.
169. *Leptura sexguttata* - hatpettyes virágcincér Sorbusokon
170. *Lymantria dispar* - gyapjas élepké
171. *Lamia textor* - nyárfa szövőcincér
172. *Lepisma saccharima* - nádméznyalogató /éléskamrában/
173. *Lycaena Icarius* - apró kéklepke
174. *Lixus aschani* L.
175. " *irilis* Rossi.
176. *Larinus obtusus* Gyll.
177. *Lydus trimaculatus* Fabr.
178. *Lema flaviceps* Suffr.
179. *Lamprosoma concolor* Sturm.
180. *Lithophylus connatus* Fabr.
181. *Leucaspis parvicauda* Mocz.
182. *Lithurgus chrysurus* Fonsc.
183. *Laphria dioctriaeformis* Mg.
184. *Lygaeus aquans* Rossi.
185. " *punctatoguttatus* F.
186. *Lamprodema maurum* F.
187. *Lycosa amentata* Cl.
188. *Meligetes discoideus* Er.
189. *Melanophthalma fruscipennis* Menn.
190. *Malachius affinis* Mén.
191. *Messor structor* var. *mutica* - maggyűjtő hangya
192. *Myrmecopystus viaticus* var. *orientalis* - uti fürkészhangya
193. *Mylacus globulus* Boh.
194. *Metopius nasutus* Gis.
195. *Mutilla quinquefasciata* Cl.
196. " *brutia* Pet.
197. *Myrmica ephippium* Jur.
198. *Megaliche bicoloriventris* Mocs.
199. " *Hungarica* Mocs.
200. " *melanopyga* Costa.
201. " *muraria* F.
202. " *vicina* Mocs.
203. *Mycterodus Hufelandii* S. Sch.
204. *Niphargus mediodanubialis* - középdunai bolharák, a pocsolyába került levél erei közül a lágy részeket kirágja.
205. *Nanophyes Chevrierii* Boh.
206. *Notogonia nigra* V. d. L.
207. *Nomia diversipes* Latr.
208. " *druficornis* Spin.
209. *Nomioides minutissimus* Rossi.
210. *Nomada basalis* H. S.
211. " *melanostoma* H. S.
212. *Oniscus murarius* Cuv.
213. *Oedipoda insubrica* Scop.
214. *Otiorrhynchus ligustici*
215. *Oecanthus pellucens* - pirregő tücsök

- 216. *Orchestes pratensis* Germ.
- 217. *Opatrum viennense* Duft.
- 218. *Osphya bipunctata* Fabr.
- 219. *Otiorrhynchus granulatus* Boh.
- 220. " *scabrosus* Marsch.
- 221. " *velutinus* Germ.
- 222. *Odynerus Herrichii* Sauss.
- 223. *Osmia adunca* Pz. var. *anthocopoides* Schck.
- 224. " *affinis* Fivr.
- 225. " *dives* Mocs.
- 226. " *melanogaster* Spin.
- 227. *Oecnogyna parasitica* Hb.
- 228. *Ocyptera rufifrons* Lw.
- 229. *Odontotarsus grammicus* L.
- 230. *Oxycarneus collaris* Muls.
- 231. *Pentodon idiota* Herbst. - medvebogár
- 232. *Parastenocaris Entzii* - földalatti vizi vakrák
- 233. *Papilio podalirius* - kardoslepke
- 234. *Purpuricenus Budensis* Götz.
- 235. " *Kochleri* Lin.
- 236. *Pilemia hirsutula* Froel.
- 237. *Phytoecia rubropunctata* Gocz.
- 238. *Podonta nigrata* Fabr.
- 239. *Polydrossus flavovirens* Gyll.
- 240. *Platytarsus setiger* Gyll.
- 241. " *hispidus* Redt.
- 242. *Platylabus rufiventris* W.
- 243. " *decipiens* W.
- 244. *Pezomachus instabilis* Först.
- 245. *Perilampus* *splendidus* Dalm.
- 246. *Pachybrachys tristis* Laich.
- 247. *Pachnephorus aspericollis* Fairm.
- 248. *Phyllobrotica adusta* Creutz.
- 249. *Podagraria procera* Redt.
- 250. *Psylliodes chalconeris* Ill.
- 251. *Parnopes carneus* Rossi.
- 252. *Pompilus cocineus* F.
- 253. " *laesius* Mocs.
- 254. " *lateritius* Mocs.
- 255. *Plagirolepis pygmaea* Latr.
- 256. *Ponera constricta* Latr.
- 257. *Pseudoosmia andrenoides* Pz.
- 258. " *Panzeri* Moraw.
- 259. *Phiarus abdominalis* Ev.
- 260. *Pasites maculatus* Jur. Gerst.
- 261. " *minutus* Mocs.
- 262. *Plusia deaurata* Esp.
- 263. *Physocephala truncata* Lw.
- 264. *Picromerus longipes* L.K.
- 265. *Plinthisus pusillus* Scholtz.
- 266. " *convexus* Fieb.
- 267. *Pachymerus Rolandi* L.
- 268. *Pyrrhocoris marginatus* Kol.
- 269. *Poeciloscytus cognatus* Fieb.
- 270. *Philaeus chrysops* Poda.
- 271. *Porcelio scaber* Leach.
- 272. " *dilatatus* Leach.
- 273. *Rhizotrogus aequinoctialis* Herbst.
- 274. " *vernus* Germ.
- 275. *Rogas netibulator* Nees.
- 276. *Saëda melanoscela* Fieb.
- 277. *Salicicornia formicarius* De Green.
- 278. *Saga serrata* Fa.

279. *Stenobothrus geniculatus* Fisch.
280. *Saprinus speculifer* Latr.
281. *Sphenoptera antiqua* Illig.
282. *Sparedrus testaceus* And.
283. *Salpingus ruficollis* Penz.
284. *Strangalia aurulenta* Fabr.
285. *Schizocera vittata* Mocs.
286. *Stilbum amethystinum* F. var. *festivum* Mocs.
287. *Smerinthus quercus* Sciff.
288. *Sesia audrennaeformis* Lasp.
289. " *leucomeldena* Z.
290. *Setina roscida* Esp.
291. *Stenopogon sabaudus* F.
292. *Staria lunata* Hahn.
293. *Stenozygum stolidum* H. Sch.
294. *Strachia* " *decora* H. Sch.
295. " *dominula* Harr.
296. *Stenocephalus neglectus* H. Sch.
297. *Smicronyx Reichii* Gyll.
298. *Thamnotziron gracilis* Brun.
299. *Trochilium apiforme* ab *siriciforme* - üvegszárnyú lepke
300. *Timandra amata* - labodalepke
301. *Trachyphlocus alternans* Gyll.
302. " *inermis* Boh.
303. *Thylacites pilosus* Fabr.
304. *Thamnurgus Kaltenbachii* Bach.
305. *Tetralonia grdja* Ev.
306. *Toxocampa limosa* Tr.
307. *Tropistethus sabuleti* Hahn.
308. *Tibicina haematodes* Scop.
309. *Tingis maculata* H. Sch.
310. *Tegenaria domestica* Cl.
311. " *Derhamii* Scop.
312. *Thomisus onustus* Walck.
313. *Tetranychus telarius* - takácsatka
314. *Vanessa urticae* - kis rókalepke
315. *Vipio desertos* F.
316. *Vilpianus Galii* Wolf.
317. *Xantholinus relucens* Fabr.
318. *Xylocopa cyanescens* Brullé.
319. *Zonitis fulvipennis* Fabr.
320. " *mutica* Scriba.
321. " *quadripunctata* F.

Hüllők.

1. *Lacerta muralis* - fali gyík
2. *Ablepharus pannonicus* Fitz.
3. *Angilis fragilis* L.
4. *Coronella austriaca* Laur.

Madarak.

1. *Alauda arvensis* - mezei pacsirta
2. *Lullula arborea* - erdei "
3. *Erithacus rubecula* - vörösbegy
4. *Hippolais incertina* - kerti geze
5. *Oenanthe oenanthe* - hantmadár
6. *Luscinia megarhynchos* - fülemüle
7. *Parus coerulescens* - kék cinege
8. *Oriolus oriolus* - sárgarigó
9. *Phoenicurus phoenicurus* - kerti rozsdafarkú
10. " *ochruros* - házi "
11. *Saxicola torquata* - cigány csaláncsúcs
12. *Sitta europaea* - csúszka
13. *Sylvia atricapilla* - barátka poszáta
14. " *nisoria* - karvaly "
15. " *curruca* - kis "

16. *Turdus pilaris* - fenyőrigó
17. " *merula* - feketeterigó
18. *Carduelis carduelis* - tengelic
19. " *ohloris* - zöldike
20. *Fringilla coelebs* - erdei pinty
21. *Larus ridibundus* - dankasirály
22. *Muscicapa striata* - szürke légykapó
23. *Passer domesticus* - házi veréb
24. " *montanus* - mezei veréb
25. *Serinus serinus* - csicsörke
26. *Sturnus vulgaris* - seregély
27. *Turtur turtur* - vadgerle
28. *Tichodroma muraria* - hajnalmadár
29. *Garrulus glandarius* - szajkó
30. *Columba palumbus palumbus* - örvösgalamb
31. *Pavo cristatus* - páva
32. *Galerida cristata* - búbos pacsirta
33. *Falco tinnunculus* - vörösvércse
34. " *subbuteo* - kabasólyom
35. *Accipiter nissus* - karvaly
36. *Corvus monedula* - csóka
37. *Accentor modularis* L.
38. *Lanius rufus* Briss.
39. *Nucifraga caryocatactes* L.
40. *Pastor roseus* L.

Emlősök.

1. *Epimys norvegicus* - patkány
2. *Canis familiaris* - kutya

Az 1989. évi felmérés:

Szobanövények.

1. <i>Aloe arborescens</i> Mill.	Liliaceae
2. <i>Anthurium scherzerianum</i> Schott.	Araceae
3. <i>Asparagus spergeri</i> Regel.	Liliaceae
4. <i>Chlorophytum comosum</i> /Thunb./ Bak.	"
5. <i>Cissus rhombifolia</i> Vahl.	Vitaceae
6. <i>Citrus medica</i> L.	Rutaceae
7. <i>Clivia miniata</i> Regel.	Amaryllidaceae
8. <i>Dracaena fragrans</i> /L./ Ker.-Gawl.	Liliaceae
9. <i>X Fatshedera lizei</i> /Cochet./ Guillaum.	Araliaceae
10. <i>Ficus elastica</i> Roxb.	Moraceae
11. <i>Hedera helix</i> L. "Argenteo-Variegata"	Araliaceae
12. <i>Hoya carnosa</i> /L./ R.Br.	Asclepiadaceae
13. <i>Hibiscus rosa-sinensis</i> L.	Malvaceae
14. <i>Laurus nobilis</i> L.	Lauraceae
15. <i>Monstera deliciosa</i> Liebm.	Araceae
16. <i>Nerium oleander</i> L.	Apocynaceae
17. <i>Pelargonium zonale</i> /L./ Ait.	Geraniaceae
18. <i>Peperomia obtusifolia</i> /L./ Dietr.	Piperaceae
19. <i>Phoenix canariensis</i> Chabaud.	Palmae
20. <i>Pilea cadierei</i> Gagnep. et Guill.	Urticaceae
21. <i>Sansevieria trifasciata</i> Prain.	Liliaceae
22. " " "Hahnii" hort.	"
23. " " "Laurentii" N.E.Br.	"
24. <i>Syngonium podophyllum</i> Schott.	Araceae
25. <i>Tradescantia virginiana</i> L.	Commelinaceae

Évelők.

1. <i>Achillea filipendulina</i> Lam.	Compositae
2. " <i>millefolium</i> L.	"
3. <i>Acorus calamus</i> L.	Araceae
4. <i>Adonis vernalis</i> L.	Ranunculaceae
5. <i>Ajuga reptans</i> L.	Labiatae
6. <i>Althaea officinalis</i> L.	Malvaceae

7. Alyssum saxatile L.	Cruciferae
8. Anemone hepatica Lemne. var. japonica	Anemonaceae
9. " silvestris L.	"
10. Antennaria dioica /L. / Gärtn.	Compositae
11. Anthemis biebersteiniana /Adam./ Boiss.	"
12. Aquilegia vulgaris L.	Ranunculaceae
13. Arabis caucasica Willd.	Cruciferae
14. Armeria alpina /DC./ Willd.	Plumbaginaceae
15. Artemisia abrotanum L.	Compositae
16. " vulgaris L.	"
17. Arundo donax L.	Gramineae
18. Asplenium ruta-muraria L.	Polypodiaceae
19. Aster dumosus L.	Compositae
20. " novae-angliae L.	"
21. Astilbe arendsi Arends	Saxifragaceae
22. Aubrietia cultorum Bergmann	Cruciferae
23. Bergenia corsifolia /Haw./ A. Br.	Saxifragaceae
24. Brunnera macrophylla /Adam./ Johnst.	Boraginaceae
25. Campanula carpatia Jacq.	Campanulaceae
26. " persicifolia L.	"
27. Centaurea dealbata Willd.	Compositae
28. " sadleriana Janka.	"
29. Cerastium tomentosum L.	Caryophyllaceae
30. Ceratostigma plumbaginoides Bunge.	Plumbaginaceae
31. Chrysanthemum indicum L.	Compositae
32. " maximum Ram.	"
33. Convallaria majalis L.	Liliaceae
34. Coreopsis lanceolata L.	Compositae
35. " verticillata L.	"
36. Cortaderia selloana Aschers. et Griseb.	Gramineae
37. Cyclamen purpurascens Mill.	Primulaceae
38. Cymbalaria muralis G. M. Sch. /a vízesésnél/	Scrophulariaceae
39. Delphinium cultorum Voss.	Ranunculaceae
40. Dianthus phumarius L.	Caryophyllaceae
41. Echinacea purpurea /L./ Mönch.	Compositae
42. Festuca cinerea Vill. ssp. pallens /Host./ Stohr.	Gramineae
43. " rigida	"
44. Gaillardia aristata Pursh.	Compositae
45. Filipendula ulmaria /L./ Maxim.	Rosaceae
46. Geranium sanguineum L.	Geraniaceae
47. Gypsophyla paniculata L.	Caryophyllaceae
48. Helenium autumnale L.	Compositae
49. " hoopesii Gray	"
50. Hemerocallis fulva L.	Liliaceae
51. Hosta lancifolia /Thunb./ Engelm.	"
52. " plantaginea /Lam./ Aschers.	"
53. " " " " "Variegata"	"
54. Humulus lupulus L.	Moraceae
55. Iberis sempervirens L.	Cruciferae
56. Iris germanica L.	Iridaceae
57. " pumila L.	"
58. Koenigia rubra /L./ DC.	Valerianaceae
59. Kniphofia uvaria Hook.	Liliaceae
60. Leontopodium alpinum	Compositae
61. Lysimachia vulgaris L.	Primulaceae
62. Miscanthus sinensis /Thunb./ Anders.	Gramineae
63. " " " " "Vittata"	"
64. Oenothera missouriensis Sims.	Onagraceae
65. Primula vulgaris Huds.	Primulaceae
66. Paeonia officinalis L.	Paeoniaceae
67. Panicum maximum Jacq.	Gramineae
68. Papaver orientale L.	Papaveraceae
69. Paronychia capitata /L./ Lam.	Caryophyllaceae

70. Pennisetum japonicus Trin.	Gramineae
71. Phlox paniculata L.	Polemoniaceae
72. Physostegia virginiana /L./ Benth. "Alba"	Labiatae
73. Potentilla alba L.	Rosaceae
74. Phlox subulata L.	Polemoniaceae
75. Pulsatilla grandis Vender.	Ranunculaceae
76. Rodgersia aesculifolia Batal.	Saxifragaceae
77. Santolina chamaecyparissus L.	Compositae
78. Saxifraga paniculata Mill.	Saxifragaceae
79. Saponaria officinalis L.	Caryophyllaceae
80. Sedum album L.	Crassulaceae
81. " hybridum L.	"
82. " maximum =/L./ Hoffm.	"
83. " reflexum L. "Glaucum"	"
84. " spectabilis Boreau.	"
85. " " " "Variegatum"	"
86. " spurium M.B.	"
87. Sempervivum arachnoideum L.	"
88. " grandiflorum Haw.	"
89. " schlechianii Schott.	"
90. " tectorum L.	"
91. Solidago canadensis L.	Compositae
92. Stachis lanata Jacq.	Labiatae
93. Telekia speciosa /Schreb./ Baumg.	Compositae
94. Thymus serpyllum L.	Labiatae
95. Tradescantia virginiana L.	Commelinaceae
96. Typha latifolia L.	Typhaeae
97. Teucrium chamaedrys L.	Labiatae
98. Veronica " L.	Scrophulariaceae
99. " spicata L.	"
100. Vinca major L.	Apocinaceae
101. " minor L.	"
102. Viola odorata L.	Violaceae

Nyitvatermök.

1. Abies nordmanniana /Stev./ Spach.	Abietaceae
2. Calocedrus decurrens /Torrey/ Florin. 5,2,1.	Cupressaceae
3. Cedrus atlantica Manetti. 10,5,2. 10,5,3.	Abietaceae
4. " " "Glauca/	"
5. Chamaecyparis lawsoniana /Murr./ Parl.	Cupressaceae
6. " " " "Alumi"	"
7. Cryptomeria japonica D. Don.	Taxodiaceae
8. " " " "Elegans"	"
9. Cupressus arizonica Greene.	Cupressaceae
10. " lusitanica Mill. var. bonthanini /Endl./ Carr.	"
11. " macrocarpa Hartw.	"
12. Ephedra distachya L. em Stapf.	Ephedraceae
13. Ginkgo biloba L. 10,6,4. 22,9,5. 32,9,6. 40,10,6.	Ginkgoaceae
14. " " "Fastigiata" 20,9,2.	"
15. Cupressus sempervirens L.	Cupressaceae
16. Juniperus chinensis L.	"
17. " " "Grey Owl"	"
18. " " "Pfitzeriana"	"
19. " " " "Aurea"	"
20. " " " "glauca"	"
21. " communis L.	"
22. " " "Stricta"	"
23. " " "Suecica"	"
24. " horizontalis Mnch. "Glauca"	"
25. " sabina L. "Blaue Donau"	"
26. " " "Tamariscifolia"	"
27. " squamata Buch.-Ham. ex Lamb. "Meyeri"	"
28. " virginiana L. "Fastigiata"	"
29. " " "Glauca"	"

30.	<i>Juniperus virginiana</i> "Pseudocupressus"	Cupressaceae
31.	" " "Tripartita"	"
32.	<i>Larix decidua</i> Mill. 15,5,2. 20,7,2.	Abietaceae
33.	<i>Picea abies</i> /L./ Karst. "Nana"	"
34.	" <i>omorica</i> /Pancic/ Purkyne.	"
35.	" <i>orientalis</i> /L./ Link. 20,8,5.	"
36.	" <i>pungens</i> Engelm.	"
37.	" " "Glauca Koster/ 30,8,3. 30,7,3.	"
38.	<i>Pinus mugo</i> Turra.	"
39.	" " "var. <i>pumilio</i> /Haenke/ Zenari.	"
40.	" <i>nigra</i> Arn. 24,12,3. 27,8,3. 35,10,6.	"
41.	" <i>silvestris</i> L.	"
42.	" " "Pumila" syn. <i>watereri</i> Beissn.	"
43.	" <i>strobilus</i> L.	"
44.	<i>Pseudotsuga menziesii</i> /Mirb./ Franco	"
45.	<i>Sequoia sempervirens</i> /Lem./ Endl.	Taxodiaceae
46.	<i>Taxus baccata</i> L. ? ,5,4.	Taxaceae
47.	" " "Aurea" 25,7,7.	"
48.	" " "Elegantissima"	"
49.	" " "Fastigiata"	"
50.	" " "Overeynderi"	"
51.	<i>Thuja occidentalis</i> L.	Cupressaceae
52.	" " "Globosa"	"
53.	" " "Malonyana"	"
54.	" <i>orientalis</i> L.	"
55.	" <i>plicata</i> D. Don.	"
56.	<i>Tsuga canadensis</i> Marsh. "Stricta"	Abietaceae
Lombosfák és cserjék.		
1.	<i>Acer campestre</i> L. 45,9,11. 55,10,11.	Aceraceae
2.	" " "Fastigiatum"	"
3.	" " "var. <i>austriaca</i> /Tratt./ DC,	"
4.	" <i>ginnala</i> Maxim. 16,6,3.	"
5.	" <i>monspessulanum</i> L. 21,4,3.	"
6.	" <i>negundo</i> L. 55,15,16. 65,15,13. 75,12,12.	"
7.	" " "Odessanum" 70,10,11.	"
8.	" " "Pruinosum" /az anya-szobor mögött/	"
9.	" " "Variegatum" 30,6,5.	"
10.	" <i>platanoides</i> L. 32,10,10. 72,10,10. 65,13,16.	"
11.	" " "Drummondii"	"
12.	" " "Faassens Black"	"
13.	" " "Globosum"	"
14.	" " "Palmatifidum"	"
15.	" " "Reitenbachii"	"
16.	" " "Schwedlerii" 77,6,4.	"
17.	" <i>pseudoplatanus</i> L. 40,8,5. 55,12,12. 53,15,15.	"
18.	" " "Leopoldi" 33,7,6. 25,7,7.	"
19.	" " "Purpurascens" 23,6,6. 20,7,6.	"
20.	" <i>saccharinum</i> L. 55,14,8.	"
21.	" <i>tataricum</i> L. 20,7,4.	"
22.	<i>Aesculus carnea</i> Hayne. 32,8,7.	Hippocastanaceae
23.	" <i>hippocastanum</i> L. 72,10,10. 81,16,15. 90,15,10.	"
24.	<i>Ailanthus altissima</i> /Mill./ Swingle. 100,22,17.	Simaroubaceae
25.	<i>Albizia julibrissin</i> Durazz.	Mimosaceae
26.	<i>Alnus glutinosa</i> /L./ Gaertn.	Betulaceae
27.	<i>Amelanchier ovalis</i> Med.	Rosaceae
28.	<i>Amorpha fruticosa</i> L.	Fabaceae
29.	<i>Amygdalus communis</i> L. 22,7,4. 58,14,10.	Rosaceae
30.	" <i>nana</i> L.	"
31.	" " "Purpurea"	"
32.	" <i>tomentosa</i> Thunb.	"
33.	" <i>triloba</i> /Lindl./ Ricker.	"
34.	" " " " "Multiplex"	"
35.	<i>Andrachne colchica</i> Fisch. et Mey.	Euphorbiaceae

36. <i>Aristolochia durier</i> Hill.	Aristolochiaceae
37. <i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	Rosaceae
38. <i>Aucuba japonica</i> Thunb. "Variegata"	Cornaceae
39. <i>Berberis candidula</i> Schneid.	Berberidaceae
40. " <i>julianae</i> Schneid.	"
41. " <i>x ottawensis</i> Schneid. "Superba"	"
42. " <i>x stenophylla</i> Lindl.	"
43. " <i>thunbergii</i> DC. "Atropurpurea"	"
44. " <i>verruculosa</i> Hemsl. et Wils.	"
45. " <i>vulgaris</i> L.	"
46. " " "Atropurpurea"	"
47. " " "Marginata"	"
48. " <i>wilsoniae</i> Hemsl. et Wils.	"
49. <i>Betula pubescens</i> Ehrh. 10,3,2.	Betulaceae
50. " <i>verrucosa</i> Ehrh. 20,12,4. 30,6,6.	"
51. " " "Dalecarlica" 30,8,3.	"
52. " " "Fastigiata"	"
53. " " "Youngii" 30,10,8.	"
54. <i>Broussonetia papyrifera</i> /L./ L Hér. 40,12,4.	Moraceae
55. <i>Buddleia alternifolia</i> Maxim.	Loganiaceae
56. " <i>davidii</i> Franch.	"
57. <i>Buxus sempervirens</i> L.	Buxaceae
58. <i>Campsis radicans</i> /L./ Seem.	Bignoniaceae
59. <i>Caragana arborescens</i> Lam.	Fabaceae
60. " " "Pendula" 25,2,3.	"
61. " <i>frutex</i> /L./ K. Koch.	"
62. <i>Carpinus betulus</i> L. 42,7,7.	Corylaceae
63. " " "Columnaris" 15,5,4.	"
64. <i>Carya cordiformis</i> /Wangh./ K. Koch 43,11,11.	Juglandaceae
65. <i>Caryopteris incana</i> /Houttuyn/ Miq.	Verbenaceae
66. <i>Catalpa bignonioides</i> Walt. 23,6,4.	Bignoniaceae
67. " <i>ovata</i> G. Don.	"
68. <i>Cedrela sinensis</i> Juss.	Meliaceae
69. <i>Celtis occidentalis</i> L. 30,9,10. 45,8,16.	Ulmaceae
70. <i>Cerasus avium</i> Mönch. 20,10,6. 32,4,6. 44,16,10.	Rosaceae
71. " " "Plena"	"
72. " <i>fruticosa</i> /Pall./ Woronow	"
73. " <i>glandulosa</i> "Alboplana"	"
74. " <i>mahaleb</i> Mill. 6,8,6. 50,8,8. 70,15,14.	"
75. " " "Pendula"	"
76. " <i>x mohácsyana</i> /Kárp./ Janchen	"
77. " <i>serrulata</i> /Lindl./ G. Don. 40,10,8. 57,8,12.	"
78. " " "Kanzan"	"
79. " " "Shizofugen"	"
80. " <i>vulgaris</i> Mill. 25,3,4.	"
81. " " "Plena"	"
82. " " "Pyramidalis" 10,5,2.	"
83. " " "Umbraculifera" 10,3,3.	"
84. <i>Cereis canadensis</i> L. /a sziklák aljában/	Caesalpiniaceae
85. " <i>siliquastrum</i> L. 13,3,2. 33,6,12. 70,8,12.	"
86. " " "Variegata"	"
87. <i>Chaenomeles japonica</i> /Thunb./ Lindl.	Rosaceae
88. <i>Clematis vitalba</i> L.	Ranunculaceae
89. <i>Clerodendron trichotomum</i> Thunb.	Verbenaceae
90. <i>Colutea arborescens</i> L.	Fabaceae
91. <i>Cornus alba</i> L.	Cornaceae
92. " " "Sibirica"	"
93. " <i>mas</i> L.	"
94. " <i>sanguinea</i> L. 27,4,5.	"
95. " <i>stolonifera</i> Michx. "Flaviramea"	"
96. <i>Corylus avellana</i> L.	Corylaceae
97. " " "Fusciorubra"	"
98. " <i>columna</i> L. 25,7,5. 53,13,7. 57,14,8.	"

99.	<i>Cotinus coggygria</i> Scop.	27,4,2./három ágú/, 50,5,3.	Anacardiaceae
100.	"	" " " " "Rubrifolius"	"
101.	<i>Cotoneaster dammeri</i> Schneid.		Rosaceae
102.	"	<i>divaricatus</i> Rehd. et Wils.	"
103.	"	<i>henryanus</i> /Schneid./ Rehd. et Wils.	"
104.	"	<i>horizontalis</i> Decne.	"
105.	"	<i>moupinensis</i> Franch.	"
105./a.	"	" " " " /magas törzsön/	"
106.	"	<i>multiflorus</i> Bge.	"
107.	"	<i>rotundifolius</i> Wall.	"
108.	"	<i>salicifolius</i> Franch.	"
109.	"	<i>tomentosa</i> /Ait./ Lindl.	"
110.	"	<i>x watereri</i> Exell. "Herbstfeuer"	"
111.	<i>Crataegus coccinoides</i> Ashe.		"
112.	"	<i>x lavalleyi</i> Hering. 20,3,4. 25,5,7.	"
113.	"	<i>monogyna</i> Jacq. 51,10,7.	"
114.	"	" " " " "Rosea"	"
115.	"	" " " " "Variegata"	"
116.	"	<i>nigra</i> Wald. et Kit. 25,3,4.	"
117.	"	<i>oxyacantha</i> L. ?,3,2.	"
118.	"	" " " " "Pauls Scarlet" 25,4,4.	"
119.	"	<i>pedicellata</i> Sarg. 10,3,2.	"
120.	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.		"
121.	<i>Cytisus nigricans</i> L.		Fabaceae
122.	"	<i>x praecox</i> Been.	"
123.	"	<i>sessilifolius</i> L.	"
124.	<i>Danae racemosa</i> /L./ Moench.		Liliaceae
125.	<i>Deutzia scabra</i> Thunb.		Saxifragaceae
126.	<i>Elaeagnus angustifolius</i> L.	65,11,9. 105,10,12.	Elaeagnaceae
127.	"	<i>umbellata</i> Thunb.	"
128.	<i>Elsholtzia stauntonii</i> Benth.		Labiatae
129.	<i>Eucommia ulmoides</i> Oliv.		Eucommiaceae
130.	<i>Euonymus europaeus</i> L.		Celastraceae
131.	"	<i>fortunei</i> /Turcz./ Hand.-Mazz.	"
132.	"	" " " " "Gracilis"	"
133.	"	" " " " "Minimus"	"
134.	"	" " " " "var. radicans /Miq./ Rehd.	"
135.	"	" " " " "Vegetus"	"
136.	"	<i>japonicus</i> Thunb.	"
137.	"	" " " " "Argenteomarginata"	"
138.	<i>Evodia hupehensis</i> Dode.		Rutaceae
139.	<i>Exochorda racemosa</i> /Lindl./ Rehd.	15,4,3.	Rosaceae
140.	<i>Fagus silvatica</i> L.	8,2,2. 20,7,5. 40,9,9.	Fagaceae
141.	"	" " " " "Asplenifolia" 42,6,9.	"
142.	"	" " " " "Atropunicea"	"
143.	"	" " " " "Roseomarginata"	"
144.	<i>Ficus carica</i> L.	3x7 m.	Moraceae
145.	<i>Persythia x intermedia</i> Zab.		Oleaceae
146.	"	<i>suspense</i> /Thunb./ Vahl. var. <i>fortunei</i> /Lindl./ Rehd.	"
147.	"	" " " " "sieboldi Zab.	"
148.	<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl.	31,9,5. 33,8,8.	Oleaceae
149.	"	<i>excelsior</i> L. 55,18,10. 57,14,14. 63,20,10.	"
150.	"	" " " " "Aurea"	"
151.	"	" " " " "Diversifolia"	"
152.	"	" " " " "Heterophylla Pendula" 20,4,6.	"
153.	"	" " " " "Nana"	"
154.	"	" " " " "Pendula" 20,4,6.	"
155.	"	<i>ornus</i> L. 24,8,5. 62,14,12.	"
156.	"	<i>pennsylvanica</i> Marsh.	"
157.	<i>Genista tinctoria</i> L.		Fabaceae
158.	<i>Gleditsia triacanthos</i> L.	27,10,7. 31,10,6.	Caesalpinaceae
159.	"	" " " " "f. inermis Willd. 30,12,6.	"
160.	<i>Gymnocladus dioecus</i> /L./ K. Koch.		"

161. <i>Hedera helix</i> L.	Araliaceae
162. " " "Arborescens"	"
163. <i>Helianthemum nummularium</i> /L./ Dum.	Cistaceae
164. <i>Hibiscus syriacus</i> L.	Malvaceae
165. <i>Hippophae rhamnoides</i> L.	Elaeagnaceae
166. <i>Hypericum calycinum</i> L.	Guttiferae
167. <i>Ilex aquifolium</i> L.	Aquifoliaceae
168. <i>Indigofera gerardiana</i> /Wall./ Baker.	Fabaceae
169. <i>Juglans mandshuriaca</i> Maxim. 23,8,10.	Juglandaceae
170. " <i>nigra</i> L. 41,9,10. 48,13,15. 55,19,13.	"
172. " <i>regia</i> L. 65,8,18.	"
173. <i>Kerria japonica</i> /L./ DC.	Rosaceae
174. <i>Koelreuteria paniculata</i> Lamm. 28,10,12. 65,10,10.	Sapindaceae
175. <i>Laburnum anagyroides</i> Med.	Fabaceae
176. " " "Pendula"	"
177. <i>Laurocerasus officinalis</i> Roem.	Rosaceae
178. " " "Schipkaensis"	"
179. " " "Zabeliana"	"
180. <i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	Labiatae
181. <i>Ligustrum ovalifolium</i> Hassk.	Oleaceae
182. " <i>vulgare</i> L.	"
183. " " "Chlorocarpus"	"
184. " " "Lodensee"	"
185. <i>Liquidambar styraciflua</i> L.	Hamamelidaceae
186. <i>Liriodendron tulipifera</i> L. 9,2,2. 54,10,7.	Magnoliaceae
187. <i>Lonicera fragrantissima</i> Lindl. et Paxt.	Caprifoliaceae
188. " <i>henryi</i> McHemsl.	"
189. " <i>japonica</i> Thunb.	"
190. " " "Reticulata"	"
191. " <i>korolkowii</i> Stapf.	"
192. " <i>nitida</i> Wils.	"
193. " <i>pileata</i> Oliv.	"
194. " <i>syringantha</i> Maxim.	"
195. " <i>tatarica</i> L. 5x4 m	"
196. " x <i>tellmanniana</i> Magyar	"
197. <i>Lycium halimifolium</i> Mill.	Solanaceae
198. <i>Maclura pomifera</i> /Raf./ Schneid.	Moraceae
199. <i>Magnolia kobus</i> DC. 13,4,2.	Magnoliaceae
200. <i>Maheberberis neubertii</i> /Lam./ Schneid.	Berberidaceae
201. <i>Mahonia aquifolium</i> /Pursh./ Nutt.	"
202. " <i>bealii</i> /Fort./ Carr.	"
203. <i>Malus domestica</i> Berkh. 72,10,12.	Rosaceae
204. " x <i>purpurea</i> /Barbier/ Rehd. 35,4,6. 52,3,5.	"
205. " " "Eleyi" 12,2,2.	"
206. " <i>pumila</i> Mill. "Niedzwetzkyana" 30,4,5.	"
207. " <i>spectabili</i> /Ait./ Berkh. 30,4,6. 35,6,6.	"
208. <i>Morus alba</i> L. 30,8,8. 90,10,12.	Moraceae
209. " " "Nana"	"
210. " " "Pendula" 19,3,3. 20,2,4.	"
211. " <i>nigra</i> L. 60,6,9.	"
212. <i>Ostrya carpinifolia</i> Scop. 22,5,7.	Corylaceae
213. <i>Padus avium</i> Mill. 22,5,4.	Rosaceae
214. <i>Paliurus spina-christi</i> Mill.	Rhamnaceae
215. <i>Parrotia persica</i> /DC./ CA, Mey	Hamamelidaceae
216. <i>Parthenocissus quinquefolia</i> /L./ Planch.	Vitaceae
217. " var. <i>engelmannii</i> Rehd.	"
218. " <i>tricuspidata</i> /S. et Z./ Planch. "Veitchii"	"
219. <i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud. 63,18,10.	Scrophulariaceae
220. <i>Periploca graeca</i> L.	Asclepiadaceae
221. <i>Perowskia atriplicifolia</i> Benth.	Labiatae
222. <i>Phellodendron amurense</i> Rupr. 56,7,8.	Rutaceae
223. " <i>japonicum</i> Maxim.	"
224. <i>Philadelphus coronarius</i> L.	Saxifragaceae

225.	<i>Philadelphus microphyllus</i> Gray	Saxifragaceae
226.	<i>Persica vulgaris</i> Mill. 14,5,6. 22,6,4.	Rosaceae
227.	<i>Platanus acerifolia</i> /Ait./ Willd. 122,22,22.	Platanaceae
228.	" <i>occidentalis</i> L. 53,15,10.	"
229.	" <i>orientalis</i> L. 55,16,10. 104,15,14.	"
230.	<i>Polygonum baldschumanicum</i> Regel.	Polygonaceae
231.	<i>Populus alba</i> L. 54,13,12. 72,15,15.	Salicaceae
232.	" " <i>"Pyramidalis"</i> 53,15,8.	"
233.	" <i>x canadensis</i> Moench. 44,15,5.	"
234.	" <i>nigra</i> L. 63,16,16.	"
235.	" " <i>"Italica"</i>	"
236.	" <i>robusta</i> /Simon-Louis/ C.K.Schneid. ssp. <i>pyramidalis</i> /Rozier/	
237.	" <i>tremula</i> L. 40,9,7. 56,12,9.	Salicaceae
238.	<i>Potentilla fruticosa</i> L.	Rosaceae
239.	<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. 66,6,10.	"
240.	" " <i>"Hessei"</i>	"
241.	" " <i>"Myrobalana"</i> /L./ Schneid.	"
242.	" " <i>"Nigra"</i> 23,4,4.	"
243.	" <i>domestica</i> L. 12,6,4. 34,4,5.	"
244.	" " ssp. <i>insititia</i> /Jusl./ Schneid.	"
245.	" <i>spinosa</i> L.	"
246.	" " <i>"Purpurea"</i>	"
247.	<i>Ptelea trifoliata</i> L.	Rutaceae
248.	<i>Punica granatum</i> L.	Punicaceae
249.	<i>Pyracantha coccinea</i> Roem.	Rosaceae
250.	" " <i>"Lalandei"</i>	"
251.	<i>Pyrus communis</i> L.	"
252.	" " var. <i>pyraster</i> 80,5,7.	"
253.	" <i>elaeagnifolia</i> Pall. 17,2,4.	"
254.	" <i>salicifolia</i> Pall.	"
255.	<i>Quercus cerris</i> L. 40,10,8. 42,10,8.	Fagaceae
256.	" <i>frainetto</i> Ten. 40,12,12. 43,12,11.	"
257.	" <i>ilex</i> L.	"
258.	" <i>macrocarpa</i> Michx. 17,8,6. 27,7,6.	"
259.	" <i>pendunculiflora</i> K.Koch 33,7,14. 98,16,18.	"
260.	" <i>petraea</i> /Mattuschka/ Liebl.	"
261.	" <i>robur</i> L. 53,12,8. 83,18,16.	"
262.	" " <i>"Contorta"</i> 22,5,5.	"
263.	" " <i>"Fastigiata"</i> 27,7,3. 33,12,3. 54,11,5.	"
264.	" <i>x turneri</i> Willd. <i>"Pseudoturneri"</i>	"
265.	" <i>variabilis</i> Bl.	"
266.	<i>Rhamnus catharticus</i> L. 4x6 m.	Rhamnaceae
267.	" <i>frangula</i> L. 11,5,3.	"
268.	<i>Reynoutria japonica</i> Houtt.	Polygonaceae
269.	<i>Rhodotypos scandens</i> /Thunb./ Mak.	Rosaceae
270.	<i>Rhus typhina</i> L. 20,6,5.	Anacardiaceae
271.	<i>Ribes sanguineum</i> Pursh.	Saxifragaceae
272.	<i>Robinia hispida</i> L.	Fabaceae
273.	" <i>pseudoacacia</i> 90,21,10. 113,14,12.	"
274.	" " <i>"Tortuosa"</i> 44,12,6.	"
275.	" " <i>"Umbraculifera"</i>	"
276.	<i>Rosa canina</i> L.	Rosaceae
277.	" <i>chinensis</i> Jacq.	"
278.	" <i>odorata</i> /Andr./ Sweet.	"
279.	" <i>rugosa</i> Thunb.	"
280.	" <i>canina</i> ssp. <i>biserrata</i> Meat.	"
281.	" " <i>"lutetiana</i> Lem.	"
282.	" <i>coriifolia</i> Fr.	"
283.	" <i>dumetorum</i> Thuill. ssp. <i>Thuillieri</i> Chr.	"
284.	" <i>hungaria</i> Kern.	"
285.	" <i>pimpinellifolia</i> R.	"
286.	" <i>sepium</i> Thuill.	"

287.	<i>Salix alba</i> L.	30-31-33,12,10.	Salicaceae
288.	"	<i>fragilis</i> L.	"
289.	"	<i>matsudana</i> Koidz. "Tortuosa" 32,12,5.	"
290.	"	<i>purpurea</i> L.	"
291.	"	<i>repens</i> L. var. <i>rosmarinifolia</i> /L./ Wimm. et Grab.	"
292.	<i>Sambucus nigra</i> L.	25,4,3. 34,4,5. 53,6,5.	Caprifoliaceae
293.	"	" <i>"Laciniata"</i>	"
294.	<i>Santolina chamaecyparissus</i> L.		Compositae
295.	<i>Securinega suffruticosa</i> /Pall./ Rehd.		Euphorbiaceae
296.	<i>Solanum dulcamara</i> L.		Solanaceae
297.	<i>Sophora japonica</i> L.	50,10,12. 117,15,15.	Fabaceae
298.	"	" <i>"Pendula"</i>	"
299.	<i>Sorbaria sorbifolia</i> /L./ A.Br.		Rosaceae
300.	<i>Sorbus aria</i> /L./ Cr.	34,6,6.	"
301.	"	<i>aucuparia</i> L. 23,5,4.	"
302.	"	<i>borbásii</i>	"
303.	"	<i>dacica</i> Borb.	"
304.	"	<i>degeni</i> Jáv.	"
305.	"	<i>graeca</i> /Spach./ Hedlund. 13,3,3.	"
306.	"	<i>intermedia</i> /Ehrh./ Persh. 54,9,8.	"
307.	"	<i>terminalis</i> /L./ Grntz./ 15,6,3.	"
308.	"	" <i>"Globosa"</i> 25,7,5.	"
309.	"	" <i>"Pyramidalis"</i>	"
310.	<i>Spartium junceum</i> L.		Fabaceae
311.	<i>Spiraea x bumalda</i> Burvénich		Rosaceae
312.	"	<i>x vanhouttei</i> /Briot./ zab.	"
313.	<i>Staphylea pinnata</i> L.		Staphyleaceae
314.	<i>Symphoricarpos albus</i> /L./ Blake. var. <i>laevigatus</i>		Caprifoliaceae
315.	"	<i>orbiculatus</i> Mch.	"
316.	"	<i>x chenaultii</i> Rehd.	"
317.	"	" <i>"Hancock"</i>	"
318.	<i>Syringa josikaea</i> Jacq. f.		Oleaceae
319.	"	<i>laciniata</i> Mill.	"
320.	"	<i>pekinensis</i> Rupr.	"
321.	"	<i>persica</i> L.	"
322.	"	<i>rothomagensis</i> Rich.	"
323.	"	<i>vulgaris</i> L.	"
324.	"	sp. 20,4,5.	"
325.	<i>Tamarix gallica</i> L.		Tamaricaceae
326.	"	<i>tetrandra</i> Pall.	"
327.	<i>Tilia cordata</i> Mill.	43,12,12.	Tiliaceae
328.	"	<i>x euchlora</i> K. Koch.	"
329.	"	<i>platyphylla</i> Scop. 16,7,5. 30,9,5. 25,10,6.	"
330.	"	" <i>"Fastigiata"</i>	"
331.	"	<i>tomentosa</i> Moench. 30,8,6. 31,11,9.	"
332.	"	" var. <i>inaequalis</i> f. <i>rhodopetala</i>	"
333.	"	" <i>"subvitifolia"</i>	"
334.	"	<i>platyphylla</i> Scop. <i>"Vitifolia"</i>	"
335.	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	22,6,3. 30,8,6. 44,12,10.	Ulmaceae
336.	"	<i>laevis</i> Pall. 20,8,3. 24,8,6.	"
337.	"	<i>minor</i> Mill. 26,8,8.	"
338.	"	" var. <i>humilis</i> Pit.	"
339.	"	" <i>"suberosa</i> /Moench./ Rehd.	"
340.	"	<i>pumila</i> L. var. <i>arborea</i> Litvin. 34,7,5.	"
341.	<i>Viburnum lantana</i> L.		Caprifoliaceae
342.	"	<i>opulus</i> L.	"
343.	"	<i>x rhytidophyllum</i> Suring.	"
344.	<i>Vitex agnus-castus</i> L.		Verbenaceae
345.	"	" <i>"Alba"</i>	"
346.	"	" <i>"Rosea"</i>	"
347.	<i>Vitis riparia</i> Michx.		Vitaceae
348.	"	<i>silvestris</i> Gmel.	"
349.	<i>Weigela florida</i> /Bge./ A. DC.		Caprifoliaceae

- 350. *Weigela florida* /Bge./ A. DC. "Variegata"
- 351. *Yucca filamentosa* L.
- 352. *Xanthoceras sorbifolia* Bge.
- 353. *Euonymus verrucosus* Seop.
- 354. *Viburnum x bodnantense*

Caprifoliaceae
Liliaceae
Sapindaceae
Celastraceae
Caprifoliaceae

4. Óbudai-sziget (Hajógyári-sziget)

Óbudai Sziget - Hajógyári Sziget - Május 1. park, III. kerület, Óbuda. Hossza 2500 méter, legnagyobb szélessége 634 méter, területe 108 hektár, a Duna aquincumi partja közelében. Alapja a meder oligocén anyagára támaszkodik, fölötté pleisztocén kori kavics és homok rétegeződik. Felszínét csak a legmagasabb árvizek öntik el /1965/. Déli végébe mélyül az egykori Hajó- és Darugyár óbudai egységének 1 km hosszú, 8,6 hektár felszíni természetes öble, amit mesterségesen 1,6 méter mélyen tartanak. Az öböl két partján halad át az Árpád-híd. Javitóműhellyel felszerelt belső része téli kikötő, külső fele a hajógyár szerelőmedencéje volt. Az Első Dunagőzhajózási Társaság telepének pesti oldalán talált a XIX. században még magasan álló romokat 1854-57 között tárta és mérte fel Rómer Flóris régész és a mérnök Zsigmondy Gusztáv. Az ásatásokat 1941-42-ben, illetve 1951-57 között Szilágyi János folytatta, a feltárt romokat visszatemettk. Ujabb kutatás jelenleg, 2010-ben is folyamatban van. A hajógyár 28 hektár területet foglal el. Az óbudai dunaág közel 3 km hosszú, átlagosan 2,1 méter mély. Alig 60-80 méter szélessége ellenére nem töltődik fel, mert bejáratát kotrással biztosítják a hajózás számára, így vízmozgása is élénk. Egy részén 15,6 hektár terjedelemben téli kikötő üzemel. Déli részén egy kis sziget keletkezett, amit feltöltéssel a nagyhoz csatoltak, így keletkezett a belső, zárt öböl. A fent említett romok római emlékek. Itt állt a helytartói palota, mely 80 helyiséggel és közel 9000 négyzetméter alapterülettel a birodalomhoz és a későbbi császárhoz, Publius Aelius Hadrianushoz /76-138/ méltó, fényűző épület lehetett. 409 után, feltehetően az árvizek miatt a katonai tábort kiűritették, a szigetet lakói is elhagyták. A középkorban erdő borította. 1786-ban Várossziget néven említik Korabinszky János Mátyás földrajzi lexikona, ekkor vadászterületként hasznosították. Később az északi részt a mindent elborító erdő irtása után mezőgazdasági célra használták. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa már az 1930-as évek közepén az akkor Nagyszigetnek nevezett területet "erdő- és közkert helynek" irányozta elő. A III. kerületben 1913 és 1980 között működő Óbudai Gázgyár az északi részen gáziszap-ülepítőt üzemeltetett, amit a későbbi parképítéskor semlegesítettek. 80 hektárnyi területen az Óbudai Termelő Szövetkezet mezőgazdasági művelést folytatott. Óbudán a hatalmas lakótelepek építése miatt a zöldterület számottevően csökkent, ezért az 1960-as években ismét elhatározták a sziget parkká alakítását. A hozzá vezető régi fahíd helyére 1969-ben épült az egysávos, két gyalogjárda K-híd, nevét a vasszerkezet alakjáról kapta. A rajta átvezető s a hajógyárba tartó vasúti sín ma is helyén van. A parképítés 1971-ben lezárta. Dr. Krizsán Zoltánné és Gopcsa Ervin tanulmánya lapján Csorba Vera készítette a kivitelezési tervet. Megépült a 9000 négyzetméteres parkoló, 600 méter hosszú közút és három játszótér. Ez az első ütem 34 hektár parkosítását foglalta magába és 1975. május 13-án avatták. A második ütem 1980-ban lett kész, ekkor szilárd burkolt utak és sportpályák épültek, elkészült a Főkert Parkfenntartó Üzemének új épülete. A Május 9. park közművesített, víz-, csatorna- és közvilágítási hálózattal ellátott, a közönség kényelmét ivókutak, padok, szemétgyűjtők és azóta elpusztított három esőtető szolgált. Az újpesti oldalon a Honvédelmi Minisztériumnak 7,8 hektáron üdülője volt. A honvédség földmunkagépei tevékeny részesei voltak a kertépítésnek, a beton főutat is ők építették. Kiváló szervezéssel a Metró építésénél keletkezett földfölösleggel a területet feltöltötték, így az óbudai parti sétány esős időben is járható. A Pilisi Parkerdő Gazdaság 34.000 suhángot telepített, a hídtól balra tornapálya létesült. A parképítést Szendrői József és Simon György irányította, a fenntartás vezetője Schön György volt. A parképítés a közönség számára látogatható középső részen ment végbe, a két parti sétány között. E sétányok a vízparttól kb. 20-50 méter távolságban vannak. E sávon a fővárosban ritkaságnak számító eredeti fás növényzet maradt meg természetes állapotban. Az északi csúcson a hullámverés elleni védekezésül betonbarabokat helyeztek el. A már csonka vasúti sín pár elágazik s a jelek szerint az öböl két partján haladt végig, ezen szállították az anyagot, melyből a gyár virágkorában évente 12 hajó készült. Még megvan az öböl egy részét lefedő óriási szerelő csarnok, ez esős időben is lehetővé tette a vizen álló hajók szerelését. Az öblön pontonhíd vezet át.

Megközelítése gépkocsival a Mozaik-utca, illetve az Ujlaki-rakpart és a Jégtörő-utca felől lehetséges. Gyalogosan legközelebb van a HÉV Filatori gát nevű megállója. Korábban a 142-es autóbusz járt a szigetre, ott három megállója volt, de bizonyára a kis forgalom miatt megszüntették. Kishajó megállója is van, a kikötő a Főkert telephely közeléből induló aszfaltos út végén van. Szomszédos kikötők a Szabadság-strand és a Népsziget. A parti sétány szinte teljesen körbeveszi a szigetet, magassága a Duna szintje fölött kb. 6-10 méter. Burkolata a Május 1. park körül murva és gyöngykavics, a hajógyári területen aszfalt. Intézmények az újpesti oldalon vannak, zömében a volt Honvédüdülő helyén, amit most a Dominó Honvéd Sporttelep képvisel, csónaklejáróval a vízhez. Három üzemi terület mellett várja vendégeit a Székér Csárda és a Soproni Sörkert. Közvetlen közelben van a Csatornázási Művek átemelőtelepe. A kikötőhöz vezető út mellett áll a Sziget Kulturális Szervező Iroda épülete. A felújítás előtt ezen a környéken volt a kertészet régi telephelye. A nagy autóparkoló közelében lévő játszótér a legújabb eszközökkel van felszerelve, minden korosztály megtalálja érdeklődésének megfelelő elfoglaltságát. Az építési törmelékből képzett ródlidomb tetején játékvár áll, onnan nagy csúszdák vezetnek a domb aljára. Az 1975 körül ültetett fák és cserjék szép példányokká nőttek, az 5-10 darabból álló csoportokban örömmel fedezhető fel néhány igazi ritkaság is. Nem könnyű a tájékozódás annak, aki először jár a területen. A nagyon kevés tájékoztató tábla inkább az intézményekre vonatkozik. Sem a területegységek, sem a sétányok nincsenek elnevezve.

Kerítésekkel határozottan elkülönített a déli oldal, a magántulajdonban lévő Álomsziget Ingatlanfejlesztő Kft. 2004. által üzemeltetett volt hajógyári terület. A Bejárati-hídon átkelve s jobbra, az igazgatóság 117. számú épülete felé haladva idős cserjék és a közöttük kanyargó keskeny, nagykokakóból kirakott utak formájában felismerhető a hajdani parkosítás nyoma, ami a jelek szerint ugyancsak időtállóan bizonyul. Épületbontás nem látható. Sajátos és tanulságos egy érintetlen gyártelep és a parkosítás hosszú idejű együttélése. Régi és új házak egyaránt vannak, a régiek közül 10 műemlék, közöttük a 200. évet megközelítő korú féllellemesen nagyra nőtt, csodálatosan szép fákkal. Ezek összetétele alig 5 fajra korlátozódik: vadgesztenyék, fűzek, ezüstjuharok, nyárfák, de különösen platánok remek csoportja lepi meg a látogatót. Mint üzemi területhez illik, a szabad földfelület kevés, a fáknak tányérjuk alig van. A hiányzó csapadékot a magas talajvíz bőségesen pótolja. Tanulságos, amint a galériaerdő fái állandóan vízben vannak. Mint általában, itt is változó a kert minősége. Egyes intézmények előtt pazar növénykiállítás nagy pálmákkal, a golfpálya füve alig hihetően szép pázsit. Mindezt nem rontja le az átlagpark, de még a külterjes rész sem, bár az itt tárolt kertépítési anyagot szívesebben látnánk sétányok burkolataként.

Nagyon tanulságos a gyártelep és az óriásfák egymásmellettisége. Napjainkban minden ipari tevékenység az adott területen az élővilág teljes kipusztulásával kezdődik. Itt pedig közel kétszázéves fák nem zavarták a termelést. Az öbölben állandóan sok kishajó horgonyoz.

Szobrokban, emlékművekben nem bővelkedik a sziget, csupán öt műtárgyat sikerült találni.

- A játszótérhez közel állt Szabó Gábor 1982-ben elhelyezett műve, a Sellő nevű szobor. Ma csak a hatalmas kavics talapzata van meg. Megrongálás miatt eltávolították.
- Hozzáférhető irodalom nem tesz említést az újpesti sétány mentén álló 1914-1918. első világháborús emlékműről, egy talapzaton álló csonka oszlopról.
- A hajógyártással kapcsolatos az üzemépületek között elhelyezett horgony
- valamint egy nagy fogaskerék két tengellyel, ami lapátkerékes gőzös hajtóműve lehetett.
- Domborműves Széchenyi István emléktábla van az egyik épület falán.
- Magánkert díszé egy terjedelmes Buddha-szobor.

2010. szeptember.

Pesti László - Tarjányi Ferenc.

Óbudai-sziget - Hajógyári-sziget - Május 9. park növényjegyzéke.
A természetes növénytakaró.

1. <i>Achillea millefolium</i>	- közönséges cickafark
2. <i>Agropyron repens</i>	- tarackbúza
3. <i>Alopecurus pratensis</i>	- réti ecsetpázsit
4. <i>Amaranthus retroflexus</i>	- szőrös disznóparéj
5. <i>Ambrosia elatior</i>	- parlagfa
6. <i>Arrhenatherum elatius</i>	- francia perje
7. <i>Artemisia alba</i>	- fehér üröm
8. <i>Artemisia vulgaris</i>	- fekete üröm
9. <i>Aster lylinosyris</i>	- arany gerebcsin
10. <i>Ballota nigra</i>	- peszterce
11. <i>Bellis perennis</i>	- százszorszép
12. <i>Calystegia sepium</i>	- felfutó sövényszulák
13. <i>Campanula persicifolia</i>	- baracklevelű harangvirág
14. <i>Chenopodium album</i>	- fehér libatop
15. <i>Cichorium intybus</i>	- mezei katáng
16. <i>Cirsium arvense</i>	- mezei acat
17. <i>Convolvulus arvensis</i>	- mezei szulák
18. <i>Coronilla varia</i>	- tarka koronafürt
19. <i>Cynodon dactylon</i>	- csillagpázsit
20. <i>Daucus carota</i>	- murek
21. <i>Erigeron canadensis</i>	- kanadai betyárkóró
22. <i>Festuca ovina</i>	- juhcsenkesz
23. <i>Geum urbanum</i>	- erdei gyömbérgyökér
24. <i>Glechoma hederacea</i>	- kerek repkény
25. <i>Gypsophila muralis</i>	- mezei fátyolvirág
26. <i>Humulus lupulus</i>	- felfutó komló
27. <i>Impatiens parviflora</i>	- kisvirágú nebőncsvirág
28. <i>Lamium album</i>	- fehér árvacsalán
29. " <i>purpureum</i>	- piros "
30. <i>Leontodon autumnalis</i>	- őszi oroszlánfog
31. <i>Linaria vulgaris</i>	- közönséges gyujtoványfű
32. <i>Lolium perenne</i>	- angol perje
33. <i>Malva neglecta</i>	- kereklevelű mályva
34. <i>Matricaria maritima</i>	- ebszékfű
35. <i>Melilotus officinalis</i>	- orvosi somkóró
36. <i>Onopordum acanthium</i>	- szemárbogáncs
37. <i>Oxalis acetosella</i>	- erdei madársóska
38. <i>Parietaria erecta</i>	- falgyom
39. <i>Petasites hybridus</i>	- közönséges acsalapu
40. <i>Plantago lanceolata</i>	- lándzsás utifű
41. " <i>major</i>	- nagy "
42. <i>Poa pratensis</i>	- réti perje
43. <i>Polygonum aubertii</i>	- tibeti iszalag
44. " <i>aviculare</i>	- madárkeserűfű
45. " <i>lapathyfolium</i>	- lapulevelű keserűfű
46. <i>Prunella vulgaris</i>	- közönséges gyíkfű
47. <i>Ranunculus acris</i>	- réti boglárka
48. <i>Reseda lutea</i>	- vadrezeda
49. <i>Rubus fruticosus</i>	- vadszeder
50. <i>Rumex patientia</i>	- paréj lórom
51. <i>Secale cereale</i>	- közönséges vadrozsa
52. <i>Senecio vulgaris</i>	- közönséges aggófű
53. <i>Setaria verticillata</i>	- ragadós muhar
54. <i>Silene vulgaris</i>	- hólyagos habszegfű
55. <i>Solanum dulcamara</i>	- ebszőlő csucsor
56. " <i>nigrum</i>	- fekete "
57. <i>Solidago canadensis</i>	- kanadai aranyvessző
58. <i>Sonchus arvensis</i>	- mezei csorbóka
59. <i>Symphitum officinale</i>	- fekete nadálytő
60. <i>Taraxacum officinale</i>	- pongyola pitypang
61. <i>Trifolium pratense</i>	- réti lóhere
62. <i>Verbascum phlomoides</i>	- szösös ökörfarkkóró

Egynyári és évelő dísznövények.

1. Antirrhinum majus	- tátika
2. Arundo donax	- spanyolnád
3. Begonia semperflorens	- mindignyiló
4. Canna generalis	- indiai virágnád
5. Cerastium tomentosum	- molyhos madárhúr
6. Chrysanthemum carinatum	- húsos aranyvirág
7. Glechoma hederacea "Variegata"	- tarkalevelű kerek repkény
8. Geranium sanguineum	- piros gólyaorr
9. Hemerocallis flava	- sárgaliliom
10. Kentranthus ruber	- piros sarkantyúvirág
11. Lantana camara	- sétányrózsa
12. Pelargonium hortorum	- muskátli
13. " peltatum	- kúszó muskátli
14. Phragmites communis	- közönséges nád
15. Phyllostachys viridiglaucescens	- kékeslevelű botnád
16. Sedum reflexum	- kövi varjúháj

Hidegházi növények.

1. Nerium oleander	- leánder
2. Phoenix canariensis	- kanári datolyapálma
3. Trachycarpus fortunei	- kínai lenderpálma

Nyitvatermők.

1. Abies alba	- közönséges jegenyefenyő 25,8,4.
30,10,5. 50,15,10.
2. " concolor	- Colorado-fenyő 5 db
3. " pinsapo	- andalúziai jegenyefenyő 20,8,4.
4. Chamaecyparis lawsoniana	- oregoni hamisciprus 50,15,9.
esoport 5-10 m magas
5. " " "Alumi"	- oregoni hamisciprus, szürke
6. " " "Globus"	- " " gömb
7. " " "Golden Wonder"	- " " aranyos
8. " nootkatensis	- Nutka hamisciprus 3 db 10 m
9. Cupressocyparis leylandii	- Leyland ciprus ?,10,5.
10. Ginkgo biloba	- páfrányfenyő 25,12,8.
11. Juniperus chinensis "Pfitzeriana"	- Pfitzer boróka
12. " " "Aurea"	- " " aranyos
13. " " "Glaucia"	- " " kék
14. " communis	- közönséges boróka
15. " sabina	- nehézszagú "
16. " " "Tamariscifolia"	- " " tamariskalevelű
17. " virginiana	- virginiai "
18. Larix decidua	- vörösfenyő
19. Metasequoia glyptostroboides	- kínai mamutfenyő 5 db 6 m
20. Picea omorica	- szerbfenyő
21. " pungens	- szürkefenyő
22. Pinus nigra	- feketefenyő 25,15,9.
23. " wallichiana	- himalájai selyemfenyő 35,18,10.
24. Pseudotsuga menziesii	- közönséges duglászfenyő 45,18,13.
25. Taxus baccata	- tiszafa
26. " " "Overeynderi"	- " oszlopos
27. Thuja occidentalis	- nyugati életfa
28. " " "Fastigiata"	- " " oszlopos
29. " " "Globosa"	- " " gömb
30. " " "Malonyana"	- " " malonyai
31. " orientalis	- keleti "
32. " plicata "Atrovirens"	- óriási életfa

1. Aesculus campestris
2. " negundo
3. " platanoides
4. " " "Faassens Black"
5. " pseudoplatanus
6. " " "Leopoldii"
7. " " "Purpurascens"
8. " saccharinum
9. " " "Wieri"
10. " tataricum
11. Ailanthus altissima
12. Aesculus hippocastanum
13. Alnus glutinosa
14. Berberis Julianae
15. " ottawensis "Superba"
16. " thunbergi "Atropurpurea"
17. " vulgaris
18. " " "Longifolia"
19. Betula pendula
20. " " "Youngii"
21. Buddleia davidii
22. Buxus sempervirens
23. Caragana arborescens
24. Carpinus betulus
25. " " "Pyramidalis"
26. Celtis occidentalis
27. Clematis jackmanii
28. " vitalba
29. Cornus alba
30. " sanguinea
31. Corylus avellana
32. " columna
33. " maxima "Atripurpurea"
- 33/a. " " "
34. Cotoneaster dammeri
35. " horizontalis
36. " salicifolius
37. " rotundifolia
38. Cotinus coggygria
39. Cydonia japonica
40. " oblonga
41. Crataegus monogyna
42. Deutzia crenata
43. Elaeagnus angustifolia
44. " umbellata
45. Eucommia ulmoides
46. Euonymus europaeus
47. Fagus silvatica "Rosea"
48. Fontanesia fortunei
49. Fraxinus excelsior
50. " " "Aurea"
51. " " "Monophylla"
52. " " "Pendula"
53. " ornus
54. Hypericum calycinum
55. Ilex aquifolium
56. Juglans nigra
57. " regia
58. Koelreuteria paniculata
59. Laburnum anagyroides
- mezei juhar
- zöld "
- korai "
- " " sötétpiros levelű
- hegyi "
- " " tarkalevelű
- " " lilalevelű
- ezüst "
- " " szeldelt levelű
- tatár "
- bálványfa
- vadgesztenye többnél törzs-
átmérő egy méter fölött.
- mézgás éger 25,10,6.
- Júlia-borbolya
- ottawai borbolya
- piroslevelű japán borbolya
- közönséges borbolya
- hosszúlevelű "
- közönséges nyírf
- " " csüngőágú
- illatos nyári orgona
- puszpáng
- borsófa
- gyertyánfa
- " oszlopos 20,10,5.
- nyugati osterfa
- nagyvirágú iszalag
- erdei "
- fehér som
- veresgyűrű som
- ogyoró
- törökmogyoró 30,12,7.
- piroslevelűogyoró
- " magastörzsön
- szőnyeg madárbrs
- kerti "
- fűzlevelű "
- kereklevelű "
- csertörzsörce
- japánbrs
- brsalma
- egybibés galagonya
- gyöngyvirágcsereje
- keskenylevelű ezüstfa
- pirostermésű "
- szillevelű gumifa
- közönséges kecskerágó
- piroslevelű bükk
- kínai kőrisfagyal
- magas kőris
- " " aranyos
- egylevelű kőris /fasor/
- csüngőágú magas kőris
- virágos kőris
- örökzöld orbáncfű
- magyal
- fekete dió
- étkezési dió
- csörgőfa
- Aranyeső

60. <i>Laurocerasus officinalis</i>	- babérmeggy
61. <i>Lavandula angustifolia</i>	- keskenylevelű levendula
62. <i>Ligustrum ovalifolium</i>	- széleslevelű fagyal
63. <i>Lonicera fragrantissima</i>	- illatos lonc
64. " <i>maackii</i>	- koreai lonc 7 ágú, 7x7 m
65. " <i>pileata</i>	- törpe "
66. " <i>tatarica</i>	- tatár " 4 ágú, 15-20,8,6.
67. <i>Magnolia stellata</i>	- fehérvirágú lilíomfa
68. <i>Mahonia aquifolium</i>	- mahónia
69. <i>Malus pumila</i>	- alacsony díszalma
70. " <i>purpurea</i>	- bíborlevelű "
71. " <i>silvestris</i>	- étkezési alma
72. " <i>spectabile</i>	- aranyalma
73. <i>Morus alba</i>	- fehér eperfa
74. " " <i>"Pendula"</i>	- " " csüngőágú
75. <i>Padus avium</i>	- májusfa
76. " <i>serotina</i>	- zelnice
77. <i>Parrotia persica</i>	- perzsa varázsfű
78. <i>Parthenocissus tricuspidata</i> <i>"Veitchii"</i>	- japán vadszőlő
79. <i>Philadelphus coronarius</i>	- illatos jezsámen
80. <i>Platanus acerifolia</i>	- juharlevelű platán 18 db közel 200 éves fa, törzsátmérő 1 m vagy több.
81. " <i>orientalis</i>	- keleti platán, előbbihez hasonló
82. <i>Populus alba</i>	- fehér nyár, többtörzsűek
83. " <i>canadensis</i>	- kanadai nyár
84. " <i>canescens</i>	- szürke nyár
85. " <i>nigra</i>	- fekete nyár 150,25,20.
86. " " <i>"Italica"</i>	- " " jegénye 120,30,8.
87. " <i>simonii</i>	- kínai "
88. <i>Prunus avium</i>	- cseresznye 30,10,8.
89. " <i>cerasifera</i>	- cseresznyeszilva
90. " " <i>"Nigra"</i>	- vérszilva
91. " <i>cerasus</i>	- meggy
92. " <i>domestica</i>	- szilva
93. " <i>fruticosa</i>	- csepleszmeggy, magas törzsön
94. " <i>persica</i>	- őszibarack
95. " <i>spinosa</i>	- kökény
96. <i>Pyracantha coccinea</i>	- tűztövis
97. " " <i>"Orange Glow"</i>	- " sárga termésű
98. <i>Pyrus communis</i>	- nemes körte
99. " <i>salicifolia</i>	- fűzlevelű körte
100. <i>Quercus petraea</i>	- kocsánytalan tölgy 2 db 20,8,10.
101. " <i>robur</i>	- kocsányos " 60,19,15.
102. " " <i>"Pyramidalis"</i>	- tornyos "
103. <i>Rhus hirta</i>	- csereszömörce
104. <i>Robinia pseudoacacia</i>	- fehér akác
105. " " <i>"Aurea"</i>	- " " sárga levelű
106. <i>Rosa canina</i>	- gyepürózsa
107. " <i>odorata</i>	- tearózsa
108. <i>Salix alba</i>	- fehér fűz, több példány törzsátmérője meghaladja az 1 métert
109. " " <i>var tristis</i>	- szomorúfűz
110. " <i>eleagnos</i>	- szürke fűz
111. " <i>caprea</i> <i>"Pendula"</i>	- csüngőágú kecskefűz
112. <i>Sambucus nigra</i>	- fekete bodza
113. <i>Sophora japonica</i>	- japánakác
114. " " <i>"Pendula"</i>	- " csüngőágú

115. Sorbus aucuparia	- madárberkenye
116. " dacica	- erdélyi berkenye 50,10,10.
117. " semiincisa	- budai "
118. Spiraea vanhouttei	- közönséges gyöngyvessző
119. Symphoricarpos racemosus	- korallbogyó
120. Syringa vulgaris	- kerti orgona
121. Tamarix tetrandra	- korai tamariska
122. Tilia argentea	- ezüsthárs
123. " cordata	- kislevelű hárs
124. " platyphylla	- nagylevelű "
125. Ulmus glabra	- mezei szil
126. " scabra	- hegyi "
127. Viburnum opulus	- kányabangita
128. " rhytidophyllum	- ráncoslevelű bangita
129. Vinca minor	- kislevelű télizöld
130. Vitex agnus-castus	- barátcsérje
131. Vitis silvestris	- ligeti szőlő
123. Yucca filamentosa	- pálmaliliom

Nyomatékosan megjegyzendő: a hajógyári területen vadgesztenye, ezüstjuhar, fehér fűz, fehér- és fekete nyár valamint platán fajokból rendkívüli méretű példányok vannak.

Pesti László - Tarjányi Ferenc.

2010. október.

5. Margit-sziget

A Margitsziget Budapest XIII. kerületéhez tartozik, eredeti terjedelme 58 hektár volt, mai kiterjedése 96,5 hektár. Hossza 2500, legnagyobb szélessége 500 méter. Földtörténeti-földrajzi szempontból Budapest legfiatalabb felszínei közé tartozik. Az alföldi szakaszra kilépő Duna a földtörténeti jelenkor elején számos zátonyt épített. Ez a hordalékkúp természetes állapotban nyugat felé alacsonyabb, a keleti fele magasabb. Mai formáját a XIX. század közepén, a Duna szabályozásakor nyerte. Kezdetben 3 vagy 4 szigetből állt, az alsó volt a Festő-sziget /a mai Atlétikai Centrum/, a felső a Fürdő-sziget. A talajrétegek vastagsága átlagosan 10 méter, alul kavicsos, felül homokos-iszapos dunai hordalékból épült rétegsora jó víztároló. A sziget eredetileg 102,5 méter magasan volt a tengerszint felett, de az árvizek miatt ezt feltöltéssel 104,85 méterre emelték. A sziget északi végénél a Duna 700 méter széles, a budai ág szélessége 250, a pesti 220 méter, közepes vízálláskor 3-4 méter mély. A sziget nevei a különböző korokban: Urak-sziget, Nyulak szigete, Szent András szigete, Boldogasszony szigete, Lánysziget, Budai sziget, Palatinus sziget. A történeti adatok a római korig nyúlnak vissza, ásatások feliratos köveket, pénzeket hoztak a felszínre a II.-IV. századból. 1012-ben és 1267-ben nagy árvizeket jegyeztek fel. A szigetet elsőként egy 1225-ből fennmaradt oklevél említi először. A hagyomány szerint Imre király /1196-1204/ itt tartotta udvarát. IV. Béla 1245-ben kelt oklevele szerint a király elődei a szigetet a premonstreieknek adták. A kolostorhoz csatolt Szent Mihály prépostságot 1528-ig említik. A kolostorhoz közel falu állott, a XIV. században Szent Pál falva néven említik. Az esztergomi érseknek vára volt a szigeten az Óbuda felőli parton. A pesti parton épült a IV. Béla által ide telepített Szent János Vitézek /Johanniták/ vára, a mai Casino helyén. A ferencesek 1270-ben jelentek meg a szigeten. A Domonkos-kolostor alapítása szorosan kapcsolódik Árpádházi Szent Margithoz, aki 1242-ben a Split melletti Clissa várában született. A gyermek 1252-ben költözött át 17 társával Veszprémből a számára alapított nyulak-szigeti kolostorba s haláláig, 1271-ig itt élt. Legendáját apácatársa, Ráskai Lea írta le. Margitot XII. Pius pápa avatta szentté 1943-ban. 1914-ben egy vihar döntötte fa gyökerei között találták meg a zárda harangját, ennek kapcsán a Fővárosi Közmunkák Tanácsa ásatásokat végeztetett; Lux Kálmán 1923-ban, Lux Géza 1937-38-ban kutatót a romok között, mely teljesen nincs még feltárva. Az országgyűlés a szigetet 1790-ben Sándor Lipót főhercegnek, a nádornak adományozta, ő kezdte meg a szigetet schönbrunni mintára kiépíteni. Sándor főherceget öccse, József Antal János - József nádor - követte a palatinusi méltóságban, aki a parkosítás folytatására Tost Károly főkertészt bízta meg. József nádor felesége, Alexandra Pawlowna nagyhercegnő számára a szigeten rendezett be nyaralót. 1814-ben a Napóleon elleni szövetség vezetői, I. Sándor cár /a nádor sógora/, III. Frigyes Vilmos és I. Ferenc osztrák császár és magyar király itt találkoztak. 1849-ben a Duna szabályozása kapcsán felmerült a 3 sziget rendezése. A felső /Fürdő-/ szigetet elköltörték, míg az alsó /Festő-/ szigetet feltöltés révén a Margitszigethez csatolták. A sziget 1901-ig csak vízi úton volt megközelíthető. Az 1876-ban épült Margit-hídhöz 1901-ben épült meg a szigeti lejáró. A sziget északi csúcsán a II. világháború alatt elkészült Árpád-hídat 1950-ben kötötték össze a szigettel, ez utóbbi lényeges meghosszabbításával. József nádor 1847-ben meghalt, őt fia, István követte, de a nádori méltóság 1848-49-ben megszűnt. István főherceg halála után fia, József Károly Lajos birtolában volt a sziget 1905-ig. Nagy növényhonosítóként a szigeten fenyőritkaságokat is ültetett. 1871-ben megépítette a szigeti lövasút, mely 1928-ig közlekedett. A Festő-szigetet ő vette meg Buda városától és a Margitszigethez csatolta, 1873-ban. Fiától, József Ágost főherceg, tábornagytól a magyar állam 1908-ban megvette a szigetet és átadta a Fővárosi Közmunkák Tanácsának. Egy év múlva megalapították a Szent Margitszigeti Gyógyfürdő Részvénytársaságot.

1882-től a sziget főkertésze Magyar György /1844-1923/ volt. Ekkor a kereskedelmi kertészetben 1400 fajta rózsát termesztettek 16 000 példányban. Japánkert létesült. Itt a szigeten született fia, Magyar Gyula /1880-1945/, az ismert dendrológus, növénynemesítő. A sziklakerti hőforrásban helyezték el a Normafának nevezett bükkfa maradványait, mely megkövesedett állapotban ma is látható. A sziklakert vízesését a Zsigmondy-forrás táplálja. 1911-ben nagyarányú kertészeti fejlesztésbe kezdtek, ennek hatására létesült a Vadaskert, a fácános és a művész-sétány, mely utóbb a Zielinszky Szilárd-sétány nevet kapta. A terület feltöltése /1870-től/ árvízvédelmi célokat szolgált. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1921-ben a szigetre rendezési pályázatot írt ki s Petz Gyula tervét fogadták el. 1927 után a kertészetben nagyarányú munkák folytak, 60 000 m³ földet meggattak meg, 60 holdon termőföldet terítettek el, 50 holdat füvesítettek, továbbá 6000 méter hosszú és 6 méter széles sétautat építettek; a pesti oldalon 150 kőrisfát, a budain 200 jegenyenyárt ültettek. Telepítettek ezenkívül 3000 különböző dísfát és 50 000 díszcserjét. A nagy virágoskert a hajdani kereskedelmi kertészet helyére került, s 15 000 m²-t foglalt el. A rózsakertben a világ akkor ismert összes rózsafajtája megtalálható volt, 25 000-es tőszámmal. A sok virágágyba 250 000 tő növényt ültettek, kihelyeztek 3000 fészekodút és 20 madáretetőt. A Margitsziget ma a főváros egyik legnagyobb közparkja s egyben Európa egyik legszebb dendrológiai parkja. Külön nevezetessége, hogy itt található az első feltárt magyar kertművészeti emlék is, az 1251-ben már vízvezetékekkel rendelkező domonkosrendi kolostorkert. A szigetet 1929-ben gyógyhellyé nyilvánították. A II. világháború ezt a parkot is alaposan megtépázta. A sérülések a túlélő fákon ma is felismerhetők: roncsolt törzseik 1-2 méter magasról hajtottak ki s ezek a "hajtások" ma már több mint fél évszázadosak.

Épületek a szigeten. Az itteni melegvíz forrásra már régebben felfigyeltek. Zsigmondy Vilmos 1866-ban végzett fúrásokat, a talaj rétegviszonyait innen ismerjük, felülről lefelé: homok és iszap, kavics, kékes tengeri eredetű agyag és agyagos mészkő, utóbbi 119 méterig, ebből a mélységből tör fel a napi 1,5 millió liter víz, mely ként, kalciumot, magnéziumot és szénsvavat tartalmaz. A furatba illesztett cső 9,5 méter magasan van a talajfelszín felett, belőle folyik a víz a vízeséshez. A sziget akkori tulajdonosa Ybl Miklóst bízta meg a gyógyfürdő tervezésével. Az épületet 1868-1870 között emelték, reneszánsz stílusban. A fürdő a II. világháborúban megsérült, majd az 1956-os árvíz után lebontották. A ferences templom maradványa a minoritáké volt. A ferencesek a XIII. században telepedtek meg a szigeten, kolostorukat a század vége felé építették, a XIV. században átalakították és toronnyal bővítették. A török uralom alatt rommá lett. József nádor villáját emellé építtette 1796-ban, ő maga 1819 és 1830 között itt lakott. A premontrei kápolna. A premontrei konvent Óbuda területén még a tatárjárás korát megelőzően létrejött egyházi testület. A sziget legrégibb temploma, a Szent Mihály-templom egyben a hajdani szigeti falu plébániatemploma is volt. A víztoronytól északkeletre eső romokat 1923-ban ásták ki. A XII. századból származó épület belsőjében egy régibb, XI. századi kápolna falait is megtalálták. Az ásatások Lux Kálmán és Salkovics Károly irányításával folytak. 1932-ben Lux Kálmán restaurálta, átépítette a Szent Mihály-kápolnát. A nagyszállót Ybl Miklós építtette 1868 és 1870 között. Többször átépítették, így 1926-ban is, Walder Gyula tervei szerint, aki szantóriumi célra szárnyépülettel bővítette, halljában Kondor Béla festőművész Szigeti legenda című falfestménye látható. A víztornyot 1921-ben építette Zielinsky Szilárd, a park vízművei is az ő munkája. A torony a szigetet látta el vízzel, 1983-ban felújították, de üzemén kívül van, kiállító- és vendéglátóhelyként hasznosítják. A Palatinus strandfürdőt Janáky István és Masirevich György tervezték 1921-ben. 1938-ban Janáky István bővítette, gyepszőnyege 70 000 m² felületű. A versenyuszodát Hajós Alfréd /1878-1955/, az első magyar olimpiai bajnok tervezte, 1930-ban nyílt meg. A szabadtéri színpad 1938-ban épült Kaffka Péter tervei szerint, a háborúban megsérült, 1951-ben újjáépítették, 3300 személyes. A Zenélőkút 1936-ban épült. Eredetijét Bodor Péter székely ezermester építtette Marosvásárhelyen 1820-ban. 1954-ben Pfanni Egon építész restaurálta.

- 3 -

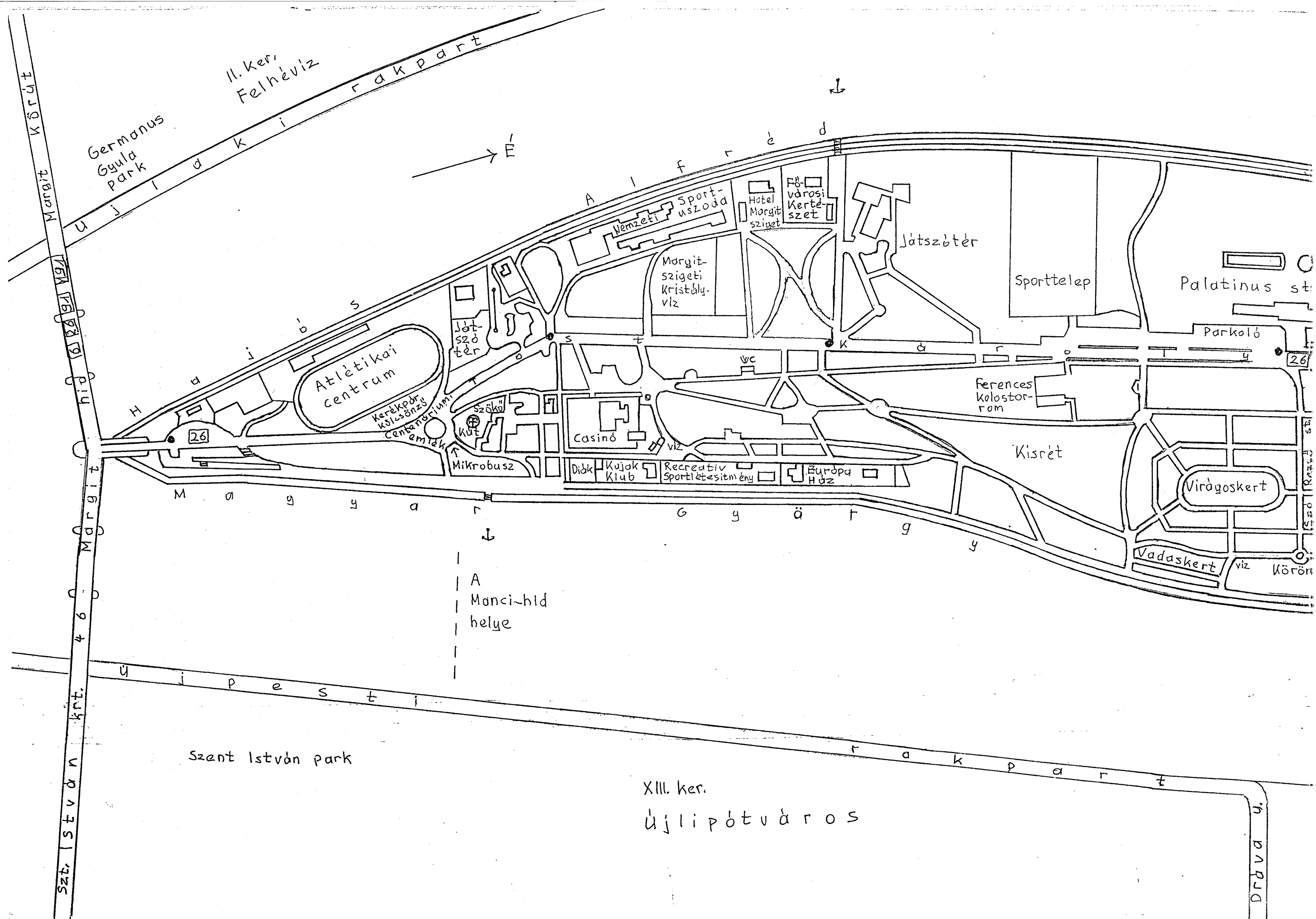
Thermal Hotel, ötcsillagos szálloda, 1979 - ben nyílt meg az egykori Margit-fürdő helyén. Tervezője Kéry György, belsőépítészete Petrilla György. 206 szobával, illetve lakosztállyal rendelkezik. A 70 C fokos vízre alapozott gyógyhely teljes orvosi felszereltséggel és minden szállodai kényelemmel ellátva várja vendégeit. A Nagyszállóval /Ramada Grand Hotel/ földalatti folyósó köti össze. A Margitsziget Kristályvízüzem a Nemzeti Sportuszoda és a Tost Károly-sétány között helyezkedik el. A park pesti oldalán kü-

lönböző intézmények sporttelepei találhatók.

A Művészsétány /Művészliget/ szobrai. 1966-68-ban létesítették, amikor az 1912 óta itt lévő Arany János szobor köré a magyar irodalom, képzőművészet és zene nagyjait megörökítő mellszobrokat helyeztek ide. A későbbi években folyamatosan fejlesztették tovább. Írók, költők szobrai: Ady Endre /Csorba Géza/, Ambrus Zoltán /Buza Barna/, Arany János /Strobl Alajos/, Balassi Bálint /Tar István/, Csokonai Vitéz Mihály /Erdey Dezső/, Gábor Andor /Domonkos Béla/, Janus Pannonius /Kiss István/, Jókai Mór /Páztay Pál/, József Attila /Varga Imre/, Katona József /Petri Lajos/, Mikszáth Kálmán /Sóváry János/, Móricz Zsigmond /Makrisz Agamemmon/, Petőfi Sándor /Vigh Tamás/, Radnóti Miklós /Vigh Tamás/, Tancsics Mihály /Pál Mihály/, Tompa Mihály /Pásztor János/, Vörösmarty Mihály /Rieger Tibor/, Madách Imre /Vilt Tibor/. Művészek szobrai: Barabás Miklós /Borsos Miklós/, Beck Ö. Fülöp önműve, Derkovits Gyula /Páztay Pál/, Déryné /Schaár Erzsébet/, Ferenczy István /Marton László/, Ferenczy Károly /Tar István/, Izsó Miklós /Kisfaludi Strobl Zsigmond/, Kernstok Károly /Schaár Erzsébet/, Lechner Ödön /Nagy Sándor/, Lyka Károly /Páztay Pál/, Medgyessy Ferenc /Makrisz Agamemmon/, Munkácsy Mihály /Madarassy Walter/, Rudnay Gyula /Pásztor János/, Strobl Alajos /Segesdi György/, Szőnyi István /Sóváry János/, Zichy Mihály /Kocsis András/, Zeneszerzők szobrai: Bartók Béla /Beck András/, Bihari János /Radó Károly/, Erkel Ferenc /Boldogfai Farkas Sándor/, Kodály Zoltán /Páztay Pál/, Liszt Ferenc /Erdey Dezső/. Sétányok. Őt, személyek nevét viselő sétány segíti a tájékozódást. 1. Hajós Alfréd-sétány, a budai rakpart hosszában. 2. Magyar György-sétány, a pesti rakpart hosszában. 3. Tost Károly-sétány, a főútnak a Centenárium-úti és a Termál Szálló közötti szakaszának neve. 4. Soó Rezső-sétány, a virágoskert és a rózsakert között, a Körúdtól a Tost Károly-sétányig. 5. Zielinsky Szilárd-sétány, a rózsakert mögötti kis tértől a Termál Szállóig. A Körúdtól a Soó Rezső-sétány pesti part felőli végénél van.

A közönség kényelmét a főváros legszebb parkjához illő berendezések szolgálják, mint a különböző típusú padok és székek, stílusos öntöttvas ivókutak, szemétküldők és wc-k. A sportolók kedvére készült a mindkét parton hosszában húzódó, 1 méter széles gumi futópálya. Élelmiszer, üdítő ital az árusító helyeken könnyen beszerezhető. Megközelítés, forgalom. A sziget a két hídon közlekedő villamosoktól /1-es, 4-es és 6-os/ gyalog jól elérhető. A parkon a 26-os autóbusz halad át és hét megállóval vesz fel utasokat. Más gépjárművek behajtása engedélyhez kötött. A helyi közlekedést gyorsítja, könnyíti és érdekessé teszi a BKV panoráma kisbusza. A kishajóforgalom az időjárástól is függ. Több helyen bérelhető a bringóhintő, kerékpár s gyerekeknek játékautók. Séta a parkban. A Margit-híd felől indulva s a szárnyhídon érkezve a várostúrásról ismert nyugati ostorfák sora fogadja a látogatókat. Az út tengelyében áll az 1972-ben emelt centenáriumi emlékmű, melyet Pest, Buda, Óbuda és a Margitsziget egyesítésének 100. évfordulójára avattak fel, a mű Kiss István alkotása. Az 1962-ben épített szökőkút az ország legnagyobb szökőkútja, a színes fényekkel megvilágított és zenével aláfestett, szakaszosan működő vízsugarak látványa valóban maradandó élmény.

A kaszinó felé haladva a fák közül egy 30 méter magas jegenyenyár tűnik fel, amit már 1890-ben kifejtett nagy faként említettek. A kaszinó kertje előtt 100 évnél is idősebb nagy lepényfa áll, magas kora mellett tövisnélkülisége is sajátos. Tovább haladva három fekete diófához érünk, termésük ehető, fájuk ipari alapanyag. A Kistrét előtt elfekvő törzsű fára esik tekintetünk, ez a sárgakérgű, tövises fa a narancseper, termése nem ehető. Az 1890-ből származó irodalmi adat szerint volt a szigeten "egy nyomorék fácska", melynek törzse 1,5 méter hosszan a földön feküdt, mivel az 1838-i árvíz idején megdőlt. Ebben az állapotában láthatjuk ma is. Továbbsétálva érünk feketefenyők csoportjához. 1890-ben Hanusz István "öreg fenyők sötétlő csoportjáról" ír, ami a jelenlegi ferences rendi templomtól a sziget déli csúcsáig húzódott. Ezeket a fákat néhány kivétellel 1945-ben kivágták az ideiglenes Mancsi-híd építéséhez. A megmaradt fák jelenleg 25-30 méter magasak, koruk kb. 150 év. A Kistrét végére érve érünk el a park egyik legnagyobb, többtörzsű japán akácahoz, innen látótávolságban van Madách Imre szobra. A Virágoskerttől jobbra vas-, osztor-, kőris-, juhar- és csörgőfák árnyékában jutunk el a kis Vadaskerthez, amely maradványként őrzi azt a korszakot, amikor a sziget úgy 800 éveteljes egészében vadaskert volt. Az őzek, vad szárnyasok, a háziállatok közül a komondor, fekete kecske, rackajuh, pávák és fécánok ma különösen a gyerekeknek okoznak örömet. Utunkat folytatva tárul elénk a rózsakert, Test Károly eredeti munkája. A víztorony irányába haladva kocsányos tölgy hívja magára figyelmünket, ez hazánk egyik legfontosabb keményfája. Nevezetes fák még "Arany János tölgyei", a költő ezen fáknál írta a Tölgyek alatt című versét 1877. augusztus 5-én. Itt, a Zielinsky Szilárd-sétány mentén halad a művész-liget, ahol kitűnőségeink mellszobrai láthatók. A Művészliget mellett vannak a Domonkos-kolostor romjai, melyeket elhagyva érünk az Ősplatánhoz, ennek törzskörmérete 604 cm. A Margitszigeten az 1810-es évek elején ültettek nagyobb számban díszfákat, de az 1838-as árvíz mindent tönkre tett és az "ültetvények ez időtől veszik kezdetüket". A szigeti platánok ezek szerint 160-170 évesek. Rövidesen a Szent Mihály-kápolnához érünk, mely előtt sötétvörös lombjával díszítő vérbükk áll, közelében egy érdekes páfrányfenyő. A Nagyszálló felé sétálva láthatunk jobbról egy vadgesztenyefát, amely talán legszebb a parkban. A szálló terasza előtt három fekete diófa áll. Az 1950-es években Taba /Tost/ Vilmos kertésztanár hívta fel a figyelmet, hogy "ezeket a fákat dédapám az 1800-as évek elején ültette". A fák törzsén a mai napig láthatók azok a sérülések, amelyeket az 1838-as jeges árvíz okozott. A Termál Szállót jobbról megkerülve gyönyörködhetünk a télen is zöld borbolya-, madárbirs-, bangita- és tuja-fajokban. A közeli fekete nyárfák a Dunát kísérő galériaerdőkből maradtak meg. A sziklakertet az 1920-as években a berlini Späth-cég építette. A Nagyrét szélén állt a leghatalmasabb koronájú platán. Ez a csodálatos példány egy 36 órás csendes esőben 1988. augusztus 23-án kidőlt. Lombozatán aszámitások szerint 10 tonnánál több víz volt, ami a halálát okozta. Kerát Babos Károly 158 évben állapította meg. A víztoronynál Kovács Ferenc térplasztikáját láthatjuk. A rózsakert mellett kaukázusi szárnyasdió soktörzsű példánya a jellegzetesség. Az út mellett élt a főváros egyik legnagyobb liliumfája, Fery Antal grafikusművész e példány leveléről készítette a jelen leírás 3. oldalán látható fametszetét. Ugyancsak különlegesség egy paddal körülvett 7 ágú platán, amit hétvezér-fának is neveznek, lombkoronájával 300 m²-t árnyékol. Közeli- ben természetes kislevelű hárs ontja júniusban virágainak illatát. Közismerten, a hársak közül a kislevelűnek legjobb a gyógyteája. A Palatinus-strand bejáratánál üvegfalón át láthatjuk Szent István király tölgyfából faragott szobrát. A járdán haladva szemünkbe tűnik egy hatalmas fehér nyárfa, rajta 16 méter magasan villámsúlytotta seb. A ferences templomhoz érve Kerényi Jenő: Furulyázó lány című bronzszobrát tekinthetjük meg. Befejezésként a játszótéren álló tulipánfát említjük.

Jelmagyarázat:
1,4,6 villamos

6	26	84	91
106	191		

autóbusz
● megállóhely
↕ kikötő

Fery Antal
(1908-1994)
fametszetei

Szabadság
fürdő
(Dagály)

V i z a f o q o

A Margitsziget növényjegyzéke.

Az őseredeti növénytakaró feldolgozója Borbás Vince:

1. *Hierochloa odorata* L. Syn. *H. borealis* R. Sch. - szentpázsit, a sziget felső végén.
2. *Ornithogalum exscapum* Ten.
3. " *Bouchéanum* Kunth.
4. *Convallaria latifolia* Jacq.
5. *Salix amygdalina* L. syn. *S. triandra* Sadl.
6. *Polygonum minus* Huds.
7. *Echinops sphaerocephalus* L.
8. *Sclophularia nodosa* L.
9. *Peucedanum alsaticum* L.
10. *Smyrniium perfoliatum* Mill. var. *Kitaibelii* D.C.
11. *Clematis integrifolia* L.
12. *Fumaria vailantii* Lois. f. *umbrosa*
13. *Hesperia inodora* L. var. *géabra* Schur.
14. *Alliaria officinalis* Andre.
15. *Lepidium graminifolium* L.
16. *Stellaria media* L.
17. *Vitis vinifera* L.
18. *Circaea lutetiana* L.
19. *Lotus corniculatus* L.
20. *Glycyrrhiza glandulifera* W. et K.
21. *Ballota nigra* - peszterce
22. *Convolvulus arvensis* - mezei folyóka
23. *Erigeron canadensis* - betyárkóró
24. *Carduus acanthoides* - útszéli bogács
25. " *nutans* - bókoló bogács
26. *Verbascum phlomoides* - szőszös ökörfarkkóró
27. *Salsola kali* - ballagófü
28. *Melandryum album* - esti mécsvirág
29. *Anthriscus trichospermum* - útszéli turbolya
30. *Taraxacum officinale* - pitypang
31. *Medicago lupulina* - komlós lucerna
32. *Glechoma hederacea* - kerek repkény
33. *Selaginella helvetica* - csipkeharaszt
34. *Bryum argenteum* - ezüstszőrke moha
35. *Sagina procumbens* - heverő szagján
36. *Scherochloa dura* - kőperje
37. *Impatiens parviflora* - nebáncsvirág

A Dunában rendszeresen előforduló moszatok:

1. *Stephanodiscus hantzschii* - pénzecske kovamoszat. ez a Dunában a legnagyobb mennyiségű alga. A Duna vizének színét áradások kivételével algák okozzák.
2. *Stephanodiscus invisitatus*
3. *Cyclotella meneghiniana*
4. *Aulacoseira granulata* var. *angustissima*
5. " *islandica*
6. *Centronella* sp. - kovaalga
7. *Asterionella formosa*
8. *Melosira varians*
9. *Actinastrum hantzschii* - zöldmoszat
10. *Scenedesmus acuminatus* "
11. " *armatus* "
12. " *quadricaudata* "
13. *Crucigeniella apiculata* "
14. " *tetrapedia* "
15. *Coelastrum asteroideus* "
16. *Botrydium granulosum* - sárgászöld fejesmoszat
17. *Fragilaria crotonensis* Kitton - a Duna egyik fő planktonalgája
18. *Synedra ulna* /Nitsch./ Ehr.- bentaszban igen gyakori

19. *Cymbella lanceolata* /Ehr./ von Heurck. - főleg állóvizek iszapjában
20. *Amphora oralis* Kütz. - partok mentén, fenéktájon gyakori

Nagygombák.

1. *Daedalea quercina* - dedálea tapló tölgyfán
2. *Polyporus versicolor* - tarka " "
3. *Hymenochaete tabacina* - sárgásbarna bőrgomba tölgyfán
4. *Fistulina hepatica* - ehető májgomba
5. *Spumaria alba* - varjúnyál gomba cserjéken

Az állatokat dr. Margo Tivadar mérte fel:

Véglények:

1. *Chilodon cucullus* Ehrbg.
2. *Euplotas Charon* Ehrbg.

Alsórendű állatok:

1. <i>Monostyla Vargae</i> - kerekeshéreg	vízvezetékben
2. " <i>Stöszneri</i> "	"
3. <i>Parastenicariss Entzii</i> - evezőslábú rák	"
4. " <i>budapestiensis</i> " "	"
5. " <i>similis</i> " "	"
6. " <i>pannonicus</i> " "	"
7. *Euriale ferox*
 8. *Coleps hirsutus* Ehrbg.
 9. *Colpoda cucullus* Ehrbg.
 10. " *Ren* Ehrbg.
 11. *Nerteria praxostiana*
 12. *Limax agrestis* L.
 13. *Lepidella ovalis* Ehrbg.
 14. *Oxytricha affinis* Stein.
 15. " *pellionella* Ehrbg.
 16. *Stylonechia mytilus* Ehrbg.
 17. " *pustulosa* Ehrbg.
 18. *Vorticella campanula* Ehrbg.
 19. *Vaginicela chrySTALLINA* Ehrbg.
 20. *Monas crepustulum* Ehrbg.
 21. " *guttata* Ehrbg.
 22. *Uvella uva* Ehrbg.
 23. *Cercomonus viridid* Duj.
 24. *Polystoma uvella* Ehrbg.
 25. *Bodo socialis* Ehrbg.
 26. *Cryptomonas glauca* Ehrbg.
 27. *Lagenella auchlora* Ehrbg.
 28. *Sphaerosima volvox* Ehrbg.
 29. *Eudorina elegans* Ehrbg.
 30. *Pandorina morum* Ehrbg.
 31. *Chlamidomonas pulvisculus* Ehrbg. A. Braun.
 32. *Euglena viridis* Ehrbg.
 33. " *deses* Ehrbg.
 34. *Microglena monadina* Ehrbg.
 35. *Amoeba diffluens* Ehrbg.
 36. *Arcella vulgaris* Ehrbg.
 37. *Brachionus urceolaris* Ehrbg.
 38. *Anguillula aceti* O. Fr. Müll.

Puhatestűek, véglények.

1. *Limnea stagnalis* O. Fr. Müll.
2. *Limax agrestis* L.
3. *Anodonta cygnaea* L.
4. *Philodina roscola* Ehrbg.
5. *Rotifer vulgaris* Ehrbg.
6. *Leptodera appendiculata* Schn.
7. *Diplogaster rivalis* Leydig.
8. *Pelodera pellio* Schn.

9. *Vertex viridis* M. Schultze.
10. *Cyclidium glaucoma* Ehrbg.
11. *Glaucoma scintillans* Ehrbg.
12. *Bursaria vernalis* Ehrbg.
13. *Plagiotoma lumbrici* Duj.
14. *Spirostomum ambiguum* Ehrbg.
15. *Stenter polymorphus* Ehrbg.
16. *Lopodes rostrum* Ehrbg.

Béka.

Bufo viridis Laur.

A rovarok és a madarak összeírása Priváldszky János munkája.

Rovarek.

1. *Opatrum viennense* Duft.
2. *Thylocites pilosus* Fabr.
3. *Cleonus obliquus* Fabr.
4. *Clythra pilicollis* Lac.
5. *Setina roscida* Esp.
6. *Simocephalus vetulus* O. Fr. Mill.
7. *Cypris fuscata* Jur.
8. *Scapholeheris mucronata* O. Fr. Mill.
9. *Sedotes punctata* Fr.
10. *Formicaleo tetragrammicus* F.
11. *Nebria livida* L.
12. *Platynus Krynickii* Sperk.
13. *Licaema baetica* L. E.
14. *Deilephila coleria* L.
15. *Eurhipia adulatrix* Hb.
16. *Amourebis ferox* Walck.
17. *Tagenaria domestica* Cl.
18. " *Derhamii* Scop.
19. *Clubiona pallidula* Cl.
20. *Philodromus poecilus* Thor.
21. *Epeira diademata* Cl.
22. " *sclopetaria* Cl.
23. *Thomisus osustus* Walck.
24. *Lycosa amentata* Cl.
25. *Salticus formicarius* De Geen
26. *Epiblemum scenicum* Cl.
27. *Ballus depressus* Walck.
28. *Philalus chrysops* Poda.
29. *Hydrachna cruenta* O. Fr. Mill.
30. *Tetranychus telarius* L.
31. *Erythraeus parietinus* Herm.
32. *Ixodea ricinus* L.
33. *Argas reflexus* Latr.
34. *Macrobolus Hufelandii* S. Sch.
35. *Arctiscus tardigradum* Schrk.
36. *Lithobius fomicatus* L.
37. *Cermetia araneoides* Pall.
38. *Geophilus electricus* L.
39. " *subterraneus* L.
40. *Oniscus murarius* Cuv.
41. *Porcellio scaber* Leach.
42. " *dilatatus* Leach.
43. *Otierrhynchus ligustica*
44. *Cleonus piger*
45. " *cinereus*
46. *Pentodes idiota* - medvebogár
47. *Chrysomella fastuosa* - aranyzöld levélbogár /pesztercén/
48. *Acipitilion pentadactyla* - fehér szellemlepke
49. *Timandria alata* - labodalepke
50. *Leptura sexguttata* - hatpettyes virágcincér /Sorbuseken/

51. *Niphargus mediodanubialis* - középdunai bolharák. A pocsolyákba került lomblevélből ez rágja ki a puhább részeket a szilárd erek közül.
52. *Colosma inquisitor* - bronzes bábrabló tölgyön
53. *Gastrophaca quercifolia* - tölgylevél lepke
54. *Lymantria dispar* - gyapjaslepke nyárfán
55. *Acrenycta megacephala* - nyárfalepke
56. *Lamia textor* - szövőcincér nyárfán
57. *Bombylus major* - pöszörlégy, virágok fölött lebeg
58. " *discolor* " " " "
59. *Creagris plumbeus* - hangyaleső
60. *Dictyna civica* - kis falipók, tenyérszál hálói falakon
61. *Haltica olivacea* - füziké bolha
62. *Vanessa urticae* - kis róka lepke
63. *Papilio podalirius* - kardoslepke
64. *Lycaena icarus* - apró kéklepke
65. *Dorcadion Scopelii* - csíkos hátú zebracincér
66. *Byrrhus pilula* - pilulabogár

Madarak.

1. *Pandion haliaetus* L.
2. *Nucifraga caryocacates*
3. *Anser cinereus* Mey.
4. *Colymbus septentrionalis* L.
5. *Larus ridibundus* L.
6. *Lullula arborea* - erdei pacsirta
7. *Alauda arvensis* - mezei "
8. *Oriolus oriolus* - sárgarigó
9. *Parus coeruleus* - kék cinege
10. *Sitta europaea* - csuszka
11. *Turdus pilaris* - fenyőrigó
12. " *merula* - fekete rigó
13. *Oenanthe oenanthe* - hantmadár
14. *Saxicola torquata* - cigány csaéácsúcs
15. *Phoenicurus phoenicurus* - kerti rozsdafarkú
16. " *ochruros* - házi "
17. *Luscinia megarhynchos* - fülemüle
18. *Erithacus rubecula* - vörösbegy
19. *Hippolais icterina* - kerti geze
20. *Sylvia atricapilla* - barátka poszáta
21. " *misoria* - karvaly "
22. " *alpestris* - kis "
23. *Muscicapa striata* - szürke légykapó
24. *Sturnus vulgaris* - seregély
25. *Passer domesticus* - házi veréb
26. " *montanus* - mezei "
27. *Carduelis chloris* - zöldike
28. " *carduelis* - tengelia
29. *Serinus serinus* - csicsörke
30. *Fringilla coelebs* - erdei pinty
31. *Larus ridibundus* - danksirály
32. *Galerida cristata* - búbos pacsirta
33. *Falco tinnunculus* - vörösvércse
34. " *subbuteo* - kabasólyom
35. *Accipiter nisus* - karvaly
36. *Corvus monedula* - csóka

Az 1985. évi felmérés szerint.

Az eredeti növénytakaró.

1. <i>Achillea millefolium</i> L. - közönséges cickafark	Compositae
2. <i>Allium scorodoprasum</i> L. - kígyóbagyma	Liliaceae
3. <i>Althaea hirsuta</i> L. - borzas ziliz	Malvaceae
4. <i>Astragalus asper</i> Welf. - érdes esüdfű	Fabaceae
5. <i>Bryonia alba</i> L. - fekete földi tök	Cucurbitaceae
6. <i>Avena fatua</i> L. - hélazab	Gramineae
7. <i>Calystegia sepium</i> /L./ R. Br. - felfutó sövényyszulák	Convolvulaceae
8. <i>Cannabis sativa</i> L. - kender	Cannabinaceae
9. <i>Capsella bursa-pastoris</i> /L./ Hedic. - pásztortáska	Cruciferae
10. <i>Carduus acanthoides</i> L. - útszli bogáncs	Compositae
11. <i>Centaurea cyanus</i> L. - kék búzavirág	"
12. <i>Chelidonium majus</i> L. - vérekulló fecskefű	Papaveraceae
13. <i>Chenopodium album</i> L. - fehér libatep	Chenopodiaceae
14. " <i>urbicum</i> L. - faluszéli libatep	"
15. <i>Cirsium vulgare</i> /Savi./ Ten. - közönséges aszat	Compositae
16. <i>Erigeron canadensis</i> L. - kanadai betyárkóró	"
17. <i>Eupatorium cannabinum</i> L. - séfkender	"
18. <i>Euphorbia supina</i> Raf. - heverő kutyatej	Euphorbiaceae
19. <i>Galinsoga parvifolia</i> Cav. - kicsiny gombvirág	Compositae
20. <i>Galium aparine</i> L. - ragadós galaj	Rubiaceae
21. <i>Glechoma hederaceum</i> L. - kerek repkény	Labiatae
22. <i>Hordeum hystrix</i> Roth. - cigánybúza	Gramineae
23. " <i>murinum</i> L. - egérárpa	"
24. <i>Impatiens balfourii</i> Hook f. - nebánsvirág	Balsaminaceae
25. <i>Lamium amplexicaule</i> L. - bársonyos árvacsalán	Labiatae
26. <i>Lepidium draba</i> L. - útszéli zsázsa	Cruciferae
27. <i>Linaria vulgaris</i> Mill. - közönséges gyujteványfű	Scrophulariaceae
28. <i>Melandrium album</i> /Mill./ Garcke. - fehér mécsvirág	Caryophyllaceae
29. " <i>officinale</i> Lam. - orvosi	"
30. <i>Papaver rhoeas</i> L. - pipacs	Papaveraceae
31. <i>Melilotus albus</i> Desr. - fehér somkóró	Fabaceae
32. " <i>officinale</i> Lam. - porvosi somkóró	"
33. <i>Parietaria erecta</i> W. et K. - falgym	Urticaceae
34. <i>Potentilla anseriana</i> L. - libapimpó	Rosaceae
35. " <i>supina</i> L. - henye pimpó	"
36. <i>Prunella vulgaris</i> L. - közönséges gyíkfű	Labiatae
37. <i>Ranunculus repens</i> L. - kúszó boglárka	Ranunculaceae
38. <i>Reseda lutea</i> L. - vad rezeda	Resedaceae
39. <i>Rumex patientia</i> L. - paréj lórom	Polygonaceae
40. <i>Sinapsis arvensis</i> L. - vadrepce	Cruciferae
41. <i>Solanum nigrum</i> L. - fekete csucsor	Solanaceae
42. <i>Taraxacum officinale</i> F. Weber et Wiggers - pitypang	Compositae
43. <i>Ficaria verna</i> Huds. - salátaboglárka	Ranunculaceae
44. <i>Inocybe fastigiata</i> /Schff. ex Fr./ Quéf. - kerti susulyka	

Egynyári dísznövények.

1. <i>Ageratum houstonianum</i> Mill.	Compositae
2. <i>Begonia semperflorens</i> Link. et Otto.	Begoniaceae
3. " <i>x tuberhybrida</i> Voss.	"
4. <i>Ganna generalis</i> Bailey "Aranyálom" és "Grácia"	Cannaceae
5. <i>Coleus blumei</i> Benth.	Labiatae
6. <i>Iresine lindenii</i> Van Houtte	Amaranthaceae
7. <i>Lantana camara</i> L.	Verbenaceae
8. <i>Nicotiana glauca</i> Link. et Otto	Solanaceae
9. <i>Rudbeckia hirta</i> L.	Compositae
10. <i>Salvia farinacea</i> Benth.	Labiatae
11. " <i>splendens</i> Sello.	"
12. <i>Senecio cineraria</i> DC.	Compositae
13. <i>Tagetes erecta</i> L.	"
14. <i>Verbena x hybrida</i> Voss.	Verbenaceae
15. " <i>rigida</i> Spreng.	"

Kétnyári dísznövények.

1. *Dianthus barbatus* L.
2. *Myosotis alpestris* F. W. Schmidt
3. *Viola x wittrockiana* Cams.

Evelő dísznövények.

1. *Acorus calamus* L.
2. *Alyssum saxatile* L.
3. *Anemone dichotoma* Michx. var. *japonica* Huth.
4. *Aquilegia vulgaris* L.
5. *Aristolochia clematitis* L.
6. *Aubrietia cultorum* Bergs.
7. *Bergenia crassifolia* /L./ Fritsch.
8. *Brunnera macrophylla* /Adam/ Johnston
9. *Campanula persicifolia* L.
10. *Cerastium fomentosum* L.
11. *Ceratostigma plumbaginoides* Bunge.
12. *Chrysanthemum indicum* L.
13. " *maximum* Ram.
14. *Colchicum autumnale* L.
15. *Coreopsis lanceolata* L.
16. " *verticillata* L.
17. *Cortaderia selloana* Aschers. et Graebn.
18. *Cystopteris fragilis* /L./ Bernh.
19. *Dianthus plumarius* L. non hort
20. *Dryopteris filix-mas* /L./ Rich.
21. *Festuca cinerea* Vill. f. *glauca*
22. " *scoparia* Kern.
23. *Filipendula hexapetala* Gilib.
24. " *ulmaria* /L./ Maxim.
25. *Fuchsia magellanica* Lam.
26. *Gaillardia aristata* Pursh.
27. *Geranium sanguineum* L.
28. *Helleborus hybridus* hort.
29. *Hemerocallis flava* L.
30. " *fulva* L.
31. *Hosta plantaginea* /Lam./ Aschers.
32. " " *"Variegata"*
33. *Hibiscus moscheutos* L.
34. *Iberis sempervirens* L.
35. *Iris germanica* L.
36. " *pseudacorus* L.
37. *Juncus effusus* L.
38. *Kniphofia uvaria* Hook.
39. *Lamium galeobdolon* /L./ Grantz.
40. *Lithospermum purpureo-coeruleum* L.
41. *Lupinus polyphyllus* Lindl.
42. *Myriophyllum pinnatum* /Walt./ Britt.
43. *Miscanthus sinensis* /Thumb./ Anders.
44. *Monarda didyma* L.
45. *Narcissus poeticus* L.
46. *Nymphaea alba* L.
47. *Paeonia lactiflora* Pall.
48. *Papaver orientale* L.
49. *Phlox paniculata* L.
50. " *subulata* L.
51. *Physoctegia virginiana* /L./ Benth.
52. *Potentilla ambigua* Camb.
53. *Primula veris* Huds.
54. *Salvia officinalis* L.
55. *Salvinia natans* L.
56. *Santolina chamaecyparissus* L.
57. " *virens* Mill.

Caryophyllaceae
Boraginaceae
Violaceae

Aceraceae
Cruciferae
Anemonaceae
Helleboraceae
Aristolochiaceae
Cruciferae
Saxifragaceae
Boraginaceae
Campanulaceae
Caryophyllaceae
Plumbaginaceae
Compositae

"
Liliaceae
Compositae
"

Gramineae
Polypodiaceae
Caryophyllaceae
Polypodiaceae
Gramineae

"
Rosaceae
"

Onagraceae
Compositae
Geraniaceae
Helleboraceae
Liliaceae

"
"
"

Malvaceae
Cruciferae
Iridaceae
"

Juncaceae
Liliaceae
Labiatae
Boraginaceae
Fabaceae
Haloragidaceae
Gramineae
Labiatae
Amaryllidaceae
Nymphaeaceae
Paeoniaceae
Papaveraceae
Polemoniaceae
"

Labiatae
Rosaceae
Primulaceae
Labiatae
Salvinaceae
Compositae
"

58. <i>Saponaria officinalis</i> L.	Caryophyllaceae
59. <i>Sedum acre</i> L.	Crassulaceae
60. " <i>album</i> L.	"
61. " <i>hybridum</i> L.	"
62. " <i>reflexum</i> L.	"
63. " " <i>"Glaucum"</i>	"
64. " <i>spectabile</i> Boreau	"
65. " <i>spurium</i> M. B.	"
66. <i>Solidago canadensis</i> L.	Compositae
67. <i>Stachys lanata</i> Jacq.	Labiatae
68. <i>Sylphium perfoliatum</i> L.	Compositae
69. <i>Thymus x citriodorus</i> /Persh./ Schreb.	Labiatae
70. " <i>serpyllum</i> L.	"
71. <i>Veratrum nigrum</i> L.	Liliaceae
72. <i>Chrysanthemum corymbosum</i> L.	Compositae
73. <i>Tulipa gesneriana</i> L.	Liliaceae
fajtái: Aester Parade, Apricot Beauty, Arabian Mysteri, Aristokrat, Artist, Balalaike, Bellflower, Blue Heron, Burgund Lace, Budapest, Candella, Cantata, Cape Cod, China Pink, Cold Coin, Color Cardinal, Demeter, Elektra, Fussilienprateaus, Garden Party, Greenland, Guiseppe Verdi, Ibis, Joffre, Kennedy, Kees Nellis, Oudoenik, Maja, Mariette, May Time, Orange Wender, Pandur, Petite Fleure, Prea, Purissimo, Red Emperor, Red Shine, Roland, Rosey Wings, Queen of Sheba, Stressa, Swan Wing, Torda, Uncle Tom, West Pint, White Triumphator, Wyski.	

Szoba- és hidegházi növények.

1. <i>Abutilon pictum</i>	Malvaceae
2. <i>Agave americana</i> L.	Amaryllidaceae
3. <i>Asparagus plumosus</i> Bak.	Liliaceae
4. <i>Aspidistra elatior</i> Blume.	"
5. <i>Bryophyllum proliferum</i> Bowie.	Crassulaceae
6. <i>Chlorophytum capense</i> /L./ Kuntze. <i>"Variegatum"</i>	Liliaceae
7. " <i>comosum</i> /Thunb./ Bak.	"
8. <i>Dieffenbachia picta</i> /Lodd./ Schott.	Araceae
9. <i>Ficus elastica</i> Roxb.	Moraceae
10. " " " <i>"Variegata"</i>	"
11. <i>Gynura aurantiaca</i> DC.	Compositae
12. <i>Hibiscus rosa-sinensis</i> L.	Malvaceae
13. <i>Howea forsteriana</i>	Palmae
14. <i>Pelargonium odoratissimum</i> /L./ Ait.	Geraniaceae
15. <i>Philodendron bipinnatifidum</i> Schott.	Araceae
16. <i>Sansevieria trifasciata</i> Prain.	Liliaceae
17. " " " <i>"Laurentii"</i>	"
18. <i>Scindapsus aureus</i> /Lind. et André./ Engl.	Araceae

Nyitvatermők.

1. <i>Abies concolor</i> /Gord./ Hoopes 1,6 m	Abietaceae
2. " <i>nordmanniana</i> /Stev./ Spach.	"
3. <i>Calocedrus decurrens</i> /Torrey/ Florin. 17,4,1.	Cupressaceae
4. <i>Cedrus atlantica</i> Manetti. 10,3,1. 12,4,2.	Abietaceae
5. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> /Murr./ Parl.	Cupressaceae
6. " " " " <i>"Alumi"</i>	"
7. " " " " <i>"Fletcheri"</i>	"
8. " " " " <i>"Globosa"</i>	"
9. " " " " <i>"Stewartii"</i>	"
10. " " " " <i>"Triomf van Boskoop"</i>	"
11. " " " " <i>"Wisseli"</i>	"
12. " <i>pisifera</i> Endl.	"
13. " <i>thyoides</i> <i>"Ericoides"</i>	"
14. <i>Cunninghamia lanceolata</i> Hook.	Taxodiaceae
15. <i>Ginkgo biloba</i> L. 40,12,7. 40,18,12. 60,15,8.	Ginkgoaceae

16.	<i>Juniperus chinensis</i> L.	8,4,3. 15,5,4.	Cupressaceae
17.	"	" "Pfitzeriana"	"
18.	"	" "Aurea"	"
19.	"	" "Glaucua"	"
20.	"	" "Old Gold"	"
21.	"	<i>communis</i> L. "Suecica"	"
22.	"	<i>foetidissima</i> "Squarrosa" a Japánkertben	"
23.	"	<i>sabina</i> L. 3x4 m	"
24.	"	" "Blaue Donau"	"
25.	"	" "Tamariscifolia"	"
26.	"	<i>squamata</i> var. <i>meyeri</i> Rehd.	"
27.	"	<i>virginiana</i> "Sky Rocket"	"
28.	"	" "Tripartita"	"
29.	<i>Larix decidua</i> Mill.		Abietaceae
30.	<i>Metasequoia glyptostroboides</i> Cheng et hu	17,9,3. 25,8,5. ültetve 1970-ben.	Taxodiaceae
31.	<i>Picea abies</i> /L./ Karst.		Abietaceae
32.	"	" "Maxwellii"	"
33.	"	<i>glauca</i> /Moench./ Voss. 22,10,8.	"
34.	"	" "Conica"	"
35.	"	<i>omorica</i> /Pančić/ Purkyne	"
36.	"	<i>pungens</i> "Argentea"	"
37.	"	" "Glaucua" 30,14,6. 33,14,7.	"
38.	<i>Pinus mugo</i> Turra. 4x4 m		"
39.	"	<i>nigra</i> Arn. 40,20,6. 65,21,7. 68,25,6.	"
40.	"	var. <i>austriaca</i> /Hoess./ Badeux 40,12,11.	"
41.	"	<i>silvestris</i> L. 80,25,15.	"
42.	"	<i>strobis</i> L. 9,4,2.	"
43.	"	<i>griffithii</i> Mc. Clelland 5,3,2.	"
44.	<i>Pseudotsuga menziesii</i> /Mirb./ Franco. 16,6,3.		"
45.	<i>Taxodium distichum</i> /L./ Rich. 54,14,6. 57,18,5.		Taxodiaceae
46.	<i>Taxus baccata</i> L. 8x11 m		Taxaceae
47.	"	" "Aurea"	"
48.	"	" "Fastigiata"	"
49.	"	" "Overeynderi"	"
50.	<i>Thuja occidentalis</i> L.		Cupressaceae
51.	"	" "Froebelii"	"
52.	"	" "Globosa"	"
53.	"	" "Malonyama" /Ambrozy/	"
54.	"	" "Vareana Lutescens" /Hesse/	"
55.	"	<i>orientalis</i> L.	"
56.	"	" "Sieboldii"	"
57.	"	<i>plicata</i> D. Don	"
Lombosfák és cserjék.			
1.	<i>Acer campestre</i> L. 30,12,10. 35,12,10.		Aceraceae
2.	"	<i>capillipes</i> Maxim.	"
3.	"	<i>cappadocicum</i> Gleditsch. 18,10,10. 20,16,14.	"
4.	"	" "Rubrum"	"
5.	"	<i>davidii</i> Franch.	"
6.	"	<i>ginnala</i> Maxim.	"
7.	"	" "Albovariegatum"	"
8.	"	<i>griseum</i> /Franch./ Pax.	"
9.	"	<i>grosseri</i> Pax.	"
10.	"	<i>hirsinum</i> ? 70,18,20. 80,10,10.	"
11.	"	<i>laciniata</i> ? /sárga levelű/ 60,15,9.	"
12.	"	<i>monspessulanum</i> L. 6,5,2.	"
13.	"	<i>negundo</i> L.	"
14.	"	" "Auratum"	"
15.	"	" "Aureo-limbatum" 32,7,4.	"
16.	"	var. <i>interius</i> /Britt./ Sarg. 33,9,6.	"
17.	"	" "Odessanum" /H. Rothe/ 20,6,4.	"
18.	"	" "Pendula"	"
19.	"	<i>opalus</i> Mill. a Kaszinótól északra	"

20.	<i>Acer palmatum</i> Thunb.	23,4,6.	Aceraceae
21.	" <i>platanoides</i> L.	50,17,16.	"
22.	" " "Albovariegatum"		"
23.	" " var, cucullatum /Lauche./	40,16,16.	"
24.	" " "Drummondii"		"
25.	" " "Faassens Black"	10,6,4.	"
26.	" " "Globosum" /Nicholsen/		"
27.	" " "Laciniatum"	7,3,2.	"
28.	" " "Palmatifidum"	10,6,4.	"
29.	" " "Schwedleri" /K. Koch/	30,10,7.	"
30.	" <i>pseudoplatanus</i> L.	65,16,14.	"
31.	" " f. <i>erythrocarpus</i> /Carr./	Pax. 45,18,18.	"
32.	" " "Leopoldii" /Lemaire/	90,20,16.	"
33.	" " "Purpurascens"	31,10,6.	"
34.	" " "Worlei"		"
35.	" <i>saccharinum</i> L.	60,16,8.	"
36.	" " "Laciniatum"	90,20,12.	"
37.	" " "Monstrosus" /Simon/	62,11,11.	"
38.	" " "Pyramidalis" /Späth/		"
39.	" " "Wieri" /Ellwanger et Barry/	7,4,2.	"
40.	" <i>tataricum</i> L.	8,3,3.	"
41.	<i>Actinidia kolomikta</i> Maxim et Rupr.		Actinidiaceae
42.	<i>Aesculus x varnea</i> Hayne	30,16,14.	Hippocastanaceae
43.	" " "Briotii"		"
44.	" <i>hippocastanum</i> L.	52,22,20.	"
45.	" " "Baumannii"	30,11,6.	"
46.	" <i>neglecta</i> Lindl.		"
47.	" <i>octandra</i> Marsh.	40,10,7.	"
48.	" <i>parviflora</i> Walt.	6x12 m	"
49.	<i>Ailanthus altissima</i> /Mill./	Swingle. 45,16,6.	Simaroubaceae
50.	<i>Alnus glutinosa</i> /L./	Gaertn. 15,9,7.	Betulaceae
51.	<i>Amelanchier canadensis</i> /L./	Med.	Rosaceae
52.	<i>Amerpha fruticosa</i> L.		Fabaceae
53.	<i>Ampelopsis brevipedunculata</i> "Elegans"		Vitaceae
54.	<i>Amygdalus nana</i> L.		Rosaceae
55.	<i>Andrachne colchica</i> Fisch. et Mey.		Euphorbiaceae
56.	<i>Aralia spinosa</i> L.		Araliaceae
57.	<i>Arundinaria tecta</i> /Walt./	Duell.	Gramineae
58.	<i>Aucuba japonica</i> Thunb.		Cornaceae
59.	" " "Longifolia"		"
60.	" " "Picturata"		"
61.	<i>Baccharis halimifolia</i> L.		Compositae
62.	<i>Berberis candidula</i> Schneid.		Berberidaceae
63.	" <i>hookeri</i> Lem.		"
64.	" <i>julianae</i> Schneid.		"
65.	" <i>x ottawensis</i> Schneid.		"
66.	" <i>thunbergii</i> DC.		"
67.	" " "Atropurpurea" /Chenault/		"
68.	" <i>vulgaris</i> L.		"
69.	" " "Atropurpurea"		"
70.	" <i>wilsoniae</i> Hemsl. et Wils.		"
71.	<i>Betula maximowicziana</i> Regel.	25,8,8.	Betulaceae
72.	" <i>papyrifera</i> Marsh.		"
73.	" <i>verrucosa</i> Ehrh.	60,12,12.	"
74.	" " "Dalecarlica"	17,9,4. 23,10,4.	"
75.	" " "Fastigiata"	20,12,3. 23,12,3. 24,14,4.	"
76.	" " "Purpurea"	15,5,4.	"
77.	" " "Youngii"	14,4,4. 20,3,6.	"
78.	<i>Broussonetia papyrifera</i> /L./	L" Hér. / 62,16,16. 75,14,	Moraceae
79.	<i>Buddleia alternifolia</i> Maxim.		Loganiaceae
80.	" <i>davidii</i> Franch. /Winzer./	"Charming"	"
81.	" " "Royal Red" /Good. et Reese./		"

82.	<i>Callicarpa bodinieri</i> Lév.	Verbenaceae
83.	<i>Calycanthus floridus</i> L.	Calycanthaceae
84.	<i>Campsis radicans</i> /L./ Seem.	Bignoniaceae
85.	<i>Caragana arborescens</i> Lam.	Fabaceae
86.	<i>Carpinus betulus</i> L. 15,7,10.	Corylaceae
87.	" " "Fastigiata"	"
88.	" " "Pendula" 10,6,6.	"
89.	" <i>orientalis</i> Mill.	"
90.	<i>Caryopteris incana</i> /Houttuyn/ Miq.	Verbenaceae
91.	<i>Castanea sativa</i> Mill. 23,8,8.	Fagaceae
92.	<i>Catalpa bignonioides</i> Walt. 55,14,12.	Bignoniaceae
93.	" " "Aurea"	"
94.	<i>Ceanotus x deliliani</i> Spach.	Rhamnaceae
95.	" <i>x pallidus</i> Lindl.	"
96.	<i>Celtis australis</i> L.	Ulmaceae
97.	" <i>cerasifera</i> Schneid. 40,14,14.	"
98.	" <i>koraiensis</i> Nakai. Kaszinó, a buszmegállónál	"
99.	" <i>obtusifolia</i> ?	"
100.	" <i>occidentalis</i> L. 40,18,14.	"
101.	<i>Cerasus avium</i> Mönch. 32,6,8.	Rosaceae
102.	" " "Glandulosa"	"
103.	" " "Sinensis"	"
104.	" <i>glandulosa</i> Thunb. "Sinensis"	"
105.	" <i>mahaleb</i> Mill.	"
106.	" <i>serrulata</i> /Lindl./ D. Don. "Hisakura"	"
107.	" " " " "Hokusai"	"
108.	" " " " "Kanzan" 35,6,6.	"
109.	" " " " "Yoniaia"	"
	" " " " "	"
	" " " " "	"
110.	" <i>vulgaris</i> "Rhexii"	"
111.	<i>Cercis siliquastrum</i> L.	Fabaceae
112.	<i>Chaenomeles japonica</i> /Thunb./ Lindl.	Rosaceae
113.	" <i>sánensis</i> /Dum.-Cours./ Schneid.	"
114.	" <i>speciosa</i> /Sweet./ Nakai.	"
115.	<i>Cladrastis lutea</i> /Michx./ f. K. Koch.	Fabaceae
116.	<i>Cornus alba</i> L.	Cornaceae
117.	" " "Sibirica"	"
118.	" <i>amomum</i> L.	"
119.	" <i>cousa</i> ?	"
120.	" <i>florida</i> L.	"
121.	" <i>mas</i> L.	"
122.	" <i>sanguinea</i> L.	"
123.	" " "Variegata"	"
124.	" " "Viridissima"	"
125.	" <i>stolonifera</i> Michx.	"
126.	<i>Corylus avellana</i> L.	Corylaceae
127.	" " "Fuscorubra"	"
128.	" <i>columna</i> L. 40,10,6, 42,12,8. 45,16,8.	"
129.	" <i>maxima</i> Mill. "Purpurea"	"
130.	<i>Cotinus coggygria</i> Scop.	Anacardiaceae
131.	" " "Rubrifolius"	"
132.	<i>Cotoneaster adpressus</i> Boiss.	Rosaceae
133.	" <i>bullatus</i> var. <i>macrophyllus</i> Rehd. et Wils.	"
134.	" <i>dammeri</i> Schneid.	"
135.	" <i>divaricatus</i> Rehd. et Wils.	"
136.	" <i>horizontalis</i> Decne.	"
137.	" <i>moupinensis</i> Franch.	"
137/b	" <i>madárberkenye</i> magastörzsre oltva 10,2,1.	"
138.	" <i>multiflorus</i> Bge.	"
139.	" <i>nitens</i> Rehd. et Wils.	"
140.	" <i>salicifolius</i> var. <i>floccosus</i> Rehd. et Wils.	"
141.	" <i>tomentosus</i> /Ait./ Lindl.	"
142.	" <i>x watereri</i> Exell. Herbstfeuer	"

143.	<i>Crataegomespilus dardarii</i> "Asnieresii" ? , 3, 4.	Rosaceae
144.	<i>Crataegus coccinoides</i> Asche. 20, 4, 5.	"
145.	" <i>flabellata</i> /Bosc./ K. Koch. ? , 4, 7.	"
146.	" <i>x lavallesi</i> Hering.	"
147.	" <i>monogyna</i> Jacq. 25, 6, 4, 27, 8, 6. 50, 5, 7.	"
148.	" " <i>"Pendula"</i> 15-15, 3, 4.	"
149.	" <i>oxyacantha</i> L. "Pauls Scarlet"	"
150.	" " <i>"Rubra Plena"</i>	"
151.	" <i>pedicellata</i> Sarg.	"
152.	" <i>pinnatifida</i> Bge. 22, 5, 6. 3 példány	"
153.	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	"
154.	<i>Cytisus nigricans</i> L.	Fabaceae
155.	" <i>x praecox</i> Bean.	"
156.	" <i>sessilifolius</i> L.	"
157.	<i>Decaisnea fargesii</i> Franch.	Lardizabalaceae
178.	<i>Deutzia scabra</i> Thunb. "Candidissima" /Froebel/	Saxifragaceae
179.	<i>Diospyros lotus</i> L.	Ebenaceae
180.	" <i>virginiana</i> L. 10, 7, 7. 10, 8, 9. 13, 8, 7.	"
181.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L. 31-42-42, 8, 11.	Elaeagnaceae
182.	" <i>commutatum</i> Bernh. ? , 2, 2.	"
183.	" <i>umbellata</i> Thunb.	"
184.	<i>Elsholtzia stauntonii</i> Benth.	Labiatae
185.	<i>Erica carnea</i> L. "Alba"	Ericaceae
186.	<i>Eucommia ulmoides</i> Oliv.	Eucommiaceae
187.	<i>Euonymus europaeus</i> L.	Celastraceae
188.	" <i>fortunei</i> /Turcz./ Hand.-Mazz.	"
189.	" " <i>"Gracilis"</i>	"
190.	" <i>hamiltonianus</i> Wall.	"
191.	" " <i>var. hians</i> /Koehe./ Blakel.	"
192.	" <i>japonicus</i> Thunb.	"
193.	" <i>nanus</i> Bieb. <i>var. turkestanicus</i> /Dieck./ Krichthofowich	"
194.	" <i>sanguineus</i> Loes. ex Diels.	"
195.	" <i>verrucosus</i> Scop.	"
196.	<i>Evodia daniellii</i> /Benn./ Hemsl. 23, 7, 7.	Rutaceae
197.	" <i>hupehensis</i> Dode.	"
198.	<i>Exochorda giraldii</i> Hesse. ? , 4, 6.	Rosaceae
199.	<i>Fagus silvatica</i> L. 21, 10, 14. 55, 15, 12.	Fagaceae
200.	" " <i>"Asplenifolia"</i>	"
201.	" " <i>"Atropunicea"</i> 5, 3, 4. 104, 14, 14.	"
202.	<i>Ficus carica</i> L.	Moraceae
203.	<i>Pontanesia fortunei</i> Carr.	Oleaceae
204.	" <i>phillyreoides</i> Labill.	"
205.	<i>Forsythia suspensa</i> /Thunb./ Vahl.	"
206.	<i>Fraxinus americana</i> L. 22, 6, 4. 42, 8, 9.	"
207.	" <i>angustifolia</i> Vahl. 90, 14, 14. 126, 30, 22.	"
208.	" " <i>SSp. pannonica</i> Soó et Simon	"
209.	" <i>excelsior</i> L. 71, 16, 14. 120, 22, 20.	"
210.	" " <i>"Aurea"</i>	"
211.	" " <i>"Diversifolia"</i> 18, 5, 5.	"
212.	" " <i>"Heterophylla Pendula"</i>	"
213.	" " <i>"Nana"</i> 10, 2, 1.	"
214.	" " <i>"Pendula"</i> 42, 13, 10. 44, 10, 10.	"
215.	" <i>ornus</i> L. 26, 7, 6.	"
216.	" <i>pennsylvanica</i> Marsh. 68, 8, 4.	"
217.	<i>Genista tinctoria</i> L. <i>var. virgata</i> /Willd./ Koch.	Fabaceae
218.	<i>Gleditsia caspica</i> Desf. 67, 14, 8.	"
219.	" <i>triacanthos</i> L. 51, 15, 6. 87, 20, 14.	"
220.	" " <i>"Elegantissima"</i>	"
221.	" " <i>f. inermis</i> Willd.	"
222.	<i>Gymnocladus chinensis</i> Baill. 24, 7, 6.	"
223.	" <i>dioecus</i> /L./ K. Koch	"
224.	<i>Hamamelis mollis</i> Oliv.	Hamamelidaceae
225.	" <i>vernalis</i> Sarg.	"
226.	" <i>virginiana</i> L.	"

227.	<i>Hedera helix</i> L.	
228.	<i>Hibiscus syriacus</i> L. "Ardens" kékesviola	Araliaceae
229.	" " "Carneus plenus" rózsaszín	Malvaceae
230.	" " "Coelestis" kékesviola	"
231.	" " "Jeanne d Arc" fehér	"
232.	" " "Monstrosus" fehér	"
233.	<i>Hippophae rhamnoides</i> L.	Elaeagnaceae
234.	<i>Hydrangea aspera</i> D. Don.	Saxifragaceae
235.	" <i>macrophylla</i> /Thunb./ Ber.	"
236.	<i>Hypericum calycinum</i> L.	Guttiferae
237.	" <i>patulum</i> var. <i>henryi</i> Veitch.	"
238.	<i>Ilex aquifolium</i> L. 32,5,2.	Aquifoliaceae
239.	<i>Indigofera gerardiana</i> /Wall./ Baker.	Fabaceae
240.	<i>Jasminum nudiflorum</i> Lindl.	Oleaceae
241.	<i>Juglans nigra</i> L. 115,20,20. 102, 16,16. 106,20,20.	Juglandaceae
242.	" <i>regia</i> L.	"
243.	<i>Kerria japonica</i> /L./ DC.	Rosaceae
244.	" " "Aureovariegata"	"
245.	" " "Picta"	"
246.	<i>Koelreuteria paniculata</i> Laxm.	Sapindaceae
247.	<i>Kolkwitzia amabilis</i> Graebn.	Caprifoliaceae
248.	<i>Laburnum anagyroides</i> Red.	Fabaceae
249.	<i>Laurocerasus officinalis</i> Roem.	Rosaceae
250.	" " "Magnoliaefolia"	"
251.	" " "Mischeana" /Späth/	"
252.	" " "Schipkaensis"	"
253.	" " "Zabeliana" /Späth/	"
254.	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	Labiatae
255.	<i>Lespedeza bicolor</i> Turcz.	Fabaceae
256.	<i>Ligustrum obtusifolium</i> S. et Z.	Oleaceae
257.	" <i>ovalifolium</i> Hassk.	"
258.	" " "Argenteomarginatum"	"
259.	" " "Aureum"	"
260.	" <i>quihowi</i> Carr.	"
261.	" <i>vulgare</i> L.	"
262.	" " "Atrovirens" /Späth/	"
263.	" " "Chlorocarpum"	"
264.	" " "Glaucum"	"
265.	" " "Lodenseae" /Jackson et Parkins/	"
266.	<i>Liriodendron tulipifera</i> L. 120-120,12,8.	Magnoliaceae
267.	<i>Lonicera x brownii</i> Carr. "Plantierensis" /Simon Louis/	Caprifoliaceae
268.	" <i>caprifolium</i> L.	"
269.	" <i>fragrantissima</i> Lindl. et Paxt.	"
270.	" <i>korolkowii</i> Stapf.	"
271.	" <i>nitida</i> Wils.	"
272.	" <i>pileata</i> Oliv.	"
273.	" <i>tatarica</i> L.	"
274.	" <i>henryi</i> Hemsl.	"
275.	<i>Maclura pomifera</i> /Raf./ Schneid.	Moraceae
276.	<i>Magnolia acuminata</i> /L./ L.	Magnoliaceae
277.	" <i>cobus</i> DC. 17,4,4. 21,7,6.	"
278.	" <i>liliflora</i> Desr. "Nigra"	"
279.	" <i>x soulangiana</i> Soul.-Rod.	"
280.	" <i>tripetala</i> /L./ L. 77,14,14.	"
281.	<i>X Mahoberberis neubertii</i> /Lem. Schneid.	Berberidaceae
282.	<i>Mahonia aquifolium</i> /Pursh./ Nutt.	"
283.	" <i>bealii</i> /Fort./ Carr.	"
284.	<i>Malus coronaria</i> /L./ Mill.	Rosaceae
285.	" " "Charlotte" /de Wolf/	"
286.	" <i>floribunda</i> Van Houtte 45,10,10.	"
287.	" <i>halliana</i> Koehne. 17,3,4.	"
288.	" <i>ioensis</i> /Wood./ Britt. 11,4,3. 16,4,5.	"
289.	" <i>pumila</i> Mill. "Elise Rathke"	"
290.	" " "Niedzwetzkyana"	"

291.	<i>Malus x purpurea</i> /Barbier./ Rehd.	42,7,8.	Rosaceae
292.	" " "Aldenhamensis"		"
293.	" " "Eléyi"		"
294.	" <i>sargentii</i> Rehd.		"
295.	" <i>silvestris</i> /L./ Mill.	38,4,6.	"
296.	" <i>spectabilis</i> /Ait./ Borkh.	30,6,6.	"
297.	<i>Morus alba</i> L.	90,12,12. 95,11,14. 101,14,12.	Moraceae
298.	" " "Multicaulis"		"
299.	" " "Macrophylla"	23,10,4. 23,9,4.	"
300.	" " "Pendula"	15,3,4. 20,3,6. 31,3,3.	"
301.	" " "Pyramidalis"		"
302.	<i>Ostrya carpinifolia</i> Scop.	13,4,3. 30,9,8.	Corylaceae
303.	<i>Padus avium</i> Mill.		Rosaceae
304.	" <i>serotina</i> /Ehrh./ Borkh.		"
305.	<i>Paeonia suffruticosa</i> Andr.		Paeoniaceae
306.	<i>Parrotia persica</i> /DC./ C. A. Méy		Hamamelidaceae
307.	<i>Parthenocissus tricuspidata</i> /S. et Z./ Planch. "Veitchii" /Record/		Vitaceae
308.	" <i>vitacea</i> Hitchcock		"
309.	<i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud.	32,9,8. 80,14,13.	Scrophulariaceae
310.	<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.		Labiatae
311.	<i>Periploca graeca</i> L.		Asclepiadaceae
312.	<i>Persica vulgaris</i> Mill.	12,5,4.	Rosaceae
313.	<i>Phellodendron amurense</i> Rupr.	40,8,4. 70,8,6.	Rutaceae
314.	<i>Philadelphus coronarius</i> L.		Saxifragaceae
315.	" <i>cymosus</i> "Bouquet Blanch" /Lemoine 1903/		"
316.	" <i>polyanthus</i> "Gerbé de Neige" /Lemoine 1893/		"
317.	" <i>x virginialis</i> Rehd.		"
318.	<i>Physocarpus capitatus</i> /Pursh./ Ktze.		Rosaceae
319.	<i>Pieris japonica</i> /Thunb./ D. Don.		Ericaceae
320.	<i>Platanus hybrida</i> Brot.	180,26,30. 215,20,24.	Platanaceae
321.	" " "Suttneri"	115,20,18.	"
322.	" <i>occidentalis</i> L.	160,30,24.	"
323.	" <i>orientalis</i> L.	109,20,20. 118,21,11.	"
324.	<i>Polygonum baldschuanicum</i> Regel.		Polygoniaceae
325.	<i>Poncirus trifoliata</i> /L./ Raf.		Rutaceae
326.	<i>Populus alba</i> L.		Salicaceae
327.	" " "Pyramidalis"		"
328.	" <i>balsamifera</i> L.	55,15,7. 64,16,8.	"
329.	" <i>x canadensis</i> Moench.		"
330.	" <i>x canescens</i> /Ait./ Smith.	80,20,18. 106,16,16.	"
331.	" <i>grandidentata</i> Michx.	22,12,6.	"
332.	" <i>laurifolia</i> Ledeb.		"
333.	" <i>nigra</i> L.	172,14,17. 178,22,15.	"
334.	" " "Italica"		"
335.	" <i>sieboldii</i> Miq.		"
336.	" <i>simonii</i> Carr.	43,20,8.	"
337.	" " "Fastigiata"		"
338.	" <i>tremula</i> L.	26,5,5.	"
339.	" " "Pendula"		"
340.	<i>Potentilla fruticosa</i> L.		Rosaceae
341.	<i>Erinsepia uniflora</i> Batal.		"
342.	<i>Prunus argentea</i> /Rehd./ Lam.		"
343.	" <i>x blireana</i> André. "Moseri" /Moser/		"
344.	" <i>cerasifera</i> Ehrh.	32,6,7. 50,7,8.	"
345.	" " "Atropurpurea"		"
346.	" " "Hessei" /Hesse./		"
347.	" " "Myrobalana" /L./ Schneid.		"
348.	" " "Nigra"		"
349.	" " "Woodii" /Spath/		"
350.	" <i>domestica</i> L.	41,12,6.	"

351.	<i>Prunus glandulosa</i> Thunb. "Sinensis"	Rosaceae
352.	" " " "Alboplena"	"
353.	" spinosa L.	"
354.	" triloba Lindl.	"
355.	<i>Ptelea trifoliata</i> L.	Rutaceae
356.	<i>Pterocarya fraxinifolia</i> /Lam./ Spach. 80,14,20.	Juglandaceae
357.	<i>Pterostyrax hispida</i> S. et Z.	Styracaceae
358.	<i>Pueraria thunbergiana</i> Benth.	Fabaceae
359.	<i>Punica granatum</i> L.	Punicaceae
360.	<i>Pyracantha coccinea</i> Roem.	Rosaceae
361.	<i>Pyrus betulifolia</i> Bge. 32,8,6.	"
362.	" communis L. var. pyrastrer L.	"
363.	" elaeagrifolia Pall.	"
364.	" salicifolia Pall. 20,4-5,34x 3-4 4 fa	"
365.	<i>Quercus cerris</i> L. 40,11,9.	Fagaceae
366.	" farnetto Ten. 20,5,5. 20,5,6. 25,6,6.	"
367.	" x hispanica Lam. "Lucombeana"	"
368.	" lyrata Walt. 24,8,4.	"
369.	" pendunculiflora K. Koch. 44,5,8. 47,12,10.	"
370.	" petraea /Mattuschka/ Liebl. 15-15,5,5.	"
371.	" pubescens Willd.	"
372.	" robur L. 152,18,16.	"
373.	" " "Concordia" /Van Geert/ 15,8,4.	"
374.	" " "Contorta" /De Vos/ 31,4,12.	"
375.	" " "Fastigiata" 42,8,8. 72,12,6. 75,11,4.	"
376.	" " "Pendula"	"
377.	" rubra L.	"
378.	" x turneri Willd.	"
379.	<i>Rhamnus catharticus</i> L.	Rhamnaceae
380.	" frangula L.	"
381.	" utilis Decne. 10,4,2.	"
382.	<i>Rhododendron mucronatum</i> G. Don.	Ericaceae
383.	<i>Rhus copallina</i> L.	Anacardiaceae
384.	" typhina L.	"
385.	" " "Dissecta"	"
386.	<i>Rhodotypos scandens</i> /Thunb./ Bak.	Rosaceae
387.	<i>Ribes alpinum</i> L.	Saxifragaceae
388.	" aureum Pursh.	"
389.	<i>Robinia ambigua</i> Poir. "Decaisneana"	Fabaceae
390.	" neomexicana A. Gray var. luxurians Dieck.	"
391.	" pseudoacacia L. 90,16,9. 93,17,9.	"
392.	" " "Inermis" 115,22,17.	"
393.	" " "Microphylla" /Loddiges/	"
394.	" " "Tortuosa" 41,10,7.	"
395.	" " "Unifolia"	"
396.	" viscosa Vent.	"
397.	<i>Reynoutria aubertii</i> /Henry/ Foldenke	Polygonaceae
398.	<i>Rosa canina</i> L.	Rosaceae
399.	" " /tüske nélküli változat/	"
400.	" " /nagytermésű " /	"
401.	" " /aprólevelű " /	"
402.	" multiflora Thunb.	"
403.	" pendulina L.	"
404.	" rugosa Thunb.	"
405.	" " "Alba" /Vare/	"
406.	" pimpinellifolia L.	"
407.	" odorata /Andr./ Sweet. fajtái a Rózsakertben:	"

Alice Stern, Amm, Anne Letz, Baccara, Balett, Bolyaiak, Brandenburg, Buccancer, Budapest, Budatétény, Carina Carla, Cherry Glow, Circus, Clementine, Concord, Diamond, Eisberg, Flamence, Fashion, Golden Masterpeace, Grislér Imperial, Grüss am Berlin, Interflora, Isabell Oritz, Iris Wonder, Josephine Bruce, Jubile, Kalinka, Kinga Punsen, Klaus Störtebecker, KKukk, Boughe, Goldkrona, Königliche Hoheit, Lady x, Lagerfeuer, La Palorma, Meteror, M. Jones, Mr. Lincoln, Mon-

-tezuma, Peace, Piccadilly, Papa Meiland, Pink Peace, Petula Clark, President H. Hoover, Paskali, Prima Balerina, Princessin Irrlieb, Pinoccio, Queen Elisabeth, Rina Herold, Rosa Gujard, Rumba, Schaeewithen, Schweizer Gruss, Sterling, Suttén Gold, Uncle Water, Virgo, White Chrystmas, Zizi.		
408.	Rosmarinus officinalis L.	Labiatae
409.	Rubus idaeus L.	Rosaceae
410.	Ruscus aculeatus L.	Liliaceae
411.	Salix alba L. 70,14,14. 101,16,16. 135,6,10.	Salicaceae
412.	" " "Tristis"	"
413.	" daphnoides Vill.	"
414.	" matsudana "Tortuosa"	"
415.	Sambucus nigra L. 33,5,6.	Caprifoliaceae
416.	" " "Laciniata"	"
417.	Skimmia japonica Thunb.	Rutaceae
418.	Sophora japonica L. 113,16,16. 116,16,20. 132,15,16.	Fabaceae
419.	" " "Columnaris"	"
420.	" " "Pendula"	"
421.	Sorbaria aitchisonii Hemsl.	Rosaceae
422.	" sorbifolia /L./ A. Br.	"
423.	Sorbus aria /L./ Crantz.	"
424.	" " f. ciciophylla	"
425.	" " "Majestica"	"
426.	" aucuaria L. 30,8,5.	"
427.	" austriaca Hedl.	"
428.	" borbásii	"
429.	" bükkensis Soó et Kárp.	"
430.	" dacica	"
431.	" degeni Jáv.	"
432.	" graeca /Spach./ Hedlund. 25,6,6.	"
433.	" jávorkae /Soó/ Kárp.	"
434.	" kárpátii Boros	"
435.	" pannonica Kárp.	"
436.	" rédliaiana Kárp.	"
437.	" rotundifolia "Bükk szépe"	"
438.	" simonkaiana Kárp.	"
439.	" thaiserii	"
440.	" torminalis /L./ Cr. 26,6,6.	"
441.	" vértésensis Boros	"
442.	Spiraea x arguta Zab.	"
443.	" x bumalda Burvéniéh "Atrorosea"	"
444.	" cantoniensis Lour. "Lanceata"	"
445.	" lancifolia Hoffmans	"
446.	" prunifolia S. et Z.	"
447.	" x vanhouttei /Briot./ Zab.	"
448.	Styrax obassia S. et Z.	Styracaceae
449.	Staphylea pinnata L.	Staphyleaceae
450.	Symphoricarpos albus var. laevigatus /Fern./ Blake.	Caprifoliaceae
451.	" chenaultii Rehd. "Hancock"	"
452.	" orbiculatus Mneh.	"
453.	Syringa josikaea Jacq.	Oleaceae
454.	" laciniata Mill.	"
455.	" pekinensis Rupr.	"
456.	" x persica L.	"
457.	" pubescens Turcz.	"
458.	" reflexa Schneid.	"
459.	" vulgaris L.	"
460.	Tamarix gallica L.	Tamaricaceae
461.	" odessana Stev.	"
462.	" tetrandra Pall.	"

463.	<i>Tilia cordata</i> Mill.	70,20,14. 72,15,18. 75,20,8.	Tiliaceae
464.	"	x <i>euchlora</i> K. Koch 27,8,6. 34,16,9. 50,12,8.	"
465.	"	<i>Platyphylla</i> Scop. 87,20,16. 91,22,15.	"
466.	"	" <i>"Aurea"</i>	"
467.	"	<i>tomentosa</i> Moench. 81,19,13. 85,20,14. 90,20,16.	"
468.	"	" <i>"Rhodopetala"</i>	"
469.	"	" <i>"Vitifolia"</i>	"
470.	<i>Ulmus carpinifolia</i> Gledits.	85,18,12. 95,24,18. 97,18,12.	Ulmaceae
471.	"	" <i>"Pendula"</i>	"
472.	"	" var. <i>suberosa</i> /Moench./ Rehd. 9,5,3.	"
473.	"	<i>glabra</i> Huds. 25,8,7. 27,7,4.	"
474.	"	<i>laevis</i> Pall.	"
475.	"	<i>parvifolia</i> Jacq. 82,18,16.	"
476.	"	<i>pumila</i> L.	"
477.	<i>Viburnum x bodnantense</i> Abercanway		Caprifoliaceae
478.	"	<i>fragrans</i> Bge.	"
479.	"	<i>lantana</i> L.	"
480.	"	<i>lentago</i> L.	"
481.	"	<i>molle</i> Michx.	"
482.	"	<i>opulus</i> L.	"
483.	"	" <i>"Nanum"</i>	"
484.	"	" <i>"Roseum"</i>	"
485.	"	<i>pragensé</i> Vik.	"
486.	"	<i>rhytidophyllum</i> Hemsl.	"
487.	"	<i>vernalis</i> ?	"
488.	<i>Vinca major</i> L.		Apocinaeae
489.	"	<i>minor</i> L.	"
490.	<i>Vitis silvestris</i> L.		Vitaceae
491.	"	<i>vinifera</i> L.	"
492.	<i>Vitex agnus-castus</i> L.		Verbenaceae
493.	"	" <i>"Rosea"</i>	"
494.	<i>Weigela florida</i> /Bge./ A. DC. "Eva Rathke"		Caprifoliaceae
495.	<i>Wisteria sinensis</i> /Sims./ Sweet.		Fabaceae
496.	<i>Xanthoceras sorbifolia</i> Bge.		Sapindaceae
497.	<i>Yucca filamentosa</i> L.		Liliaceae
498.	<i>Zanthoxylum americanum</i> Mill.		Rutaceae
499.	"	" <i>"Stricta"</i>	"
500.	"	<i>piperitum</i> DC.	"
501.	<i>Zelkova carpinifolia</i> /Pall./ K. Koch.		Ulmaceae

Állatok.

Halak.

1. *Carassius auratus* - aranyhal
2. " *carassius* - kárász
3. *Perca fluviatilis* - sügér
4. *Poecilia hybrid* Black Molly
5. " *reticulata* - guppi
6. *Pterophyllum scalare* - vitorláshal
7. *Xyphophorus helleri* /piros és fehér/
8. " *maculatus* Platy

Kétéltűek.

1. *Bufo bufo* - barna varangy
2. " *viridis* - zöld varangy
3. *Emys orbiculatus* - mocsári teknős
4. *Natrix natrix* - vízi sikló
5. *Rana esculenta* - kecskebéka

Madarak.

1. *Aix sponsa* - karolina réce
2. *Anas platyrynchos* - tőkés réce
3. *Anser anser* - nyári lúd
4. " *fabius* - vetési lúd
5. *Aythya nyroca nyroca* - cigányréce

6. *Chrysolophus amheriose* - gyémánt fácán
7. " *pictus* - aranyfácán
8. *Ciconia ciconia* - fehér gólya
9. *Crossoptilon auritum* - kék fülesfácán
10. *Lampranessa galericulata* - mandarinréce
11. *Lophura nycthemerus* - ezüsthím
12. *Pavo cristatus* - páva
13. *Meleagris gallopoda* - pulyka /fekete/
14. *Sylvia borin borin* - kerti poszáta
15. *Syrnaticus reevesi* - királyfácán
16. *Turdus merula merula* - fekete rigó
17. *Gallus ferugineus* - tyúk /fajták: bronzos, fehér bóbitás, fekete gatyás, kendermagos, kopasznyakú erdélyi/

Emlősök.

1. *Canis familiaris* - komondor
2. *Capreolus capreolus* - őz
3. *Felis catus* - macska
4. *Caprina hircus* L. - kecske /fekete/
5. *Ovis aries* - juh /racka/
6. *Talpa europea* - vakond

Debreczy Zsolt ültetési javaslata:

Nyitvatermők.

1. <i>Calocedrus decurrens</i> /Torrey/ Florin.	Cupressaceae
2. <i>Cedrus atlantica</i> Manetti	Pinaceae
3. " " "Glauca"	"
4. " <i>deodara</i> Loud.	"
5. " <i>libani</i> A. Richard	"
6. <i>Cephalotaxus fortunei</i> Hook.	Cephalotaxaceae
7. " <i>harringtoniana</i> /Forbes./ K. Koch.	"
8. " " var. <i>drupacea</i> Koidz.	"
9. " " "Fastigiata"	"
10. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> /Murr./ Parl. "Erecta Viridis"	Cupressaceae
11. " " "Filifera"	"
12. " " "Pendula"	"
13. " <i>nootkatensis</i> /D. Don./ Sudw. "Pendula"	"
14. <i>Cryptomeria japonica</i> D. Don.	Taxodiaceae
15. <i>Cunninghamia lanceolata</i> Hook.	"
16. <i>Cupressocyparis leylandii</i> /A. B. Jackson et Dallim/ Dallim. Cupressac.	Cupressaceae
17. <i>Picea breveriana</i> S. Wats.	Pinaceae
18. " <i>smithiana</i> /Wall./ Boiss.	"
19. <i>Pinus bungeana</i> Zucc.	"
20. " <i>flexilis</i> James.	"
21. " <i>griffithii</i> Mc. Clelland.	"
22. " <i>jeffreyi</i> Balf.	"
23. <i>Sequoia sempervirens</i> /Lam./ Endl.	Taxodiaceae
24. <i>Taxus brevifolia</i> Nutt.	Taxaceae
25. <i>Thuja occidentalis</i> L. "Ellwangeriana"	Cupressaceae
26. " " "Aurea"	"
27. " " "Ericoides"	"
28. " " "Holmstrup"	"
29. " " "Howei"	"
30. " " "Pendula"	"
31. " <i>orientalis</i> L. "Aurea"	"
32. " <i>plicata</i> D. Don.	"
33. <i>Thujopsis dolabrata</i> S. et Z.	Cupressaceae
34. <i>Torreya californica</i> Torr.	Taxaceae
35. " <i>grandis</i> Fort.	"
36. " <i>nucifera</i> /L./ S. et Z.	"
37. <i>Ephedra major</i> Host.	Ephedraceae

Lombosfák és cserjék.

1. <i>Acer japonicum</i> Thunb.	Aceraceae
2. " <i>palmatum</i> Thunb.	"
3. <i>Albizia julibrissin</i>	Leguminosae
4. <i>Aralia elata</i> Seem.	Araliaceae
5. <i>Aucuba japonica</i> "Macrophylla"	Cornaceae
6. <i>Buxus sempervirens</i> L. "Suffruticosa"	Buxaceae
7. <i>Caryopteris incana</i> /Houttuyn/ Miq.	Verbenaceae
8. <i>Clematis dioscoreifolia</i> /Lév. et Vaniot./ Rehd.	Ranunculaceae
9. " <i>montana</i> Buch.-Ham.	"
10. " <i>viticella</i> L.	"
11. <i>Clerodendrum bungei</i> Steud.	Verbenaceae
12. <i>Cornus florida</i> L.	Cornaceae
13. " <i>mas</i> L.	"
14. <i>Cytisus x praecox</i> Bean.	Fabaceae
15. <i>Daphne laureola</i> L.	Thymelaeaceae
16. <i>Ehretia dicksonii</i> Hance.	Boraginaceae
17. <i>Elaeagnus x ebbingei</i> Böcm.	Elaeagnaceae
18. " <i>glabra</i> Thunb.	"
19. " <i>macrophylla</i> Thunb.	"
20. " <i>pungens</i> Thunb.	"
21. <i>Erica terminalis</i> Salisb.	Ericaceae
22. <i>Evonymus fortunei</i> /Turcz./Hand-Mazz.	Celastraceae
23. " " var. <i>radicans</i> /Miq./ Rehd.	"
24. " <i>japonicus</i> Thunb. "Macrophyllus"	"
25. " " " "Microphyllus"	"
26. <i>Fraxinus pensylvanica</i> Marsh.	Oleaceae
27. <i>Genista Lydia</i> Boiss.	Leguminosae
28. <i>Halesia carolina</i> L.	Styracaceae
29. <i>Hedera colchica</i> K. Koch var. <i>dentata</i> /Hibb./ Lawrence	Araliaceae
30. <i>Holbeilla coriacea</i> Diels.	Lardizabalaceae
31. <i>Hydrangea petiolaris</i> ?	Saxifragaceae
32. " <i>quercifolia</i> Bartr.	"
33. <i>Ilex altaclarensis</i> Dallim. "Atkinsonii"	Aquifoliaceae
34. " <i>aquifolium</i> L. "Angustifolia"	"
35. " " "Heterophylla"	"
36. " " "Myrtifolia"	"
37. " " "Nigricans"	"
38. " " "Ovata"	"
39. " <i>perado</i> Ait.	"
40. " <i>altaclarensis</i> Dallim. "Camelliaefolia"	"
41. <i>Laurocerasus officinalis</i> Roem. "Caucasica" /Royer/	Rosaceae
42. " " "Latifolia"	"
43. " " "Schipkaensis"	"
44. <i>Ligustrum lucidum</i> Ait.	Oleaceae
45. <i>Lonicera x brownii</i> Carr.	Caprifoliaceae
46. " <i>x heckrottii</i> Rehd.	"
47. " <i>tellmanniana</i> Magyar	"
48. <i>Magnolia grandiflora</i> L.	Magnoliaceae
49. " <i>x soulangiana</i> Soul-Bod.	"
50. <i>Mahonia japonica</i> /Thunb./ DC.	Berberidaceae
51. <i>Nandia domestica</i> Thunb.	"
52. <i>Osmanthus decorus</i> ?	Oleaceae
53. " <i>heterophyllus</i> /G. Don./ P. S. Green	"
54. " <i>vilmoriniana</i>	"
55. <i>Populus balsamifera</i> L.	Salicaceae
56. <i>Potentilla fruticosa</i> L.	Rosaceae
57. <i>Prunus spinosa</i> L.	"
58. <i>Quercus x hispanica</i> Lam. "Lucomteana"	Fagaceae
59. " <i>ilex</i> L.	"
60. " <i>pontica</i> K. Koch.	"

61.	<i>Rhododendron catawbiense</i> Michx.	Ericaceae
62.	" <i>ponticum</i> L.	"
63.	<i>Ribes uva-crispa</i> L.	Saxifragaceae
64.	<i>Ruscus aculeatus</i> L.	Liliaceae
65.	" " var. <i>angustifolia</i> Boiss.	"
66.	" <i>pontica</i> ?	"
67.	<i>Sarcococca humilis</i> Stapf.	Buxaceae
68.	<i>Spartium junceum</i> L.	Leguminosae
69.	<i>Stranvaesia davidiana</i> Decne.	Rosaceae
70.	<i>Yucca recurvifolia</i> Salisb.	Liliaceae

6. Városliget

A Városliget

A Főváros egyik legnagyobb közparkjának területe kb. egy négyzetkilométer. Talaja a Duna hordalékából keletkezett s a legutóbbi évezredek lerakódását tünteti föl. Területéről szóló első híradás Rogerius kanonoktól való, IV. Béla országgyűlésére 60.000 ember érkezett. Ugyancsak IV. Béla adta a Városliget területét a margitszigeti Domonkosrendi apácáknak. Mátyás királynak agaras kertje volt itt s a tavat Agaras-tónak nevezték. Dózsa György szállása is e környéken volt 1514-ben. A török időkben elpusztult hely fásítását Mária Terézia rendelte el 1751-ben. II. József megismételte a fásítási utasítást. I. Lipót a területet a városnak adta s azt a Városi Tanács fűzfával ültette be. 1785-ben Lechner Tóbiás polgármester akácok telepítéséről intézkedett, ennek kivitelezője Stolc János selyemtenyésztési felügyelő volt, aki Tréfa János erdőkerülővel eperfákat is ültetett. Boráros János polgármester fejlesztési tervei számára 1794-ben megnyerte Batthyány József hercegprímást, aki 24 évre bérbevette a területet és Witsch Rudolf mérnököt bízta meg a munkák irányításával, aki a mocsaras helyen tavat alkotott s benne két szigetet létesített. 1799-ben Pest város tanácsa a parkot saját kezelésébe vette. A József nádor által 1808-ban létrehozott Szépítő Bizottság pályázatot tűzött ki, melyre Nebbien Henrik dolgozott ki tervet. A liget első műszaki alkotását, az egyik szigetre vezető vashidat Anton Frigyes építette 1826-ban, a szigetet 1861-ben nevezték el Széchenyi Istvánról. Walthier Antal ebben az időben kötött szerződést a parkosítás folytatására. József nádor feltehetően 1846-ban ültette az első mocsári ciprust; a most legöregebb platánokat Alcsútról hozták. A liget az 1838-as árvízkor, majd 1849-ben Hentzi ágyúlövéseitől nyújtott menedéket az ide menekült lakosságnak. A park első krónikása Schams Ferenc volt. Fischhof doktor vízgyógyintézetet rendezett be az egyre látogatottabb helyen. A kert eddig egységes terület volt, Petz Ármin főkertész vezetése alatt. A Műjégpálya épületét Francsek Imre tervezte. Az Állatkert gondolatát Rómer Flóris, Kubinyi Ágoston, Rottenbiller Lipót és Szabó József vetették fel, a növényanyagot Xantus János és Gerenday József gyűjtötték. 1865-ben alakult meg az Állatkert Részvénytársulat, az épületeket Skálniczky Antal és Koch Henrik tervezték, a kert 1866-ban nyílt meg 31 hold területen. 1907 és 1912 között átépítették, az épületterveket Kós Károly, Neuschloss-Knüsli Kornél és Zrumezky Dezső készítették. A kis- és nagyszikla építését olasz mesterek végezték a Földtani Intézet irányításával. Az Állatkertben szórványosan megtelepedett mutatványosokból alakult ki később az Angol- a mai Vidámpark. Zsigmond Vilmos 1868-ban kezdte el fúrását a Millenniumi Emlék helyén, csaknem tízévi munka után, 1878-ban 970 méter mélységből – abban az időben Európa legmélyebb fúrásából – 73 fokos vizet nyert. 1885-ben nyílt meg az Országos Kiállítás, ennek legnagyobb épületét Ulrich Keresztély tervezte, ez volt a 14.000 m² alapterületű Iparcsarnok. 1944-ben elpusztult. Ugyanebben az évben épült a mai Olof Palme sétányon lévő, Kauser Gyula tervezte Fővárosi Múzeum, most Palme Ház. 1891-ben építette Wulff Ede a Beketov Mátyás és András tulajdonát képező cirkuszt. 1894-ben épült Zrumezky Dezső tervezésében a Vampetics-vendéglő, melyet később Gundel vett át. 1895-ben épült a Műcsarnok, az ország legnagyobb kiállítóterme, tervezői Herzog Fülöp, Schickedanz Albert és Pfaff Ferenc, háborús sérüléseiből 1949-50-ben Borsos László állította helyre. Lakits Ferenc csillagász számítása alapján a honfoglalás 895-896-ban volt, eszerint ünnepelték az ország ezeréves fennállását. A Millenniumi Kiállítást, a Városliget legnagyobb eseményét 1896. május 2-án nyitotta meg I. Ferenc József. Ugyanezen a napon helyezték üzembe a földalatti vasutat, a Siemens-Halske Villamossági Rt. (Berlin) alkotását. A nagyszabású kiállításra 200 épületet emeltek, a hajdani sínparák fölötti vasbeton hidat Wunsch Róbert cement-technikus építette; a Millenniumi Emlék mögötti híd tervezője Zielinszky Szilárd, kivitelezői Korb Flóris és Giergl Kálmán. A Mezőgazdasági Múzeumot 1896-ban alapította Darányi Ignác, előbb ideiglenes, majd állandó épületét a Vajdahunyad-várat Alpár Ignác tervezte, elkészült 1904-ben. Banovits Kajetán tervezte és Ulrich Keresztély építette a Közlekedési Múzeumot, megnyitásának éve 1899. A háborúban csaknem teljesen megsemmisült, helyreállítása 1951-ben indult meg, 1987-ben jelentősen bővítették.

A Szépművészeti Múzeum, a legjelentősebb magyar képzőművészeti közgyűjtemény. 1906-ban készült el, tervezői Schickedanz Albert és Herzog Fülöp. Az épület 1987-ben teljes felújítást nyert. A Milleniumi Emlék gondolata 1881-ben vetődött fel. Az ország legnagyobb emlékművét több művész közreműködésével Zala György tervezte és Schickedanz Albert építette, teljesen 1929-ben készült el. Az emlékmű közepén az oszlop előtt a Magyar Hősök emlékköve Gebhardt Béla munkája. Az 1909 és 1913 között épült Széchenyi-fürdő tervezői Czigler Győző és Dvorzsák Ede; 1927-ben Francsek Imre újabb épületrésszel bővítette. A fürdővel kapcsolatos Pávai Vajna Ferenc 1936-ban készített 1265 méter mélyfúrása, mely percenként 3500 liter 76 fokos vizet ad. 1931-ben szentelte fel Serédi Jusztiniána Damjanich utca tengelyében álló Regnum Marianum templomot, melyet Kotsis István tervei alapján 1925-ben kezdtek építeni. A délfranciás román stílusú templomot 1951-ben városrendezési okokra hivatkozva lebontották. 1938-ban a Hősök terén tartották a XXXIV. Eucharistikus Világkongresszus egyes ünnepségeit. Az addig parkosított teret ez alkalommal látták el díszburkolattal. A második világháború bombázásai 1944-ben érték el a Városligetet, mérhetetlen pusztítást okozva; az értékes gyűjteményeket pótolhatatlan veszteségek érték, több építmény teljesen megsemmisült. A Városliget adott helyet az évenként megrendezett Budapesti Nemzetközi Vásárnak, mely végülis átköltözött a kőbányai Vásárvárosba. A Petőfi Csarnok 1982-85-ben épült, tervezője Tihanyi Judit. Az Állatkert fejlesztésének szervezői Anghi Csaba, Szederjei Ákos és Holdas Sándor. A ligetet is irányító neves főkertészek Petz Ármin, Ilseemann Keresztély és Råde Károly voltak. Az 1960-1980-as évek nagy kertészeti fellendülése Dr. Radó Dezső nevéhez fűződik. Kertalkotás szempontjából kiemelkedő értékű volt a Nagykör és a Széchenyi-fürdő előtti francia kert. A Fővárosi Kertészet régi épületét, mely eredetileg szintén az 1896-os kiállítás létesítménye volt, Hofhauser Antal tervezte; a jelenlegi modern épület 1972-ben készült el. A Kis Botanikus Kert a Főkert fennállásának 100. évfordulójára 1967-ben épült; a Vakok Kertjét Csorba Vera tervezte. A parkban több mint 1000 nyitvatermő és több mint 4000 lombosfa él. Az 1983. évi felméréskor egynyári dísznövényből 23; évelőkből 66; nyitvatermőkből 40; lombosfákból és cserjékből 257 rendszertani egységet azonosítottak. Az alábbiakban utalunk néhány érdekes és szép növényre. A Mezőgazdasági Múzeumnál borbolyák, magyalfák, japán kecskerágó, füge, papíreperfák, orbáncfű és hortenziák vannak. A kis híd közelében vadgesztenyefa és a 120 éves mocsári ciprus látható, utóbbi a park kiemelkedő értéke. A tóparton álló óriási platánfákat 1818 és 1830 között telepítették József nádor alcsúti arborétumából – télen, havas úton, ökrös szánokkal szállítva jelenlegi helyükre. A Kismamákert egyik szembetűnő növénye a tulipánfa, ennek közelében vöröstölgy áll, a köralakú szökőkutat két égerfa is díszíti. A Hungexpo kerítése mellett erdélyi- és déli berkenyék láthatók, a kerítésen belül pedig vasfa magasodik. A hajdani Iparcsarnok irányában aranylólevelű kőrisfa áll. A Főkert üzemi épületére tapadó korongos japán vadszőlő kapaszkodik, a közeli cserjecsoportot mogoró, örökzöld ráncoslevelű bangita és homoktövis bokrok alkotják. Az egykori patak nyomvonalát fekete nyárfák és szomorúfüzek jelölik. A Kis Botanikus Kert gyűjteményének tagjai az erdei fenyő, a tiszafa, a tuja, a díszcseresznye, az atlaszcédrus, a hárs, a babarózsa és a madárbirs. Ugyanitt százéves ezüstjuhar terebélyesedik. A gyűjtemény további tagjai: kínai cedrófa, parásfa, ezüsthárs s néhány szép évelő: hamvas veronika, küllőrojt, japánfű, kálmos, árnyliliom. Az Olvasó Lányok szobránál nyugati ostorfa, odább vöröslevelű juharok díszlenek. A Vakok Kertje irányában nagytövisű galagonya található. A Közlekedési Múzeum közelében kaukázusi ostrofa van, a közlekedési játszótér mellett loncok, alásfák és hóbogyók csoportja. Már nem ritkaság a páfrányfenyő; a kosárlabdapálya melletti fehér akác 100 éves. Az óvoda játszókert közelében nagy szilfa és tornyos tölgy tűnnek fel méreteik miatt. A Paál László sétány közelében mandzsu fűz, égerfa, kecskefűz és szivarfa díszítik a tájat. A Városliget szobrokban, emlékművekben igen gazdag, ezek száma kereken 130.

2008. június

Pesti László és Tarjányi Ferenc

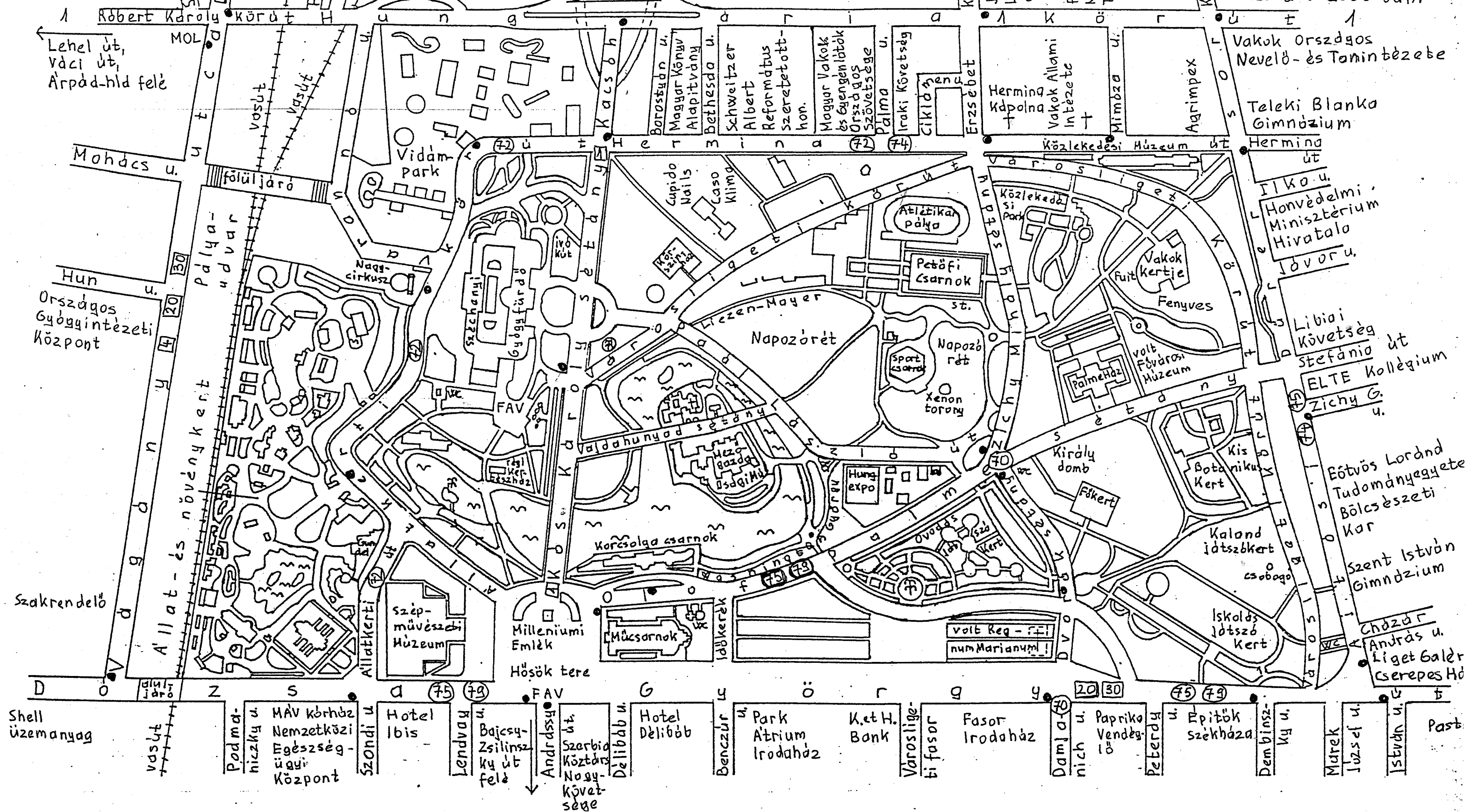

Jelmagyarázat.
PH-pálmaház
F-szökőkút
FAV-földalatti
1-villamos
1 20 30-autóbusz
70 72 74 75 79-trolibusz
•-megállóhely

70
Királyné útja
Jeruzdalmi Szent Sír
Lovagrend Magyar-
országi Helytartósága
Ferencs Mária
Misszionárius Nővérek
Temploma

Budapest,
XIV. kerület
Városliget
Nem léptékhelyes, kb. 1:10.0
Készült 2008-ban.

A Városliget növényjegyzéke.

A magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyve című, 1879-ben megjelent mű részletesen foglalkozik a Városliget növény- és állatvilágával. A növényeket Borbás Vince határozta meg.

- Lemna trisulca - keresztcs békalencse
2. Spirodela polyrrhiza - sokgyökerű békalencse
3. Ballota nigra - pészterce
4. Convolvulus arvensis - mezei folyóka
5. Erigeron canadensis - betyárkóró
6. Carduus acanthoides - útszéli bogáncs
7. " nutans - bókoló bogáncs
8. Verbascum phlomoides - szőszös ökörfarkkóró
9. Salsola kali - ballagófű
10. Melandrium album - esti mécsvirág
11. Anthriscus trichospermus - útszéli turbolya
12. Stenactis annua - egynyári küllőrojt
13. Taraxacum officinale - pitypang
14. Medicago lupulina - komlós lucerna
15. Glechoma hederacea - kerek repkény
16. Maschanta polymorpha - csillagos májmoha /a Mezőgazdasági Múzeum udvarán/
17. Bryum argenteum - ezüstszerű moha /kövek réseiben/
18. Sagina procumbens - heverő szagyan
19. Scherocloa dura - kőperje /keréknyomok iszapjában/
20. Impatiens parviflora - nebáncsvirág
21. Geranium pyrenaicum L.
22. Epilobium hybridum Schur.
23. " palustre L.
24. Geum urbanum L.
25. Ononis latifolia Lam.
26. Melilotus procumbens Bess.
27. Trifolium diffusum Ehrh.
28. Doronicum herbaceum Vill.
29. Bromus erectus var. pycnostichus
30. " sterilis L. var. glabrescens
31. Sturmia loeselii L. Orchideaceae /igen ritka!/
32. Lemna gibba L. /a tóban/
33. Ulmus pendunculata Foug. syn. U. effusa W.
34. Urtica urens L. - árvasálán
35. Salix excelsior Host. /S. subalba x S. fragilis/
36. " subtriandra Kern. /S. amygdalina x S. fragilis/
37. " amygdalina L. syn. S. triandra Sadl.
38. " parviflora Host. /S. angustifolia x S. purpurea/
39. Galium aparina L.
40. Rubia tinctorum L.
41. Verbascum benaticum Schrad.
42. Limosella aquatica L.
43. Anthriscus trichosperma Schult.
44. Ranunculus sceleratus L. /vizinövény/
45. Eranthis hiemalis L.
46. Chelidonium majus L.
47. Erophila spathulata Läng.
48. Myagrum perfoliatum L.
49. Stellaria media L.
50. Saponaria parviflora Ehrh.
51. " pendula L.
52. Kitaibela vitifolia W.
53. Polygala austriaca Cr.

Gombák.

1. Daedalea quercina - dedáles tapló tölgyön
2. Polyporus versicolor - tarka tapló "
3. Hymenoclaete tabacina - sárgásbarna bőrgomba
4. Fistulina hepatica - ehető májgomba

1. *Bursaria vernalis* Ehrbg.
2. *Plagiotoma lumbrici* Duj.
3. *Spirostomum ambiguum* Ehrbg.
4. *Stentor polymorphus* Ehrbg.
5. *Laxodes rostrum* Ehrbg.
6. *Chilodon cucullus* Ehrbg.
7. *Euplotes Charon* Ehrbg.

Alsórendű állatok.

1. *Gordius seta* L.
2. *Trachelius triophorus* Ehrbg.
3. *Lachymaria olor* Ehrbg.
4. *Nassula ornata* Ehrbg.
5. *Procloron teres* Ehrbg.
6. *Coleps hirsutus* Ehrbg.
7. *Colpoda cucullus* Ehrbg.
8. " *Ren* Ehrbg.
9. *Trachelius trichophorus* Ehrbg.
10. *Paramecium chrysalis* Ehrbg.
11. " *candatum* Ehrbg.
12. *Cinetophyllum margaritaceum* Pesty
13. *Rotifer inflatus* Ehrbg.
14. *Salpina brevispina* Ehrbg.
15. *Euchlanis triquetra* Ehrbg.
16. *Lepadella ovalis* Ehrbg.
17. *Cephalotus oxyuroides* De Man
18. " *oxyuris* Bütschli
19. *Oxytricha affinis* Stein
20. " *pellionella* Ehrbg.
21. *Stylonchia Mytilus* Ehrbg.
22. " *pustuéosa* Ehrbg.
23. *Vorticella campanula* Ehrbg.
24. *Planorbis corneus* L.
25. " *nitidus* Rösm.
26. *Limax agrestis* L.
27. *Helix pomatia* L.
28. " *nemoralis* L.
29. " *carthausiana* O. Fr. Müll.
30. " *striata* Drop.
31. *Succinea putris* L.
32. " *Pfefferi* Rossm.
33. *Enchytraeus vermicularis* O. Fr. Müll.
34. *Piscicola geometra* L.
35. *Vaginicola chrySTALLINA* Ehrbg.
36. *Monas crepusculum* Ehrbg.
37. " *guttata* Ehrbg.
38. *Uvella uva* Ehrbg.
39. *Cercomonas viridis* Duj.
40. *Polystoma uvella* Ehrbg.
41. *Bodo socialis* Ehrbg.
44. *Cryptomonas glauca* Ehrbg.
45. *Lagenella euchlora* Ehrbg.
46. *Sphaerosina volvox* Ehrbg.
47. *Eudorina elegans* Ehrbg.
48. *Pandorina morum* Ehrbg.
49. *Chlamidomonas pulvisculus* Ehrbg. A. Braun
50. *Euglena viridis* Ehrbg.
51. " *deses* Ehrbg.
52. *Microglena monadina* Ehrbg.
53. *Amoeba diffluens* Ehrbg.

54. *Arcella vulgaris* Ehrbg.
55. *Brachionus unceolaris* Ehrbg.
56. " *Pala* Ehrbg.
57. *Pterodina patina* Ehrbg.
58. *Anuracea aculeata* Ehrbg.
58. *Anguillula aceti* O. Fr. Müll.
59. *Daphnia pulex* De Geer
60. *Sida crystallina* Leydig
61. *Daphnella brachiura* Lév.
62. *Cypris ornata* O. Fr. Müll.
63. " *monacha* O. Fr. Müll.
64. " *aurartia* Jus. Fisch.
65. *Cyclops cornutus* Claus.
66. " *canthocarpoides* Fisch.
67. *Diaptomus castor* Jus.
68. *Paludina achatina* Brug.
69. *Limnaea ovata* Drop.
70. " *vulgaris* Pfeiffer
71. *Bursaria lateritia* Ehrbg.
72. " *vorax* Ehrbg.
73. *Leucophrys patula* Ehrbg.
74. *Blepharisma lateritium* Pertg.
75. *Aspidisca lynceus* Ehrbg.
76. *Vorticella microstoma* Ehrbg.
77. " *convallaria* Ehrbg.
78. " *campanula* Ehrbg.
79. " *chlorostigma* Ehrbg.
80. " *patellina* Ehrbg.
81. *Ophrydium versatile* Ehrbg.
82. *Uvella virescens* Ehrbg.
83. *Hydromorom uvella* Ehrbg.
84. *Cryptomonas ovata* Ehrbg.
85. *Volvox globator* Ehrbg.
86. *Synura uvella* Ehrbg.
87. *Actinophrys sol* Ehrbg.
88. *Amoeba princeps* Ehrbg.
89. *Niphargus mediodanubialis* - középdunai bolharák /a pocsolyákba hullott lomblevelekből a szilárd erek közül a lágy részeket kirágja/
90. *Monostyla Vargae* - kerekcsféreg vízvezetékben
91. " *Stöszneri* " "
92. *Panastenocaris Entzii* - evezőlábú rák "
93. " *budapestiensis* " " "
94. " *similis* " " "
95. " *pannonicus* " " "
96. *Diaptomus Kuppelwieseri* " " "
97. *Daphnia longispina* - vizibolha
98. *Simocapalus vetulus* "
99. *Chydorus sphaericus* "
100. *Hungarocypris Madarászi* - édesvízi kagylórák, a levezető csatornákban él.

Puhatestűek.

1. *Limnaea stagnalis* O. Fr. Müll.
2. *Limax agrestis* L.
3. *Anodonta cygnaea* L.
4. *Philodina roscola* Ehrbg.
5. *Retifer vulgaris* Ehrbg.
6. *Triarhra longiseta* Ehrbg.
7. *Laptodera appendiculata* Schn.
8. *Diplogaster rivalis* Leydig
9. *Pelodera Pellio* Schn.
10. *Vortex viridis* M. Schultze
11. *Cyclidium glaucoma* Ehrbg.
12. *Glaucoma scintillans* Ehrbg.

Kétéltűek.

1. Triton cristatus Ramb. - szalamandra
2. " taeniatus "
3. Pelobates fuscus - ásóbéka

Rovarok.

1. Opatrum viennense Duft.
2. Thylacites pilosus Fabr.
3. Cleonus obliquus Fabr.
4. Apion curvirostre Gyll.
5. Lema flavipes Suffr.
6. Clythra pilicollis Lac.
7. Setina roscida Esp.
8. Porcellia spinifrons Brandt.
9. Simocephalus vetulus O. Fr. Mill.
10. Scapholeberis mucronata O. Fr. Mill.
11. Cypris fuscata Jus.
12. Leptocerus Fulvus Ramb.
13. Polycentropus flavomaculatus Pict.
14. Neureclipsis bimaculata L.
15. Caenis dimidiata Steph.
16. Lestes macrostigma Ev.
17. Platyderus rufus Duft.
18. Harpalus cribricollis Dej.
19. " maculicornis Dej.
20. Bembidium laticolle Duft.
21. Philanthus Scribae Faur.
22. Haploderus cactus Er.
23. Colosoma inquisitor - bronzos bábrabló tölgyön
24. Gastropacha quercifolia - tölgylevél lepke
25. Lymantria dispar - gyapjaslepke nyárfán
26. Acronycta megacephala - nyárfalepke
27. Lamia textor - szövócincér nyárfán
28. Bombylus major - pöszörlégy, virágok fölött lebeg
29. " discolor " " " "
30. Leptura sexguttata - hatpettyes virágocincér berkenyéken
31. Dorcadion scopoli - csikoshátú zebracincér
32. Byrrhus pilula - pilulabogár
33. Otiorrhynchus ligustica
34. Cleonus piger
35. " cinereus
36. Pentodon idiota - medvebogár
37. Chrysomella fastuosa - aranyzöld levélbogár pesztercén
38. Timandria amata - lapodalepke
39. Aciptilia pentadactyla - fehér szellemlepke
40. Siagonium quadricorne Kyrb.
41. Batrisus venustus Reichb.
42. Tyrus mucronatus Pantz.
43. Euthia scydmaenoides Steph.
44. Ptenidium fuscicorne Er.
45. Millidium minutissimum Sjuyh.
46. Anthophilus affinis Redt.
47. Telmatophilus brevicollis Aubé.
48. Cryptophagus bimaculatus Panz.
49. Enicmus brevicornis Mannh.
50. Anoxia orientalis Kryn.
51. Oecanthus pellucens - pirregő tücsök
52. Creagris plumbens - hangyaleső
53. Diotyna civica - kis falipók, tenyérrnyi hálói épületek falán
54. Halica oleracea - füzike bolha
55. Vanessa urticae - kis rókalepke
56. Papilio podalirius - kardoslepke
57. Lycaena icarius - apró kéklepke

58. *Thomisus onustus* Walch.
59. *Lycosa amentata* Cl.
60. *Salticus formicarius* De Geen
61. *Epiblema scenicum* Cl.
62. *Ballus depressus* Walch.
63. *Philaeus chrysops* Poda.
64. *Hydrachna cruenta* O. Fr. Mill.
65. *Tetranychus telarius* L.
66. *Erythraeus parietinus* Herm.
67. *Ixodes ricinus* L.
68. *Argas reflexus* Latr.
69. *Macrobiotus Hufelandii* S. Sch.
70. *Arctiscon tardigradum* Schrk.
71. *Lithobus forficatus* L.
72. *Cermetia araneoides* Pall.
73. *Geophilus ferrogineus* Koch.
74. " *subterraneus* L.
75. *Lulus terrestris* L.
76. *Oniscus murarius* Cuv.
77. *Porcellio scaber* Leach.
78. " *dilatatus* Leach.
79. *Daeytes flavipes* Muls.
80. *Ptinus variegatus* Rossi.
81. *Euglenes pruinosa* Kiesw.
82. *Dorytomus minutus* Gyll.
83. *Sibinia tibialis* Gyll.
84. *Ceutorrhynchus dimidiatus* Friv.
85. *Bruchus imbricornis* Panz.
86. *Proctorupes emarciator* F.
87. *Mutilla regalis* F.
88. *Nomada pallescens* HS.
89. *Chrysophila chlorophthalma* Lw.
90. *Empis fallax* Egg.
91. *Gymnopternus principalis* Lw.
92. *Menaccarus arenicola* Scholtz.
93. *Arocatus melanocephalus* F.
94. *Limnaporus rufoscutellarius* Latr.
95. *Epeira diademata* Cl.
96. " *sclopetaria* Cl.
97. *Dictyna uncinata* Thor.
98. *Amavobius ferox* Walck.
99. *Tegenaria domestica* Cl.
100. " *Derhamii* Scop.
101. *Clubiona pallidula* Cl.

Madarak.

1. *Fringilla coelebs* - erdei piny
2. *Larus ridibundus* - dankasirály
3. *Falco tinnunculus* - vörösvércse
4. " *sublutea* - kabasólyom
5. *Accipiter nissus* - karvaly
6. *Galerida cristata* - búbos pacsirta
7. *Vesperugo pipistrellus* Schreb. Blas.
8. *Lullula arborea* - erdei pacsirta
9. *Alauda arvensis* - mezei pacsirta
10. *Oriolus oriolus* - sárgarigó
11. *Parus coeruleus* - kék cinege
12. *Sitta europea* - csúszka
13. *Turdus pilaris* - fenyőrigó
14. " *merula* - feketerigó
15. *Oenanthe oenanthe* - hantmadár
16. *Saxicola torquata* - cigány csaláncsúcs
17. *Phoenicurus phoenicurus* - kerti rozsdafarkú
18. " *ochruros* - házi "

19. *Corvus moledula* - csóka
20. *Luscinia megarhynchos* - fülemüle
21. *Erithacus rubecula* - vörösbegy
22. *Hippolaris icterina* - kerti geze
23. *Sylvia atricapilla* - barátka poszáta
24. " *nisoria* - karvaly poszáta
25. " *auruta* - kis "
26. *Muscicapa striata* - szürke légykapó
27. *Sturnus vulgaris* - seregély
28. *Passer domesticus* - házi veréb
29. " *montanus* - mezei "
30. *Carduelis chloris* - zöldike
31. " *carduelis* - tengelis
32. *Serinus serinus* - csicsörke

Emlősök.

Lutra lutra - vidra /kipusztult/

Az 1983-as felmérés szerint:

Egynyáriak.

1. <i>Ageratum houstonianum</i> Mill. "Kék Duna" "Velence"	Compositae
2. <i>Antirrhinum majus</i> L. "Hólabda"	Scrophulariaceae
3. <i>Begonia semperflorans</i> Link. et Otto "Verdo Scarlet"	Begoniaceae
4. " x <i>tubarhybrida</i> Voss.	"
5. <i>Coleus blumei</i> - Hybridus "Colibri"	Labiatae
6. <i>Euphorbia marginata</i> Pursh.	Euphorbiaceae
7. <i>Gazania x splendens</i> Hort.	Compositae
8. <i>Heliotropium arborescens</i> L.	Boraginaceae
9. <i>Impatiens balsamina</i> L.	Balsaminaceae
10. " <i>walleriana</i> Hook f.	"
11. <i>Lantana camara</i> L.	Verbenaceae
12. <i>Nicotiana glauca</i> Link. et Otto "Crimson King"	Solanaceae
13. <i>Petunia x hybrida</i> Vilm. "Fehér felhő"	"
14. <i>Portulaca grandiflora</i> Hook.	Portulacaceae
15. <i>Salvia splendens</i> Sello. "Purple Nana" "Rakéta"	Labiatae
16. <i>Tagetes erecta</i> L.	Compositae
17. " <i>patula</i> L. "Honey Moon" "Pannonia"	"
18. <i>Verbena rigida</i> Spreng.	Verbenaceae

Évelők.

1. <i>Aconitum cvulparia</i> Rehb.	Helleboraceae
2. <i>Acorus calamus</i> L.	Araceae
3. <i>Ajuga reptans</i> L.	Labiatae
4. <i>Anemone sylvestris</i> L.	Ranunculaceae
5. " <i>vitifolia</i> Buch. - Ham.	"
6. <i>Aquilegia vulgaris</i> L.	Helleboraceae
7. <i>Armeria alpina</i> /D.C./ Willd.	Plumbaginaceae
8. <i>Asarum europaeum</i> L.	Aristolochiaceae
9. <i>Asparagus officinalis</i> L. var. <i>pseudocsaber</i> Aschers.	Liliaceae
10. <i>Aster dumosus</i> L.	Compositae
11. <i>Astilbe x arendsi</i> Arends.	Saxifragaceae
12. <i>Bergenia crassifolia</i> /L./ Fritsch.	"
13. <i>Borago officinalis</i> L.	Boraginaceae
14. <i>Brunnera macrophylla</i> /Adam/ Johnst.	"
15. <i>Centaurea dealbata</i> Willd.	Compositae
16. <i>Chrysanthemum maximum</i> Lam.	"
17. <i>Convallaria majalis</i> L.	Liliaceae
18. <i>Coreopsis lanceolata</i> L.	Compositae
19. " <i>verticillata</i> L.	"
20. <i>Cortaderia selleana</i> Aschers. et Graebn.	Gramineae
21. <i>Dahlia pinnata</i> Cav. "Rigóletto"	Compositae
22. <i>Delphinium cultorum</i> Voss.	Helleboraceae
23. <i>Doronicum caucasicum</i> M. B.	Compositae
24. <i>Erigeron speciesus</i> /Lindl./ DC.	"

25. Festuca cinerea	Gramineae
26. " crinum-ursi	"
27. Geranium macrorrhizum L.	Gernniaceae
28. " sanguineum L.	"
29. Helenium hoopesii Gray	Compositae
30. Hemerocallis flava L.	Liliaceae
31. " fulva L.	"
32. Hosta lancifolia /Thbg./ Engl. "Albomarginata"	"
33. " plantaginea /Lam./ Aschers.	"
34. Iris germanica L.	Iridaceae
35. " sibirica L.	"
36. Impatiens balfourii Hook. f.	Balsaminaceae
37. Kitaibela vitifolia Willd.	Malvaceae
38. Kniphofia uvaria Hook.	Liliaceae
39. Lupinus polyphyllus Lindl.	Fabaceae
40. Lysimachia nummularia L.	Primulaceae
41. " vulgaris L.	"
42. Macleaya cordata /Willd./ R.Br.	Papaveraceae
43. Mentha piperita L.	Labiatae
44. Miscanthus sinensis /Thunb./ Anders.	Gramineae
45. " " " " "Vittatus"	"
46. " " " " "Zebrinus"	"
47. Monarda didyma L.	Labiatae
48. Oenothera missouriensis Sims.	Onagraceae
49. Paeonia officinalis L.	Paeoniaceae
50. Pennisetum japonicum Trin.	Gramineae
51. Polygonatum odoratum /Mill./ Druce.	Polygonaceae
52. Potentilla alba L.	Rosaceae
53. Santalina chamaecyparissus L.	Compositae
54. Sedum hybridum L.	Crassulaceae
55. " spectabilis Boreau.	"
56. " spurium M. B.	"
57. Solidago canadensis L.	Compositae
58. Symphytum officinale L.	Boraginaceae
59. Tradescantia albiflora Kunth. emend Brückn.	Commelinaceae
60. " virginiana L.	"
61. Trollius europaeus L.	Hellaboraceae
62. Typha latifolia L.	Typhaceae
63. Veronica incana L.	Scrophulariaceae
64. " prostrata L.	"
65. Vinca minor L.	Apocynaceae
66. Viola odorata L.	Violaceae
Nyitvatermők.	
1. Abies nordmanniana /Stev./ Spach.	Pinaceae
2. Cedrus atlantica Manetti 14,7,5.	"
3. Chamaecyparis lawsoniana Parl.	Cupressaceae
4. " " " " "Pendula"	"
5. " " " " "Triomf van Boskoop"	"
6. " nootkatensis /D.Don./ Sudv. "Pendula"	"
7. " thyoides /L./B.S.P. "Ericoides"	"
8. Juniperus chinensis L.	"
9. " " "Columnaris"	"
10. " " "Pfitzeriana"	"
11. " " " "Aurea"	"
12. " " "Pyramidalis"	"
13. " communis L.	"
14. " " "Stricta"	"
15. " sabina L. "Tamariscifolia"	"
16. " squamata Buch.-Ham. var. meyeri Rehd.	"
17. " virginiana L.	"
18. " " "Tripartita"	"
19. Larix decidua Mill. 15,8,3.	Pinaceae

20.	<i>Picea abies</i> /L./ Karst.	Pinaceae
21.	" <i>glauca</i> /Moench./ Voss. "Conica"	"
22.	" <i>omorica</i> /Pancic/ Purkine	"
23.	" <i>pungens</i> Engelm.	"
24.	" " "Glauca Koster" /Blauw. et Co./	"
25.	" <i>sitchensis</i> /Bong./ Carr.	"
26.	<i>Pinus mugo</i> Turra.	"
27.	" <i>nigra</i> Arn.	"
28.	" <i>silvestris</i> L. 50,22,8.	"
29.	" <i>strobus</i> L.	"
30.	<i>pseudotsuga menziesii</i> /Mirb./ Franco. 10,5,4.	"
31.	<i>Taxodium distichum</i> Rich. 50,14,6. 6 példány	Taxodiaceae
32.	<i>Taxus baccata</i> L. 10-20,6,6.	Taxaceae
33.	" " "Aurea"	"
34.	" " "Overynderi"	"
35.	<i>Thuja occidentalis</i> L.	Cupressaceae
36.	" " "Globosa"	"
37.	" " "Malonyana" /Ambrozy/	"
38.	" " "Wareana lutescens" /Hesse/	"
39.	" <i>orientalis</i> L.	"
40.	" <i>plicata</i> D. Don.	"
41.	<i>Torreya californica</i> Torr.	Taxaceae
42.	<i>Tsuga canadensis</i> Carr. 15,6,4.	Pinaceae
43.	<i>Ginkgo biloba</i> L. 55,14,6. 33,13,6.	Ginkgoaceae
Lombosfák és cserjék.		
1.	<i>Acer campestre</i> L.	Aceraceae
2.	" <i>ginnala</i> Maxim	"
3.	" " "Albovariegatus"	"
4.	" <i>monspessulanum</i> L.	"
5.	" <i>negundo</i> L. 130,15,15.	"
6.	" " "Variegata"	"
7.	" <i>palmatum</i> Thunb.	"
8.	" <i>platanoides</i> L. 50,18,16.	"
9.	" " "Palmatifidum" 15,7,6.	"
10.	" <i>pseudoplatanus</i> L.	"
11.	" " "Leopoldi" /Lemaire/	"
12.	" " "Purpurascens" 20,12,10.	"
13.	" <i>saccharinum</i> L. 102,18,13.	"
14.	" " "Citreo-Variegatum" 40,9,7.	"
15.	" " "Laciniata" 45,16,10.	"
16.	" <i>tataricum</i> L. 25-30,5,5.	"
17.	<i>Aesculus x carnea</i> Hayne. 10,6,5.	Hippocastanaceae
18.	" <i>hippocastanum</i> L. 82,20,18.	"
19.	" <i>octandra</i> Marsh. 20,7,6.	"
20.	<i>Ailanthus altissima</i> /Mill./ Swingle. 45,17,9.	Simaroubaceae
21.	<i>Alnus glutinosa</i> /L./ Gaertn. 27,12,6.	Betulaceae
22.	<i>Amelanchier alnifolia</i> Nutt.	Rosaceae
23.	" <i>canadensis</i> /L./ Med.	"
24.	<i>Amorpha fruticosa</i> L.	Fabaceae
25.	<i>Amygdalus nana</i> L.	Rosaceae
26.	" <i>triloba</i> /Lindl./ Ricker. f. <i>simplex</i> /Bge./ Rehd."	"
27.	<i>Andrachne colchica</i> Fisch. et Mey.	Euphorbiaceae
28.	<i>Aralia spinosa</i> L. 5,3,5.	Araliaceae
29.	<i>Armeniaca vulgaris</i> L.	Rosaceae
30.	<i>Acer negundo</i> L. "Odessanum"	Aceraceae
31.	" " "Pendula"	"
32.	" " "Pyramidalis"	"
33.	<i>Baccharis halimifolia</i> L.	Compositae
34.	<i>Berberis chinensis</i> Poir.	Berberidaceae
35.	" <i>julianae</i> Schneid.	"
36.	" <i>thunbergii</i> D.C.	"
37.	" " "Atropurpurea" /Chenault/	"
38.	" <i>vulgaris</i> L.	"

39. <i>Berberis vulgaris</i> L. "Atropurpurea"	Berberidaceae
40. " <i>wilsoniae</i> Hemsl. et Wils.	"
41. <i>Betula x aurata</i> Parkh.	Betulaceae
42. " <i>verrucosa</i> Ehrh.	"
43. " " " "Dalecarlica" 10,5,3.	"
44. <i>Broussonetia papyrifera</i> /L./ L" Hér.	Moraceae
45. <i>Callicarpa bodinieri</i> Lévl.	Verbenaceae
46. <i>Calycanthus floridus</i> L.	Calycanthaceae
47. <i>Campsis radicans</i> /L./ Seem.	Bignoniaceae
48. <i>Caragana arborescens</i> Lam.	Fabaceae
49. " " "Pendula"	"
50. <i>Carpinus betulus</i> L.	Corylaceae
51. " " "Columnaris"	"
52. " " "Fastigiata"	"
53. " " "Horizontalis"	"
54. <i>Catalpa bignonioides</i> Walt. 60,10,12. 90,19,10.	Bignoniaceae
55. " " "Nana"	"
56. <i>Cedrela sinensis</i> Juss. 31,12,10.	Meliaceae
57. <i>Celastrus scandens</i> L.	Celastraceae
58. <i>Celtis australis</i> L. 60,16,7.	Ulmaceae
59. " <i>caucasica</i> Willd. 45,8,6.	"
60. " <i>occidentalis</i> L. 80,18,20. 102,14,12.	"
61. <i>Cerasus avium</i> Mönch. 45,11,8.	Rosaceae
62. " <i>fruticosa</i> /Pall./ Woronow	"
63. " <i>mahaleb</i> Mill.	"
64. " <i>vulgaris</i> Mill. "Plena"	"
65. " " "Umbraculifera"	"
66. " <i>serotina</i>	"
67. <i>Chaemomeles speciosa</i> /Sweet./ Nakai	"
68. <i>Clematis vitalba</i> L.	Ranunculaceae
69. <i>Clerodendron trichotomum</i> Thunb.	Verbenaceae
70. <i>Cercis siliquastrum</i> L.	Coesalpinaceae
71. <i>Colutea arborescens</i> L.	Fabaceae
72. <i>Cornus alba</i> L.	Cornaceae
73. " <i>mas</i> L.	"
74. " <i>sanguinea</i> L.	"
75. " <i>stolonifera</i> Michx. "Flaviramea"	"
76. <i>Corylus avellana</i> L.	Corylaceae
77. " " "Fuscorubra"	"
78. " <i>columna</i> L.	"
79. <i>Cotinus coggygria</i> Scop.	Anacardiaceae
80. " " " "Rubrifolius"	"
81. <i>Cotoneaster divaricatus</i> Rehd. et Wils.	Rosaceae
82. " <i>horizontalis</i> DCne.	"
83. " <i>integerrimus</i> Med.	"
84. " <i>microphyllus</i> Wall.	"
85. " " "f. thymifolius /Lindl./	" Samjatin
86. " <i>moupinensis</i> Franch.	"
87. " <i>rotundifolius</i> Vahl.	"
88. " <i>x watereri</i> Exell. "Herbstfeuer" /H. Bruns./	"
89. <i>Crataegus coccinoides</i> Ashe. 25,7,5.	Rosaceae
90. " <i>monogyna</i> Jacq.	"
91. " " "Variegata"	"
92. " <i>oxyacantha</i> L. "Pauls Scarlet" /Paul/	"
93. <i>Cydonia oblonga</i> L.	"
94. <i>Cytisus sessilifolius</i> L.	Fabaceae
95. <i>Daphne mezereum</i> L.	Thymelaeaceae
96. <i>Deutzia scabra</i> Thunb.	Saxifragaceae
97. <i>Elaeagnus angustifolia</i> L. 40,15,14.	Elaeagnaceae
98. " <i>commutata</i> Bernh. 20,9,8.	"
99. <i>Elsholtzia stauntonii</i> Benth.	Labiatae

80.	<i>Euonymus europaeus</i> L.	Celastraceae
81.	" <i>fortunei</i> /Turcz./ Hand.-Mazz.	"
82.	" " <i>"Gracilis"</i>	"
83.	" " <i>var. radicans</i> /Miq./ Rehd.	"
84.	" <i>japonicus</i> Thunb.	"
85.	" " <i>"Aureomarginatum"</i>	"
86.	<i>Fagus silvatica</i> L. 30,10,10.	Fagaceae
87.	" " <i>"Atropunicea"</i> 45,14,12.	"
88.	" " <i>"Pendula"</i> 40,8,9.	"
89.	" " " <i>"Purpurea"</i> 15,4,6.	"
90.	<i>Ficus carica</i> L.	Moraceae
91.	<i>Fontanesia fortunei</i> Carr.	Oleaceae
92.	<i>Forsythia x intermedia</i> Zab.	"
93.	<i>Fraxinus excelsior</i> L. 40,14,12. 60,16,11. 78,22,18.	"
94.	" " <i>"Aurea"</i> 34,7,9.	"
95.	" " <i>"Diversifolia"</i>	"
96.	" " <i>"Heterophylla Pendula"</i>	"
97.	" " <i>"Nana"</i>	"
98.	" " <i>"Pendula"</i>	"
99.	" <i>ornus</i> L.	"
100.	" <i>pensylvanica</i> Pursh. 41,11,8.	"
101.	<i>Genista tinctoria</i> L.	Fabaceae
102.	<i>Gleditsia caspica</i> Desf. 40,16,16. 50,18,16.	Caesalpiaceae
103.	" <i>triacanthos</i> L. 60,20,18.	"
104.	" " <i>"Elegantissima"</i>	"
105.	<i>Gymnocladus dioica</i> /L./ K.Koch 51,18,10.	"
106.	<i>Halimodendron halodendron</i> /L./ Voss.	Fabaceae
107.	<i>Hedera helix</i> L.	Araliaceae
108.	<i>Hibiscus syriacus</i> L.	Malvaceae
109.	<i>Hippophae rhamnoides</i> L. 10-10,8,7.	Elaeagnaceae
110.	<i>Hydrangea arborescens</i> L.	Hydrangeaceae
111.	" <i>macrophylla</i> T/Thunb./ Ser.	"
112.	" <i>paniculata</i> Sieb.	"
113.	" <i>quercifolia</i> Sartr.	"
114.	<i>Hypericum calycinum</i> L.	Hypericaceae
115.	" <i>patulum</i> Thunb.	"
116.	<i>Indigofera gerardiana</i> /Wall./ Baker.	Fabaceae
117.	<i>Ilex aquifolium</i> L. 12,7,3.	Aquifoliaceae
118.	<i>Juglans cinerea</i> L.	Juglandaceae
119.	" <i>mandshuriaca</i> Maxim	"
120.	" <i>nigra</i> L.	"
121.	" <i>regia</i> L.	"
122.	<i>Kerria japonica</i> /L./ D.C.	Rosaceae
123.	<i>Koelreuteria paniculata</i> Laxm. 30,11,10.	Sapindaceae
124.	<i>Kolkwitzia amabilis</i> Graebn.	Caprifoliaceae
125.	<i>Laburnum anagyroides</i> Med.	Fabaceae
126.	<i>Laurocerasus officinalis</i> Roem.	Rosaceae
127.	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	Labiatae
128.	<i>Lespedeza bicolor</i> Turcz.	Fabaceae
129.	<i>Ligustrum ovalifolium</i> Hassk.	Oleaceae
130.	" " " <i>"Aureum"</i>	"
131.	" <i>vulgare</i> L.	"
132.	<i>Liquidambar styraciflua</i> L.	Hamamelidaceae
133.	<i>Liriodendron tulipifera</i> L. 40,15,10.	Magnoliaceae
134.	<i>Lonicera japonica</i> Thunb.	Caprifoliaceae
135.	" " " <i>"Reticulata"</i>	"
136.	" <i>pileata</i> Oliv.	"
137.	" <i>standishii</i> Jacq.	"
138.	" <i>tatarica</i> L.	"
139.	<i>Maclura pomifera</i> /Raf./ Schneid.	Moraceae
140.	<i>Magnolia kobus</i> D.C.	Magnoliaceae
141.	<i>Mahonia aquifolium</i> /Dursh./ Nutt.	Berberidaceae
142.	" <i>bealii</i> /Fort./ Carr.	"

143.	<i>Malus coronaria</i> /L./ Mill.	10,3,3.	Rosaceae
144.	" <i>floribunda</i> Van Houette		"
145.	" <i>halliana</i> Koehne.		"
146.	" <i>pumila</i> Mill.		"
147.	<i>Morus alba</i> L.	70,14,8.	Moraceae
148.	" " <i>"Pendula"</i>	3,3,3.	"
149.	<i>Padus avium</i> Mill.	40,8,11.	Rosaceae
150.	<i>Paeonia suffruticosa</i> Andr.		Paeoniaceae
151.	<i>Parthenocissus quinquefolia</i> /L./ Planch.		Vitaceae
152.	" <i>tricuspidata</i> /S.et Z./ Planch.		"Veitchii"/Record/
153.	<i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud.		Scrophulariaceae
154.	<i>Phellodendron amurense</i> Rupr.	23,10,8. 34,10,12.	Rutaceae
155.	<i>Philadelphus coronarius</i> L.		Saxifragaceae
156.	" <i>x lemoinei</i> Lemoine		"
157.	<i>Physocarpus opulifolius</i> /L./ Maxim		Rosaceae
158.	<i>Polygonum baldschuanicum</i> Regel.		Polygonaceae
159.	<i>Platanus x acerifolia</i> /Ait./ Willd.	150,19,18.	Platanaceae
160.	" " <i>"Kelseyana"</i>	80,20,20.	"
161.	<i>Populus alba</i> L.		Salicaceae
162.	" " <i>"Pyramidalis"</i>	45,12,3.	"
163.	" <i>balsamifera</i> L.	40,12,9.	"
164.	" <i>x berolinensis</i> Dipp.		"
165.	" <i>x canadensis</i> Moench.	85,22,14.	"
166.	" <i>x canescens</i> /Aith./ Smith.	51,18,6.	"
167.	" <i>grandidentata</i> Michx.	10,5,2.	"
168.	" <i>nigra</i> L.	130,28,20.	"
169.	" " <i>"Italica"</i>		"
170.	" <i>simonii</i> Carr.		"
171.	" " <i>"Fastigiata"</i>		"
172.	" <i>tremula</i> L.		"
173.	<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.	50,10,9.	Rosaceae
174.	" " <i>"Atropurpurea"</i>	10,4,4.	"
175.	" <i>daurica</i> /Carr./ Franch.		"
176.	<i>Ptelea trifoliata</i> L.		Rutaceae
177.	<i>Pterocarya fraxinifolia</i> /Lam./ Spach.	20,8,9.	Juglandaceae
178.	<i>Pyracantha coccinea</i> Roem.		Rosaceae
179.	<i>Pyrus piraster</i> Borkh.	20,7,4.	"
180.	" <i>salvifolia</i> D.C.		"
	<i>Quercus cerris</i> L.	45,10,8.	Fagaceae
182.	" <i>pendunculiflora</i> K. Koch.	20,4,4.	"
183.	" <i>petraea</i> /Mattuschka/ Liebl.	42,10,9.	"
184.	" <i>robur</i> L.	90,24,19.	"
185.	" " <i>"Contorta"</i>	20,7,3.	"
186.	" " <i>"Fastigiata"</i>		"
187.	" " <i>"Pendula"</i>	13,4,6.	"
188.	" " <i>"Styriacensis"</i> /van Hoey Smith/		"
189.	" <i>rubra</i> L.	20,12,8.	"
190.	" <i>turneri pseudoturneri</i> /Schneid./ Henry		"
191.	<i>Rhamnus catharticus</i> L.		Rhamnaceae
192.	" <i>frangula</i> L.	11,3,3.	"
193.	<i>Rhododendron mucronatum</i> G. Don.		Ericaceae
194.	<i>Rhodotypos scandens</i> /Thunb./ Bak.		Rosaceae
185.	<i>Rhus hirta</i> /L./ Sudworth.		Anacardiaceae
186.	" " <i>"Dissecta"</i>		"
187.	<i>Ribes alpinum</i> L.		Saxifragaceae
188.	<i>Robinia hispida</i> L.		Fabaceae
189.	" <i>pseudoacacia</i> L.		"
190.	" " <i>"Mimosaeifolia"</i>		"
191.	" " <i>"Pyramidalis"</i>		"
192.	" " <i>"Tortuosa"</i>		"
193.	" " <i>"Umbraculifera"</i>	24,12,10.	"
194.	" " <i>"Unifolia"</i>	50,20,8.	"
195.	<i>Rosa multiflora</i> Thunb.		Rosaceae
196.	" <i>rugosa</i> Thunb.		"
197.	<i>Rubus parvifolius</i> L.		"

198.	<i>Salix alba</i> L.	65,16,7. 70,18,8.	Salicaceae
199.	" "	"Tristis" 52,14,13.	"
200.	"	<i>caprea</i> L. 15,6,5.	"
201.	"	<i>elaeagnos</i> Scop. "Angustifolia"	"
202.	"	<i>matsudana</i> Koidz. "Tortuosa" 17,10,6.	"
203.	<i>Sambucus nigra</i> L.		Caprifoliaceae
204.	"	"Aureomarginata"	"
205.	<i>Sophora japonica</i> L.	70,20,16. 87,20,22.	Fabaceae
206.	<i>Sorbus aucuparia</i> L.		Rosaceae
207.	"	<i>dacica</i> Borb.	"
208.	"	<i>graeca</i> /Spach./ Hedl.	"
209.	"	<i>intermedia</i> /Ehrh./ Pers.	"
210.	<i>Spiraea x bumalda</i> Burvénich		"
211.	"	<i>cantonensis</i> Lour.	"
212.	"	<i>douglasii</i> Hook.	"
213.	"	<i>x vanhouttei</i> /Briot./ Zab.	"
214.	<i>Staphylea pinnata</i> L.		Staphyleaceae
215.	<i>Symphoricarpos albus</i> /L./ Blake.		Caprifoliaceae
216.	"	<i>x chenaultii</i> Rehd.	"
217.	<i>Tilia americana</i> L.	34,10,4.	Tiliaceae
218.	"	<i>argentea</i> Desf. 64, 20,14.	"
219.	"	<i>cordata</i> Mill.	"
220.	"	<i>platyphyllos</i> Scop.	"
221.	"	"Szelestei" 65,16,14, 80,18,15.	"
222.	<i>Ulmus americana</i> L.	75,20,22.	Ulmaceae
223.	"	<i>laevis</i> Pall. 65,18,8. 80,23,10. 82,20,12.	"
224.	"	<i>minor</i> Mill. 73,25,16.	"
225.	"	<i>scabra</i> Mill.	"
226.	<i>Viburnum lantana</i> L.		Caprifoliaceae
227.	"	<i>opulus</i> L.	"
228.	"	<i>rhytidophyllum</i> Hemsl.	"
229.	<i>Vitex agnus-castus</i> L.		Verbenaceae
230.	"	"Albus"	"
231.	<i>Weigela florida</i> /Bunge./ A. DC.		Caprifoliaceae
232.	<i>Yucca filamentosa</i> L.		Liliaceae
233.	<i>Xanthoceras sorbifolia</i> Bge.		Sapindaceae

7. Károlyi-kert

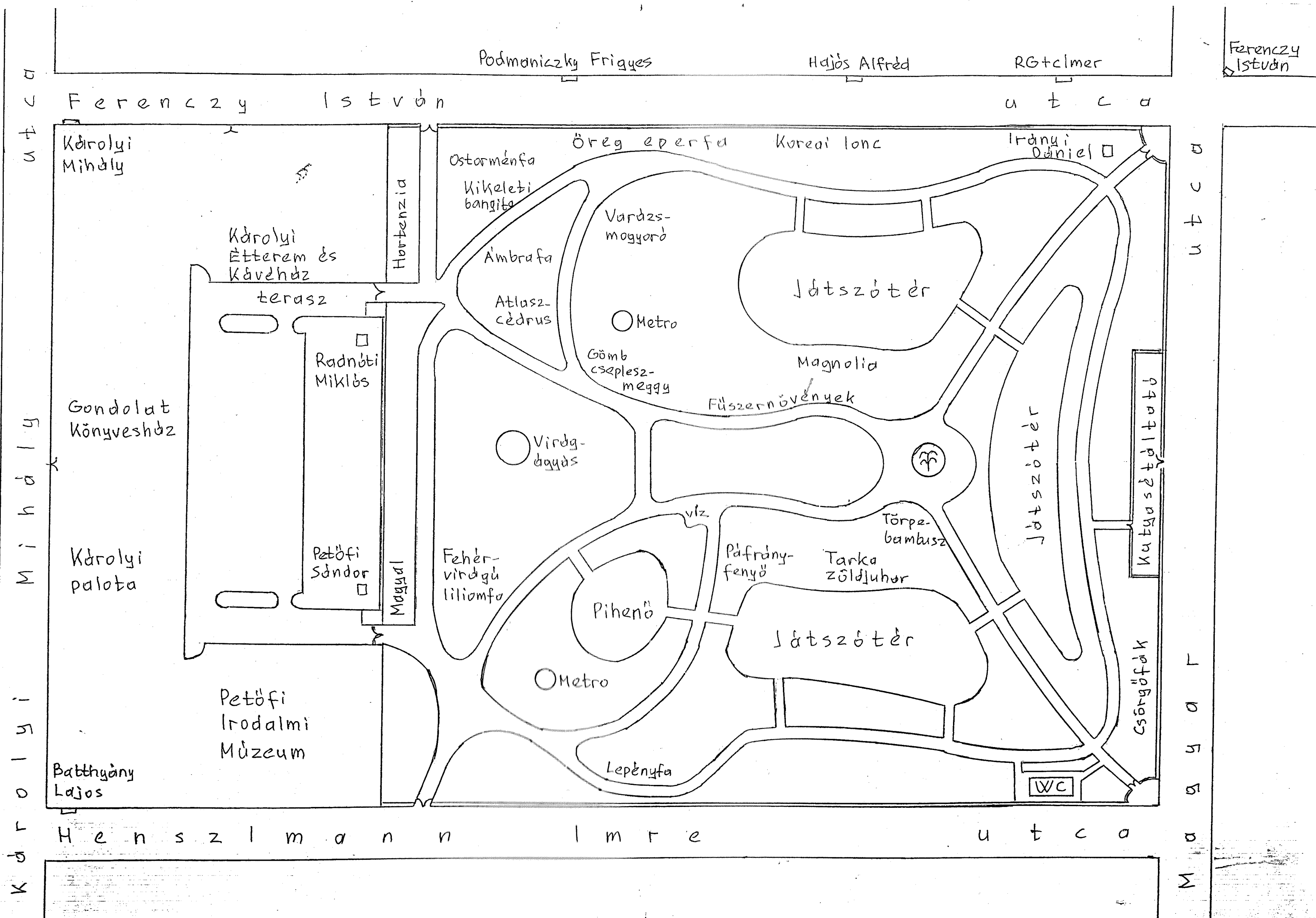
König Róbert lindeum metszete.

A Károlyi kert Budapest V. kerületének, a Belvárosnak egyik legszebb kertje. Területe 7625 négyzetméter, határolja a Ferenczy István-utca, a Magyar-utca, a Henszlmann Imre-utca és a Károlyi-palota épülete. A kert egyidős a palotával, melyet 1768-ban Károlyi Antal vásárolt meg, ettől kezdve a Károlyi család tulajdonában volt, innen a kert neve, s a parkot minden bizonnyal kerítés vette körül. A XIX. században szakavatott kertész, Kopál József gondozta. 1919 áprilisában Károlyi Mihály megnyitotta a kertet a főváros közönsége számára. A Tanácsköztársaság leverése után, 1928-ig ismét zárt terület. Ekkor Budapest Székesfőváros megvásárolta és 1929 nyarán Ráde Károly kertészeti igazgató terve alapján átépítette, 1932 óta közkert, amit feltehetően a kerítés lebontása tett nyilvánvalóvá. A II. világháború szinte teljesen tönkretette. A palota U-alakú épülete által bezárt részen az 1940-es évek elejétől 1970-ig nyáron szabadtéri hangversenyeket tartottak. Az 1970-es években a metróépítés következtében a növényzet nagy része elpusztult. 1981-ben Kecskésné Szabó Ildikó tervei szerint újjáépítették, szép szökőkút, játszószerkek készültek, de a túlhasználat megviselte a parkot. 1996-ban újabb átépítés következett, a felújítás tervezője Wild László. Ez utóbbi kertépítés legfontosabb műszaki elemei a félönműködő öntöző berendezés és az igen szép vaskerítés, hasonló a Múzeum-kertihez, de annál magasabb és gondosabb kivitelű, téglá- és kőlabazattal ellátott. Öt kapun át léphetünk a kertbe. Ezekből egy-egy a palota mellett van, egy a Magyar-utca felől, a kert tengelyében - egyben bejárat a kutyasétáltatóhoz -, további egy-egy kapu a Ferenczy István-utca és a Magyar-utca sarkán, illetve a Magyar-utca és a Henszlmann Imre-utca sarkán. Ez utóbbi két bejárat befelé ívelt alakítású, így előttük kellemes kis tér képződött és a Ferenczy István-utcánál dézsás fáktól árnyékolt parányi vendéglő terasz várja a betérőket. További két kapu a palota belső kertjébe vezet, hajdani őrházakkal ellátva, ezek jellegüknél fogva állandóan zárva vannak. A bejáratokkal kapcsolatos a kert nyitvatartása: 8 órától a nappalok hosszától függően 17/18,21/ óráig. A terület méretéből és a határoló felületek egyenes vonalából adódóan az adatok a mértani alaprajznak kedveznek, és a kert hosszanti tengelyében fekvő szökőkút, valamint a nagy virágágy szintén a mértani felépítést hangsúlyozzák. E merevséget feloldando, a körülvezető utak angolkert hangulatúak és a tájképi kert formáit erősítik a cserjecsoporthoz is. A két stílus igen jól kiegészíti egymást és nagyon szép egységet alkot. A gyöngyfavicsos sétányokat bazalt nagykockakövel szegélyezték, egyes cserjecsoporthoz széle különös módon laposvassal van ellátva. Egy rövid szakaszon érdekes faburkolat a járófelület. A közönség kényelmét két stílust is képviselő öntöttvas padok, székek, sőt, e készletbe tartozó asztal, hasonló formájú lámpaoszlopok, Ceglédi-típusú szeméthyűjtők és egy 1990-ben készült iparművészeti értékű vas ivókút szolgálja. Sajátos színt a Henszlmann-utca sarkán álló régi, zöld wc. A gyerekek szórakoztatására négy, Company-gyártmányokkal ellátott játszótér épült. Egyszerű vonalú kerámia edényekben dísz- és fűszernövények tarkállnak, a cserjecsoporthoz talaját eredményesen tartja gyommentesen a fenyőkéreg. A közparkot vaskerítés választja el a belső kerttől, de a növényzet folyamatos. A palotaudvarban van a Károlyi Étterem és Kávéház, igen hangulatos kerthelyiséggel. Prohászka Ottokár és Tormay Cecil szobrát 1945-ben lebontották. A jelenlegi műalkotások: Irányi Dániel szobra, a szökőkút, a palota kertjében Petőfi Sándor szobra és Radnóti Miklós emlékműve.

Örvendetesen gazdag a kert növényállománya, viszont a természetes növénytakaró meglepően egyszerű, mindössze 12 fajból áll, beleértve a vetett fűféléseket is. Hasonlóan kevés fajt, számszerint hetet tartalmaz az egynyári dísnövények és a fűszernövények mennyisége. Evelőkből húsz fajt sikerült azonosítani, közülük méretével és ritkaságával egyaránt kiemelkedik a legyezős törpebambusz. A palota épületét díszítik a szoba- és hidegházi növények, de két szép nagy kínai kenderpálma a közparkban tölti a fagymentes időszakot. E csoport 11 részvevővel van jelen. 16 a nyitva-termők fajsza, vezérpéldányuk egy erőteljesen növekvő szürke atlaszcédrus, de parkokban nem túl gyakori a szerbfenyő és a kanadai hemlockfenyő sem. A lombosfák- és cserjék rendszertani egységének száma 79. Alapfajokból nagyméretű, idős példányok az alábbi fák közül láthatók: ezüstjuhár, vadgesztenye, nyugati ostorfa, jegenye fekete nyár, japánakác és hárs. Külön említést érdemel a kert valószínűleg legöregebb fája, egy alaposan visszavágott fehér eperfa, mely atörzs vastagságából ítélve talán országosan is a legöregebb eperfák közé tartozik. Két újültetésű pirosvirágú vadgesztenye áll a belső udvarban, ugyanitt kapott védett zugot egy füge. A közkert Ferenczy-utca - Magyar-utca sarkán lévő bejáratánál dázsában lévő gömb csepleszmegegyek árnyékolják a kis kávézó teraszt. Belépve a kapun, az Irányi Dániel-szobor mellett húsos som árnyékában megbúvó ketaba havasszépe és hófehér havasszépe fogad, ezek savanyú talajt kívánó növények. Koreai loncok képeznek hosszú cserjecsoportot a kerítés mentén. A Podmaniczky- emléktáblával szemben virít a szinte télen virágzó kikeleti bangita, közelében él a nagylevelű varázsmogyoró és az amerikai ámbrafá. További sétánk során találkozhatunk a portugál babérmeggyel, a fehérvirágú liliumfával és a vénic szillel. A felsoroltak és más ritkaságok meglelte világosan bizonyítja, milyen nagy jelentősége van a zárható kapukkal ellátott tekintélyes vaskerítésnek. Tűztővisék és más cserjék takarásában ügyesen vannak elrejtve a metró szellőzői.

A Károlyi-palota. Budapest, V. kerület, Károlyi Mihály-utca, 16. számú épület, műemlék. Patáchich-, Barkóczy-, majd Károlyi-palota, Károly Mihály volt városi palotája. A töröktől visszafoglalt romvárosban a mai palota telkét Werlein István báró, kamarai adminisztrátor vette birtokba. Utána Wilfersheim Miklós élelmezési biztosé lett a telek, aki Kalcher Márton steiermarki építőmesterrel 1696-ban itt egy szép új barokk palotát emeltetett. A palotát 1744-ben Patáchich Gábor kalocsai érsek vette meg, majd 1745-ben gróf Barkóczy Ferenc egri püspök tulajdonába került. Barkóczy 1759-68 között nagyszabásuan átépítette Mayerhoffer Andrással és fiaival. 1768-ban vette meg tőle a palotát gróf Károlyi Antal ezredes. Az U-alakú, háromhomlokzatú, egyemeletes épület a nagyméretű kerttel együtt egyetlen óriási tömböt alkotott. A többször átalakított, egyszerű tagolású klasszicista homlokzat tengelyében hármaskapuzat van: két gyalogkapu között szépen kialakított kocsibehajtó és kapualj, melyet dór oszlopsorok három hajóra tagolnak. Ennek közepétől nagyméretű, háromkarú lépcső vezet az emeletre, ahol aranyozott, stukkós terem sor van. A palotát 1799-ben Jung János bővítette már klasszicista stílusban, és hasonlóan 1831-ben Zitterbarth Mátyás végzett rajta javításokat. 1832-ben a bécsi A.P. Riegl és Hofrichter József átépítette, 1834-ben Koch Henrik dolgozott befejezésén. Belső munkákat Ybl Miklós is végzett az első emeleti lakásban. 1849-50-ben Jellachich József, majd Julius Jakob Haynau lakott az épületben. Itt tartóztatták le gróf Batthyány Lajost. 1918-ban Károlyi Mihály e helyen szervezte a Nemzeti Tanácsot. Az épület 1930 és 1950 között a Fővárosi Képtár otthona volt, ma a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Károlyi Mihály emlékszoba van benne, de itt várja vásárlóit a Gondolat Könyvesház is. A Károlyi emléktábla szövege:

"Ebben a házban született 1875. március 4-én Károlyi Mihály, Magyarország függetlenségének és a dolgozó magyar nép felszabadításának elszánt harcosa, az első Magyar Népköztársaság elnöke, aki szülőházát, melyet az ellenforradalom 1920-ban elkobzott - s a felszabadult Magyarország visszaadott -, 1946-ban művelődési célokra a dolgozó magyar népnek adomá-nyozta. Állította a Magyar Népköztársaság kormánya 1975. március 4-én."

Podmaniczky Frigyes

Hajós Alfréd

RG+clmer

Ferenczy István

F e r e n c z y I s t v á n

u t c a

Károlyi Mihály

Ostarménfa
Kikeleti bangita

Öreg eperfa

Koreai lonc

Irányi Dániel

Károlyi
Étterem és
Kávéház

Hortenzia

Vardzs-
mogyoró

Ámbrafa

Atlasz-
cédrus

○ Metro

Gömb
cseplesz-
meggy

Magnolia

Fűszernövények

○ Virág-
dugós

☼

Játszóter

Kutya sétáltató

Gondolat
Könyvesház

Radnóti
Miklós

Petőfi
Sándor

Magyal

Fehér-
virágú
liliomfa

Pihenő

víz

Páfrány-
fenyő

Tarka
zöldjuhár

Törpe-
bambusz

Játszóter

Csörgőfák

Petőfi
Irodalmi
Múzeum

○ Metro

Lepényfa

WC

H e n s z i m a n n

I m r e

u t c a

Batthyány
Lajos

M a g y a r

A Károlyi-kert növényjegyzéke.

A természetes növénytakaró.

1. *Agrostis stolonifera*
2. *Bellis perennis*
3. *Chenopodium album*
4. *Cirsium arvense*
5. *Erigeron canadense*
6. *Festuca pratensis*
7. *Lolium perenne*
8. *Oxalis acetosella*
9. *Poa pratensis*
10. *Plantago lanceolata*
11. " *major*
12. *Taraxacum officinale*

Egy- és kétnyári dísznövények.

1. *Anethum graveolens*
2. *Begonia semperflorens*
3. " *tuberhybrida*
4. *Canna generalis*
5. *Mirabilis jalapa*
6. *Tagetes patula*
7. *Viola wittrockiana*

Évelő dísz- és fűszernövények.

1. *Asparagus tenuifolius*
2. *Convallaria majalis*
3. *Dryopteris filix-mas*
4. *Fragaria vesca*
5. *Heuchera sanguinea*
6. *Hosta plantaginea*
7. " " "Variegata"
8. *Lavandula vera*
9. *Lilium candidum*
10. *Linum austriacum*
11. *Melissa officinalis*
12. *Mentha piperita*
13. *Muscari racemosum*
14. *Origanum vulgare*
15. *Primula veris*
16. *Salvia sclarea*
17. *Sasa palmata*
18. *Satureja hortensis*
19. *Sedum kamtschaticum*
20. *Thymus serpyllum*

Szoba- és hidegházi növények.

1. *Bilbergia windii*
2. *Chlorophytum comosum*
3. *Datura arborea*
4. *Dracaena sp.*
5. *Ficus elastica*
6. *Laurus nobilis*
7. *Nerium oleander*
8. *Phoenix canariensis*
9. *Plectranthus coleoides* "Variegata"
10. *Rosmarinus officinalis*
11. *Trachycarpus excelsa*

- fehér tippán
- százszorszép
- fehér libatop
- mezei aszat
- kanadai betyárkóró
- réti csenkesz
- angol perje
- erdei madársóska
- réti perje
- lándzsás utifű
- nagy "
- pongyola pit pang

- kerti kapor
- mindignyíló
- gumós begónia
- indiai virágnád
- kosárka
- bársonyka
- árvácska

- vékonylevelű spárga
- gyöngyvirág
- erdei pajzsika
- szemóca
- tűzeső
- árnyliliom
- " tarkalevelű
- levendula
- lilium
- hegyi len
- citromfű
- borsos menta
- fürtös gyöngyike
- szurokfű
- tavaszi kankalin
- muskotályzsálya
- legyezős törpebambusz
- borsika
- kamcsatkai varjúháj
- kakuk fű

- széleslevelű bilbergia
- csokrocsonk
- fásodó maszlag
- sárkányfa
- szobafikus
- nemes babér
- leánder
- kanári fönixpálma
- illatos hárfacserje
- kerti rozmarin
- kínai kenderpálma

Nyitvatermők.

1. Cedrus atlantica "Glaucua"	- szürke atlaszcédrus
2. Chamaecyparis lawsoniana	- oregoni hamisciprus
3. Ginkgo biloba	- páfrányfenyő
4. Juniperus chinensis "Pfitzeriana"	- Pfitzer boróka
5. " sabina "Tamariscifolia"	- tamariszkuszlevelű boróka
6. " virginiana	- virginiai boróka
7. " " "Tripartita"	- " " elterülő
8. Picea excelsa	- lucfenyő
9. " glauca "Conica"	- cukorsüvegfenyő
10. " pmorica	- szerbfenyő
11. " pungens "Glaucua"	- ezüstfenyő
12. Taxus baccata	- tiszafa
13. " " "Overeynderi"	- " oszlopos
14. Thuja occidentalis	- nyugati életfa
15. " orientalis	- keleti "
16. Tsuga canadensis	- kanadai hemlokfenyő

Lombosfák és cserjék.

1. Acer campestre	- mezei juhar
2. " ginnala	- tűzvörös juhar
3. " negundo	- zöld "
4. " " "Variegata"	- " " tarka levelű
5. " platanoides	- korai "
6. " pseudoplatanus	- hegyi "
7. " " "Purpureus"	- " " lila levelű
8. " saccharinum	- ezüst "
9. Aesculus carnea	- hússzínű vadgesztehnye
10. " hippocastanum	- fehér "
11. Ailanthus altissima	- bálványfa
12. Berberis julianae	- Júlia borbolya
13. " thunbergii "Atropurpurea"	- piroslevelű japán borbolya
14. Buxus sempervirens	- örökzöld puszpáng
15. " " "Suffruticosa"	- szegély "
16. Caragana arborescens	- borsófa
17. Carpinus betulus	- gyertyánfa
18. Campsis radicans	- trombitafolyondár
19. Catalpa bignonioides "Nana"	- törpe szivarfa
20. Celtis occidentalis	- nyugati osterfa
21. Cerasus fruticosa "Globosa"	- gömb csepleszmegegy
22. Cornus mas	- húsos som
23. Corylus avellana	- mogyoró
24. Cotinus coggygria	- csereszömörce
25. Cotoneaster dammeri	- kúszó madárbirs
26. " rotundifolia	- kereklevelű madárbirs
27. Erica carnea	- erika
28. Euonymus fortunei "Gracilis"	- tarkalevelű kúszó kecskerágó
29. " " "Radicans"	- kúszó "
30. Fraxinus ornus	- virágos kőris
31. Gleditsia triacanthos	- lepényfa
32. Hamamelis virginiana	- nagylevelű varázsmogyoró
33. Hedera helix	- borostyán
34. " " "Aureovariegata"	- tarkalevelű borostyán
35. Hibiscus syriacus	- mályvacserje
36. Hydrangea hortensis	- kerti hortenzia
37. " involucrata	- hortenzia
38. Koelreuteria paniculata	- csörgőfa
39. Ilex aquifolium	- magyal
40. Laurocerasus lusitanica	- portugál babérmeggy
41. " officinalis " Variegata"	- tarkalevelű babérmeggy
42. Ligustrum ovalifolium	- széleslevelű fagyál
43. Liquidambar styraciflua	- amerikai ámbrafa

44. <i>Lonicera caprifolium</i>	- jerikói lonc
45. " <i>fragrantissima</i>	- illatos "
46. " <i>henryi</i>	- borostáslevelű lonc
47. " <i>maackii</i>	- korea lonc
48. " <i>pileata</i>	- törpe "
49. <i>Magnolia delavay</i>	- delavay liliumfa
50. " <i>stellata</i>	- fehérvirágú "
51. <i>Mahonia aquifolium</i>	- mahónia
52. <i>Malus purpurea</i>	- bíborlevelű díszalma
53. <i>Morus alba</i>	- fehér eperfa
54. <i>Parthenocissus tricuspidata</i> "Veitchii"	- japán vadszőlő
55. <i>Philadelphus coronarius</i>	- jezsámen
56. <i>Platanus hybrida</i>	- juharlevelű platán
57. <i>Populus alba</i> "Boleana"	- tornyos fehér nyár
58. " <i>nigra</i> "Pyramidalis"	- jegenye fekete nyár
59. <i>Pyracantha coccinea</i>	- tűztővis
60. <i>Rhododendron catawbiense</i>	- ketaba havasszépe
61. " <i>mucronatum</i>	- fehér "
62. <i>Rosa canina</i>	- gyepürózsa
63. <i>Salvia officinalis</i> "Purpurascens"	- lilalevelű orvosi zsálya
64. " " "Tricolor"	- tarkalevelű " "
65. <i>Sambucus nigra</i>	- fekete bodza
66. <i>Sophora japonica</i>	- japánakác
67. <i>Spiraea bumalda</i>	- bíbor gyöngyvessző
68. " <i>japonica</i>	- japán "
69. " <i>vanhouttei</i>	- közönséges "
70. <i>Tamarix tetrandra</i>	- korai tamariska
71. <i>Tilia platyphyllos</i>	- nagylevelű hárs
72. <i>Ulmus laevis</i>	- vénic szil
73. <i>Viburnum bodnantense</i>	- kikeleti bangita
74. " <i>lanana</i>	- ostorménfa
75. " <i>opulus</i>	- kányabangita
76. " <i>pragense</i>	- prágai bangita
77. " <i>rhytidophyllum</i>	- ráncoslevelű bangita
78. <i>Vinca major</i>	- nagy télizöld
79. <i>Weigela florida</i>	- ösztörös rózsalong
80. <i>Wisteria sinensis</i>	- kínai lilaakác

2009. augusztus

8. Múzeum-kert

A Múzeum-kert és környéke.

A Múzeum-kert helyén a földművelés ősi időkre tekint vissza. A Március 15.-tér helyén római erőd állt, a honfoglalás idején e hely fejedelmi szállásterület volt s már a tatárjárás idején fal védte a mai Belváros területére korlátozódó települést. A VIII. kerület kialakulása az 1730-as években kezdődött, a kertet határoló utcákat is ekörül jelölhették ki. Nevét 1777-ben kapta a trónörökösről, II. Józsefről s lett Józsefváros. A környéken az 1700-as évek második felétől zöldségtermesztés folyt. A Múzeum-kert helye az 1700-as évek közepén jutott Klobusiczky Ferenc birtokába, aki itt nyári lakot épített és 5 hold területen francia parkot létesített, mely rövidesen a főnemesség kedvelt szórakozóhelyévé vált. A birtok ezután Batthyány József tulajdonába került. A telket az ő örökösétől vásárolták meg közadakozásból összegyűlt 125 000 forintért 1813-ban a Nemzeti Múzeum számára. A Batthyány-ház mellé 1816-ban nyári lakot építettek, ebben helyezték el 1817-ben a múzeum gyűjteményét. Az épület megvásárlását az 1832-36-os országgyűlés hagyta jóvá. A villa az 1838-as árvízkor megrongálódott, le kellett bontani. A múzeumépítkezés 1837-ben kezdődött, tervezője, Pollack Mihály, különös gondot fordított a környék rendezésére is, mivel a múzeumtelek mocsaras állapotával elhanyagolt képet mutatott, sőt egy részét parcellázták is, amelyeket vissza kellett vásárolni. A terület a mai Pollack Mihály-tér felé lejtett, ezt vízszintessé teendő, a múzeum pincéje helyének kiásásakor kitermelt földdel a lejtőt feltöltötték s egyben eltakarták az épületmaradványokat. Az építész a múzeumával együtt a kert terveit is elkészítette, ennek szépiertészeti értéke abban mutatkozott meg, hogy a területrendezés, a parképítés és a kerítés az épület környékével összességében szerves egységet alkotott. Pollack szorgalmazta a sivár környék állapotának javítását. Az épületet három oldalról kerítéssel kívánta ellátni, s a kert hátsó oldalára lapidáriumot tervezett a már akkor nagy mennyiségű római emlék számára. A mai Múzeum- és Bródy Sándor-utca oldalakon a kocsibejárást szolgáló kapuknál egy-egy őrlakást kívánt felállítani. A parkosítási tervet 1848 elején Muszely Károly pesti műkertész készítette el, de a szabadságharc eseményei megakadályozták a munka elkezdését. 1849 után a múzeum is igen nehéz anyagi helyzetbe került, a kertre különösen nem volt pénz. Ebben kereskedelmi lehetőséget látva, Marschan József ajánlatot tett a kert két oldalán egy-egy üzletház építésére, amit nem fogadtak el. A kertet közadakozásból kívánták megvalósítani. Egressy Sámuel 100 forintot adott fatelepitésre, Ipolyi Arnold a vidékhez intézett felhívást adakozásra. A bevétel fokozására üvegházat építettek s az ebben termelt növények eladásából származó pénzt a kertre fordították. Az üvegházat - s minden bizonnyal a kertészházat is -, Wagner János tervezte 1852-ben. A kert tervét Petz Ármin készítette el. Az első fát József Károly Lajos margitszigeti birtokáról hozták, majd Egressy Sámuel kiskunlacházai uradalmából érkezett ezer facsemete. A legszebb példányokat Sina Simon, múzeum mecénása küldte gödöllői birtokáról. A nagy eseményhez Kortsák József bádogosmester díszes öntözőkannát készített. Az első fát 1855. november 24-én ültették el, ezt követően Kubinyi Ágoston, a múzeum igazgatója, a Városligetben ebédet adott a fő támogatók tiszteletére, jelen volt többek között Kapp, Kászonyi, Eötvös József, Podmaniczky Frigyes. 1856-ra a kert készen volt, de fejlesztéséről továbbra is gondoskodni kellett. Gírókúty Ferenc műkertész az utak kavicsozásának költségeit vállalta; az első tíz padot 1859-ben Ohiderf Kornélia 120 forintos költségén állították fel. Kern István helyi lakatosmester az 1860-as években építette a három oldalon hiányzó vaskerítést, melynek költségét - hagyomány szerint - I. Ferenc József vállalta. 1879-ben útépitési munkák folytak, ekkor határozták meg a Múzeum-körút végleges szelvényét és a kert kerítését 15 méterrel beljebb vitték, ezáltal a park 950 m² területet veszített. 1895-ben Wagner János megépítette a két kocsibejáró melletti őrházat. A kert díszítését szolgálják a gyeptáblákon elhelyezett római kori leletekből származó koporsók, mérföldkövek és sírtáblák, melyek Dunapentele, Dunaalmás, Gyúró és Óbuda lelőhelyről származnak. A városban az 1892-es pestisjárvány hatására jelentősen bővítették a vezetékes vízhálózatot s minden bizonnyal a kertben is ekkor helyezték el az öntözővezetéseket. A II. világháborúban a kert is károkat szenvedett,

1945-ben a legfontosabb helyreállítást végezték el, majd 1952-ben nagyobb méretű fejlesztés történt. A kert 1953-ig a Nemzeti Múzeum kezelésében volt, ekkor vette át a Fővárosi Kertészeti Vállalat. Ez időben a kert még a régi állapotokat tükrözte. A főhomlokzat előtt a két kaput keramitkockás út kötötte össze, ehhez csatlakozott az oldalbejáráshoz vezető út bazalt-gránit burkolata. A sétautak földesek vagy apró sóderrel fedettek voltak. A hajdani üvegház előháza a mostani kertészeti raktár, utóbbi mellett áll a volt kertészház, lakója Bezdegh Ferenc, aki a múzeum részéről az utolsó kertész volt a parkban. Régi kertbútor volt az "Ágacska" nevű pad és a Buchwald-szék. A következő években az utcákon főlegessé vált reklámpadokat helyezték ide, később ezeket követték a fekete-sárgára festett Irószér-, Tóth- és Szentendrei-típusú padok. 1957-58-ban a Kazinczy szobornál könyvsátor állt, ahol helyi olvasásra lehetett kölcsönözni. Ivóként állványra egy átlagos konyhai csap volt felszerelve. Az általános felépítés alig különbözött az átlagparktól. Nyolc virágágyásba egynyáriakat s részben kétnyáriakat ültettek, évelők nem voltak. A hátsó és két oldalsó kerítés mentén határoló cserjecsoportok húzódtak, a továbbiakban a kissé sűrűn ültetett fák határozták meg a kert képét. 1956-ban harci járművek garázsa volt a kert, ennek ellenére egyetlen kis fa dült ki, a talajhibákat 1957-ben kijavították. Illő megemlékezni az ebben az időben itt dolgozó, mindenhez értő és mindent tenni akaró munkatársokról, Dósa Istvánról és Procs Pálról. 1977-ben Csorba Vera tervei szerint átépítették a kertet, az addigi angolkert formát részaránytalan mértani szerkezetévé változtatta fel. Jelentősen változott a növényállomány, sok örökzöldet telepítettek, ami eddig szinte hiányzott a kertből. 1984-ben a Kalocsai Érsekség kertjéből három kobusi liliumfát telepítettek át. Az 1900-as évek végén kezdődött a múzeum nagy felújítása, készülve az alapítás 200. évfordulójára. A metróépítés következtében emelkedő talajvíz miatt az épület fala mellett pinceszinten szellőző folyósókat építettek. A vízvezeték elavultsága miatt a kert önműködő öntözőberendezést kapott, a fontos munkát Antóczi Gusztáv végezte. Szobrok, emléttáblák: Arany János; árvíztábla; Baháulláh; Bauer Sándor; Belvederei Apolló; Berzsenyi Dániel; csorgó; Forum Romanum oszlop; Garibaldi Guiseppe; Herman Ottó; Kacsás-kút /lebontra/; Kazinczy Ferenc; Kisfaludy Károly; Kisfaludy Sándor; Kőrösi Csoma Sándor /tervezett/; Kubinyi Ágoston /tervezett/; Monti Sándor; Petőfi Sándor; Pollack Mihály; Rómer-Pulszky-Hampel; Úttörő emlék; Vasváry Pál; Washington-kő; Wysocky József. Az 1800-as években a Nemzeti Múzeum köré épült pompás főúri otthonokról a környéket újabban Palotanegyed néven ismerik, és van törekvés megfelelni e ragos jelzőnek. A Bródy Sándor-utca, a Pollack Mihály-tér, a Múzeum-utca, az Ötpacsirta-utca, a Reviczky-utca és a Szabó Ervin-tér díszburkolatot kapott, részben sétálóutcává lett, fasorral és edényes növényekkel látták el. A Pollack Mihály-téren mélygarázs épült. Visszatérve a Múzeum-kertre, az 1993-mas felmérés az élővilágot az alábbi felhasználhatóságban találta: természetes növénytakaró 43, egynyári dísznövények 20, kétnyári dísznövények 3, évelő dísznövények 7, cserjék 55, fenyőfélék 17, lombosfák 33, állatok 39 rendszertani egység. A növények közül néhány figyelemre méltó példányt érdemes külön is említeni, kezdve a már nem élővel. A Széchenyi-szobor mögött óriási korai juhar állt, korhadás miatt kivágták. A Forum Romanum-oszlop mögött hatalmas tiszafa volt, elpusztult. A Rómer-Pulszky-Hampel-emlék mögötti nagy fűgefű az 1929-30-as télen elfagyott. A kerítés melletti amerikai sárgafű kivágták, a játszótéren volt kőrifagyalt szintén. A Berzsenyi-szobor díszje, egy kínai magyal, kiszáradt, de ennek közelében szép törökmogyoró látható. Természetesen bálványfa csodálható meg a Bródy Sándor-utca mentén, közelében az úton fekete dió. A vasfa sajátos kérgével tűnik fel. Ritkaság a kocsibejárat közeli pireneusi tölgy, közelében alászerült páfrányfenyő. Hegyi szilfából a Washington-kőnél csoportosul néhány példány. A legnagyobb méreteket a japánakacok és a platánok érték el, de nem sokkal maradnak el tőlük a juharok és a nyárfák sem. Tiszafából nyírott sövény húzódik a kerítés mentén, ugyanitt néhány malonyai oszlopos tuja érdemel figyelmet.

BUDAPEST
VIII. kerület
Józsefváros

Nékosz emlék
tábla

Puskin utca

12. szám

10. szám

Régi
képviselőház
Giorgio
Perlasca

Magyarországi
Olasz
Kultúrintézet

6. szám

4. szám

B. Kopp
Judit
Bródy
Sándor

M ű z é u m

Czuczor Gergely

Andrássy
Egyetem

Magyar Rádió

Magyar Rádió
Művagyterme

Magyar Rádió

Magyar Rádió

Magyar
Építőművészek
Szövetsége

FSZ EK
Zenei
Tár

Özpacsirta utca

GLADRASTIS-LUTEA-K.KOGH

MŰZEUM-KERT

Fery Antal (1908-1994)
falmetszete

Tudományos
Ismeretterjesztő
Társulat
Tánczos Gábor

5. szám

California
Coffee
Company

Kálvin
Center
Irodaház

Kálvin tér

Pollack Mihály

Pollack Mihály

tér

Körösi Csoma Sándor
tervezett szobra

Régi
Kertészház

Római
emlék

Római
emlék
Kisfaludy
Károly

Csorgó

Kisfaludy
Sándor

Monti
Sándor

Magyar Nemzeti Múzeum
Múzeum-körút 14-16.

szellőző

lőtszótér

ivókút

Széchenyi
Ferenc

szellőző

Herman
Otto

Római
emlékek

Uttó
emlék

Kazinczy
Ferenc

Órház

Forum
Romanum
oszlop

Petőfi Sándor
Vásvári Pál

Bauer Sándor

szellőző

Giuseppe
Garibaldi

Belver-
derei
Apolló

Római
emlék

Római emlékek

Berzsenyi
Daniel

Római emlékek

Arany
János

Baháulláh

Órház

WC

A kert eredeti határa

Körút

V. kerület Belváros

A Múzeum-kert növényjegyzéke.

A természetes növénytakaró.

1. <i>Achillea millefolium</i> L.	- közönséges cickafark
2. <i>Agrostis stolonifera</i> L. var. <i>prorepens</i>	- tarackos tippan
3. <i>Amaranthus retroflexus</i> L.	- szőrös dísznőparéj
4. <i>Ambrosia elatior</i> L.	- parlagfű
5. <i>Artemisia vulgaris</i> L.	- fekete üröm
6. <i>Ballota nigra</i> L.	- fekete peszterce
7. <i>Bellis perennis</i> L.	- százszorszép
8. <i>Capsella bursa-pastoris</i> /L./ Medic.	- pásztortáska
9. <i>Carduus acanthoides</i> L.	- útszéli bogáncs
10. <i>Chamaerophyllum aromaticum</i> L.	- fűszeres baraboly
11. " <i>bulbosum</i> L.	- csemege "
12. <i>Chelidonium majus</i> L.	- vérehulló fecskefű
13. <i>Chenopodium album</i> L.	- fehér libatop
14. <i>Cirsium vulgare</i> /Savi./ Ten.	- közönséges aszat
15. <i>Convolvulus arvensis</i> L.	- apró szulák
16. <i>Cynodon dactylon</i> /L./ Pers.	- csillagpázsit
17. <i>Erigeron canadensis</i> L.	- betyárkóró
18. <i>Euphorbia cyparissias</i> L.	- farkas kutyatej
19. <i>Galinsoga parvifolia</i> Cav.	- kicsiny gombvirág
20. <i>Glechoma hederacea</i> L.	- kerek repkény
21. <i>Herniaria glabra</i> L.	- kopasz porcika
22. <i>Impatiens parviflora</i> DC.	- kicsiny nebénsvirág
23. <i>Festuca heterophylla</i> Lam.	- felemáslevelű csenkesz
24. " <i>rubra</i> L.	- veres "
25. <i>Lactuca serriola</i> Torn.	- keszeg saláta
26. <i>Lolium perenne</i> L.	- angol perje
27. <i>Matricaria matricarioides</i> /Less./ Porter	- sugártalan székfű
28. <i>Medicago falcata</i> L.	- sárkerép lucerna
29. <i>Plantago major</i> L.	- nagy utifű
30. <i>Poa pratensis</i> L.	- réti perje
31. <i>Polygonum dumetorum</i> L.	- sövény keserűfű
32. <i>Portulaca oleracea</i> L.	- kövér porcsin
33. <i>Potentilla anseriana</i> L.	- libapimpó
34. <i>Rubus caesius</i> L.	- hamvas szeder
35. <i>Rumex patientia</i> L.	- paréj lórom
36. <i>Solanum dulcamara</i> L.	- ebszóló csucsor
37. " <i>nigrum</i> L.	- fekete "
38. <i>Sprengula arvensis</i> L.	- mezei csibehúr
40. <i>Symphytum officinale</i> L.	- fekete nadálytő
41. <i>Taraxacum officinale</i> F.	- pongyola pitypang
44. <i>Trifolium fragiferum</i> L.	- eperhere
45. <i>Urtica dioica</i> L.	- nagy csalán
46. <i>Verbascum phlomoides</i> L.	- szőszös ökörfarkkóró

Egynyári díznövények.

1. <i>Abutilon striatum</i> Dicks.	- selyemmályva
2. <i>Ageratum houstonianum</i> Mill.	- bojtocska
3. <i>Begonia semperflorens</i> Link. et Otto	- mindignyiló
4. <i>Calceolaria fruticohybrida</i> Voss.	- papucsvirág
5. <i>Canna generalis</i> Bailey	- indiai virágnád
6. <i>Cleome speciosissima</i> Deppe.	- Kleopátra tűje
7. <i>Coleus blumei</i> Benth.	- virágcsalán
8. " <i>rehneltianus</i> Berger.	- "
9. <i>Cosmos bipinnatus</i> Cav.	- pillangóvirág
10. <i>Chrysanthemum frutescens</i> L.	- cserjés krizantém
11. <i>Gnaphalium lanatum</i> Hort. non DC.	- díszgyopár
12. <i>Iresine herbstii</i> Hook.	- pelyvavirág
13. " <i>lindenii</i> Van Houtte	- "
14. <i>Petunia hybrida</i> hort.	- tölcserke
15. <i>Pyrethrum parthenii-folium</i>	- kerti dalmátvirág

16. Rudbeckia hirta L.
17. Salvia splendens Bello.
18. Tagetes patula L.
19. Verbena x hybrida Voss.
20. " rigida Spreng.

- kúpvirág
- paprikavirág
- bársonyvirág
- vasfű
- "

Kétnyári dísznövények.

1. Bellis perennis L.
2. Myosotis alpestris hort.
3. Viola wittrockiana Gerns.

- százszorszép
- nefelejcs
- árvácska

Évelő dísznövények.

1. Anemone japonica /Thunb./ Sieb. et Zucc.
2. Campanula persicifolia L.
3. Convallaria majalis L.
4. Hemerocallis fulva L.
5. Hosta lancifolia /Thunb./ Engl.
6. Phytolacca americana L.
7. Tulipa gesneriana L.

- japán szellőrózsa
- baracklevelű harangvirág
- gyöngyvirág
- sárgaliliom
- japán árnyliliom
- amerikai alkörmös
- pompás tulipán

Lombos cserjék.

1. Aucuba japonica Thunb. "Picturata"
2. " " "Longifolia"
3. Berberis thunbergii DC.
4. " verruculosa Hemsl. et Wils.
5. Buddleia alternifolia Maxim.
6. Buxus sempervirens L.
7. " " "Suffruticosa"
8. Cornus sanguinea L.
9. Corylus maxima Mill. "Purpurea"
10. Cotoneaster dammeri Schneid.
11. " rotundifolius Wall.
12. " tomentosa /Ait./ Lindl.
13. Deutzia x rosea /Lemoine./ Rehd.
14. Crataegus monogyna Jacq.
15. Euonymus fortunei /Turcz./ Hand.-Mazz. var. radicans /Miq./ Rehd.
16. " japonicus Thunb.
17. Fontanesia fortunei Carr. 20,5,5.
18. Forsythia suspensa /Thunb./ Wall.
19. Hedera helix L.
20. Hibiscus syriacus L.
21. Ilex aquifolium L.
22. " pernyi Franch.
23. Kerria japonica /L./ DC.
24. Laburnum anagyroides Medic.
25. Maurocerasus officinalis Roem.
26. " " "Magnoliaefolia"
27. " " "Schipkaensis"
28. Ligustrum ovalifolium Hassk.
29. Lonicera fragrantissima Lindl. et Paxt.
30. " pileata Oliv.
31. " standishii Jacq.
32. " tatarica L.
33. Magnolia kobus DC. var. stellata /S. et Z./ Blackburn.
34. Mahonia aquifolium /Pursh./ Nutt.
35. " bealii /Fort./ Carr.
36. Lonicera japonica Thunb. "Reticulata"
37. Phyladelphus coronarius L.
38. Pieris japonica /Thunb./ D. Don.
39. Ribes sanguineum Pursh.
40. Rosa hybrida bifera
41. Ruscus aculeatus L.
42. Sambucus nigra L. "Laciniata"

- foltoslevelű japánsom
- lándzsalevelű "
- Thunberg-borbolya
- aprólevelű örökzöld borbolya
- korai nyáriorgona
- örökzöld puszpáng
- szegély
- veresgyűrű som
- vérmogyoró
- örökzöld henye madárbirs
- kereklevelű "
- nagylevelű "
- rózsavirágú gyöngyvirágcsereje
- egybibés galagonya
- gyökerező kúszó kecskerágó
- japán kecskerágó
- kínai kőrisfagyal
- közönséges aranyfa
- borostyán
- mályvacserje
- örökzöld magyal
- kínai "
- boglárkacserje
- aranyeső
- babérmeggy
- nagylevelű babérmeggy
- portugál "
- széleslevelű fagyal
- illatdús lonc
- törpe "
- télizöld "
- tatárlonc
- kobusi liliumfa
- örökzöld mahónia
- törzs "
- sárgacirmos japán lonc
- közönséges jezsámen
- japán babérmanga
- vérvörös ribiszke
- remontáns rózsza
- szúrós csodabogyó
- szeldeltlevelű fekete bodza

43. <i>Spiraea cantoniensis</i> Lour.	- kantoni gyöngyvessző
44. " <i>vanhouttei</i> /Briot./ Zab.	- közönséges "
45. <i>Viburnum lentana</i> L.	- ostormén bangita
46. " <i>opulus</i> L.	- kányabangita
47. " <i>pragense</i> Vik.	- prágai bangita
48. " <i>rhytidophyllum</i> Hemsl.	- ráncoslevelű bangita
49. <i>Vinca major</i> L.	- nagy meténg
50. " <i>minor</i> L.	- kis "
51. <i>Weigela florida</i> /Bge./ A. DC.	- ösztörüs rózsálc
52. <i>Symphoricarpos orbiculatus</i> Mach.	- korallbogyó
53. <i>Syringa pekinensis</i> Rupr.	- pekingi orgona
54. " <i>vulgaris</i> L.	- közönséges "

Lombosfák.

1. <i>Acer campestre</i> L. 23,9,9.	- mezei juhar
2. " " var. <i>suberosa</i>	- " " paraléces
3. " <i>negundo</i> L. 43,12,12.	- zöld "
4. " <i>platanoides</i> L. 40,12,8. 42,18,9.	- korai "
5. " " "Schwedleri"	- vér "
6. " <i>pseudoplatanus</i> L. 34,8,7. 60,20,16	- hegyi "
7. <i>Aesculus hippocastanum</i> L. 65,20,15.	- fehér vadgesztenye
8. <i>Ailanthus altissima</i> /Mill./ Swingle	- bálványfa 100,22,15.
9. <i>Betula verrucosa</i> Ehrh. 30,10,8.	- bibircses nyír
10. <i>Catalpa bignonioides</i> Walt. 50,10,6.	- orgonalevelű császárf
11. <i>Celtis occidentalis</i> L. 40,10,8.	- nyugati ostorfa
12. <i>Cladrastis lutea</i> /Michx. f./ K. Koch.	- amerikai sárgafa
13. <i>Cerasus serrulata</i> /Lindl./ G. Don.	- japán díszcseresznye
14. <i>Corylus colurna</i> L. 30,18,8. 55,18,15.	- törökmogyoró
15. <i>Crataegus oxyacantha</i> L. "Pauls Scarlet"	- piros galagonya 20,5,3.
16. <i>Fagus silvatica</i> L. "Atropunicea"	- vérbükk 8,4,3. 10,4,4.
17. " " "Laciniata"	- szeldeltlevelű bükk
18. <i>Fraxinus excelsior</i> L. 60,17,10.	magas kőris
19. <i>Gleditsia triacanthos</i> L. 90,8,7.	- tövises lepényfa
20. " " f. <i>inermis</i> Willd.	- tövisnélküli lepényfa
21. <i>Gymnocladus dioecus</i> /L./ K. Koch	- kanadai vasfa 33,17,15.
22. <i>Juglans nigra</i> L. 45,16,10.	- fekete dió
23. <i>Koelreuteria paniculata</i> Laxm.	- csörgőfa 36,16,10.
24. <i>Malus spectabilis</i> /Ait./ Borkh.	- aranyalma
25. <i>Morus alba</i> L. 35,10,8.	- fehér eperfa
26. <i>Platanus x acerifolia</i> /Ait./ Willd.	- juharlevelű boglárfa 85,20,20.
27. <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. 20,7,6.	- cseresznyeszilva
28. <i>Quercus pyrenaica</i> Willd. 36,12,12.	- pireneusi tölgy
29. <i>Robinia pseudoacacia</i> L. 63,8,8.	- fehér akác
30. <i>Sophora japonica</i> L. 90,23,15.	- japánakác
31. <i>Tilia cordata</i> Mill.	- kislevelű hárs
32. " <i>platyphylla</i> Scop. 52,18,13.	- nagylevelű "
33. <i>Ulmus scabra</i> Mill. 52,16,12. 67,15,12.	- hegyi szil

Nyitvetermők.

1. <i>Abies nordmanniana</i> /Stev./ Spach.	- kaukázusi jegenyefenyő
2. " <i>pinsapo</i> Boiss.	- andaluziai "
3. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> /Murr./ Park.	- oregoni hamisciprus 9,4,2.
4. <i>Ginkgo biloba</i> L. 63,18,10.	- páfrányfenyő
5. <i>Juniperus chinensis</i> L. "Pfitzeriana Glauca"	- szürke Pfitzer boróka
6. " <i>virginiana</i> L. "Sky Rocket"	- égi rakéta boróka
7. <i>Picea abies</i> /L./ Karst.	- közönséges lucfenyő
8. " <i>orientalis</i> /L./ Link.	- keleti luc
9. " <i>pungens</i> Engelm.	- szürke "
10. <i>Pinus silvestris</i> L. 10,6,3.	- erdei fenyő
11. " <i>strobis</i> L.	- simafenyő
12. <i>Pseudotsuga menziesii</i> /Mirb./ Franco	- duglászfenyő
13. <i>Taxus baccata</i> L.	- közönséges tiszafa
14. " " "Overeyderi"	- oszlopos tiszafa
15. <i>Thuja occidentalis</i> L.	- nyugati életfa
16. " " "Malonyana" /Ambrozy/	- malonyai életfa

17. *Chamaecyparis lawsoniana* /Murr./ Parl. "Triomf van Boskoop"
- kéklevelű oregoni hamisciprus

Allatok.

1. <i>Lumbricus terrestris</i>	- földigiliszta
2. <i>Eisenia foetida</i>	- trágyagiliszta
3. <i>Helix pomatia</i>	- éticsiga
4. <i>Cepaea vindobonensis</i>	- pannoncsiga
5. <i>Agriolimax agrostis</i>	- kerti meztelencsiga
6. <i>Armadillidium vulgare</i>	- közönséges gömbászka
7. <i>Lithobium forficatus</i>	- közönséges barna százlábú
8. <i>Forficula auricularia</i>	- közönséges fülbemászó
9. <i>Leptohyes</i> sp.	- virágsszöcske
10. <i>Acheta deserti</i>	- fekete tücsök
11. <i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>	- lőtücsök
12. <i>Macrosiphon rosae</i>	- zöld rózsalevéltetű
13. <i>Eulecanium corni</i>	- akácfa-teknőspajzstetű
14. <i>Pseudococcus comstocki</i>	- gypjas pajzstetű
15. <i>Byrsocrypta gallarum</i>	- szil teknős gubacstetű
16. <i>Dolycoris baccarum</i>	- bogyómászó poloska
17. <i>Pyrrhocoris apterus</i>	- verőköltő bodobács
18. <i>Chrysopa chrysops</i>	- arany szemű fátyolka
19. <i>Coccinella septempunctata</i>	- hétpettyes katicabogár
20. <i>Melolontha melolontha</i>	- májusi cserebogár
21. <i>Agriotes ustulatus</i>	- mezei pattanóbogár
22. <i>Tetramorium caespitum</i>	- gyepi hangya
23. <i>Paravespula vulgaris</i>	- kecskedarázs
24. <i>Apis mellifera</i>	házi méh
25. <i>Gonepteryx rhamni</i>	- citromlepke
26. <i>Culex pipiens</i>	- dalos szúnyog
27. <i>Musca domestica</i>	- házi légy
28. <i>Calliphora vicina</i>	- kék dongólégy
29. <i>Lucilla caesar</i>	- zöld döglégy
30. <i>Haematopota pluvialis</i>	- esőthozó pöcsik
31. <i>Araneus angulatus</i>	- vállas keresztespók
32. <i>Streptopelia decaocto</i>	- balkáni gerle
33. <i>Columba domestica</i>	- házi galamb
34. <i>Turdus merula</i>	- feketerigó
35. <i>Passer domesticus</i>	- házi veréb
36. <i>Felis catus</i>	- házi macska
37. <i>Canis domesticus familiaris</i>	- kutya

A Magyar Rádió Székháza előtt a Pollack Mihály-téren.

1. <i>Berberis thunbergii</i> "Atropurpurea"	- piroslevelű japán borbolya
2. <i>Laurocerasus officinalis</i>	- babérmeggy
3. <i>Ligustrum ovalifolium</i>	- széleslevelű fagyal
4. <i>Paeonia suffruticosa</i>	- fás bazsarózsa
5. <i>Rosa x odorata</i>	- illatos tearózsa
6. <i>Viburnum rhytidophyllum</i>	- ráncoslevelű bangita

Az Építőművészek Székházának kertje, Ötpacsirta-u. 2.

1. <i>Ailanthus altissima</i>	- bálványfa
2. <i>Berberis julianae</i>	- Júlia borbolya
3. <i>Celtis occidentalis</i>	- nyugati osterfa
4. <i>Hedera helix</i> /változat/ igen ritka	- spanyol borostyán
5. <i>Hydrangea macrophylla</i>	- kerti hortenzia
6. <i>Parthenocissus inserta</i>	- közönséges vadszőlő
7. " tricuspidata "Veitchii"	- japán vadszőlő
8. <i>Pelargonium zonale</i>	- kerti muskátli

Otpacsirta-u. 4. sz. Pálffy-palota, a Szabó Ervin Könyvtár Zenei Gyűjteménye.

Az átépítés előtt:

1. <i>Calendula officinalis</i>	- körömvirág
2. <i>Hosta plantaginea</i>	- nagy árnylilium
3. <i>Aucuba japonica</i> "Picturata"	- tarkalevelű japán som
4. <i>Gymnocladus dioica</i>	- kanadai vasfa
5. <i>Ligustrum ovalifolium</i>	- széleslevelű fagyal
6. <i>Picea pungens</i> var. <i>argentea</i>	- ezüstfenyő

Az átépítés után:

1. <i>Buxus sempervirens</i>	- örökzöld puszpáng
2. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> "Globosa"	- gömb oregoni hamisciprus
3. <i>Fraxinus ornus</i> "Mecsek"	- gömb virágos kőris
4. <i>Laurocerasus officinalis</i>	- babérmeggy
5. <i>Ligustrum ovalifolium</i>	- széleslevelű fagyal
6. <i>Viburnum pragens</i>	- prágai bangita

A Kálvin-tér növényei az átépítés előtt:

1. <i>Cleome speciosissima</i>	- Kleopátra túje
2. <i>Tagetes patula</i>	- bársonyka
3. <i>Salvia farinacea</i>	- hamvas zsálya
4. <i>Sedum spectabile</i>	- pompás varjúháj
5. <i>Ailanthus altissima</i>	- bálványfa
6. <i>Celtis occidentalis</i>	- nyugati osterfa
7. <i>Forsythia suspensa</i>	- aranyfa
8. <i>Laburnum anagyroides</i>	- közönséges aranyeső
9. <i>Lonicera syringantha</i>	- orgonalevelű lone
10. <i>Morus alba</i>	- fahér eperfa
11. " " "Nana"	- törpe fehér eperfa
12. <i>Parthenocissus inserta</i>	- közönséges vadszőlő
13. <i>Populus nigra</i> "Italica"	- jegenye fekete nyárfa
14. <i>Prunus cerasifera</i>	- cseresznyeszilva
15. <i>Pyracantha coccinea</i>	- tűztővis
16. <i>Salvia officinalis</i>	- orvosi zsálya
17. <i>Symphoricarpos x chenaultii</i> "Hancock"	- pettyes hóbagyó
18. <i>Tilia cordata</i>	- kislevelű hárs

A Baross-, az Otpacsirta- és a Reviczky-utcában kínai díszkörte /*Pyrus calleryana*/ fasor van.

Kiegészítés a Múzeum-kert növényeihez:

1. <i>Phytolacca acinosa</i> Roxb.	- alkörmös
2. <i>Euonymus fortunei</i> /Turcz./ Hand.-Mazz. "Gracilis"	- tarkalevelű kúszó kecskerágó
3. <i>Berberis julianae</i> Shhneid.	- Júlia-borbolya

Gömbák:

1. <i>Erysiphe communis</i> /Wallr./ Link.	- lisztharmat
2. <i>Polyporellus squamosus</i> /Huds./ Karst.	- pisztrícgomba

Állatok:

1. <i>Pseudaule caspica</i> pentagona	- eperfa pajzstetű
2. <i>Megaliche</i> sp.	- szabóméh

A Kálvin-tér felszámolt növényeihez:

1. <i>Berberis julianae</i>	- Júlia-borbolya
2. <i>Corylus colurna</i>	- törökmogyoró
3. <i>Deutzia x rosea</i>	- rózsavirágú gyöngyvirág
4. <i>Fraxinus excelsior</i>	- magas kőris
5. <i>Lonicera korolkowii</i>	- szürke lone
6. <i>Sophora japonica</i>	- japán akác
7. <i>Spiraea vanhouttei</i>	- közönséges gyöngyvessző

9. Orczy-kert

Az Orczy-park és a Ludovika-tér. Az 1700-as években a közönség a kerttől hangulatok kifejezését várta. E kíváncsi a szentimentális kertben valósult meg, melynek hazánkban Petri Bernhard legkiválóbb mestere, báró Orczy Lőrincis őt bízta meg pesti kertjének tervezésével, a munkát fia, báró Orczy László tette tejessé, a kert 1794-ben készült el. A homokos pusztaságon épült parkban jelen volt minden, amit a kor egy kastélykerttől elvárt: a dombon obeliszk állt az alapítás emlékére s a sétáló számára bőven volt látnivaló, mint dűledező kunyhó, amit temető vesz körül sírokkal. Egy kis hídon átkelve sötét ligetben kígyózik az út és szűk alagút után tágas, mesterséges barlangba érkezünk. Az angol kert a tővel igazi látványosság, mely a fácskával és a szökőkutakkal folytatódik. A park területe is nagyobb volt, a Diószeghy-utca és a Kálvária-tér felé túlnyúlt mai határain s így gazdasági majornak is volt helye, konyhakertje, gyümölcsöse, szőlője hozzájárult az önellátáshoz, üvegháza országosan a legnagyobb volt. Mindezeket lóval hajtott vízemelő géppel öntözték, öntözőhálózat azóta sem épült. A szép park - melynek fenntartása évi 10.000 forintot igényelt -, nem sokáig virult. A család 1829-ben 60.000 forintért eladta katonai intézmény számára. Ekkor József nádor fennhatósága alá került, aki saját kertészét, Koschek Józsefet bízta meg gondozásával, később 19 éven át Petz Ármin volt a főkertész. A katonai akadémia az 1830-as évek közepén fallal vette körül a területet, így annak mérete 374.075 négyzetméterre csökkent. Az új tulajdonosnak érthetően nem a park volt a legfontosabb s bár szándékosan kárt nem okozott, a növényzetnek mégsem kedvezett. A gyakorlatozás érdekében torna- és löcsarnok, terep- és mérési gyakorlópálya, lovagló- és kerékpárpálya épült. A parkot a közönség 1891-től nem is látogathatta. 1919-ben a Tanácsköztársaság ismét megnyitotta kapuit a közönség előtt, de bukása után ismét a régi tiltó rendelkezések léptek életbe. 1945-től a Kossuth Akadémia a tulajdonos, ennek megszűntével újból gazdátlan a hely. A háború előtt a terület 23 hektár volt, most gazdasági érdekek alapján 14 hektárra csökken, parcellázás következik be és különböző intézmények építenek eleve ideiglenesnek szánt házakat. A Korányi Sándor-utcában egy gyár épült, a mellette lévő nagy földdarabon autóbuzsogarázs működött és szennyezte a talajt. A Diószeghy-utcában több kisebb üzem, vállalkozás kapott otthont. Az Üllői-úton a metró miatt lebontottak egy nagy épületet, helyén autóparkoló létesült s a határoló régi- és új épületekben szintén kisebb üzletek, hivatalok települtek. De van terv a park helyreállítására is, 1985-ben Kiss József készít előírást a felújításra s a javaslat megvalósítására a Józsefvárosi Önkormányzat 100 millió forintot biztosított. A park kulturális és sportrendezvények állandó színtere, szabadon látogatható. A környék nevezetességeire is szobrok, emléktáblák hívják fel a figyelmet. Az Üllői-út több neves személy lakhelye, innen a Korányi Sándor-utca befordulva a Klinikák tömbje látszik, majd az Illés-utca sarkán a Fűvészkert következik s a Pitoland növényárúda. A Korányi Sándor-utca további részén és a Diószeghy-utcában lakóházak vannak. Az Orczy-út túloldalán a Tisztviselőtelep villanegyede látható a Benyovszky Múzeummal. A Batsányi-utca és a Nagyvárad-tér között a Semmelweis Orvostudományi Egyetem toronyháza magasodik. Közlekedés az Üllői-út alatt a 3-mas metró, az Orczy-úton a 24-es villamos.

A park bemutatása. Mivel az intézmény címe Orczy-út 1., lépünk be itt a kapun. A beton gyalogút lépcsővel kezdődik, amivel kapcsolatban máris megjegyzendő: a terület nem teljesen sík, megmaradt az eredeti, a természet által formált felszín, mely több helyen határozottan felismerhető, sőt a tő mellett a kb. 5 méteres magasságot is eléri. Továbbá pályaeépítésknél mesterséges rézsűk képzésére is sor került. Jobb oldalon sportpályák sorakoznak, mint futballpálya, műfüves labdarúgópálya, aszfaltos kosárlabdapálya és a Kresz-pálya, ahol játszva tanulhatók a közlekedési szabályok. Bal oldalon drótkerítés választja el a parkot az Üllői-úti üzletházak hátsó frontjától, ahol aszfaltos út halad végig. A murvás úton haladva a Herkules edzőteremhez érünk, ezt egy műfüves teniszpálya követi, majd egy salakos kosárlabdapálya s néhány lépés után máris a Fehéznél vagyunk mely rendezvények színhelye. Majdnem a gyeptábla végén áll a magaslat, egy vadgesztenyefára gerendákból épített házikó. A sétány itt elágazik, bal oldala a Bárka Színházhoz vezet, aminek sarkán ér véget a bejáratnál kezdődő drótkerítés. A Bárka Színház és a Wallenberg iskola közötti kis hídon elhagyható a kert.

A híd alatt a színház pincészetéig terjedően tízlépcsős szabadtéri színpadot építettek, emellett van az intézmény parkolója. A jobboldali út csaknem érinti a Wallenberg-iskolát és eléri a másik főbejáratot, amin a park gépkocsival is megközelíthető. Ugyanezen út jobb oldalán, a tó mellett egy major romantikus épülete áll, mellette lejárát a víz-szinthez, ennek közelében működik a szabad tér egyetlen ivókútja. Vespa-kert néven Company készítményekkel felszerelt játszótér következik, az út két oldalán egy-egy hatszögletű esőtetővel. A Madárbarát Kert létezéséről négy tájékoztató tábla és több madáretető értesít. Haladjunk el a Wallenberg-iskola mellett és sétáljunk a főépület mögé, melynek oldala betonacél hálózattal ideiglenesen elzárt építési hely. A régi szegélykövekkel jelölt út az erdő felé vezet és elhalad a Ludovika-emlékmű előtt. Bal oldalon drótkerítés, téglafal és betonfal mögött a Korányi Sándor-utcai oldalon a volt autóbusszgarázs területe látható néhány épülettel. A gázolajjal szennyezett földet már kicserélték. Az erdőben két futópályát alakítottak rugalmas padozattal, ugyanitt több sportszer áll a test-edzők rendelkezésére. Utunk vörös salakkal fedett, tőle jobbra terül el a Nagyrét, ahonnan kitűnő kilátás mutatkozik a főépületre és viszont, a festői fecskeportra. Utunk a Diószeghy-utcával párhuzamosan kanyarodik és elhalad a Homokos Pláza, az úszómedence, a kertészet telepe és az Általános Iskola és Diákotthon kertje előtt. Az iskolakert vaskerítésével szemben magasodik a sziklakert, ezt követi a hangulatos Csónakház Étterem melynek nagy, fedett terasza a tóig nyúlik s van lejárata a csónakkikötő-höz. A tó a park nagy értéke, vízszintjének tartásáról két befolyó gondoskodik, frissítését két szőkőkút szolgálja s a képet úszkáló vadkacsák teszik feledhetetlenné. Az iskola kerítése mellett haladva keresztúthoz érünk, ennek bal oldala a park harmadik, a Diószeghy-utcaról nyíló bejáratához vezet. A szembeni egyemeletes épület az igazgatóság háza, a Józsefvárosi Kulturális és Sport Kht. központja. Ettől alig néhány percrenyire, a lelátó épületében a látogatók rendelkezésére álló mosdó. Itt értük el indulási pontunkat.

A Ludovika-tér területe 28.357 négyzetméter, a Klinikák előtti háromszöggel együtt 34.730 négyzetméter. A területet 1836-ban alakították, angol kertté. A korai angol kert jellemzője volt a határoló árok és a licium-sövény. Belső formája többször változott, a metró építése után 1977-ben Hetessy Józsefné tervei szerint újították fel, jelenleg is ebben a formában látható. A Klinikák előtti háromszögben még felismerhető a díszburkolat, melyhez eredetileg csobogó is tartozott. Felsorolt zöldfelületekhez hozzáérhetjük a határoló utak általában vegyes fasorait.

Intézmények. Ludovika-tér 1. Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium. Kauser József építette a katonai akadémia bővítéseként, 1945 után egészségügyi szakiskola. Ludovika-tér 2., a katonai akadémia volt főépülete, tervezte Pollack Mihály, épült 1830-1837 között, 1994 óta a Természettudományi Múzeum tulajdona. Ludovika-tér 4., a TTM új, talajszint alá süllyesztett kiállítási csarnoka. Ludovika-tér 6., a katonai akadémia volt lovardája, a TTM kiállítócsarnoka. Előbbi kertjében áll az 1986-ban megtalált és 1990-ben kúthozzal ellátott Illés-kút. Korányi Sándor-utca 3/a orvosi rendelő intézet. Üllői-út 82. Bárka Színház.

A növényzet. Ősparkhoz illően idős fák szépséges lombtömege várja a látogatókat. Talajszinten a természetes növénytakaró légyszárú tagjainak 65 fajtát számoltuk. Virágágyásokban ez évben 14 féle egygyázi növény volt ültetve. Evelő dísznövényekből 31 fajt számoltunk, érdekesség a kálmos, a gyékény és a zebrafű. A 15 fenyőféléből említendő a Leyland-ciprus, az oregoni hamisciprus és aranyos levelű változata, a páfrányfenyő, a virginiai boróka és egy mocsári ciprus. Kevés a cserjék darab- és fajszáma, de három bokor szinte fává nőtt: orgona, birs és egybibés galagony. Fák közül kiemelkedő méretű példányok az alábbi fajokból tevődnek össze: osterfa, vadgesztenye, lepényfa, sajmeggy, fekete nyár, jegenye fekete nyár, törnyos fehér nyár, juharlevelű platán, kocsányos tölgy, akác, és japánakác. Közepes méretűek a tarkalevelű ezüstjuhar, a francia juhar, a szeldelt- és nagylevelű eperfa, a piroslevelű díszalma, valódi hungarikum a magyar tölgy. A liszt- és a madárberkenye a madaraknak kedvez, szépen hajt a tövig csonkolt körte és háromlevelű alásfa. Magról kelt fasor áll a Klinikák előtt, turkésztáni szilvekből. Új telepítés a gömbkőrös és a törpe szivarfa. A Környezetvédelmi Világnap emlékfája három hárs.

König Róbert linóleummetszete

1. Főbejárat
2. Futballpálya
3. Műfüves labdarúgópálya
4. Aszfaltos kosárlabdapálya
5. Kézpálya
6. Főépület-iroda
7. Mosdók-lelátó
8. Herkules edzőterem
9. Teniszpálya
10. Vespa-kert, játszótér
11. Salakos kosárlabdapálya
12. Csónakház étterem
13. Magas les
14. Közbemutató
15. Emlékfák
- I. Orvosi hősök
- II. Téplosztika
- III. Névtelen hősök
- IV. Műemlék
- V. Ósájk
- VI. Kilenc sírjel
- VII. Ludovikások
- VIII. Díszurna
- IX. Mária Ludovika
- X. Forrás fű
- XI. János vitéz
- XII. Díszurna
- XIII. Tiszti hősök
- XIV. Orczy Lőrinc és László Petri Bernhard

Klinikák

Fűvesszert
Fitoland

Móricz Zsigmond

Enghoszk-u.

Marton-u.

Richter Gedeon
Sobieski János

Sobieski-u.

Angyal István
Telepi-u.

Erny-u.

Kabdebó Gyula

Mihalkovics-u.

Haller-u.

Szt. István
kórház

Nagyvárad-tér.

Béke

Bütor

Iroda

Hivatal szervíz

Barkó

Iskola

Wallenberg

Madárbarát

Nagyret

Futópálya

Homokos

pláza

Medence

Albaldinas

Iskola és

biológiai

terület

Iskolakert

Sziklakert

Tó

Víz

Herkules

Teniszpálya

Faház

Játsszó

ter

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

25

Az Orczy-park és a Ludovika tér növényjegyzéke.

A természetes növénytakaró.

1. <i>Achillea millefolium</i>	- közönséges cickafark
2. <i>Agropyron repens</i>	- tarackbúza
3. <i>Agrostis stolonifera</i>	- fehér tippán
4. <i>Alliaria petiolata</i>	- kányazsombor
5. <i>Alopecurus pratensis</i>	- réti ecsetpázsit
6. <i>Amaranthus retroflexus</i>	- szőrös disznóparéj
7. <i>Ambrosia elatior</i>	- parlagfű
8. <i>Anthriscus cerefolium</i>	- zamatos turbolya
9. <i>Arctium lappa</i>	- közönséges bojtorján
10. <i>Artemisia vulgaris</i>	- fekete üröm
11. <i>Bajlota nigra</i>	- peszterce
12. <i>Bellis perennis</i>	- százszorszép
13. <i>Capsella bursa-pastoris</i>	- pásztortáska
14. <i>Centaurea dealbata</i>	- szürkés búzavirág
15. <i>Chelidonium majus</i>	- vérehulló fecskefű
16. <i>Chenopodium album</i>	- fehér libatop
17. " <i>aristatum</i>	- szálkás "
18. <i>Cichorium intybus</i>	- katáng
19. <i>Cirsium arvense</i>	- mezei aszat
20. " <i>vulgare</i>	- közönséges aszat
21. <i>Convolvulus arvensis</i>	- mezei szulák
22. <i>Dactylis glomerata</i>	- csomós ebír
23. <i>Echinochloa crus-galli</i>	- kakaslábifű
24. <i>Echium vulgare</i>	- terjőke kígyószisz
25. <i>Equisetum arvense</i>	- mezei zsurló
26. <i>Erigeron canadensis</i>	- kanadai betyárkóró
27. <i>Eruca sativa</i>	- borsmustár
28. <i>Fallopia convolvulus</i>	- szulák keserűfű
29. <i>Festuca ovina</i>	- juhcsenkesz
30. <i>Galium mollugo</i>	- közönséges galaj
31. <i>Lactuca serriola</i>	- keszegsaláta
32. <i>Lolium perenne</i>	- angolperje
33. <i>Malva neglecta</i>	- papsajt mályva
34. <i>Matricaria matricarioides</i>	- sugártalan székfű
35. <i>Medicago lupulina</i>	- komlós lucerna
36. <i>Melilotus officinale</i>	- orvosi somkóró
37. <i>Onopordum acanthium</i>	- számarbogatás
38. <i>Oxalis acetosella</i>	- erdei madársóska
39. <i>Papaver rhoeas</i>	- pipacs
40. <i>Parietaria erecta</i>	- falgyom
41. <i>Phragmites communis</i>	- közönséges nád
42. <i>Poa pratensis</i>	- réti perje
43. <i>Polygonum aviculare</i>	- madárkeserűfű
44. <i>Potentilla reptans</i>	- indás pimpó
45. <i>Plantago lanceolata</i>	- lándzsás utifű
46. " <i>major</i>	- nagy "
47. <i>Ranunculus lutea</i>	- vadrezeda
48. <i>Rubus fruticosus</i>	- földi szeder
49. <i>Rumex acetosa</i>	- mezei lósóska
50. <i>Sclerochloa dura</i>	- kóperje
51. <i>Senecio vulgaris</i>	- közönséges aggófű
52. <i>Setaria glauca</i>	- fakómuhar
53. <i>Silene flavescent</i>	- sárgás habszegfű
54. <i>Smyrniolum perfoliatum</i>	- ózsaláta
55. <i>Solanum dulcamara</i>	- ebszőlő csucsor
56. " <i>nigrum</i>	- fekete "
57. <i>Solidago canadensis</i>	- kanadai aranyvessző
58. <i>Stellaria media</i>	- tyújhúr
59. <i>Taraxacum officinale</i>	- pongyola pitypang
60. <i>Tragopogon pratensis</i>	- réti bakszakáll

61. *Tribulus terrestris*
62. *Trifolium pratense*
63. " *repens*
64. " *subterraneum*
65. *Urtica dioica*

Egynyári dísznövények.

1. *Begonia semperflorens*
2. *Calendula officinalis*
3. *Canna generalis*
4. *Cucurbita maxima*
5. *Helichrisum bracteatum*
6. *Impatiens sultanii*
7. *Ipomoea purpurea*
8. *Mirabilis jalapa*
9. *Pelargonium hortorum*
10. *Pennisetum villosum*
11. *Perilla frutescens*
12. *Petunia hybrida*
13. *Tagetes patula*
14. *Zinnia elegans*

Évelő dísznövények.

1. *Acorus calamus*
2. *Arabis albida*
3. *Aster lynosiris*
4. *Bergenia bifolia*
5. *Campanula carpatica*
6. *Cerastium tomentosum*
7. *Convallaria majalis*
8. *Dryopteris filix-mas*
9. *Dianthus arenarius*
10. *Fragaria vesca*
11. *Galanthus nivalis*
12. *Geranium sanguineum*
13. *Helenium hoopesii*
14. *Hemerocallis fulva*
15. *Hosta japonica*
16. " *plantaginea*
17. " " *"Variegata"*
18. *Iris germanica*
19. *Lamium galeobdolon* *"Florentinum"*
20. *Mentha piperita*
21. *Miscanthus sinensis* *"Zebrina"*
22. *Muscari racemosum*
23. *Salvia officinalis*
24. " " *"Tricolor"*
25. *Sedum album*
26. " *spectabile*
27. *Sempervivum tectorum*
28. *Tradescantia virginiana*
29. *Typha latifolia*
30. *Viola odorata*
31. " *tricolor*

Szoba- és hidegházi növények.

1. *Aspidistra elatior*
2. *Bryophyllum proliferum*
3. *Chlorophytum comosum*
4. *Datura arborea*
5. *Guzmania monostachya*

- királydinnye
- réti lóhere
- fehér here
- földbentermő here
- nagy csalán

- mindignyló
- körömvirág
- indiai virágnád
- süttők = díztők
- szalmavirág
- vizifukszia
- hajnalka
- kosárka
- muskátli
- ezüstös tollborzfü
- feketecsalán
- tölcsérke
- bársonyka
- rézvirág

- kálmos
- havasi ikravirág
- aranyfürt
- bőrlevél
- kárpáti hangvirág
- molyhos madárhúr
- gyöngyvirág
- erdei pajzsika
- homoki szegfű
- számoça
- hóvirág
- piros gólyaorr
- kopasz napfényvirág
- sárgaliliom
- japán árnylilium
- árnylilium
- " tarkalevelű
- nőszirm
- tarkalevelű sárga árva-
- csalán
- borsmenta
- zebrafű
- fürtös gyöngyike
- orvosi zsálya
- tarkalevelű zsálya
- fehér varjúháj
- pompás "
- kövirózsa
- virginiai pletyka
- széleslevelű gyékény
- illatos ibolya
- árvácska

- kukoricalevél
- csipkés sarjika
- csokrosinda
- angyaltróbita
- fáklyabromélia

Nyitvatermők.

1. Chamaecyparis lawsoniana
2. " " "Stewart"
3. Juniperus chinensis "Pfitzeriana Aurea"
4. " virginiana
5. Picea abies "Microphylla"
6. " glauca "Argentea"
7. Pinus nigra
8. Taxodium distichum
9. Taxus baccata
10. " " "Aurea"
11. " " "Overeynderi"
12. Thuja occidentalis
13. " " "Pyramidalis"
14. Cupressocyparis leylandii

- oregoni hamisciprus
- aranyos " "
- " Pfitzer boróka
- virginiai boróka
- rövidtűjű lucfenyő
- ezüstfenyő
- feketefenyő
- mocsári ciprus
- tiszafa
- aranyos tiszafa
- oszlopos "
- nyugati életfa
- oszlopos "
- Leyland ciprus

Lombosfák és cserjék.

1. Acer campestre
2. " monspessulanum
3. " negundo
4. " platanoides
5. " " "Globosum"
6. " pseudoplatanus
7. " " "Purpureus"
8. " saccharinum
9. " " "Lutescens"
10. " " "Wieri"
11. Aesculus hippocastanum
12. Ailanthus altissima
13. Amorpha fruticosa
14. Berberis julianae
15. " ottawensis "Superba"
16. " verruculosa
17. Betula pendula "Youngii"
18. Buddleia Davidii
19. Buxus sempervirens
20. Caragana arborescens
21. Caryopteris incana
22. Catalpa bignonioides "Nana"
23. Celtis occidentalis
24. Cerasus mahaleb
25. Cercis siliquastrum
26. Clematis vitalba
27. Cornus mas
28. Corylus avellana
29. " colurna
30. Cotoneaster dammeri
31. " " "Skogsholmen"
32. " horizontalis
33. " salicifolia "Herbstfeuer"
34. Crataegus monogyna
35. Cydonia oblonga
36. Deutzia scabra
37. Elaeagnus angustifolia
38. Euonymus europaeus
39. " fortunei "Gracilis"
40. Forsythia intermedia
41. Fraxinus excelsior
42. " ornus
43. " " "Mecsek"
44. Gleditsia triacanthos
45. Hedera helix
46. Hibiscus syriacus
47. Juglans nigra
48. " regia

- mezei juhar
- francia juhar
- zöld "
- korai "
- gömb "
- hegyi "
- lilalevelű hegyi juhar
- ezüst juhar
- " " sárga levelű
- " " szeldelt "
- vadgesztenye
- bálványfa
- cserjés gyalogakác
- Júlia-borbolya
- ottavai "
- bibircseslevelű borb.
- csüngőágú nyírf
- nyári orgona
- örökzöld puszpáng
- borsófa
- kínai kékszakáll
- törpe szivarfa
- nyugati ostorfa
- sajmeggy
- júdásfa
- erdei iszalag
- húsos som
- mogyoró
- törökmogyoró
- szőnyeg madárbirs
- angol "
- kerti "
- kúszó fűzlevelű "
- egybibés galagonya
- birs
- gyöngyvirágcserje
- keskenylevelű ezüstfa
- közönséges kecskerágó
- tarkalevelű "
- aranyvessző
- magas kőris
- virágos "
- gömb "
- lepényfa
- borostyán
- mályvacserje
- fekete dió
- étkezési dió

50. Ligustrum ovalifolium	- széleslevelű fagyal
51. " " "Aureum"	- sárgatarkalevelű fagyal
52. Lonicera pileata	- törpe lone
53. Lycium halimifolium	- ördögcérna
54. Malus x purpurea	- piroslevelű díszalma
55. Morus alba	- fehér eperfa
56. " " "Laciniata"	- szeldeltlevelű fehér eperfa
57. " " "Macrophylla"	- nagylevelű " "
58. " " "Nana"	- törpe " "
59. Platanus hybrida	- juharlevelű platán
60. " occidentalis	- nyugati " "
61. " orientalis	- keleti " "
62. Populus alba "Bolleana"	- tornyos fehér nyár
63. " canescens	- szürke " "
64. " nigra	- fekete " "
65. " " "Pyramidalis"	- jegenye fekete nyár
66. " simoni	- kínai " "
67. Potentilla fruticosa	- cserjás pimpó
68. Prunus armeniaca	- kajszli
69. " cerasifera	- cseresznyeszilva
70. " " "Nigra"	- vérszilva
71. " " "Pissarti"	- vérszilva
72. " domestica	- szilva
73. Ptelea trifoliata	- háromlevelű alásfa
74. Pyracantha coccinea	- tűztővis
75. Pyrus betulifolia	- körte
76. " calleryana "Redspier"	- kínai díszkörte
77. " pyraeaster	- európai körte
78. Quercus farnetto	- magyar tölgy
79. " robur	- kocsányos tölgy
80. Rhus typhina	- torzsás szömörce
81. Ribes alpinum	- havas i ribiszke
82. Robinia pseudoacacia	- akác
83. Rosa canina	- gyepürózsa
84. " odorata	- tearózsa
85. Rubus caesius	- hamvas szeder
86. Salix alba "Pendula"	- szomorúfűz
87. " matsudana "Tortuosa"	- spirál mandzsufűz
88. Sambucus nigra	- fekete bodza
89. Sophora japonica	- japánakác
90. Sorbus aria	- lisztes berkenye
91. " aucuparia	- madárberkenye
92. Spiraea bumalda	- bíbor gyöngyvessző
93. " japonica	- japán " "
94. " vanhouttei	- közönséges " "
95. Symphoricarpos racemosus	- korallbogyó
96. Syringa persica	- perzsa orgona
97. " vulgare	- kerti " "
98. Tamarix tetrandra	- korai tamariska
99. Tilia cordata	- kislevelű hárs
100. " platyphyllos	- nagylevelű " "
101. Ulmus minor	- mezei szil
102. " turkestanica	- turkesztáni szil
103. Viburnum lantana	- ostorménfa
104. " sp.	- bangita
105. Vinca major	- nagy télizöld
106. " " "Variegata"	- " " tarkalevelű
107. Vitex agnus castus	- barátcsérje
108. Vitis vinifera	- bortermő szőlő
109. Yucca filamentosa	- pálmaliliom

10. Kerepesi temető

A Kerepesi temető művelődéstörténeti oldalról alaposan feldolgozott terület. Jelen ismertető a Fiumei-úti sírkert vonatkozásában foglalkozik ezen zöldfelülettel. 1847. VI. 15-én határozták el egy új temető létesítését, mely 1849. IV. 1-én nyílt meg. Parcellabeosztása egyszerű volt, a Salgótarjáni-úttal párhuzamosan 7 főút vezet, ezeket keresztutak tagolják, kialakítva a szabvány parcellákat, tervezője ismeretlen. A kápolnát Zofahl Lőrinc tervezte és építette 1857-ben. Karbantartását előbb magánvállalkozók végezték, de Hochhalt György idejében különösen elhanyagolt állapotba került, ezért a város 1861. I. 1-én saját kezelésébe vette. Az izraelita temető 1874-ben nyílt meg. A ravatalozó 1880-ban lett kész, tervezője Mátyás Hugó, mai méretére az 1890-es években bővítették. 1885-ben dísztemetővé nyilvánították és tehermentesítésére megnyitották a Rákoskeresztúri köztemetőt. 1886-tól főleg gazdag polgárcsaládok temetkeztek ide. 1907-ben Bárczy István polgármester megszüntetni és lakásokkal beépíteni tervezte. 1928-ban művésziparcellákat alakítottak ki. Egy 1926-ban megjelent térkép szerint határvonalai a Juranics-utca /a Kerepesi-út felől/, az Asztalos Sándor-út /a Keleti pályaudvar sínpárjai/, a Salgótarjáni-út és a Fiumei-út. Területe ekkor 920.800 négyzetméter. 1867 és 1910 között épültek a nagy mauzóleumok; az Árkádsor tervezője Gerle Lajos. Fontos változás történt az 1920-30-as években, amikor Hegedűs Ármin az alaprajzot módosítva átlós utakat írt elő és az izraelita temető vonalában lévő út előtt egy ívalakú sétányt tervezett. Ez a művellet több parcellát részekre bontott s így alakultak ki az alátört parcellarészek pl. 45/1. Ugyanekkor csökkent a terület, az izraelita temető innenső szélének vonalában új falat építettek. Az elkülönített részen egy régi épület stílusából következőleg a Taurus gumigyár bővülts ez az üzemterjeszkedés az 1950-es években ismétlődött. Az 1930-as években épülhetett a kertészet is. Az Asztalos Sándor utca felől az MTK sportpálya foglalt el nagy területet. A további földek, ahol a hajdani fasorok nyoma felismerhető, a temető tulajdonába maradt. Az eredeti és csökkent méretű sírkertbe 1941 végéig 305.944 halottat temettek. A II. világháború végén a korábban felhagyott helyen szükségtemetőt nyitottak. Ezen a helyen volt a görögkatolikus temető is. A II. világháború nagy károkat okozott a művészi síremlékekben és a mauzóleumokban. 1952-ben a temetőt bezárták és megkezdték felszámolását. 1956-ban a Fővárosi Tanács Nemzeti Panteonná nyilvánította. 1959-ben elkészült a Munkásmozgalmi Panteon és több munkásmozgalmi parcellát nyitottak. A Kegyeleti Múzeum szószerint páratlan gyűjteménnyel 1990-ben nyílt meg a Budapesti Temetkezési Intézet szervezésben és épületében. A ravatalozó épülete előtti szóróparcella 2000-ben kezdte meg működését. Belvárosi Temető Udvar néven újból használatba vették a határoló fal túloldalán lévő, a kertészet melletti parcellát, amivel a köztemető jelenlegi területe 554.876 négyzetméter. Az izraelita temetőt is hozzászámítva az összterület 591.293 négyzetméter. A parcellák száma 58. A falak mentén folyamatosan síremlékek vannak, ezek jele a főbejáratától számítva bal- és jobboldali kriptasor, a hátsó fal melletti résznek nincs külön neve. Említendő még, az izraelita temető végénél a talajszint az utca magassága alatt kb. 4 méterre van.

Leírása. Júra vörös mészkő lábazatra és hasonló fedlappal ellátott téglafal határolja, ezen a következő kapuk nyílnak: I. kapu, főbejárat, 1086 Bp. Fiumei-út 16. A II. és III. kapu arányosan elosztott ezen az útszakaszon. A IV. kapu a Salgótarjáni-útról nyílik. A hátsó zárófal kapui: az izraelita temető főbejáratához; a kertészethez; a Belvárosi Temető Udvarhoz és Michelin Hígyária Kft. /gumigyár/ telepéhez. Az izraelita temetőt a kertészet felől téglafal, a Salgótarjáni-út felől előbb omladozó mészkőfal, majd drótkerítés határolja. A köztemető sarkánál díszes kapuépület s a kerítésen még két kapu nyílik. A Belvárosi Temető Udvart íves osztatú szürke téglafal veszi körül egy kapuval és egy ajtóval. A vízvezetékekkel és csatornával ellátott fő utak makadám burkolatúak és igény szerint aszfalt borításúak. A közönség kényelmét virágüzlet, ülőhelyek és a porta melletti wc szolgálják. Fasorai a fővárosban a legszebbek közé tartoznak, fajai: akác, fekete dió, gömbakác, hárs, jegenyenyárak, korai juhar, lepényfa, ostarfa, platán, tornyos tölgy, vadgesztenye. Különösen szép növényegyüttesek vannak az igazgatósági épületnél, a Kegyeleti Múzeumnál, a Művésziparcellákban, a Belvárosi Temető Udvarban és a Batthyány mauzóleumnál.

2009. október. Pesti László-Tarjányi Ferenc.

ú · t

500

vasút a keleti pályához

38821/4

Temetò

tar t q l e k

38821/3

területe

Israelita

temetò

izraelita temetö
38821/5

Color Garden
Kertészeti

Gazdasági
údvár

58

Belv's
time

58

rosi
tö

58

۱۱۵

58

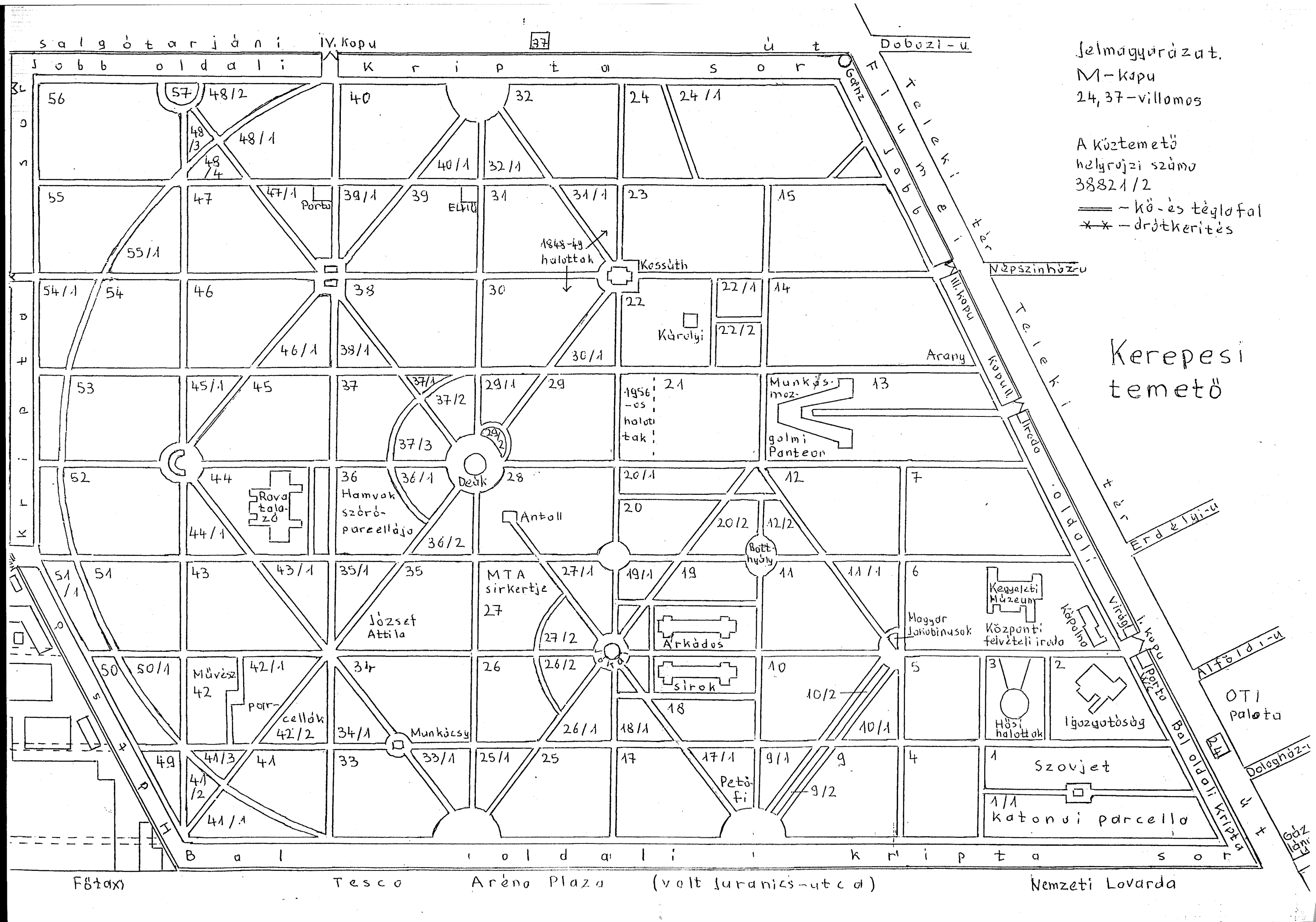
var

38824 / 1

Michelin Autogumi Üzem

Elefant Buto

A Kerepesi-temető növényjegyzéke.

A természetes növénytakaró.

1. <i>Achillea millefolium</i>	- közönséges cickafark
2. <i>Agropyron repens</i>	- tarackbúza
3. <i>Alliaria petiolata</i>	- kányazsombor
4. <i>Allium scorodoprosum</i>	--kígyóhagyma
5. <i>Alopecurus pratensis</i>	- réti ecsetpázsit
6. <i>Amaranthus retroflexus</i>	- szőrös disznóparéj
7. <i>Ambrosia elatior</i>	- parlagfű
8. <i>Anthemis austriaca</i>	- szöszös pipitér
9. <i>Anthriscus cerefolium</i>	zamatos turbolya
10. <i>Aristolochia clematitis</i>	- közönséges farkasalma
11. <i>Artemisia vulgaris</i>	- fekete üröm
12. <i>Avena fatua</i>	- hélazab
13. <i>Ballota nigra</i>	- peszterce
14. <i>Bellis perennis</i>	- szászorszép
15. <i>Bromus arvensis</i>	- mezei rozsok
16. <i>Capsella bursa-pastoris</i>	- pásztortáska
17. <i>Carex</i> sp.	- sás
18. <i>Centaurea dealbata</i>	- szürkés búzavirág
19. " <i>moschata</i>	- illatos "
20. <i>Chelidonium majus</i>	- vérehulló fecskefű
21. <i>Chenopodium album</i>	- fehér libatop
22. " <i>aristatum</i>	- szálkás "
23. <i>Cichorium intybus</i>	- katáng
24. <i>Cirsium arvense</i>	- mezei aszat
25. <i>Convolvulus arvensis</i>	- mezei szulák
26. <i>Corinephorus canescens</i>	- ezüstperje
27. <i>Coronilla emerus</i>	- bokros koronafürt
28. " <i>varia</i>	- tarka "
29. <i>Cymbalaria muralis</i>	- fali pintyő
30. <i>Dactylis glomerata</i>	- csomós ebír
31. <i>Datura innoxia</i>	- indián maszlag
32. " <i>stramonium</i>	- csattanó "
33. <i>Echinochloa crus-galli</i>	- kakaslábú
34. <i>Echium vulgare</i>	- terjőke kígyószisz
35. <i>Erigeron canadense</i>	- kanadai petyárkóró
36. <i>Eryngium campestre</i>	- mezei iringó
37. <i>Euphorbia cyparissias</i>	- farkas kutyatej
38. <i>Geum urbanum</i>	- erdei gyömbérgyökér
39. <i>Geranium robertianum</i>	- nehézszagú gólyaorr
40. <i>Glechoma hederacea</i>	- kerek repkény
41. <i>Herniaria glabra</i>	- kopasz porcfű
42. <i>Hordeum jubatum</i>	- díszárpa
43. <i>Impatiens parviflora</i>	- kisvirágú nebánosvirág
44. <i>Lactuca serriola</i>	- keszegsaláta
45. <i>Lamium purpureum</i>	- piros árvacsalán
46. <i>Leontodon autumnalis</i>	- őszi oroszlánfog
47. <i>Linaria vulgaris</i>	- közönséges gyujtoványfű
48. <i>Lolium perenne</i>	- angol perje
49. <i>Matricaria matricarioides</i>	- sugártalan székfű
50. <i>Medicago lupulina</i>	- komlós lucerna
51. <i>Mirabilis nyctagina</i>	- kisvirágú csodatölcsér
52. <i>Mnium cuspidatum</i>	- közönséges ligetmoha
53. <i>Muscari comosum</i>	- üstökös gyöngyike
54. <i>Oenothera biennis</i>	- parlagi ligetszépe
55. <i>Omphalodes scorpioides</i>	- erdei békaszem
56. <i>Oxalis acetosella</i>	- erdei madársóska
57. " <i>europaea</i>	- sárga "
58. <i>Parietaria erecta</i>	- falgyom
59. <i>Plantago lanceolata</i>	- lándzsás utifű
60. " <i>major</i>	- nagy "

61. *Poa annua*
62. " *pratensis*
63. *Polygonum aviculare*
64. " *dumetorum*
65. *Portulaca oleracea*
66. *Potentilla anseriana*
67. *Reseda lutea*
68. *Rumex acetosa*
69. *Senecio vulgaris*
70. *Setaria glauca*
71. *Silene flaves cens*
72. *Solanum dulcamara*
73. " *nigrum*
74. *Solidago canadense*
75. *Sonchus arvensis*
76. *Stellaria media*
77. *Taraxum officinale*
78. *Thlaspi arvense*
79. *Tragopogon pratensis*
80. *Trifolium pratense*
81. *Urtica dioica*
82. *Verbascum phlomoides*
83. *Veronica hederifolia*
84. *Vicia cracca*
85. *Viola tricolor*

Egynyári dísznövények.

1. *Abutilon pictum*
2. *Althaea rosea*
3. *Antirrhinum majus*
4. *Begonia semperflorens*
5. " *tuberhybrida*
6. *Calendula officinalis*
7. *Chrysanthemum maximum*
8. *Cineraria maritima*
9. *Coleus rehnelianus*
10. *Dahlia variabilis*
11. *Euphorbia marginata*
12. *Gaillardia aristata*
13. *Gazania splendens*
14. *Gerbera jamesoni*
15. *Gnaphalium lanatum*
16. *Impatiens balsamina*
17. " *sultanil*
18. *Ipomoea purpurea*
19. *Lobelia erinus*
20. *Lobularia maritima*
21. *Pelargonium hortorum*
22. " *peltatum*
23. *Petunia hybrida*
24. *Portulaca grandiflora*
25. *Tagetes patula*
26. *Verbena hybrida*
27. *Zinnia elegans*

Evelő dísznövények.

1. *Ajuga reptans*
2. *Anchusa myosotidiflora*
3. *Anemone japonica*
4. *Arabis alba*
5. *Armeria vulgaris*
6. *Asclepias syriaca*
7. *Aster alpinus*
8. " *lynosiris*
9. *Bergenia bifolia*

- egynyári perje
- réti "
- madár keserűfű
- sövény "
- kövér porcsin
- libapimpó
- vadrezeda
- mezei lósóska
- közönséges aggófű
- fakómuhar
- sárgás habszegfű
- ebszóló csuc sor
- fekete "
- kanadai aranyvessző
- mezei csorbóka
- tyúkhúr
- pongyola pity pang
- mezei tarsóka
- réti bakszakáll
- réti lóhere
- nagy csalán
- szöszös ökörfarkkóró
- borostyanlevelű veronika
- kaszanyúg bükköny
- vadárvácska

- díszmályva
- mályvarózsa
- tatika
- mindignyiló
- gumós begónia
- körümvirág
- marditvirág
- hamvaska
- díszcsalán
- dália
- jégvirág
- sárga kokárdavirág
- záporvirág
- kerti transzváliszázszorszép
- üzbég szalmagyopár
- nebáncsvirág
- vízi fukszia
- hajnalka
- kék lobélia
- illatos ternye
- muskátli
- kúszó muskátli
- tölcsérke
- kukacvirág
- bársonyka
- kerti vasfű
- rézvirág

- infű
- nefelejcsvirágú atracél
- japán szellőrózsa
- havasi ikravirág
- tengeri szegfű
- szíriai selyemkóró
- alpesi gerebcsin
- aranyfürt
- bőrlevél

10. Butomus umbellatus
11. Campanula carpatice
12. Cerastium tomentosum
13. Ceratostigma plumbaginoides
14. Chrysanthemum indicum
15. " maximum
16. Convallaria majalis
17. Dianthus alpinus
18. " arenarius
19. " plumarius
20. Euphorbia myrsinites
21. " polychroma
22. Festuca glauca
23. " scoparia
24. Geranium macrorrhizum
25. " sanguineum
26. Gladiolus gandavensis
27. Heuchera sanguinea
28. Hosta japonica
29. " plantaginea
30. Humulus lupulus
31. Iris germanica
32. " pumila
33. Lilium candidum
34. Lunaria annua
35. Lytrum virgatum
36. Orostachys spinosa
37. Paronychia serpyllifolia
38. Phlox subulata
39. Polygonum baldschuanicum
40. Polypodium vulgare
41. Primula acaulis
42. " veris
43. Pteridium aquilinum
44. Rauolia hastii
45. Sagina subulata
46. Santolina tomentosa
47. " viridis
48. Saponaria officinalis
49. Sedum acre
50. " album
51. " ellacombianum
52. " hispanicum
53. " kamschaticum
54. " maximum
55. " ohroleucum
56. " reflexum
57. " " "Glaucum"
58. " sieboldi
59. " " "Variegata"
60. " spectabile
61. " spurium
62. " yunnanense
63. Sempervivum tectorum
64. Solidago virga-aurea
65. Stachys lanata
66. Viola odorata
67. " wittrockiana

Szoba- és hidegházi növények.

1. Aptenia cordifolia
2. Asparagus sprengerei
3. Bilbergia windii

- virágkáká
- kárpáti harangvirág
- molyhos madárhúr
- ólomgyökér
- krizantém
- margaréta
- gyöngyvirág
- mészkövi szegfű
- homoki "
- tollas "
- szürke kutyatej
- szineváltó "
- deres csenkesz
- medve "
- illatos gólyaorr
- piros "
- kardvirág
- tűzeső
- japán árnylilium
- árnylilium
- komló
- nőszirm
- " törpe
- fehér lilium
- holdviola
- vesszős füzény
- mongol kövirózsa
- ezüstaszott
- árlevelű harangvirág
- bokharai csikszár
- édesgyökerű páfrány
- szártalan kankalin
- tavaszi "
- ölyvharaszt
- juhpárna
- mohafű
- fehérmolyhos cipruska
- cipruska
- szappanfű
- borsos varjúháj
- fehér "
- kossúthka "
- deres "
- kamcsatkai "
- bablevelű "
- vajsárga "
- kővi "
- " " szürke
- Siebold " "
- " " szürke
- pompás "
- kaukázusi "
- óriási "
- házi kövirózsa
- aranyvessző
- nyúlfüle
- illatos ibolya
- árvácska

- szívlevelű kristályvirág
- klárisfű
- széleslevelű bilbergia

4. <i>Datura arborea</i>	- angyaltrombita
5. <i>Delosperma lineare</i>	- fehér délvirág
6. <i>Ficus stipulata</i> "Variegata"	- tarkalevelű kapaszkodó fikusz
7. <i>Hedra canariensis</i> "Marengo"	- " kanári borostyán
8. <i>Kalanchoe blosfeldiana</i>	- korallvirág
9. <i>Nerium oleander</i>	- leánder
10. <i>Ophiopogon jaburan</i>	- kígyószakáll
11. " " "Variegata"	- " tarkalevelű
12. <i>Phoenix canariensis</i>	- kanári fönixpálma
13. <i>Pilea muscosa</i>	- aprólevelű üvegcsalán
14. <i>Plectranthus forsteri</i>	- illatos hárfacserje
15. <i>Pleiospilos simulans</i>	- kődarabnövény
16. <i>Saintpaulia jonantha</i>	- fokföldi ibolya
17. <i>Zygocactus truncatus</i>	- karácsonyi kaktusz

Nyitvatermők.

1. <i>Abies concolor</i> "Compacta"	- törpe kolorádói fenyő
2. " <i>glauca</i> "Conica"	- cukorsüvegfenyő
3. " <i>nordmanniana</i>	- kaukázusi jegenyefenyő
4. <i>Cedrus atlantica</i> "Glaucua"	- szürke atlaszcédrus
5. " " " " "Pendula"	- " " csüngőágú
6. " " "Nana"	- " " törpe
7. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> "Alumi"	- szürke oregoni hamisciprus
8. " " " " "Glaucua"	- hamvas " "
9. " " " " "Fletcheri"	- Fletcher " "
10. " " " " "Globus"	- gömb " "
11. " " " " "Minimal Glaucua"	- törpe " "
12. " " " " "Nana Gracilis"	- " " "
13. " " " " "Stewarti"	- aranyos " "
14. " " " " "Tharandten- sis Caesia"	- fodrozott " "
15. " " " " "Triomf van Boskoop - kék"	- " "
16. " <i>pisifera</i>	- szavára " "
17. " <i>thyoides</i> "Ericoides"	- mocsári " "
18. <i>Cryptomeria japonica</i>	- japánciprus
19. <i>Cupressocyparis leylandii</i>	- Leyland ciprus
20. <i>Cupressus arizonica</i>	- arizonai " "
21. <i>Juniperus chinensis</i> "Pfitzeriana"	- Pfitzer boróka
22. " " " " "Aurea"	- " " aranyos
23. " <i>communis</i>	- közönséges boróka
24. " " "Bakony"	- bakonyi " "
25. " " "Hibernica"	- oszlopos " "
26. " <i>sabina</i> "Tamariscifolia"	- nehézszagú " "
27. " <i>squamata</i> "Blue Carpet"	- kékszőnyeg " "
28. " " "Blue Star"	- kékcsillag " "
29. " " "Wilsoni"	- oszlopos himalájai boróka
30. " <i>virginiana</i>	- virginiai boróka
31. " " "Sky Rocket"	- égi rakéta " "
32. " " "Elegantissima"	- ezüstfényű " "
33. <i>Picea glauca</i> "Argentea"	- ezüstfényű
34. " " "Conica"	- cukorsüvegfenyő
35. " " "Globosa"	- gömb ezüstfényű
36. <i>Pinus mugo</i>	- törpefenyő
37. " <i>nigra</i>	- feketefenyő
38. " <i>silvestris</i>	- erdeifenyő
39. " <i>strobus</i>	- simafenyő
40. <i>Taxus baccata</i>	- tiszafa
41. " " "Adpressa"	- " elterülő
42. " " "Overynderi"	- " oszlopos

43. Thuja occidentalis	- nyugati életfa
44. " " "Albospicata"	- fehérhajtasú nyugati életfa
45. " " "Globosa"	- gömb " "
46. " " "Pyramidalis"	- oszlopos " "
47. " " "Spiralis"	- csavart " "
48. " plicata "Whypcord"	- fűszerű óriási életfa
49. Thujaopsis dolobrata	- japántuja
Lombosfák és cserjék.	
1. Acer campestre	- mezei juhar
2. " negundo	- zöld " "
3. " palmatum	- legyezőlevelű juhar
4. " " "Laciniata"	- szeldelt " "
5. " platanoides	- korai " "
6. " " "Faassens Black"	- vöröslévelű korai juhar
7. " pseudoplatanus	- hegyi " "
8. " " "Purpureus"	- lilalevelű hegyi " "
9. " saccharinum	- ezüst " "
10. " " "Laciniata"	- szeldeltlevelű ezüstjuhar
11. Aesculus hippocastanum	- fehérvirágú vadgesztenye
12. " octandra	- sárgavirágú " "
13. Amorpha fruticosa	- cserjés gyalogakác
14. Aucuba japonica "Picturata"	- tarkalevelű japán som
15. Berberis gagnepaini var. lancifolia	- fodorlevelű borbolya
16. " ottawensis "Superba"	- ottavai " "
17. Betula pendula	- közönséges nyírfa
18. " " "Youngii"	- csüngőágú " "
19. Buddleia davidii	- nyári orgona
20. Buxus microphylla	- kislevelű puszpáng
21. " sempervirens	- örökzöld " "
22. " " var. suffruticosa	- szegély " "
23. Camptis radicans	- trombitafolyondár
24. Caragana arborescens	- borsófa
25. " " "Laciniata Pendula"	- csüngőágú borsófa
26. Caryopteris incana	- kínai kékszakáll
27. Catalpa bignonioides	- szivarfa
28. Celtis australis	- déli ostorfa
29. " occidentalis	- nyugati " "
30. Cercis siliquastrum	- júdásfa
31. Clematis vitalba	- erdei iszalag
32. Cornus sanguinea	- veresgyűrű som
33. Corylus colurna	- törökmogyoró
34. Cotoneaster dammeri var. radicans	- kúszó madárbirs
35. " henryanus	- Henry " "
36. " horizontalis	- kerti " "
37. " salicifolius "Herbstfeuer"	- kúszó fűzlevelű madárbirs
38. Crataegus monogyna	- egybibés galagonya
39. " oxyacantha "Pauls Scarlet"	- pirosvirágú " "
40. Elaeagnus angustifolia	- keskenylevelű ezüstfa
41. Erica carnea	- havasi erika
42. Euonymus europaeus	- közönséges kecskerágó
43. " japonicus	- japán " "
44. " " "Microphyllus"	- aprólevelű japán kecskerágó
45. " " "Alba"	- fehér " " "
46. Fagus silvatica "Pendula Rosea"	- piroslevelű csüngőágú bükk
47. " " "Pyramidalis"	- tornyos bükk
48. " " "Rosea"	- piroslevelű bükk
49. Fraxinus excelsior	- magas kőris
50. " " "Aurea"	- aranyos magas kőris
51. " " "Heterophylla Pendula"	- csüngőágú egylevelű kőri
52. " ornus	- virágos kőris
53. Gleditsia triacanthos	- tövises lepényfa
54. Gymnocladus dioecus	- vasfa

55. Hebe armstrongi "Variegata"	- tarka veronikacserje
56. Hedera helix	- borostyán
57. " " "Aureovariegata"	- " sárgatarka
58. " " "Cavendishii"	- " fehérszélű
59. " " "Sagittifolia"	- " nyíllevelű
60. " " "Variegata"	- " tarkalevelű
61. " colchica dentata	- " kaukázusi
62. Helianthemum nummularium	- molyhos napvirág
63. Hypericum calycinum	- örökzöld orbáncfű
64. Ilex aquifolium "Crassifolia"	- rojtos-tarkalevelű magyal
65. " " "Variegata"	- tarkalevelű "
66. " pernyi	- Perny "
67. Jasminum fruticans	- cserjés jázmin
68. Juglans nigra	- fekete dió
69. Kerria japonica	- boglárkacserje
70. Kolkwitzia amabilis	- kínai viráglonc
71. Laburnum anagyroides	- közönséges aranyeső
72. Laurocerasus officinalis	- babérmeggy
73. " " "Schipkaensis"	- " keskenylevelű
74. Lavandula vera	- keskenylevelű levendula
75. Ligustrum ovalifolium	- széleslevelű fagyal
76. " " "Variegata"	- " " tarka
77. " vulgare	- közönséges fagyal
78. Liquidambar styraciflua	- amerikai ámbrafa
79. Liriodendros tulipifera	- tulipánfa
80. Lonicera korolkowii	- Szürke lonc
81. " pileata "Variegata"	- tarkalevelű törpe lonc
82. Maclura pomifera	- narancseperfa
83. Magnolia stellata	- csillagvirágú liliumfa
84. Mahonia aquifolium	- mahónia
85. Mañus halliana	- csüngővirágú díszalma
86. Morus alba	- fehér eperfa
87. " " "Nana"	- " " törpe
88. Osmanthus heterophyllum	- változékony illatosfa
89. " " "Variegatus"	- " " tarka
90. Parthenocissus inserta	- közönséges vadszőlő
91. " tricuspidata "Veitchii"	- japán "
92. Paulownia tomentosa	- császárfafa
93. Philadelphus coronarius	- illatos jezsámen
94. Physocarpus opulifolius	- bangitalevelű hólyagvessző
95. Platanus hybrida	- juharlevelű boglárfa
96. Populus alba "Bolleana"	- tornyos fehér nyár
97. " canescens	- szürke nyár
98. " nigra "Pyramidalis"	- jegenye fekete nyár
99. " simonii	- kínai nyár
100. Potentilla fruticosa	- cserjés pimpó
101. Prunus armeniaca	- sárgabaraack
102. " avium	- cseresznye
103. " cerasifera	- cseresznyeszilva
104. " " "Hessei"	- " " piroslevelű
105. " " "Nigra"	- vérszilva
106. " " "Pendula"	- csüngőágú cseresznyeszilva
107. " domestica	- szilva
108. Ptelea trifoliata	- hármalevelű alásfa
109. Quercus robur	- kocsányos tölgy
110. " " "Fastigiata"	- tornyos tölgy
111. Rhododendron catawbiense	- ketaba havasszépe
112. " mucronatus	- hófehér "
113. Ribes alpinum	- havasi ribiszke

114. Robinia pseudoacacia	- fehér akác
115. " " "Umbraculifera"	- gömbakác
116. Rosa canina	- gyepürózsa
117. Salix alba "Pendula"	- szomorúfűz
118. " " "Variegata"	- tarkalevelű fűz
119. " caprea "Pendula"	- csüngőágú kecskefűz
120. Salvia officinalis	- orvosi zsálya
121. " " "Purpurascens"	- " " lilalevelű
122. " " "Tricolor"	- " " tarkalevelű
123. Sambucus nigra	fekete bodza
124. Skimmia japonica	- japán dérbabér
125. Sophora japonica "Pendula"	- csüngőágú japánakác
126. Sorbus aucuparia	- madárberkenye
127. " dégeni	- Dégen berkenye
128. Spartium junceum	- jeneszter
129. Spiraea bumalda	- bíbor gyöngyvessző
130. " japonica	- japán "
131. " vanhouttei	- közönséges "
132. Symphoricarpos racemosus	- korallbogyó
133. Syringa vulgaris	- kertí orgona
134. Tilia cordata	- kislevelű hárs
135. " platyphyllos	- nagylevelű "
136. Ulmus glabra	- hegyi szil
137. Viburnum opulus	- kányabangita
138. " pragensis	- prágai bangita
139. Vinca major	- nagy télizöld
140. " minor	- kis "
141. Viscum album	- fehér ragyöngy
142. Vitex agnus-castus	- barátcsereje
143. Vitis vinifera	- bortermő szőlő
144. Weigela florida	- ösztörös rózsálc
145. Wisteria sinensis	- kínai lilaakác
146. Yucca filamentosa	- pálmalilium

2009. január

11. Népliget

A Népliget egyike Budapest legnagyobb közparkjainak, közigazgatásilag a X. kerülethez, Kőbányához tartozik. A Kőbányára vonatkozó adatok régiek, Podhárszky, Kézai Simon és Patáchi szerint e helyet Kewer (kőér) néven IV. Béla 1244-ben kiadott bullája adományozta Pest városának. A terület első célszerű felhasználására 1855-ben került sor, amikor akácfákkal ültették be. Történetében döntő volt Ilenczfalvy Sárkány József indítványa, aki 1868-ban a terület parkosítását ajánlotta. Az első tervek Petz Ármin készítette, de ez nem valósult meg. A helyi faiskolában nevelt csemetéket 1890-től ültették ki Klenszky Vilmos és Kulcsár Ferenc irányításával. A víztorony, mint első nagyszabású létesítmény, 1892-93-ban épült. Ilseemann Keresztély, a Városi Kertészet vezetője 1893 és 1896 között építette meg a parkot angolkert stílusban az Üllői út és a Simor utca (most Vajda Péter utca) közötti szakaszon. Munkásságát Ráde Károly, Szilágyi József és Morbitzer Dezső folytatták. Ehhez csatlakozott Márkus József képviselő indítványára 1910-ben a Simor utca és a Kismartoni út közötti terület. A ma romos Nagyvendéglő 1895-ben nyílt meg. Az 1896-os Millenniumi Kiállításról származik a Telepi Torna Egylet – most Építők Tenisztelepe – pavilonja. 1896-ban hozták a Népligetbe az Oroszlános kutat – alkotói Kasselik Fidél, Hild József és Bauer Mihály, majd 1998-ban vitték vissza Terézvárosba, az új szoboralakot Madarassy Walter faragta. A Halászeány-kút 1904 és 1966 között állt a Népligetben, ekkor Rajna György szervezésében, Wild László anyagi segítségével Lovas Sándor újította fel s került a Kristóf-térre 1985-ben. 1935-ben avatták a Lengyel Emlékművet, Pankotai Farkas Béla alkotását s nevezték el a parkrészt Lengyel sétánynak. 1932-37 között épült a Középiskolások Országos Szövetsége sporttelepe – a mai Építők SC., bejáratánál kőműves szobra áll. Az Elektromos Művek Állomását 1942-ben telepítették, a háború után jóvátételben lebontották, majd 1965-ben bővítve újjáépítették. 1947-ben a Ganz-Mávag gyárból keskeny-normál-széles nyomtávú síneket építettek a Vajda Péter utcában. A Mutatványos téren működő előadóművészek 1910-től 1950-ig szórakoztatták a közönséget, ekkor elrendelték lebontását, amitől csak Kemény Henrik bábszínháza menekült meg, ennek épületét 1986-ban újjáépítették és kultúrtörténeti emlékké nyilvánították. 1949-ben épült az Egészség ház. 1955-ben helyezték át a Blaha Lujza térről Jámbor Lajos és Bezerédi Gyula alkotását, Tinódi Lantos Sebestyén szobrát. 1955-ben megszűnt a helyi faiskola, helyét a mostani FTC Gyakorló pályája foglalja el. A park általános rendezését a BUVÁTI részéről Csorna Antal és Jancsó Miklós tervezték, ennek nyomán épült a szánkódomb 10.000 m³ építési törmelékből. Strandfürdőhöz vizet keresve készítették Budapest legmélyebb fúrását 1888 méterre. 1973-ban Pest, Buda, Óbuda és a Margitsziget egyesítésének 100. évfordulójára épült az ország 19 megyéjének ajándékként a 37.000 m² területű Országpark. A megyék sajátosságait bemutató részleteket Krizsán Zoltánné dolgozta át egységessé. Az itt elhelyezett műalkotások: a nagy emlékkő; Fejér megye oszlopa; Németh János: Göcsej című alkotása; Bócz Gyula márvány obeliszkje; Zemplén megye műanyag domborműve s a Hármas Körös nevet viselő csobogó. 1977-ben nyílt meg a TIT Planetárium, tervezői Lux László és Tömör Tamás, az alapkövet Ortutay Gyula, Osztrovszky György és Vonsik Gyula tették le, kerttervező Csorba Vera. Az egyik bejárat fölötti napórát az intézmény első igazgatója, Ponori Thewrewk Aurél tervezte. 1978-ban a Fővárosi Kertészet emlékkövet helyezett el Karl von Linné (1707-1778) halálának 200. évfordulójára. 1980-ban épült a metró Nagyvárad tér – Kőbánya-Kispest szakasza, vele kapcsolatban felvonulási terület volt az Üllői-tábla, ennek újrakiosztása Schnitzler Erika tervei alapján történt 73.000 m²-en. Az 1960-1980-as évek nagy kertészeti fellendülése Dr. Radó Dezső nevéhez fűződik. 1978-ban helyezték el Seregi József alkotását, a KISZ-emlékkövet. 1986-ban készült el a Főkert új épülete, tervezője Buzás Ildikó. 1987-ben nyílt meg a Jurta Színház, tervezői Szabó Ottó, Koffler Antal és Csertus Ferenc. 1989-ben, a mozgalom fennállásának 100. évfordulóján helyezték el a Szakszervezeti Emlékkövet. 1990-ben Krikovszky Péter és munkatársai ismét tervet készítettek a Népliget felújítására, ebben szerepelt két tó létesítése és a Nagyvendéglő üzembe helyezése. Nemcsak a terv nem valósult meg, hanem a Kőbányai út és a Kismartoni út között felépültek a Liget-házak s a Taraligeti lakópark építése most van folyamatban. Pedig ezt a sávot az említett tervben a Népligetbe szándékoztak csatolni a ott parkot, valamint kulturális intézményeket létesíteni. Az 1990-es évek elején a Ganz-Hunslet gyár felszedte a Vajda Péter utcában volt próbapályát

síneit, csupán a Celtis-tábla sarkán maradt egy ív, mint helytörténeti emlék. 2000-ben végbement a Könyves Kálmán körút Kőbányai út és Üllői út közötti szakaszának átépítése, vele párhuzamosan a park sávját is felújították, támfallal és aszfaltjárdával látták el, továbbá a ligethez csatolták ezen útvonal fasori és közlekedési sávjait. Emlékművek, emléktáblák elhelyezése: Kertészeti emlék 1995; Pécsi Norbert Artúr kopjafája, készítette Berky Tibor, 1989; Újvárosi Ernő kopjafája, alkotója Madaras Gyula, 1989; Csiren Anna kopjafája, alkotója Barabás László, 1989; Temesvár vértanúinak emlékműve, 1990; Székelykapu és 22 sportoló szobra az FTC Gyakorló pályáján, 1999; Naprendszer bemutató, tervezte Mátyás András, 2000-2001; Népligeti szélrózsa, tervezte Bánó Soma, 2001; sétányelnevezések tábláinak kihelyezése, 2002; háromszögelési jel elhelyezése, 2003; útburkolat bemutató építése, 2004; a kőbányai kőbányászat emlékhelye, 2004; a kőbányai sírköves ipar emlékhelye, 2005. A XXI. század nagy veszedelem hírével érkezett. Az önkormányzat eladni szándékozott az Óligetet, azaz a park Üllői út és Vajda Péter utca közötti részét. A kertet a megsemmisüléstől a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal mentette meg műemléki védetté nyilvánítással. A túloldali térképen feltüntetett belső útnevek közül hivatalosan öt elfogadott, ezek a Kismartoni út, a Lengyel sétány, a Vajda Péter utca, a Mutatványos tér és az Ifjúság sétány. A többi elnevezés helyi kezdeményezésű, de az egy négyzetkilométernyi területen a tájékozódáshoz nélkülözhetetlen. A sétányok névadói: Kárpáti Zoltán (1909-1972) a Kertészeti Egyetem professzora; Degen Árpád (1866-1934) az Állami Vetőmagvizsgáló igazgatója; Trautmann Róbert (1873-1953) botanikus; Kol Erzsébet (1897-1980) a hó- és jégalgák világszakértője; Dr. Köves János (1882-1977) az állatorvos tudományok doktora; Karl von Linné (1707-1778) a tudományos növényrendszertan megalapozója; Boros Ádám (1900-1972) főként a mohakutatásban ért el kiváló eredményeket; Hell Miksa (1720-1792) jezsuita, csillagász; Rapaics Rajmund (1885-1953) botanikus; Dr. Soó Rezső (1903-1980) a fejlődéstörténeti növényrendszertan hazai kidolgozója; Ráde Károly (1864-1946) a Székesfeváros Kertészetének igazgatója; Petz Ármin (1855-1927) kerttervező; Hazslinszky Frigyes (1818-1896) a hazai gombászat egyik megteremtője; Ilseman Keresztély (1850-1912) a XIX-XX. század fordulóján Budapest főkertésze; Moesz Gusztáv (1873-1947) a hazai mikrogomba kutatás egyik vezéregyénisége; Domokos János (1904-1978) a kertészeti faismerettan kiváló művelője; Borbás Vince (1844-1905) a Kolozsvári Botanikus Kert igazgatója; Andreánszky Gábor (1845-1908) a hazai ősnövénytani kutatás bevezetője; Simonkai Lajos (1851-1911) botanikus; Lechner Ödön (1845-1914) a magyaros építészeti stílus megteremtője; Feszli Frigyes (1820-1884) műépítész, a Vigadó tervezője; Schilberszky Károly Ferenc (1863-1935) botanikus; Winterl Jakab József (1793-1809) több fűvészkertet tervezett; Rerrich Béla (1881-1932) a budapesti Kertészeti Tanintézet igazgatója; Lippai János (1606-1666) az első magyar kertészeti szakkönyv írója; Dr. Radó Dezső (1922-1997) 22 éven át a Fővárosi Kertészet igazgatója; Dr. Gecse Albert (1917-2004) a Kőbányai Helytörténeti Gyűjtemény egyik megalapozója; Márkus József (1852-1915) polgármester, az Újliget (a Kismartoni út és a Vajda Péter utca közötti rész) megalapítója.

A Népliget növényállománya a budapesti közparkok között az egyik leggazdagabb s egyben a legjobban feldolgozottak közé tartozik. Az 1974 és 1986 közötti felmérés és a további kiegészítés fajokból és fajtákból az alábbi mennyiségeket azonosította: 81 baktériumot, moszatot és mikrogombát; 27 nagygombát; 147 a természetes növénytakaróhoz tartozó növényt; 66 nyitvatermőt (fenyőféléket); 51 egynyári dísnövényt; 215 évelő dísnövényt; 482 lombos fát és cserjét; 105 állatot.

A parkban található kőzetek: édesvízi mészkő, lajta-mészkő, jura vörös mészkő, vracsa (bolgár) kemény mészkő, ürömi sárga homokkő, permi vörös homokkő, fehér márvány, siklósi szürke márvány, zöldpala, dacitoandezit, bazalt, gránit. A park egyes részei általában az ottani jellemző növényről vannak elnevezve. Különlegesség a több helyen látható természetes felszínelakulás. A park legöregebb fáját 1855-ben ültették.

2008. május

Pesti László és Tarjányi Ferenc

A 200 éves Népliget.

Az idén, 2068-ban két évszázados az 1868-ban alapított Népliget. Ebből az alkalomból új ismertető jelent meg, melynek egy példányát Ön tartja kezében. Mivel az érdeklődő közönség a park történetét általában ismeri, itt csak címszavakban emlékezünk meg a főbb eseményekről. A kert első tervét Petz Ármán készítette 1855-ben. Alapította 1868-ban Ilenczfalvy Sárkány József, ténylegesen kiépítette Ilsemann Keresztély, valamint Rűde Károly. További fejlesztői Szilágyi József és Morbitzer Dezső. Ujabb fellendülése az 1960-70-es években dr. Radó Dezső nevéhez fűződik.

Ezen építő munkák mellett károk is érték a parkot. Gyarak, üzemek, szórakoztató ipar; buszvégállomás költözött ide s tette kérdésessé az addigi eredményt. Növényzetét előbb a két háború, majd a tűzadásba vitt gépesítés ritkította. Am 2030-ban kifogyott a Föld ásványolaj készlete, ezért a földművelésben is alapvető változások következtek be. Kitelepitették az oda nem való intézményeket, a gépjárművek csak egy rövid útszakaszon jöhetnek a parkba, kőfal határolja az utak zajától-porától, a Népliget tényleges parkká változott.

Többen még a régi leírásokból ítélik meg e vidéket, amikor még sivárság és kétes elemek riasztatták el még nappal is a látogatókat, a sötétedés utáni napszakról nem is beszélve. Mindez a zord emlék a múltté. Mivel a jókora területű - 1 374 832 négyzetméteres - park bejárása, megismerése nem egyszerű, rövid tájékoztatót adunk a lap tuloldalán lévő rajzhoz.

A kert határai. Célszerű szemléletben a Vajda Péter utca előttünk függőlegesen áll. Induljunk el a bal felső sarokból. A vasúti töltés mindkét oldalán kocsitűt halad s az innenső belső oldalán húzódik végig az 5 méter magas és egy méter vastag kőfal. Ez a fal határolja a parkot tovább az Ullői út felől, a Könyves Kálmán krt. oldalán, a Vajda Péter utcában párhuzamosan s a Kőbányai úton visszatér az indulási ponthoz. E tekintélyes építmény csak a Díszter, a Lengyel sétány és a Kismartoni út szélességében van díszes vaskerítéssel helyettesítve, miáltal rálátás nyílik a terjedelmes egynyári virágágyásokra és az érdekes pálmaliliumokra. A bevezető utak is különböző stílusú vaskapukkal vannak ellátva. A kőfal mellett külső fasor nincs, ellenben a fal teljes méretében kúszócserjékkel takart s a mellette lévő járdát az áthajló lombok árnyékolják. Viszont a célszerű kezelés miatt a ligethez tartozik a három fő útvonal megfelelő szakaszán a fasor és a közlekedési sávok, valamint a vasúti töltés ezen részének gomdozása is. Ugyancsak a liget tartozéka a Ceglédi út sarkát képező Lippay park, amit a töltés alatti romantikus alagút köt össze a ligettel, ki- és bejárata a Múrom és a Remetelak.

A művelődési intézmények sok vendéget vonzanak.

A Kőbányai út és a Kismartoni út közötti sávon könyvtár, gyakorló iskola, Kertészeti Múzeum, tudományos ismeretterjesztés, állatkórház és játszóház fogadja az érdeklődőket. A vasúti töltés mentén, a Kismartoni út és a Vajda Péter utca közötti kertészeti telepen mintagazdaság működik és fogadja a bemutatókra érkező látogatókat és vásárlókat.

Az Ujligetben Zenéház, a Csend Háza, Tenisztelep, a sziklakert a nagy tóval, a Tornacsarnok, a Biokultúra Háza, a szoborsétányok, az útburkolat bemutató, az emlékfák, a fő emlitendők. Itt van továbbá a Linné-emlékmű, a fenyőgyűjtemény az óriási mamutfenyővel. Különlegesség a másutt lebontott szobrok együttese és a temetőkben fölöslegessé vált sírjelgyűjtemény. Az egyik kerékpárkölcsonzó a Kismartoni útnál található.

Az Oliget bemutatását a Nagyjátsszótér játszószer-gyűjteményével kezdjük. Ez és a Mesevár érthetően állandó gyerekközönségnek örövend. Az ujjaépült és kibővített Nagyvendéglő - éttermével, teraszával, klubjával rangos vendéglátó hely -, útjának tengelyében álló vas Kilátótoronyból érdekes kép tárul az ide felkapaszkodó szemé elé. Gyakran és sokan keresik fel a Planetárium csillagászati bemutatóit továbbá a hozzáfűződő szabadtéri gyakorlatokat, utóbbiakat egészíti ki az Időtorony, a Naprendszer-bemutató és a csillagászok szoborsétánya. Számottevő törzsközönséggel rendelkezik a Jurta Színház is. A rövidesen száz éves Országpark egyes részei a 19 megye sajátosságaiával fogadja az érdeklődőket. A Pávakeritése mögött szabadon járnak a pávák, fécánok, gyöngytyúk, sőt a teknősök is.

A válogatott stílusú épületekben működő intézmények számos látogató érdeklődését keltik fel. Ilyen a Teaház, az Olvasóház, az Ujságbolt, a Rajz- és Festőház, a Bábszínház, a Tenisztelep, a kápolna, a Simor János emlékpád, a víztorony és a kerékpárkölcsonzó épülete az Üllői útnál. Helyi sajtóság továbbá a mértékrendszer- és az utcabútor bemutató, az ösmagyar áldozati hely és csapadékos időben is sétára invitál a gerendavázis szerkezetű, hosszú fedett sétány.

A látogató figyelmét a kert szépsége foglalja le és nem is kell sejtienie, a tudatos és célszerű kerttervezés milyen hasznosságokat rejtett el a tetszetős külalak mögött. Ennek legnagyobbja a már említett kőfal az öt takaró kúszónövényekkel, mely a rongálástól és zajtól-porttól védi a parkot, egyben sajátossá teszi a Vajda Péter utcát, ami ezáltal egyetlen zöld folyósóvá vált és különös rajta végigpillantani a vasúti hídon alakított erkélyről.

Az utak a közlekedést burkolatuk által szabályozzák. Gépkocsiút egyedül a Nagyvendéglőhöz vezet aszfaltborítással, de ugyanebből az anyagból épült mindkét liget nagyköre, ahol saját és kölcsönzött kerékpárral lehet közlekedni, de ugyanez a futók gyaloglóhelye is. A többi út gyalogos sétány, burkolatuk utcák felszedett bazalt, andezit, gránit és keramit köveiből áll, amik a járműközlekedés számára kedvezőtlenek. Viszont van külön útburkolat bemutató, ami 25 méterenként más-más színű, alakú és anyagú kövekkel van kirakva. Nincs két egyforma esőház, gondos kivitelük miatt szintén a kert díszei és nem csak az esőtől védenek, de ülőhellyel, vízzel és wc-vel is ellátottak. Pincájuk szárszámtároló, alaposan megkönnyítve egy-egy terület kertészeti ellátását. A sétányok mentén jól rögzített padok, székek, asztalok és szemétygyűjtők szolgálják a látogatók kényelmét. Aszályos éghajlatunkon gazdálkodni kell a csapadékkal, ezért a felületek alakítása lehetőleg mindenütt vízmegtartó. A park csak a szennyvizek miatt csatornázott, a csapadék, továbbá az ivókutak, csobogók és szökőkutak vize hasonlóan az építmények tetejéről származó vízzel együtt a növényekhez van vezetve. Szerte a parkban, de kiváltképp a Madárvárta környékén madáreleséget termő növények vannak telepítve, az etetőkbe a közönség is hordja az eleséget, amit egyébként a helyszínen árusítanak is.

A park minden lehetséges módon önellátó. A lombot és egyéb növényi hulladékot a terjedelmes csarjecsoportokban ássák el. Gondosan kezelik a nagymennyiségű kaszálékot és takarmányozásra használják, csakúgy mint az állatok által fogyasztott terméseket. A gombák és a külterjes gyümölcsfélék emberi táplálékot képeznek. Hasonló hasznosítású a zöltség-, fűszer-, gyógynövény- és dísznövénytermesztés és a gyümölcsstermelés. Ezek előállítását mintagazdaság formájában mutatják be az érdeklődőknek. A termények a helyszíni üzemi konyhákban kerülnek felhasználásra, de kisebb tételben eladásra is jut. A sokezer fa sok tűzifát ad, ez is a helyi épületek fűtésére fogy el.

Ahol csak lehetséges, az építményekhez bontott anyagot használtak, mert olcsó és patinával rendelkezik, ami egy kertben fontos hangulati elem. A növényzet egy része felújulásra hajlamos. Ezeket a példányokat a helyi termesztőtelepen továbbnevelve két-három évvel korábban jutnak kiültethető növényekhez. Növeli a hasznosságot a liget központi fekvése, ami a szállítást teszi olcsóvá.

A kertészet irányítása a termesztőtelep épületeiből történik, itt néhány iroda mellett munkásszállók, műhelyek, raktárak, gépszínek vannak. A jó eredmény oka a helyes egyensúly a gépi- és kézi munka között. A tennivalók felét gépesítik: fűnyírás, rendfelszedés, szállítás, úttisztítás, hótakarítás, nagyobb famunkák, permetezés. Környezetvédelmi megfontolások miatt sincsenek szélezőgépek és nem nyírnak sövényt, mindentovábbi munkát kézi erővel végeznek. A kerítés védelmében az öntözőtömlők tenyészidőben a szabadban vannak s akár éjjel-nappal működnek.

Párosítva a földművelés évszázados tapasztalatait a tudományos kutatások eredményeivel sikerült a Népliget mintagazdasággá tenni, ahol a természet szépségeihez magától értetődően társul a gazdasági célszerűség s e kettő együttesen teszi a főváros legnagyobb közparkját tetszetős külalakúvá, természettudományos műhellyé és jól gazdálkodó kertészeti üzemmé.

Megjelent a Népliget alapításának
200. évfordulóján,
2068-ban

BUDAPEST, X. ker. KÖBÁNYA NEPLIGET vázlatos rajz

Északi szélesség $49^{\circ} 32' 30''$

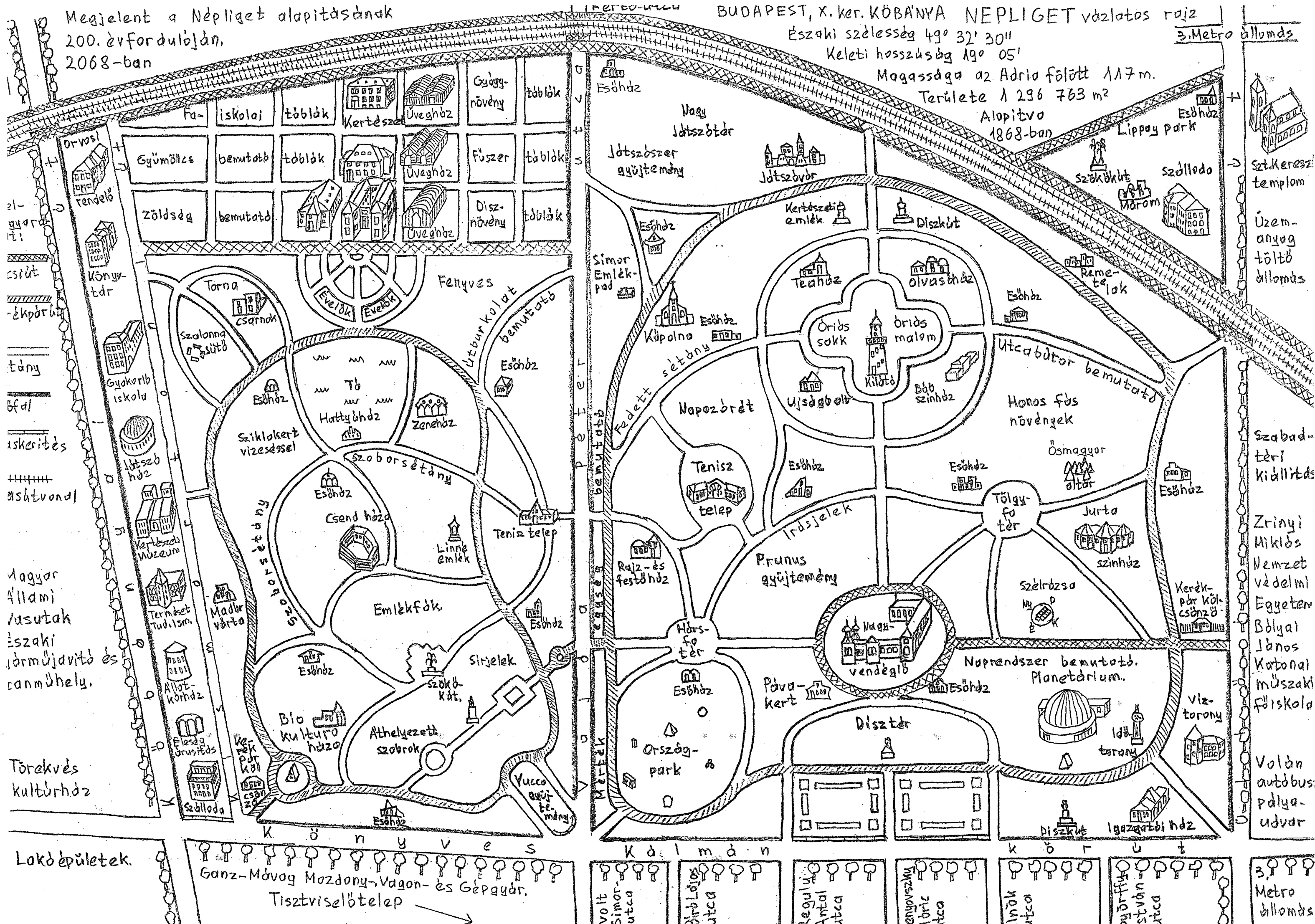
Keleti hosszúság $19^{\circ} 05'$

Magassága az Adria fölött 117 m.

Területe 1 296 763 m²

Alapítva
1868-ban

3. Metro állomás

A Népliget növényjegyzéke.

A park természetes növénytakarójából Borbás Vince három fajt említ:

1. *Heracleum trichocarpum*
2. *Lolium multiflorum* Poir. syn. *L. italicum* A. Br.
3. *Reseda phyteuma*

A XIX. században zoológusok az alábbi állatfajokat határozták meg:

1. *Chilodon cucullus* Ehrbg.
2. *Euplotes charon* Ehrbg.
3. *Amavobius ferox* Walck.
4. *Tegenaria domestica* Cl.
5. " *Derhamii* Scop.
6. *Clubiona pallidula* Cl.
7. *Epeira diademata* Cl.
8. " *sclopetaria* Cl.
9. *Thomisus onustus* Walck.
10. *Lycosa amentata* Cl.
11. *Salticus formicarius* De Geer.
12. *Epiblemum scenicum* Cl.
13. *Ballus depressus* Walck.
14. *Philacus chrysops* Poda.
15. *Hydrachna cruenta* O. Fr. Mill.
16. *Oxytricha* " *affinis* Stein.
17. " *pellionella*
18. *Stylonchia Mytilus* Ehrbg.
19. " *pustulosa* Ehrbg.
20. *Vorticella campanula* Ehrbg.
21. *Vaginicola chrystallina* Ehrbg.
22. *Monas crepusculum* Ehrbg.
23. " *guttata* Ehrbg.
24. *Uvella uva* Ehrbg.
25. *Cercomonas viridis* Duj.
26. *Polystoma uvella* Ehrbg.
27. *Bodo socialis* Ehrbg.
28. *Cryptomonas glauca* Ehrbg.
29. *Lagenella euchlora* Ehrbg.
30. *Sphaerosina volvox* Ehrbg.
31. *Eudisia elegans* Ehrbg.
32. *Pandorina morum* Ehrbg.
33. *Chlamidomonas pulvisculus* Ehrbg. A. Braun.
34. *Euglena viridis* Ehrbg.
35. " *deses* Ehrbg.
36. *Microglena monadina* Ehrbg.
37. *Amoeba diffluens* Ehrbg.
38. *Arcella vulgaris* Ehrbg.

Puhatestűek, véglények:

39. *Limnaea stagnalis* O. Fr. Mill.
40. *Limax agrestis* L.
41. *Anodonta cygnea* L.
42. *Philodina roscola* Ehrbg.
43. *Rotifer vulgaris* Ehrbg.
44. *Leptodera appendiculata* Schn.
45. *Diplogaster rivalis* Leydig.
46. *Pelodera pellio* Schn.
47. *Vortex viridis* M. Schultze.
48. *Cyclidium glaucoma* Ehrbg.
49. *Glaucoma scintillans* Ehrbg.
50. *Bursaria vernalis* Ehrbg.
51. *Plagiotoma lumbrici* Duj.
52. *Spirostomum ambiguum* Ehrbg.
53. *Stentor polymorphus* Ehrbg.
54. *Loxodes rostrum* Ehrbg.

Rovarok.

1. *Opatrum Viennense* Duft.
2. *Thylacites pilosus* Fabr.
3. *Cleonus obliquus* Fabr.
4. *Clythra pilicollis* Lac.
5. *Setina roscida* Esp.
6. *Simocephalus velutus* O. Fr. Mill.
7. *Scapholeberis mucronata* O. Fr. Mill.
8. *Cypris fuscata* Jur.
9. *Tetranychus telarius* L.
10. *Erythraeus parietinus* Herm.
11. *Ixodes ricinus* L.
12. *Argas reflexus* Latr.
13. *Macrobiotus Hufelandii* S. Sch.
14. *Artiscon tardigrodum* Schrk.
15. *Lithobus forficatus* L.
16. *Cermetia araneoides* Pall.
17. *Geophilus subterraneus* L.
18. *Oniscus murarius* Cuv.
19. *Porcellio scaber* Leach.
20. " *dilatatus* Leach.
21. *Lepadella ovalis* Ehrbg.

Vázlatos térkép a Népliget érdekes növényeiről, 1938.

1. *Acer californicum*
2. " " *texanum*
3. " *campestre pulverulenta*
4. " " *tauricum*
5. " *carpinifolia*
6. " *dasycarpum heterophyllum laciniatum*
7. " " *laciniatum Wieri*
8. " " *lutescens*
9. " " *pendulum*
10. " " *pyramidalis*
11. " " *subtrilobatum longifolium*
12. " " " *tripartitum*
13. " *grandidentatum*
14. " *macrophyllum*
15. " *monspessulanum dentatum liburnicum*
16. " *negundo elegans*
17. " " *heterophyllum*
18. " " *pendula*
19. " " *pyramidalis*
20. " " *violaceum*
21. " *palmatum dissectum atropurpureum*
22. " *pictum*
23. " *platanoides crispum*
24. " " *Nobeli*
25. " " *Reitenbachii*
26. " *pseudoplatanus metallicum*
27. " " *serotinum*
28. " " *Simon*
29. " " " *Louis Frères*
30. " " *Späthiana*
31. " " *Worlei*
32. " *Trautwetteri*
33. " *velutinum*
34. *Asculus lutea*
35. " *parvifolia*
36. " *pavia atrosanguinea*
37. " " *rubra*
38. *Amygdalus persicioides*
39. *Amelanchier stolonifera*

40. *Alnus glutinosa laciniata*
41. " " *quercifolia*
42. " *japonica*
43. " *latifolia*
44. *Azalea ledifolia*
45. " *mollis*
46. *Berberis candicans*
47. " *stenophylla*
48. *Betula corylifolia*
49. " *excelsa*
50. " *lutea*
51. " *nigra*
52. " *papyracea occidentalis*
53. " *pendula typica tristis*
54. " " *Youngi*
55. " *populifolia*
56. " *turcestanica*
57. " *verrucosa*
58. " " *elegans Youngi*
59. " " *pontica*
60. *Buddleia japonica*
61. *Caragana arborescens Lorbergi*
62. " " *pendula*
63. " *microphylla*
64. " *spinosa*
65. *Carpinus betulus fastigiata*
66. " " *incisa*
67. *Caryopteris mastacanthus*
68. *Catalpa hybrida*
69. " " *atropurpurea*
70. " *japonica*
71. " *syringaefolia*
72. " " *atropurpurea*
73. " *umbraculifera*
74. *Ceanotus hybridus*
75. *Corylus avellana pendula*
76. *Cotoneaster ambigua*
77. " *Frenchetti*
78. " *Zabeli*
79. *Crataegus hiemalis*
80. " *kermesiana*
81. " *Korolkowi*
82. " *lalandi*
83. " *monogyna fastigiata*
84. " " *fructo-luteo*
85. " " *rubro plena*
86. " *pectinata*
87. " *tanacetifolia*
88. *Cydonia atrococcinea*
89. " *Baltzii*
90. " *japonica sanguinea*
91. " " " *plena*
92. " " *umbilicata*
93. " *Simon*
94. " *umbilicata*
95. *Decaisnea fargesii*
96. *Deutzia crenata magnifica*
97. " *gracilis*
98. " *rosea flore plena*
99. *Diervilla hybrida President Duchartre*
100. " *florida kosteriana variegata*

101. *Diospyros virginiana*
102. *Elaeagnus argentea pyramidalis*
103. *Eleutherococcus senticosus*
104. *Eucommia ulmoides*
105. *Euonymus angustifolius purpurea*
106. " *Hamiltoniana*
107. " *japonica argenteo marginata*
108. " " *aureo marginata*
109. " " *macrophylla*
110. " " *maculata*
111. " " *sulphurea*
112. *Fagus silvatica atropurpurea macrophylla*
113. " " *tricolor*
114. " " *Zlatia*
115. *Fraxinus arbutifolia*
116. " *excelsior var. heterophylla laciniata*
117. " *juglandifolia*
118. " *monophylla Weltheimi*
119. " *parvifolia*
120. " " *pendula*
121. " *pennsylvanica*
122. " *potamophila*
123. " *pubescens*
124. " *sambucifolia*
125. " *tamariscifolia*
126. " *Washingtonii*
127. " *viridis*
128. *Genista virgata*
129. *Gleditsia caspica*
130. " *horrida*
131. " *macracantha*
132. " *sinensis nana*
133. " " " *inermis*
134. " *texanum*
135. *Hamamelis virginiana*
136. *Hibiscus syriacus ardens*
137. " " *carneus*
138. " " *Mescheni*
139. " " *roseus plenus*
140. *Hydrangea hortensis*
141. *Hypericum moserianum*
142. *Ilex penado*
143. *Indigofera gerardiana*
144. *Juglans americana*
145. *Kerria japonica variegata*
146. *Lonicera floribunda*
147. *Magnolia acuminata*
148. " *glauc*
149. " *hypoleuca*
150. " *julan*
151. " *kobus*
152. " *purpurea*
153. " *soulangiana*
154. " *tripetala*
155. *Malus pumila*
156. " " *dasyphylla pendula Elise Rathke*
157. " *Scheideckeri*
158. *Philadelphus Lemoinei Girandole*
159. " " *Virginal*
160. *Picea pungens var. Endtz*
161. " " " *Vuyk*

162. *Populus angulata* Medusaea
163. " *berolensis*
164. " *canadensis aurea* Van Geert
165. " *charkoviensis*
166. " *Eugenei*
167. " *fremontini*
168. " *laurifolia*
169. " *serotina*
170. " *thevestina*
171. " *wilsoni*
172. *Prunus armeniaca pendula*
173. " *avium pendula*
174. " *bliireana*
175. " *cerasus Rhexi flora plena*
176. " " *typica semperflorens*
177. " *laurocerasus Bruanti*
178. " " *var. magnoliaefolia*
179. " " *pfitzeri*
180. " " *schipkaensis*
181. " " " *zabeliana rufescens*
182. " " " *Mischena Späthi*
183. " " *variegata*
184. " " *zabeliana Späthi*
185. " *myrobalana folius variegatus*
186. " *oeconomica pyramidalis*
187. " *persica rosea plena*
188. " " *vulgaris rubro-plena*
189. " *pissarti Moseri*
190. " " *Späthiana*
191. " *serotina cartilaginea*
192. " *serrulata Amo Nagava*
194. " " *Flowering Chorry*
195. " " *Joshino*
196. " " *Sidaro Shakura*
197. " " *Ukon*
198. " *sinensis*
199. " *spinosa var. purpurea*
200. *Pterocarya sorbifolia*
201. *Pyrus coronarius flore roseus plenus*
202. " *elaeagrifolia*
203. " *longipes*
204. " *nivalis*
205. " *orthocarpa*
206. " *pulveria*
207. *Rhododendron Jumanense*
208. *Ribes caucasicum*
209. " *floridum*
210. " *oxyacanthoides*
211. " *sanguineum*
212. " *stenocarpum*
213. *Robinia neomexicana*
214. " *pseudoacacia mimosaefolia*
215. " " *Roxynskyana*
216. " " *semperflorens*
217. *Quercus apennina*
218. " *californica*
219. " *carris austriaca sempervirens*
220. " " *crispum*
221. " *ilicifolia*
222. " *macrocarpa olivaeformis*

- 223. *Quercus pendunculata asplenifolia*
- 224. " " *concordia*
- 225. " " *Hentzei*
- 226. " " *pendula*
- 227. " *pyramidalis*
- 228. " *sessiliflora sublobata*
- 229. " *Sieboldi*
- 230. " *sgellata*
- 231. " *tosa*
- 232. *Salix alba argentea*
- 233. " " *vitellina*
- 234. " *elegantissima*
- 235. " *europaea*
- 236. " *rosmarinifolia*
- 237. " *rotundifolia*
- 238. *Sambucus nigra aureo-variegata*
- 239. " *heterophylla*
- 240. *Sassafras officinalis*
- 241. *Sorbus aria lutescens pyramidalis*
- 242. " " *magnifica*
- 243. " *quercifolia*
- 244. " *ressica major*
- 245. " *terminalis*
- 246. " *vestita*
- 247. *Spiraea Aitchisonii*
- 248. " *menziesi*
- 249. *Syringa Giraldi*
- 250. " *persica laciniata*
- 251. *Tamarix germanica*
- 252. *Tilia alba*
- 253. " *americana Moltkei*
- 254. " " *pendula*
- 255. " " *pubescens*
- 256. " *argentea horizontalis*
- 257. " *asplenifolia*
- 258. " *euchlora*
- 259. " *floribunda*
- 260. " *platyphyllos coralliana*
- 261. *Ulmus campestris monumentalis*
- 262. " " *Louis van Houette*
- 263. " " *pinnatoramosa*
- 264. " " *umbraculifera*
- 265. " *dumonti*
- 266. " *effusa*
- 267. " *glabra pendula Wentworthii*
- 268. " *Heyderi*
- 269. " *montana aurea*
- 270. " " *fulva*
- 271. " " *globosa*
- 272. " " *macrophylla*
- 273. " " *pendula*
- 274. " " *purpurea*
- 275. " " *stricta modioliana*
- 276. " " *superba*
- 277. " " *var. laciniata*
- 278. " " *gigantea*
- 279. " *pitteursi*
- 280. *Viburnum cinnamomifolium*
- 281. " *lentago*
- 282. *Zelkova ulmoides.*

Baktériumok.

1. *Lamprocystis roseopersicina* /Kütz./ Schroet. - Thiorhodaceae.
/Poshadó vizekben, vizinövények felületén nem ritka./
2. *Chromatium okeni* /Ehrenb./ Perty - Thiorhodaceae /Főleg állóvizekben gyakori/
3. " *vinosum* /Ehrenb./ Winogr. " " "
4. *Rhodopseudomonas palustris* /Molisch./ van Niel. - Athiorhodaceae
/Mocsarakban, iszapban és folyókban gyakori./
5. " *fapsulata* /Molisch./ van Niel. " "
/Alló- és folyóvizekben gyakori./
6. *Nitrosomonas europaea* Winogr. - Nitrobacteraceae /Talajokban közön-
séges./
7. *Nitrosococcus nitrosus* /Mig./ Buchanan. " /Talajokban él./
8. *Nitrobacter winogradskyi* Winslow et al. "
/Talajokban elterjedt. Utóbbi három a nitrifikáló baktériumok./
9. *Hydrogenomonas pantotropha* /Kaserer/ Orla-Jensen. - Methanomnadaceae
/Talajban, iszapban elterjedt./
10. " *flava* Niklowski. - Methanomnadaceae /Talajban elter-
jedt./
11. *Pseudomonas seruginosa* /Schroet./ Mig. - Pseudomonadaceae /Igen elter-
jedt talajban és szennyvizekben. Kórozként sebekben fordul elő./
12. " *fluorescens* mig. " "
/Talajban, vizekben elterjedt./
13. " *synxantha* /Ehrenb./ Holland " "
/Keserű tejben, tejszínben él./
14. " *fragi* /Eichholz./ Huss. " "
/Talajban, vizekben elterjedt./
15. " *stutsori* /Lehm. et Neum./ Kluyver. " "
/Talajban, trágyában, állóvizekben elterjedt./
16. " *mira* Mc. beth. " "
/Cellulóz bontó, talajban él./
17. " *nigrificiens* White. " "
/A vaj feketedését okozza./
18. " *syringae* Van Hall. " "
/Baktériumos hajtásrothadás./
19. " " " " var. *capsici* " "
/Paprika lágyrothadása./
20. " " " " f. sp *populea* " "
/nyárfa kéregfekély./
21. " *tolaasii* Painc. " "
/A termesztett csiperkegomba barnafoltosságát okozza./
22. " *tomato* " "
/Paradicsom feketefoltossága./
23. " *alliicola* " "
/Hagyma baktériumos lágyrothadása./
24. *Xanthomonas Juglandis* /Pierce./ Dowson. " "
/Dió baktériumos levél- és termésfoltossága/
25. " *pelargonii* /Brown./ Starr et Burkholder " "
/A Pelargonium levelén barna foltokat okoz./
26. " *begoniae* /Takimoto/ Dowson. " "
/A begónia levelén vizenyős, barna foltokat okoz./
27. " *cannae* /Bryan./ Savulaesce. " "
/A kána levelén sárga, majd barna foltokat, torzulásokat okoz./
28. *Acetobacter aceti* /Beij./ Beij. " "
/Ecetbaktérium, ecetben, szeszesitalokban, túlérett gyümölcsökben./
29. *Desulfovibrio desulfuricans* /Beij./ Kluyver et van Niel. - Spirilla-
ceae
/Talajban, iszapban gyakori, vizekben él, a vasat korrodálja./
30. *Methanobacterium soelingii* Barker. " "
/Vizek, főleg csatornák iszapjában elterjedt./

31. *Cellvibrio ochraceus* Winogr. - Spirillaceae /Talajban gyakori./
32. " *flavescens* Winogr. " /Talajban, korahadó növényi részekben gyakori./
33. *Cellfalcicula viridis* Winogr. " /Talajban gyakori./
23. *Crenothrix plyspora* Colin. - Chlamydobacteriales
/Szerves anyagokat és vassókat tartalmazó álló- és folyóvizekben gyakori. Vízvezetékben elszaporodása káros./
35. *Azotobacter chroococcum* Beij. - Azotobacteraceae. /Talajban gyakori/
36. *Rhizobium leguminosarum* ssp. *acaciale* Krasseiln. "
/Nitrogénmegkötő, az akácfa gyökerén nagy gumókat okoz./
37. *Agrobacterium tumefaciens* /Smith. et Towns./ - Rhizobiaceae, gyökérgolyva.
38. " *radiobacter* /Beij et van Dolden/ Conn. "
/Talajban a gyökérrzónában, főleg pillangósok gyökérgümőin./
39. *Alcaligenes faecalis* Cast. et Chalm. - Achromobacteriaceae.
/Az emberi bélcsatorna állandó lakója, bomló szerves anyagokban és a talajban igen elterjedt./
40. *Achromobacter liquefasciens* /Eisenberg/ Bergey et al. - Achromobacteraceae /Vizekben elterjedt, élelmiszereken nyálkás bevonatot képez./
41. " *guttatus* /Zimmermann/ Bergey et al. "
/Vizekben, talajban és élelmiszerekben elterjedt./
42. *Escherichia coli* /Mig./ Cast. et Chalm. , kolibacillus - Enterobacteriaceae. /Talajban, vizekben gyakori. Az ember és a gerinces állatok bélcsatornájában mindig megtalálható./
43. *Aerobacter aerogenes* /Krusc./ Beij. - Enterobacteriaceae /Talajban, tejterméken, növényeken és a gerinces állatok bélcsatornájában mindig megtalálható./
44. *Erwinia amylovora* /Eurrill./ Winalow et al. "
/A körte és az almafa hajtásszáradását és rákosodását okozza. A birset és a szilvát is megtámadja. Az elsőnek megismert baktériumos növénybetegség kórokozója./
45. " *carotovora* /Jones./ Koll. - Enterobacteriaceae.
/Számos növény gyors lágyrothadását okozza./
46. " *atroseptica* /van Mall./ Jonnison. "
/Burgonyafélék lágyrothadása./
47. *Proteus mirabilis* Hauser. "
/A természetben, főleg rothadó húson, elterjedt./
48. *Micrococcus luteus* /Schroet./ Conn. - Micrococcaceae
/Tejben tejtermékben és a levegő porában gyakori./
49. " *ureae* Conn. "
/A karbamidot bontja. Talajban, trágyában elterjedt./
50. " *roseus* Flügge. "
/A természetben elterjedt, gyakori a levegő porában./
51. *Sarcina flava* de Bary "
/Vízben, talajban, a levegő porában elterjedt./
52. " *lutea* Schroet. "
/Talajban, vizekben, a levegő porában, emberi bőrön gyakori./
53. " *ureae* /Beij./ Löhnis "
/Talajban, trágyában elterjedt./
54. " *ventriculi* Goodsir. "
/A gyomorban és kerti talajban él./
55. *Methanococcus mazei* Barker. "
/Talajban, iszapban és növényevő állatok trágyájában elterjedt./
56. *Brevibacterium erytrogenes* /Lehm. et Neum./ Breed. - Brevibacteriaceae. /Sajtokban, tejben és a természetben gyakori./
57. " *lines* /Weigmann./ Breed. "
/Talajban, vízben., trágyában és a növényzeten, levegőben elterjedt./
58. *Streptococcus lactis* /Lister./ Lönnis.- Lactobacelliaceae
/A tej alvadását nagyrészt ez okozza./
59. " *cremoris* Orla-Jensen "
/Tej- és tejtermékekben gyakori./

60. *Pediococcus cerevisiae* Balco. - Lactobacillaceae /Erjedő növényi levekben elterjedt, a savanyú káposztában és a sós uborkában is./
61. " *acidilactici* Lindner. - " /Sörcefrében és erjedő növényi levekben él./
62. *Leuconostoc mesenteroides* Cienk./ van Tiegh. - Lactobacillaceae /Erjedő növényi levekben gyakori./
63. " *dextranicum* Beij./ Hucker et Pederson/ - " /Erjedő növényi levekben és tejtermékekben gyakori./
64. *Lactobacillus plantarum* Orla-Jensen./ Holl. - " /A természetben igen elterjedt, a silózás, a káposzta- és uborkasavanyítás legfontosabb tejsavbaktériuma./
65. " *fermenti* Beij. - " /A természetben igen elterjedt, préselt elsztóben, tejtermékekben, emberi szájüregben, savanyú növényi levekben fordul elő./
66. " *buchneri* Henneberg/ Henney et al. - " /A természetben elterjedt, préselt élesztőben, melaszban, savanyú káposztában és más erjedő növényi levekben, emberi szájüregben gyakori./
67. " *brevis* Orla-Jensen./ Bergey et al. - " /Megtalálható tejben, sajtban, emberi szájüregben és bélcsatornában, sörben, borban, savanyú káposztában, silózott takarmányban, trágyában/
68. " *viridescens* Niven et Evans. - " /Feldolgozott hentesárúk, főleg kolbász zöld elszíneződését okozza./
69. *Cellulomonas biazotea* Kellermann et al./ Bergey et al. - Corynebacteriaceae. /A nitrátokat nitráttá redukálja, talajban gyakori./
70. " *cellasea* " " " " " " " /A glukózt, laktózt, szaharózt és keményítőt savképződéssel erjeszti, talajban elterjedt./
71. " *flavigena* Kellermann et Mc. Beth./ Bergey et al. - " /A cellulózt bontja, talajban elterjedt./
72. *Arthrobacter globiformis* Conn./ Conn. et Dicnick. - " /Talajban elterjedt./
73. *Bacillus megaterium* de Bary - Bacillaceae /Talajban, vizekben, levegőporában és bomló anyagokban nagyon elterjedt./
74. " *cereus* Frankland et Frankland - " /Talajban, levegőben, tejben és növényeken nagyon elterjedt./
75. " " " " " var. *Mycoides* Flüge/ Smith et al. - Bacillaceae. /A talajban elterjedt fehérjebontó - rothasztó - baktérium./
76. " *licheniformis* Weigmann/ Chester - Bacillaceae. /Talajban, élelmiszerekben, levegőben nagyon elterjedt./
77. " *subtilis* Conn. - szénabacillus, " /Nyáron a kenyér nyúlósodását okozza, fehérjebontó, talajban, vizekben, növényeken nagyon gyakori./
78. " *polymyxa* Praz./ Mig. " /Talajban, vízben, növényeken elterjedt./
79. " *stearothermophilus* Domk. " /Talajban, romló élelmiszereken elterjedt, konzervek savanyosodását okozza./
80. " *brevis* Mig. " /Talajban, levegőben, élelmiszereken elterjedt./
81. *Clostridium butyricum* Prazm. - " /Erjesztő baktérium, talajban, keményítőtartalmú anyagokban, sajtokban gyakori./
82. " *pasteurianus* Winogr. - " /A levegő nitrogénjét a legnagyobb mértékben képes megkötni a Clostridiumok között. Talajban gyakori./
83. " *lento putrescens* Martsell et Rettger. - " /Fehérjebontó, rothasztó baktérium, talajban, emberi bélcsatornában elterjedt./
84. " *sporogenes* Metchnikoff/ Bergey et al. - " /Fehérjebontó, rothasztó baktérium, talajban gyakori./

85. *Clostridium cellulosolvens* Cowles et Berger. - Bacillaceae
/A cellulózt bontja, talajban, trágyában elterjedt./
86. " *omolianskii* /Henneb./ Spay. - " /Talajban, trágyában
elterjedt, állati bécsatornában is, cellulózbontó baktérium./
87. " *thermocellum* Viljoen et al. - " "
/Optimális hőmérséklete 60 fok körüli, talajban, trágyában gyakori./
88. " *thermocellulaceum* Enebe. - " /Optimális hőmérséklete
55-60 fok, bomló növényi részekben, komposztban él./
89. " *tetani* /Flügge./ Holl. - merevgörce " "
/Talajban, lótrágyában gyakori./
90. " *perfringens* /Voillon et Zuber./ Holl. " "
/Mély, roncsolt sebekben a gázgangréna leggyakoribb okozója, talaj-
ban, emberi- és állati bécsatornában gyakori./
91. *Mycobacterium phlei* Lehm. et Neum. - Mycobacteriaceae /28-52 fok
között tenyészik, talajban, szénán, növényeken gyakori szaprofiton./
92. " *smegmatis* /Trevisan./ Lehm. et Neum. " /talajban,
vizekben, levegő porában elterjedt szaprofiton baktérium./
93. *Streptomyces albus* /Rossi-Doria/ Waks. et Hens. - Streptomycetaceae
/Talajban, a levegő porában elterjedt./
94. " *cellulosae* /Krainsky/ Waks. et Henr. " "
/Cellulózbontó, a talajban nagyon elterjedt./
95. " *flavus* /Krainsky/ Waks. et Henr. " "
/Talajban elterjedt, változékony faj./
96. " *violaceoruber* /Waks. et Curtis./ Waks. " "
/Talajban, főleg szántóföldeken gyakori./
97. " *coelicolor* /Müller/ Waks et Henr. " "
/A természetben gyakori./
98. " *griseus* Waks. et Henr. " "
/Talajban, vizek iszapjában elterjedt./
99. " *viridochromogones* /Krainsky/ Waks. et Henr. / " "
/Talajban elterjedt./
100. *Thermoestinomycetes vulgaris* /Tsiklinsky/
/Komposztban, talajon, trágyán él./ " "
101. *Micromonospora chalybeata* /Foulerton/ Orskov " "
/A cellulózt, kitint bontja, optimális hőmérséklete 30-35 fok,
talajban, vizek iszapjában gyakori./
102. *Beggiatoa alba* /Vaucher/ Trevisan. - Beggiatoaceae
/Sok bomlószerves anyagot tartalmazó vizekben igen közönséges./
103. *Thiothrix nivea* /Rabh./ Winogr. - " "
/Bomló anyagokat tartalmazó vizekben gyakori./
104. *Sporocytophaga myxococcoides* /Krzemien./ Stan er. - Vitroscillaceae
/Erős cellulózbontó, talajban, bomló növényi részekben gyakori./
105. *Spirochaeta plicatilis* Ehrenb. - Spirochaetales.
/Bomló anyagokat tartalmazó, poshadó vizekben gyakori./
106. *Mycoplasma laidlawii* /Sabin./ Freundt. / - Mycoplasmales
/Talajban, trágyában, iszapban gyakori./
107. *Bacterium manitopolum*
/Tejsavas erjedés, a bort zavarossáteszi./
108. " *radicicola* /Nitrogénmegkötő, gyökérgümő baktérium./
109. *Chromobacterium violaceum* /Schroet./ Bergonzini. /Talajban él és
ibolyaszínű festéket termel, különösen főtt burgonyán fordul elő./

Moszatok. Kékmoszatok.

1. *Nostoc communis* Vauch. /Utak mentén, talajon, sziklákon, kiszáradva
sötét színűek, hártyások./

Ostrosmoszatok. Az alábbi fajok szennyezett vizekben gyakoriak és a vízvirágzásban részesek.

2. *Euglena acus* Ehr.
3. " *Ehrenbergii* Klebs. forma minor Hortob.
4. " *limnophila* Lemm.
5. " *oxyuris* Schmarda f. minor Deft.
6. " *polymorpha* Dang.
7. *Lepocinclis texta* /Duj./ Lemm.
8. " *salina* Fritsch.

9. *Euglena promixa* Dang.
 10. " *sanguinea* Ehr.
- Zöldmoszatok.
11. *Protococcus viridis* Agardh, /Nedves köveken, fák kérgén, deszkakerítésekén./
 12. *Ulothrix tenerrima* Kütz. /Kövekhez, deszkákhoz tapadó hosszú zöldmoszat./
- Gombák. Myxophyta - nyálkagombák. I. osztály: Acrasiales - sejtes nyálkagombák.
1. *Dyctiostelium mucoroides* Brefeld. /Állatok trágyáján, korhadó leveleken, bomló kalaposgombákon és a talajban él. A leggyakoribb sejtes nyálkagomba./
 2. *Polysphondylium violaceum* Brefeld. /Állatok trágyáján gyakori./
- II. osztály: Myxogasteres - valódi nyálkagombák.
3. *Fuligo septica* /L./ Gmel. /A plazmodium sárga vagy ritkán fehér, korhadó farönkön, elhalt leveleken gyakori. Nálunk a leggyakoribb nyálkagomba./
 4. *Physarum cinereum* /Bratsch./ Pers. /Korhadó faleveleken, fenyőtűkön, korhadó szalmán gyakori./
 5. *Mucilago spongiosa* /Leyss./ Morg. /Élő és elhalt növényeken gyakori./
 6. *Stemonitis fusca* Roth. /Korhadó fán gyakori./
 7. " *ferruginea* Ehb. " " "
 8. *Lycogala epidendrum* /L./ Fr. " " "
 9. *Arcyria denudata* /L./ Wettst. " tönkön "
 - 10.
- Mycophyta - valódi gombák. Arcimycetes - ősgombák. I. család: Olpidiaceae.
10. *Olpidium brassicae* /Wor./ Dang. - palántadőlés, töfekély.
- II. család: Synchytriaceae
11. *Synchytrium taraxaci* De By et Wor. - /A *Taraxacum officinale* levélén 1 mm-nyi vörös, szemölcszerű kiemelkedések./
- II. osztály: Phycomycetes - egysejtű gombák vagy moszatgombák. I. osztály: Chytridiomycetes. I. rend: Chytridiales. II. család: Rhizophydiaceae.
12. *Rhizophyidium keratinophilum* Karling. /Keratinanyagon - haj, toll, szőr -, vízben és talajban élő szaprofiton./
 13. " *pollinis-pini* /Braun./ Zopf. /Vízben úszó *Pinus* és más virágos növények pollenjén gyakori./
- II. család: Rhizidiaceae.
14. *Rhizophlyctis rosea* /De By et Wor./ Fischer /Talajban gyakori, virágcserepek nedves talaján rózsaszínű szemcséket alkot./
- IV. család: Physodermataceae
15. *Physoderma pulposum* Walt. /*Chenopodium* és *Atriplex* fajokon barnás duzzanatokat okoz./
- IV. rend: Peronosporales. I. család: Pythiaceae.
16. *Pythium de Baryanum* Hesse. - palántadőlés. /Talajban él és sok csirke-növény pusztulását okozza./
3. osztály, I. rend: Mucorales - fejespenészek.
17. *Mucor mucedo* /L./ Fres. - fejespenész /Főleg lótrágyán gyakori./
 18. " *pusillus* Lindt. /Kenyéren, talajon élő termofil gomba./
 19. " *spinosus* van Tiegh. /Talajokban, trágyán elterjedt./
 20. " *piriformis* /Rothadó gyümölcsön a szénhidrátot citromsavvá erjeszti./
 21. *Rhizopus nigricans* Ehrenb. syn. *R. stolonifer*. /Kenyéren, gyümölcsön, paprikafüzéren gyakori./
2. rend: Entomophthorales.
22. *Empusa muscae* /Fr./ Cohn. syn. *Entomophthora muscae*. /Ősszel a legyek pusztulását okozza./
- III. osztály: Ascomycetes, - tömlősgombák. I. család: Saccharomycetaceae

23. *Saccharomices niger* /vajon, sajton fekete bevonatot képez./
 24. " *cerevisiae* Hansen. /A kenyérsütésnél használt élesztő./
 25. " *acidi* /Aludttej élesztő./
 26. " *micoderma* - pimpósodás. /Folyadék felszínén vékony, borszerű, szürkés hártyát képez./
 27. *Pichia membranaefaciens* Hansen. -
/Borban, sörben él, annak felületén virágosodást okoz./
 28. *Guignardia aesculi* - vadgesztenye guignardiás foltossága.
- II. család: *Sporobolmycetaceae*
29. *Sporobolmyces salmonicolor* /Fisch. et Breb./ Kluyver et van Hiel.
/Növények felületén, főleg pázsitfűféléken gyakori./
- III. család: *Cryptococcaceae*.
30. *Candida mycoderma* /Roess./ Rodder. et Kreger van Rij. - borvirág.
/Levegő jelenlétében a bor felületén sárgás vagy szürkésfehér, száraz, fénytelen hártyát képez./
 31. *Cryptococcus neoformans* /Sanfelice/ Vuilleumier.
/Talajban, bomló fehérjén, hullán./
2. rend: *Taphrinales* /*Exoascales*/ dérgombák.
32. *Taphrina deformans* /Berk./ Tul. - őszibarack levélfodrosodása.
/A levélen pirosas-fehéres foltokat okoz./
 33. *Capnodium salicinum* Mont. syn. *Apiosporium salicinum* - korompenész.
3. rend: *Plectascales*.
34. *Aspergillus penicilloides* Speg. - /Cukrozott befőttéken gyakori./
 35. " *fumigatus* Fres. - szürke kannapenész.
/Talajban, trágyában, komposztban nagyon elterjedt termofil faj./
 36. " *flavipes* /Bain. et Sart./ Thom. et Church. - sárga kannapenész. /Telepe sárgás, később barnás, rajta számos narancssárga csepp válik ki, szaga kellemetlen./
 37. " *glaucus* - zöld kannapenész.
/Az egyik legelterjedtebb penészféleség, élelmen, raktárakban./
- II. *Penicillium*- ecsetpenész.
38. *Penicillium notatum* Westl. - zöld ecsetpenész. /A természetben elterjedt. Talajban, élelmiszereken és bomló növényeken gyakori./
 39. " *oxalicum* Curie et Thom. - a talajban gyakori.
 40. " *digitatum* Sacc. /A citrom és narancs gyümölcsét károsítja./
 41. " *viridicatum* Westl. /Talajban, raktározott gabonán gyakori./
 42. " *cyclopium* Westl. /A természetben gyakori, talajban, raktározott gabonán, néha a lilium- és tulipánhagynát rothasztja./
 43. " *italicum* Wehm.
/A citrom és narancs raktári "kék rothadását okozza./
 44. " *glaucum* /Kenyéren és befőttön kékeszöld bevonatot alkot./
 45. " *crustaceum*.
/A gyümölcs belsejében lágy, nedves, világosbarna rothadást okoz./
- 22/A *Taphrina polypore* /Sorok./ Johans syn. *Exoascus aceris* Linhart.
/Mezei juharlevelén barnászörös hólyagocskák./
4. rend: *Perisporiales* - lisztharmatfélék.
46. *Erysiphe graminis* DC. - gabonalisztharmat
 47. " *convolvuli* DC. - szulák "
 48. " *artemisiae* /Wallr./ Grev. - üröm lisztharmata
 49. " *cichoracearum* DC. - fészkesek "
 50. " *polygoni* DC. - keserűfűvek "
 51. " *communis* /Wallr./ Link. - fészkesek "
 52. " *galeopsidis* DC. - ajakosok "
 53. " *horridula* /Wallr./ Lév. - érdeslevelűek "
 54. " *nitida* /Wallr./ Rabh. - boglárkafélék "
 55. " *pisi* DC. - hüvelyesek "
 56. " *umbelliferarum* DeBy - ernyősök "
 57. " *lamptocarpa* /Wallr./ Duby. - utifűvek "
 58. " *urticae* /Wallr./ Klotzsch. - csalánok "

59. *Sphaerotheca humili* /DC./ Burr. - komló lisztharmata
60. " *pannosa* /Wallr./ Lév. var. *rosae* Woron. rózsafélék "
61. " *euphorbiae* /Cast./ Salm. - kutyatejek lisztharmata
62. *Microsphaera alphitoides* Grif. et Maulb. - tölgyek "
63. " *berberidis* /DC./ Lév. - sóskaborbolya "
64. " *comata* /Wallr./ Lév. - kecskerágó "
65. " *mougeotii* Lév. - ördögcérna "
66. " *syringae* /Schwein/ Magn. - orgona "
67. *Podosphaera leucotricha* /Ell. et Ev./ Salm. almafélék "
68. " *tridactyla* /Wallr./ De By. - Prunusok "
69. " *oxyacanthae* /DC./ De By - galagonyák "
70. *Uncinula necator* /Schwein/ Burr. - szőlő "
71. " *aceris* /DC./ Sacc. - juharfélék "
72. " *prunastri* /DC./ Sacc. - Prunusok "
5. rend: *Pyrenomicetales*.
73. *Nectria cinnabarina* /Tode./ Fr.
/A kinidiumtartók helyén később megjelennek az élénkvrös, gömbölyded peritéciumok. Mindenféle lombosfaágon gyakori./
74. " *galligena* Bres.- gyümölcsfarák
75. " *ribis* /Tode./ Oudom.
/Ribiszke, körte, hárs, szil ágain világos peritéciumok./
76. *Chondrophea populea* /Sacc./ Kleb.- nyárfa kéregfekély
77. *Polystigma ochraceum* /Wahl./ Sacc. zelnicemeggy pírás levélfoltja
78. *Rosellinia necatrix* /Zart./ Berl. fehérpelyhes gyökéspenész
79. " *aquila* /Fr./ De not talajpenész /embert is fertőz/
80. *Epichloë typhina* /Pers./ Tul. pázsitfoltó penész.
81. *Chaetomium elatum* Kunze et Schmidt.
/Cellulózsbontó, talajban, elhalt növényi részekben gyakori./
82. " *globosum* Kunze.
/Talajban, növényi részekben, főleg magvakon, elterjedt./
83. *Ceratostomella ulmi* /Schwarz./ Buism. - szilfavész.
84. *Mycosphaerella tulasnei* /Jancz./ Laud. korompenész
85. *Venturia pirina* Aderh. - körtefa-varasodás
86. *Gnomonia leptostyla* /Fr./ Ces et De Not. - dió-gnomónia
87. " *veneta* Sacc. et Speg. - platán-gnomónia
88. *Xylaria hypoxylon* /L./ Grev. - /Korhadó fatönkőn gyakori./
- Discomycetales* - csészegombák.
89. *Rhytisma acerinum* /Pers./ Fr. - juharlevél fekete-foltossága
90. " *salicinum* /Pers./ Fr. - fűzlevél "
91. *Sclerotinia laxa* /Ehrenb./ Ad. et Ruhl. - monília
/Csonthéjas gyümölcsökön nagy kárt okoz./
92. " *fructigena* /Pers./ Ad. et Ruhl. - monília
/Alma és körte rothadását okozza./
93. " *sclerotiorum* /Lib./ Sacc. et Trott.
/Sárgarépa, uborka stb. rothadását okozza./
- Uredinales* - rozsdagombák.
94. *Puccinia graminis* Pers. - pázsitfűfélék rozsdája
95. " *antirrhini* Diet. et Molw. - tátika rozsdája
96. " *menthae* Pers. - menta "
97. *Phragmidium mucronatum* Pers. rózsza "
98. *Melampsora allii-fragilis* Kleb. fűzfélék "
99. "
- Sphaeropsidales*
99. *Phoma betae* - répagyökérfekély /Főleg talajon élő, nagyon közönséges gomba. Megtelepszik tapétán, falon, zuhanyozó függönyén./
100. *Septoria cannabina* Peck /Kenderen/
101. " *lycopersici* Speg. - paradicsom szeptoriája./
102. *Coniothyrium minitans* /A *Sclerotinia sclerotiorum*on élősködő hiper-parazita gomba./
103. *Lachnum bicolor* /Bull. / Karst.
/Korhadó ágakon narancssárga termőrétege látható./

104. *Lachnum virgineum* /Batsch./ Karst. /Nedves, korhadó farönkön./

V. osztály: Fungi imperfecti /Deuteromycetes/ - konidiumos gombák.
Sphaeropsidales.

105. *Sphaeloma rosarum* - rózsfenésedés.

/Rózsa levelén fekete folt, ágon besüppedt kis seb./

106. *Diplodina destmuctina* /Flowr./ Petrak. - paradicsom feketerothadása.

107. *Sphaeropsis melorum* Berk. -

/Alma és körte levélfoltosságát, gyümölcsrothadását okozza./

108. *Camarosporium robiniae* /Westend./ Sacc. /Az akác száraz ágain él./

Melanconiales.

109. *Gloeosporidium album* Osterw. - alma raktári rothadása.

/Az almán kerek, barna, bemélyedő foltok keletkeznek./

109/a, " platani /Lév./ v. Höhn. , a *Gnomonia veneta*

/Sacc. et Speg./ Kleb. konidiumos alakja.

Hyphomycetales.

110. *Rhodotorula mucilaginosa* /Jörg./ Harrison. - vöröspenész.

/Növényi részekben, élelmiszerekben, levegőben./

111. *Monilia laxa* /Ehrenb./ Sacc. - csonthéjasok moniliája.

112. " fructigena Pers. - alma és körte "

113. " linhartiana birs "

114. *Trichoderma lignorum* /Tode./ Harz. - sötétzöld talajpenész.

/Talajban, növényi részekben, faanyagon igen gyakori./

115. *Fusicladium pirinum* /Lib./ Fuck. syn. *Endostigma pirina* - körte-
varasodás.

116. *Verticillium albo-atrum* Reinke. et Berth. - fertőző ágelhalás.

/Sok gazdanövényének hirtelen pusztulását okozza./

117. " dahliae - dália vészes hervadása.

118. *Botrytis cinerea* Pers. - szürkepenész.

/Növényi anyagon, korhadó részekben igen gyakori./

119. *Trichothecium roseum* Link. - rózsaszínű gyümölcspenész.

/Fehér-rózsaszínű telepe minden szerves anyagoneőfordul./

120. *Ramularia taraxaci* Karst. /Pitypangfajok levelén szürkés vagy barna
vöröses szegélyű foltokat okoz./

121. *Pullularia pullulans* /De By/ Bork.

/Talajban, elhalt növényi részekben, pincék falán gyakori./

122. *Alternaria alternata* - alternáriás foltosság /Igen gyakori elhalt
növényeken, talajon, madárfészken, komposzton./

123. *Stomphylium botryosum* Wallr.

/Különböző talajokon általános. Avaron, ágakon gyakori./

124. *Gloeosporidium album* Osterw. - fenésedés. /Raktározott almán tavasz-
szal barna folt, közepén fehér penészgyep./

125. *Marssonina betulae* /Lib./ Magn. - /Nyír levelén sötétbarna foltok./

126. " castagnei /Desm. et Mont./ Magn. -

/Nyárfajok levelén kerek, szürke, vörösbarna szegélyű foltok./

127. *Marsoniella juglandis* /Lib./ v. Höhn. - diólevél foltosság.

/A levél fonákán ólomszürke folt./

128. *Fusarium oxysporum* Schl. - fuzáriumos hervadás. /Nagyon gyakori a
legkülönbözőbb növényeken, mint edénnyaláb-károsító és hervadást
előidéző gomba. Leginkább csíranövények pusztulását okozza./

129. *Epicoecum nigrum* Link. - /Elhalt növényeken, gabonaszemekben, gyü-
mölcsökön, sőt rovarokon és az ember bőrén is megtelepszik./

130. *Stysanus stemonites* /Pers./ Gda. -

/Talajban és korhadó növényi részekben gyakori./

130/a. *Tubercularia vulgaris* Tode. /Fás növények elhalt ágain hosszúka-
s-kerek, párnaalakú halványpiros sporodochium. A *Nectria cinnabarina*
/Tode./ Fr. konidiumos alakja. /

Mycelia sterila - meddő micéliumok.

131. *Rhizoctonia solani* Kühn. -

/Hártyászerű bevonata a növény tövén jelenik meg./

132. *Sclerotium cepivorum* Berk. - hagymák fehérrothadása.

/A vöröshagyma és a fokhagyma alját, gyökerét elrothasztja./

133. *Cladosporium cellare* /Peg./ Schanderl. - pincepenész.
134. " *butyri* - /A vaját avasítja/
135. " *herbarum* - kormosgomba
/A paprika, paradicsom, dinnye, tök, uborka termését károsítja./
136. *Helminthosporium halodes*. - /Főleg gabonán és fűveken élősködik,
de megtalálható talajon, sőt textilián is./

Rendszertani helyük nem vizsgált:

137. *Lachnus roboris* - tölgygolyvásodás
138. *Coniophora betulae* - nyírfakorhadás /Álgeszt/
139. *Gymnosporangium sabinae* /Dicks./ Wind. - körterozsda
140. *Pseudopeziza tracheiphila* Miller-Thurgau. - szőlőorbánc
141. *Chromobacterium violaceum* /Schroet./ Bergonzini /Talajban él és
ibolyaszínű festéket termel, különösen főtt burgonyán fordul elő./
142. neve felkutatlan, hárs levélfonákán süppedt, barna foltot okoz./

Virus.

143. *Marmor cruciferarum* - karfiolmozaik /Keresztesvirágú gyomokon./

Bazidiomycetes nagygombák.

1. *Agaricus campester* /L./ Fr. - réti csiperke. Agaricaceae
2. " *bisporus* /Ge./ Sing. - termesztett csiperke "
3. " *xanthoderma* Gen. - sárguló csiperke
4. *Amanita phalloides* /Vahl, ex Fr./ Secr. - gyilkos galóca Agaricaceae
5. *Armillaria mellea* Owal. - gyűrűs tölcsérgomba. /Fehérkorhadást okoz./
6. *Cantharellus cibarius* Fr. - sárga rókagomba Agaricaceae
7. *Coprinus comatus* /Miller in Fr. Dan. ex Fr./ Gray - gypjas tintagomba
Agaricaceae
8. " *disseminatus* /Pers. et Fr./ S.F. Gray - sereges porhanyós-
gomba, Agaricaceae
9. *Cortinarius coeruleus* /Schff. et ex Secr./ Fr. - kék pókhálós-
gomba, Agaricaceae
10. *Crepidotus mollis* /Bull. ex Fr./ Kummer. - kocsonyás kacsagomba
Agaricaceae
11. *Daedalea quercina* /L./ Pilát. - dedálatapló tölgyön, Polyporaceae
12. *Fistulina hepatica* /Huds./ Fr. V. - májgomba
13. *Fomes fomentarius* /L./ Kickx. - bükktapló
14. *Ganoderma lucidum* /Leys./ Karst. - pecsétviaszgomba
15. *Grifola frondosa* syn. *Polyporus frondosus* - bokros gomba /tölgyön és
gesztenyén/
16. " *sulphurea* /Bull./ Pilát. - sárga gévagomba
17. *Helvella monachella* Fr. - homoki papsapkagomba
18. *Hericium erinaceum* /Bull. et Fr./ Pers. - cérnagomba
19. *Hygrophorus hypothecus* Fr. - fagyálló csigagomba, Agaricaceae
20. *Hymenochaete tabacina* - sárgásbarna bőrgomba
21. *Hypoloma fasciculare* /Huds. et Fr./ Kummer. - sárga kénvirággomba
Agaricaceae
22. *Inocybe fastigiata* /Schff. ex Fr./ Qué. - kerti susulyka "
23. *Kuehneromyces mutabilis* /Schff. ex Fr./ Sing. et Smith. - izletes
tőkegomba, Agaricaceae
24. *Lycoperdon perlatum* Pers. - bimbós pöfeteg, "
25. *Macrolepiota rhacodes* /Vitt./ Sing. - piruló őzlábgomba "
26. *Marasmius oreades* /Bolt. ex Fr./ Fr. - mezei szegfűgomba
27. *Merulius lacrymans* /Wulf./ Fr. - könnyező házigomba, Meruliaceae
/A fa barna kockákra esik szét./
28. *Omphalotus olearius* /D.C. ex Fr./ Sing. syn. *Clytocybe phosphorae*
világító tölcsérgomba, Agaricaceae
29. *Oudemansiella platyphylla* /Pers. ex Fr./ Mos. - széleslemezű fölőke-
gomba.
30. *Pholiota aurivella* /Batsch. ex Fr./ Kummer. - rozsdasárga tőkegomba,
Agaricaceae
31. " *destruens* /Brond./ Qué. - nyárfa tőkegomba.
32. *Pleurotus ostreatus* /Jack. et Fr./ Kummer. - késői laskagomba,
Agaricaceae

33. *Panellus stipticus* /Bull. et Fr./ Karst. - kis dücskőgomba, Agarica.
34. *Pholiota squarrosa* /Pers. et Fr./ Kummer. - tüskés tőkegomba "
35. *Polyporellus squamosus* /Huds./ Karst. - pisztrícgomba, Polyporaceae
36. *Polyporus versicolor* = *Trametes versicolor* /L. ex Fr./ Pilát, tarkatapló, Polyporaceae
37. *Poria vaporaria* /Pers./ Fr. = *Leptoporus fodinarum* /Vel./ Pilát. - házi kéreggomba, Polyporaceae. /A pincében tárolt fán vattaszerűen./
38. *Psilocybe mardaria* /Fr./ Rick. - trágya harmatgomba, Agaricaceae
39. *Rhodophyllus sinuatus* /Bull. ex Fr./ Sing. - nagy döggomba "
40. *Russula delicata* Fr. - nagy fehér galambgomba "
41. " *xerampelina* /Schff./ Fr. - barnulóhúsú galambgomba "
42. *Stereum hirsutum* /Willd./ Pers. - borostás réteggomba, Thelephoraceae
43. " *purpureum* /Pers. ex Fr./ Fr. - lilás réteggomba, ólomfényűség /Orgona, fagyalevekle ólomszürke./
44. *Trametes confragosa* /Bolt./ Jörst. - rózsaszínes egyrétegű tapló, Polyporaceae
45. " *hirsuta* /Wulf./ Pilát. - borostás egyrétegű tapló "
46. " *unicolor* /Hull./ Cooke. - szürke egyrétegű tapló "
47. " *versicolor* /L. ex Fr./ Pilát. - lepketapló "
48. *Tremella mesenterica* /Retz./ Fr. kocsonyásgomba, Tremellaceae
49. *Phallus impudicus* - szömörceöggomba.
50. *Hericium ramosum* /Bull. ex Métar./ Letterier- petrezselyemgomba.
51. *Boletus edulis* Bull. ex Fr. - ízletes tunoru.

Zuzmók.

1. *Caloplaca* sp. - zuzmó. /Hat faj lehetséges: narancssárga-tojássárga, fán, kövön, kerítésen./ Caloplacaceae.
2. *Candelariella* sp. - zuzmó, Candelariaceae. /Négy faj lehetséges, a sárga árnyalatiban./
3. *Evernia prunastri* /L./ Ach. Usnaceae, tölgyfazuzmó.
4. *Lecanora* sp. - zuzmó, Lecanoraceae /17 szürkésfehér faj lehetséges./

Mohák.

1. *Ceratodon purpureus* /L./ Brid. - gazmoha/Tápanyagban és mészben szegény talajon nagyon közönséges, aszfaltrepedésekben, falakon, háztetőkön gyakori./
2. *Fumaria hygrometrica* /L./ Sibth. - gyommoha. /Igen elterjedt./
3. *Grimmia pulvinata* /L./ Sm. - őszmoha. /Igen elterjedt./
4. *Tortula muralis* /L./ Hedw. - fali moha. /Kövön, falon igen gyakori./
5. *Brium argenteum* L. - ezüst körtemoha.

Pótjegyzékpontosítatlan besorolással.

1. *Escherichia coli*, bélhurut homokozóban
2. *Streptococcus faecalis*, epeutak, húgyutak gyulladása. "
3. *Klebsiella* sp., bélhurut, tüdőgyulladás "
4. *Salmonella saint-pauli*, fertőző gyomor- és bélhurut "
5. *Pseudomonas aeruginosa*, gennykeltő baktérium "
6. *Bacillus cereus*, hányást, hasmenést okoz "
7. *Clostridium* sp., sebben üszkösödést okoz "
8. *Staphylococcus aureus*
9. *Enterococcus faecium*
10. *Clostridium histolyticum*
11. *Penicillium expansum*
12. *Aspergillus oryzae*
13. *Peronospora ficariae* /Nees, es./ Tul. *Ranunculus ficaria* levélfoltossága
14. *Hypodermella sulcigena* /Lk./ Tub. - *Pinus silvestris* és *P. mugo* levelének elszíneződése, hullása.

A természetes növénytakaró.

1. *Agropyron repens* P. B. - közönséges tarackbúza, Gramineae
2. *Agrostis alba* L. em. - fehér tippán "
3. *Alopecurus pratensis* L. - réti ecsetpázsit "
4. *Allium vineale* L. - bajuszos hagyma - Liliaceae
5. *Althaea pallida* Wald. et Kit. - halvány ziliz, Malvaceae
6. *Alyssum alyssoides* /L./ Nath. - közönséges ternye, Cruciferae
7. *Ambrosia elatior* L. - parlagfű, Compositae
8. *Anchusa officinalis* L. - orvosi atracél, Boraginaceae
9. *Angelica palustris* /Bess./ Hoffm. - réti angyalgyökér, Apiaceae
10. *Anthemis cotula* L. - nehézszagú pipitér, Compositae
11. *Arcticum lappa* L. - közönséges bojtorján "
12. *Artemisia absinthium* L. - fehér üröm "
13. " *vulgaris* L. - fekete " "
14. *Asperugo procumbens* L. - magiszák, Boraginaceae
15. *Astragalus glycyphyllus* L. - édeslevelű csúdfű, Fabaceae
16. *Atriplex nitens* Schk. - fényes laboda, Chenopodiaceae
17. *Avena fatua* L. - hélazab, Gramineae
18. *Aristolochia clematitis* L. - farkasalma, Aristolochiaceae
19. *Ballota nigra* L. - peszterce, Labiatae
20. *Bellis perennis* L. - százszorszép, Compositae
21. *Berteroa incana* /L./ D.C. - hamuka, Cruciferae
22. *Bidens tripartitus* L. - subás farkasfog, Compositae
23. *Briza media* L. - rezgőpázsit, Gramineae
24. *Bromus arvensis* L. - mezei rozsnok "
25. " *mollis* L. - puha " "
26. *Bryonia alba* L. - fekete földi tök, Cucurbitaceae
27. *Cajamintha officinalis* Mönch. - erdei pereszlény, Labiatae
28. *Calystegia sepium* /L./ R.Br. - felfutó sövényszulák, Convolvulaceae
29. *Camelina dentata* Pers. - gomborka, Cruciferae
30. " *microcarpa* Andr. - aprómagvú gomborka, Cruciferae
31. *Capsella bursa-pastoris* Medik. - pásztortáska "
32. *Carduus acanthoides* L. - útszéli bogáncs, Compositae
33. " *nutans* L. - bókoló " "
34. *Carex pilosa* - szőrös sás, Cyperaceae
35. *Centaurea calcitrapa* L. - uti imola Compositae
36. " *solstitialis* L. - sáfrányos imola "
37. *Cerastium vulgatum* L. - réti madárhúr, Caryophyllaceae
38. *Chaerophyllum aromaticum* L. - fűszeres baraboly, Umbelliferae
39. " *bulbosum* L. - csemege " "
40. *Chelidonium majus* L. - vérehulló fecskefű, Papaveraceae
41. *Chenopodium album* L. - fehér libatop, Chenopodiaceae
42. *Cichorium intybus* L. - cikoria katáng, Compositae
43. *Cirsium arvense* /L./ Scop. - mezei aszat "
44. *Conium maculatum* L. - foltos bürök, Umbelliferae
45. *Consolida regalis* S.F. Gray - mezei szarkaláb, Helleboraceae
46. *Convolvulus arvensis* L. - szulák folyófü, Convolvulaceae
47. *Crepis biennis* L. - réti zörgőfű, Gramineae
48. " *capillaris* /L./ Walls. - vékony zörgőfű, Gramineae
49. *Cuscuta arvensis* Juncker. - nagy aranka, Convolvulaceae
50. *Cymbalaria muralis* G.M. Sch. - fali pintyő, Scrophulariaceae
51. *Cynanchum vincetoxicum* /L./ Pers. - méreggyilok, Asclepiadaceae
52. *Cynodon dactylon* /L./ Pers. - csillagpázsit, Gramineae
53. *Cystopteris fragilis* /L./ Bernh. - hólyagpáfrány, Polypodiaceae
54. *Dactylis glomerata* L. - csomós ebir, Gramineae
55. *Datura stramonium* L. - maszlag, Solanaceae
56. " *innoxia* Mill. - metelmaszlag, "
57. *Daucus carota* L. - murek, Umbelliferae
58. *Diplotaxis tennifolia* /Jusl./ D.C. - szabdalt kányazsázsza, Cruciferae

59. *Digitaria sanguinalis* /L./ Scop. - pirók ujjasmohar, Gramineae
60. *Echinochloa crus-galli* /L./ P.B. - közönséges kakaslábfű "
61. *Equisetum arvense* L. - mezei zsurló, Equisetaceae
62. *Erigeron canadensis* L. - kanadai betyárkóró, Compositae
63. *Erysimum cheiranthoides* L. - violás repcsény, Cruciferae
64. *Euphorbia cyparissias* L. - farkas kutyatej, Euphorbiaceae
65. " *humifusa* Willd. - kúszó " "
66. " *lathyris* L. - nagy sárfű " "
67. *Eupatorium cannabinum* L. - sédkender, Cannabinaceae
68. *Festuca heterophylla* Lam. - feleméslevelű csenkesz, Gramineae
69. " *ovina* L. - juhcsenkesz "
70. " *pratensis* Huds. - réti csenkesz "
71. " *pseudovina* Hackel sp. Wiest. - soványcsenkesz "
74. " *rubra* L. - verescsenkesz "
75. " *vaginata* W. et K. - magyar csenkesz "
76. *Ficaria verna* Huds. - salátaboglárka, Ranunculaceae
77. *Fumaria schleicheri* S y-Will. - közönséges füstike, Fumariaceae
78. *Gagea pratensis* /Pers./ Dumm. - mezei tyúktaréj, Liliaceae
79. *Galeopsis speciosa* Mill. - szőrös kenderkefű, Labiatae
80. *Galium pumilum* Murr. - törpe galaj, Rubiaceae
81. " *schultzei* Vest. - fénytelen galaj "
82. *Geranium pusillum* Burm. F. - apró gólyaorr, Geraniaceae
83. " *robertianum* L. - nehézszagú " "
84. *Glechoma hederaceum* L. - kerek repkény, Labiatae
85. " " *var. villosum* Koch. - kopaszodó repkény, Labiatae
86. *Gypsophila muralis* L. - mezei fátyolvirág, Caryophyllaceae
87. *Helianthus annuus* L. - közönséges napraforgó, Compositae
88. *Heliotropium europaeum* L. - európai kunkor, Boraginaceae
89. *Herniaria glabra* L. - kopasz porcika, Caryophyllaceae
90. *Hypericum tetrapterum* Fr. - mocsári orbáncfű, Hypericaceae
91. *Hordeum hexastichon* L. - hatsoros árpa, Gramineae
92. " *murinum* L. - egérárpa "
93. *Impatiens balfourii* Hook. F. - Matild-nebáncsvirág, Balsaminaceae
94. *Juncus articulatus* L. - fülemüle szittyó, Juncaceae
95. " *effusus* L. - békaszyttyó "
96. *Lactuca serriola* Torn. - keszegsaláta, Compositae
97. *Lamium amplexicaule* L. - árvacsalán Labiatae
98. " *maculatum* L. - foltos " "
99. " *purpureum* L. - piros " "
100. *Lapsana communis* L. - bojtorjánsaláta, Compositae
101. *Lathyrus tuberosus* L. - mogorós lednek, Fabaceae
102. *Lemna minor* L. - apró békalencse, Lemnaceae
103. *Leontodon autumnalis* L. - őszi oroszlánfog, Compositae
104. *Leonurus cardiaca* L. - szúrós gyöngyajak, Labiatae
105. *Lepidium draba* L. - útszéli zsázsa, Cruciferae
106. *Linaria vulgaris* Mill. - közönséges gyujtoványfű, Caryophyllaceae
107. *Lolium perenne* L. - angolperja, Gramineae
108. *Loranthus europaeus* Jacq. - sárga fagyöngy, Loranthaceae
109. *Malva neglecta* - papsajt mályva, Malvaceae
110. *Marrubium peregrinum* L. - fehér pemetefű, Labiatae
111. *Matricaria matricanoides* /Less./ Prter. - székiű, Compositae
112. *Medicago lupulina* L. - komlós lucerna, Fabaceae
113. " *sativa* L. - takarmány " "
114. *Mejandrium noctiflorum* /L./ Fr. - esti mécsvirág, Caryophyllaceae
115. *Melilotus officinalis* Lam. - orvosi somkóró, Fabaceae
116. *Mirabilis nyctaginea* /Michx./ Mac Millan - kisvirágú csodatölcsér, Nyctaginaceae
117. *Muscari comosum* /L./ Mill. - üstökökös gyöngyike, Liliaceae
118. *Myosotis sparsiflora* Mikan. - lazavirágú nefelejcs, Boraginaceae
119. *Myosoton aquaticum* Mönch. - vizi csillaghúr, Caryophyllaceae
120. *Oenothera biennis* L. - parlagi ligetszépe, Onagraceae

121. *Ononis spinosa* L. - tövises iglice, Fabaceae
122. *Onopordum acanthum* L. - szamárbogáncs, Compositae
123. *Ornithogalum boucheanum* /Kunth./ Asch. - kónya sárma, Liliaceae
124. " *refractum* Kit in Willd. - csilláros sárma "
125. *Oxalis acetosella* L. - erdei madársóska, Oxalidaceae
126. " *europaea* Lord. - sárga " "
127. *Panicum miliaceum* L. - termesztett köles, Gramineae
128. *Papaver dubium* L. - bujdosó mák, Papaveraceae
129. " *rhoeas* L. - pipacs, "
130. *Parietaria erecta* M. et K. - falgyom, Urticaceae
131. *Petasites hybridus* /L./ G. M. Sch. - keserűlapu, Compositae
132. *Plantago indica* L. - homoki utifű, Plantaginaceae
133. " *lanceolata* L. - lándzsás utifű, "
134. " *major* L. - nagy " "
135. *Pleurospermum ausrtiacum* Hoffm. - borzamaz, Umbelliferae
136. *Poa bulbosa* L. f. *vivipara* Koeler. - gumós perje, Gramineae
137. " *nemoralis* L. - ligeti perje, "
138. " *pratensis* L. - réti " "
139. *Polygonum dumetorum* L. - sövény keserűfű, Polygonaceae
140. " *hydropiper* L. - borsos " "
141. *Portulaca oleracea* L. - kövér porcsin, Portulacaceae
142. *Potentilla anseriana* L. - libapimpó, Rosaceae
143. " *patula* W. et K. - kiterült pimpó, Rosaceae
144. " *supina* L. - henye " "
145. *Prunella vulgaris* L. - közönséges gyíkfű, Labiatae
146. *Pulmonaria officinalis* L. - orvosi tüdőfű, Boraginaceae
147. *Ranunculus arvensis* L. - vetési boglárka, Ranunculaceae
148. " *repens* L. - kúszó " "
149. *Reseda lutea* L. - vadrezeda, Resedaceae
150. *Rhinanthus minor* L. - csörgő kakascímer, Scrophulariaceae
151. *Rumex acetosella* L. - juhsóska, Polygonaceae
152. " *crispus* L. - fodros lórom, "
153. " *patientia* L. - paréj " Polygonaceae
154. *Sagina procumbens* L. - heverő zöldhúr, Caryophyllaceae
155. *Sanguisorba minor* Scop. - csabaire cvérű, Rosaceae
156. *Sclerochloa dura* P. B. - kóperje, Gramineae
157. *Secale cereale* L. - közönséges rozs, Gramineae
158. *Senecio jacobaea* - jakabnap aggófű, Asteraceae
159. " *vulgaris* L. - közönséges aggófű, "
160. *Setaria verticillata* /L./ R. et Sch. - ragadós muhar, Gramineae
161. *Silene vulgaris* /Mönch./ Garcke. - hólygos habszegfű, Caryophyllaceae
162. *Sinapis arvensis* L. - vadrepce, Cruciferae
163. *Sisymbrium altissimum* L. - magyar zsombor, Cruciferae
164. " *loeselii* Jusl. - parlagi " "
165. *Solanum dulcamara* L. - ebszóló csucor, Solanaceae
166. " *nigrum* L. - fekete " "
167. *Sonchus arvensis* L. - mezei csorbóka, Compositae
168. " *oleraceus* /L./ em Sevan. szelid csorbóka, Compositae
169. *Stichys annua* L. - tarlóvirág, Labiatae
170. " *palustris* L. - mocsári tarlóvirág, Labiatae
171. *Stellaria media* /L./ Will. - tyúknúr, Caryophyllaceae
172. " *gramineae* L. - pásztor csillaghúr, "
173. *Symphytum officinalis* L. - fekete nadálytő, Boraginaceae
174. *Sisymbrium strictissimum* L. - magas zsombor, Cruciferae
175. *Taraxacum officinale* F. Web r ex Wiggers. - pongyola pitypang, Comp-
176. *Thalictrum lucidum* L. - fényes borkóró, Ranunculaceae
177. *Thesium arvense* L. - zsellérke, Santalaceae
178. *Thladiantha dubia* Bunge. - kabakpityóka, Cucurbitaceae
179. *Thlaspi arvense* L. - mezei tarrsóka, Cruciferae
180. *Tragopogon floccosus* Wald. et Kit. - homoki bakszakáll, Compositae

181. *Tribulus terrestris* L. - királydinnye, Zygophyllaceae
182. *Trifolium fragiferum* L. - eperhere, Fabaceae
183. " *repens* L. - fehérhere "
184. " *subterraneum* L. - földbentermő here, Fabaceae
185. *Tussilago farfara* L. - martilapu, Compositae
186. *Triticum aestivum* L. em Fiori et Paol. - közönséges búza, Gramineae
187. *Urtica dioica* L. - nagy csalán, Urticaceae
188. " *urens* L. - árvacsalán "
189. *Verbascum phlomoides* L. - szőszös ökörfarkkóró, Scrophulariaceae
190. *Veronica arvensis* L. - mezei veronika, "
191. " *hederifolia* L. - borostyánlevelű veronika "
192. " *persica* Poir. - perzsa " "
193. " *prostrata* L. - lecsepült " "
194. " *scardica* Griseb. - kislevelű " "
195. *Vicia hirsuta* /L./ Gray - borzas bükköny, Fabaceae
196. " *sativa* L. - takarmánybükköny, "
197. *Viscum album* L. - fehér fagyöngy, Loranthaceae
198. *Xanthium spinosum* L. - szerbtövis, Compositae
199. " *strumarium* L. - bojtorján szerbtövis, Compositae
200. *Xeranthemum annuum* L. - ékes vasvirág, "
201. *Mycelis muralis* /L./ Wallr. - kakicsvirág, Compositae

Egynyári dísznövények.

1. *Ageratum houstonianum* Mill. - bojtocska, Compositae
2. *Alternanthera amoena* /Lemm./ Voss. - papagályvirág, Amaranthaceae
3. *Althaea rosea* /L./ Gav. - syn. *Alcea* - mályvarózsa, Malvaceae
4. *Alyssum maritimum* Lam. - illatos ternye, Cruciferae
5. *Amaranthus caudatus* L. - róka farkvirág, Amaranthaceae
6. " " "Gibbosus", bojtos " "
7. " " "Tricolor", tarkalevelű " "
8. *Atriplex hortensis* L. - kerti laboda, Chenopodiaceae
9. *Antirrhinum majus* L. - tátika, Scrophulariaceae
10. " " "Nanum", törpe tátika "
11. *Begonia semperflorens* Link. et Otto. - mindignyló, Begoniaceae
12. *Calendula officinalis* L. - körömvirág, Compositae
13. *Callistephus chinensis* /L./ Nees. - kerti őszirózsa, Compositae
14. *Cannabis sativa* L. - gömbkender, Cannabinaceae
15. *Capsicum annuum* - díszpaprika, Solanaceae
16. *Celosia argentea* f. *cristata* /L./ O. Kuntze. - tarajos celosia, Amaranthaceae
17. " " f. *plumosa* Voss. - tollas celózia "
18. *Centaurea cyanus* L. - kék búzavirág, Compositae
19. *Chrysanthemum carinatum* L. - húses margitvirág, Compositae
20. " *parthenium* L. Bernh. - őszi " "
21. *Cineraria maritima* L. - hamvaska, "
22. *Cleome spinosa* Jacq. - Kleopátra túje, Capparidaceae
23. *Coleus blumei* Benth. - díszcsalán, Labiatae
24. " *rehneltianus* Berger. - " "
25. *Cosmos sulphureus* Cav. - sárga pillangóvirág, Compositae
26. *Dianthus chinensis* L. - kínai szegfű, Caryophyllaceae
27. *Euphorbia marginata* Pursh. - jégvirág, Euphorbiaceae
28. *Gazania splendens* hort. - pompás záporvirág, Compositae
29. *Gypsophila elegans* M. B. - fátyolvirág, Caryophyllaceae
30. *Helianthus annuus* L. - egynyári napraforgó, Compositae
31. " *cucumerifolius* Tarr. et Gray - kislevelű napraforgó
32. *Helichrysum petiolatum* /L./ D.C. - kereklevelű szalmagyopár, Compositae
33. *Heliotropium arborescens* L. - vaníliavirág, Boraginaceae
34. *Impatiens balsamina* L. - nebáncsvirág, Balsaminaceae
35. " *walleriana* Hook. f. - vizifukszia, "
36. *Ipomoea purpurea* /L./ Lam. - kerti hajnalke, Convolvulaceae
37. *Iresine lindenii* Van Houette - pelyvavirág, Amaranthaceae
38. *Kochia scoparia* /L./ Schrad. - kerti söprűfű, Chenopodiaceae
39. *Lantana camara* L. - sétányrózsa, Verbenaceae

30. *Lobelia erinus* L. - kék lobélia, Lobeliaceae
41. " *tenuior* R. Br. "
42. *Mirabilis jalapa* L. - nagy csodatölcsér, Nyctaginaceae
43. *Nicotiana alata* Link. et Otto - szárnyalt díszdohány, Solanaceae
44. *Ocimum basilicum* L. - kerti bazsalikom, Labiatae
45. *Pennisetum villosum* R. Br. - tollborzsfű, Gramineae
46. *Perilla frutescens* /L./ Britt. var. *nankinensis* - feketecsallán, Labiat.
47. *Petunia x hybrida* Vilm. - tölcsérke, Solanaceae
48. " " "Superbissima" - fodros petúnia, Solanaceae
49. *Portulaca grandiflora* Hook. - nagyvirágú porcsin
50. *Reseda odorata* L. - illatos rezeda, Resedaceae
51. *Ricinus communis* L. - csodafa, Euphorbiaceae
52. *Rudbeckia hirta* L. - borzas kúpvirág, Compositae
53. *Salvia farinacea* Benth. - lisztes zsálya, Labiatae
54. " *splendens* Selle. - paprikavirág, "
55. *Scabiosa atropurpurea* L. - bíboros ördögyszem, Dipsacaceae
56. *Sylibum marianum* /L./ Gaertn. - Máriatövis, Compositae
57. *Tagetes erecta* L. - nagy bársonyvirág, Compositae
58. " *patula* L. - alacsony " "
59. " *tenuifolia* Cav. - törpe " "
60. *Tithonia rotundifolia* /Mill./ Blake. - kereklevelű titónia, Composit.
61. *Tropaeolum majus* L. - kerti sarkantyúka, Tropaeolaceae
62. *Verbena bonariensis* L. - óriás verbéna, Verbenaceae
63. " *x hybrida* Voss. - vassfű " "
64. " *rigida* Spreng. - lila verbéna " "
65. *Zinnia angustifolia* H.B.K. - keskenylevelű rézvirág, Compositae
66. " *elegans* Jacq. - pompás rézvirág

Egynyáriként kezelt évelők.

1. *Begonia tuberhybrida* Voss. - gumós begónia, Begoniaceae
2. *Canna generalis* Bayley - indiai virágnád, Cannaceae
3. *Dahlia pinnata* Cav. - kerti dália, Compositae
4. *Gladiolus gandavensis* Van Houtte. - kerti kardvirág, Iridaceae
5. *Pelargonium zonale* /L./ Ait. - kerti muskátli, Geraniaceae

Kétnyári dísznövények.

1. *Althaea rosea* /L./ Cav. - kétnyári mályvarózsa, Malvaceae
2. *Bellis perennis* L. var. *hortensis* - kerti százszorszép, Compositae
3. *Myosotis alpestris* P. W. Schmidt. - havasi nefelejcs, Boraginaceae
4. *Viola x wittrockiana* Gams. - kerti árvácska, Violaceae

Évelő dísznövények.

1. *Acanthus longifolius* Poir. - medvetövis, Acanthaceae
2. *Achillea aizoon* - ezüstlevelű cickafark, Compositae
3. " *millefolium* L. - közönséges " "
4. " *ptarmica* L. - kenyérbél " "
5. " "Plena" - teltvirágú " "
6. " *tomentosa* L. - aranyárga " "
7. " *umbellata* Sibth. et Smith. ernyős " "
8. *Aegopodium podagraria* L. "Variegata" - tarkalevelű podagrafű, Umbell.
9. *Ajugareptans* L. - indásinfű, Labiatae
10. " " "Atropurpurea" - piroslevelű indás infű, Labiatae
11. *Alchemilla hybrida* /L./ Mill. - hegyi palástfű, Rosaceae
12. *Allium giganteum* Regel. - óriási hagyma, Liliaceae
13. " *montanum* F. W. Schm. - hegyi hagyma " "
14. *Althaea officinalis* L. - orvosi ziliz, Malvaceae
15. *Alyssum saxatile* L. - sziklai ternye Cruciferae
16. *Androsacesempervivoides* Jacquem - kövirózsaszzerű gombafű, Primulaceae
17. *Anemone hepatica* L. - májvirág, Anemonaceae
18. " *hupehensis* Lemne. var. *japonica* /Thbg./ Bowles. et Stearn.
19. " *ranunculoides* L. - bogláros szellőrózsa, Anemonaceae
20. " *silvestris* L. - erdei " "
21. " *vitifolia* Buch-Ham. - szőlőlevelű " "
22. *Antennaria dioica* /L./ Gaertn. - macskatalp, Compositae

23. *Anthemis biebersteiniana* /Adam./ Boiss. - kerti pipitér, Compositae
24. *Aquilegia chrysantha* A. Gray - aranyárga harangláb, Helleboraceae
25. " *hybrida* "Crimson Star" "Landhame" " "
26. " *sibirica* "Rubra" Lam. - szibériai " "
27. " *vulgaris* L. - közönséges harangláb " "
28. " *flabellata alba* Sieb. et Zucc. - japán " "
29. *Arabis albida* Stev. - kaukázusi ikravirág, Cruciferae
30. *Armeria alpina* /D.C./ Willd. - havasi pázsitszegfű, Plumbaginaceae
31. " *maritima* /Mill./ Willd. - tengerparti " "
32. " *vulgaris* "Alba" - fehér pázsitszegfű " "
33. *Arrhenatherum elatius* /L./ Presl. var. *bulbosum* Spenner. - gumós franciaperja, Gramineae
34. " " "Variegatum" hort. - tarkalevelű " "
35. *Artemisia abrotanum* L. - istenfa, Compositae
36. *Arundinaria tecta* /Walt./ Muehl. - óriási nád, Gramineae
37. *Arundo donax* L. - olasz nád, Gramineae
38. *Asarum europaeum* L. - kapotnyak, Aristolochiaceae
39. *Asclepias syriaca* L. - selyemkóró, Asclepiadaceae
40. *Asparagus officinalis* var. *pseudoscaberrimus* Aschers. et Graebn. - nyúl-árnyék, Liliaceae
41. *Asplenium trichomanes* L. - aranyos fodorka, Polypodiaceae
42. *Aster amellus* L. - csillaggyerecsin, Compositae
43. " *dumosus* L. - törpe gerebcsin, " "
44. " *hybridus* " " "
45. " *lynosiris* /L./ Bernh. - aranyfürt " "
46. " *novae-angliae* L. - mirigyes gerebcsin " "
47. " *novi-belgii* L. - sötétlila " "
48. *Astilbe x arendsii* Arends. - csótárvirág, Saxifragaceae
49. *Aubrietia x cultorum* Bergm. "Argenteovariegata" - kerti pázsitviola Cruciferae
50. *Bergenia cordifolia* /Haw./ A. Br. - szívlevelű bőrlevél, Saxifragaceae
51. " *crassifolia* /L./ Fritsch. - vaskoslevelű " "
52. *Brunnera macrophylla* /Adam./ Johnst. - kaukázusi nefelejcs, Boraginaceae
53. *Calamagrostis epigeios* /L./ Roth. - siska nádtippán, Gramineae
54. *Caltha palustris* L. - mocsári gólyhír, Helleboraceae
55. *Campanula carpatica* Jacq. - kárpáti harangvirág, Campanulaceae
56. " *latifolia* L. - széleslevelű " "
57. " *persicifolia* L. - baracklevelű " "
58. *Centranthus ruber* /L./ D.C. - piros sarkantyúvirág, Valerianaceae
59. *Cerastium tomentosum* L. - molyhos madárhúr, Caryophyllaceae
60. " " var. *columnae* /Ten./ Arcang. " "
61. *Chrysoboltonia pulcherrima* - aranyfátyol, Compositae
62. *Chrysanthemum arcticum* L. - sarkvidéki krizantém, Compositae
63. " *cooccineum* Willd. - színes margaréta " "
64. " *frutescens* L. - cserjés " "
65. " *indicum* L. - kerti krizantém " "
66. " *maximum* Ram. - óriási margitvirág " "
67. *Clematis integrifolia* L. - réti iszalag, Ranunculaceae
68. *Commelina communis* L. - kékszemecske, Commelinaceae
69. *Convallaria majalis* L. - májusi gyöngyvirág, Liliaceae
70. *Coreopsis lanceolata* L. - lándzsalevelű szépecske, Compositae
71. " *verticillata* L. - keskenylevelű " "
72. *Cortaderia selloana* Aschers. et Graebn. - pampafű, Gramineae
73. *Corydalis cava* /L./ Schweigg. et Koertze. - odvas keltike, Fumariaceae
74. " *lutea* /L./ D.C. - sárga keltike, " "
75. *Crassula setulosa*, Crassulaceae
76. *Crocus vernus* /L./ Wulf. - tavaszi sáfrány, Iridaceae
77. *Cyclamen purpurascens* Mill. - erdei ciklámen, Primulaceae
78. *Delphinium chinense* - nagyvirágú szarkaláb, Ranunculaceae
79. " *x cultorum* Voss. - kerti " "

80. *Dianthus arenarius* L. - homoki szegfű, Caryophyllaceae
81. " *caesius* Smith. - pünkösdi " "
82. " *deltoides* L. - mezei " "
83. " *henteri* - Henter " "
84. " *plumarius* L. - tollas " "
85. " " *"Roseus"* " "
86. " *serotinus* W. et K. - kései " "
87. *Dicentra spectabilis* /L./ Lem. - nagy szívvirág, Papaveraceae
88. *Diotamnus albus* L. - nagy ezerjófű, Rutaceae
89. *Digitaria purpurea* L. - piros gyűszűvirág, Scrophulariaceae
90. *Doronicum orientale* Hoffm. - macseki zergevirág, Compositae
91. *Draba lasiocarpa* Rechb. - daravirág, Cruciferae
92. *Dracocephalum austriacum* L. - osztrák sárkányfű, Labiatae
93. " *ruyschiana* L. - északi " "
94. *Dryopteris filix-mas* /L./ Schott. - erdei pajzsika, Polypodiaceae
95. *Echinacea purpurea* /L./ Mönch. - bíbor kúpvirág, Compositae
96. *Echinops ruthenicus* M. B. - kék szamárkenyér, Compositae
97. *Elymus arenarius* L. - hajperje, Gramineae
98. *Epimedium alpinum* L. - havasi pótaal, Berberidaceae
99. *Eranthis hiemalis* /L./ Salisb. - téltemető, Helleboraceae
100. *Eremurus robustus* Regel. - óriás korbácsoliliom, Liliaceae
101. *Erigeron speciosus* /Lindl./ D.C. - küllőrojt, Compositae
102. *Festuca cinerea* Will. ssp. *pallens* /Bost./ Stohr. - deres csenkesz, Gramineae
103. " *rigida* - medvecsenkesz "
104. *Filipendula hexapetala* Gilik. - legyezőfű, Rosaceae
105. " *ulmaria* /L./ Maxim. - réti " "
106. " " var. *flora plena*, teltvirágú réti legyezőfű
107. *Fritillaria imperialis* L. - császárkorona, Liliaceae
108. *Gaillardia aristata* Pursh. - sárga kokárdavirág, Compositae
109. *Galanthus nivalis* - kikeleti hóvirág, Amaryllidaceae
110. *Galega officinalis* L. - kecskeruta, Fabaceae
111. *Geranium argenteum* L. - ezüstös gólyaorr, Geraniaceae
112. " *macrorrhizum* L. - illatos " "
113. " *platypetalum* Fisch. et Mey - szélesszirmú gólyaorr
114. " *sanguineum* L. - piros "
115. *Geum chilense* Balb. - chilei gyömbérgyökér, Rosaceae
116. *Gypsophila paniculata* L. - buglyos fátolyvirág, Caryophyllaceae
117. *Helenium autumnale* L. - őszi napfény, Compositae
118. " *hoopesii* Gray. - kopasz napfényvirág "
119. " *hybridum* "
120. *Helianthus angustifolius* L. - évelő napraforgó, Compositae
121. *Helleborus niger* L. - fekete hunyor, Helleboraceae
122. *Hemerocallis fulva* L. - lángszínű sásliliom, Liliaceae
123. " *lilio-asphodelus* L. - sárgaliliom "
124. *Hibiscus moscheutos* L. - mocsármályva, Malvaceae
125. *Hieracium pilosella* - ezüstös hölgymál, Asteraceae
126. *Hosta coerulea* - égbék árnyékliliom, Liliaceae
127. " *lancifolia* /Thunb./ Engelm. - japán árnyékliliom, Liliaceae
128. " " *"Variegata"* - tarkalevelű " "
129. " *plantaginea* /Lam./ Aschers. - nagy " "
130. " " *"Variegata"* - tarkalevelű " "
131. " *ventricosa* /Salisb./ Stearn. - tojáslevelű "
132. *Houttuynia cordata* Thunb. - kaméleonvirág, Saururaceae
133. *Humulus lupulus* L. - felfutó komló, Cannabinaceae
134. *Hyacinthus orientalis* L. - jácint, Liliaceae
135. *Hypericum reptans* - kúszó orbáncfű, Hypericaceae
136. *Inula helenium* L. - örménygyökér, Compositae
137. *Iberis sempervirens* L. - örökzöld tatárvirág, Cruciferae
138. *Iris aphylla* L. ssp. *hungarica* /W. et K./ A. et G. - magyar nőszirm, Iridaceae
139. " *arenaria* - homoki nőszirm "
140. " *germanica* L. - kék " "

141. *Iris germanica* L. "Variegata" - tarkalevelű kék nőszirm, Iridaceae
142. " *pumila* L. - törpe nőszirm, "
143. " *pseudacorus* L. - mocsári " "
144. " *sibirica* L. - szibériai " "
145. *Kniphofia uvaria* Hook. - fáklyaliliom, Liliaceae
146. *Lamium galeobdolon* /L./ Nath. - sárga árvacsalán, Labiatae
147. " " "Florentinum" - ezüstös " "
148. *Lavandula angustifolia* Mill. - levendula, Labiatae
149. *Liatris squarrosa* /L./ Michx. - díszcsorba, Compositae
150. *Lilium candidum* L. - fehér liliom, Liliaceae
151. " *regale* Wils. - királyliliom, "
152. *Limonium sinuatum* /L./ Mill. - kerti sóvirág, Plumbaginaceae
153. *Linum perenne* L. - évelő len, Linaceae
154. *Lithospermum purpureo-coeruleum* L. - erdei gyöngyköles, Boraginaceae
155. *Lunaria annua* L. - kerti holdviola, Cruciferae
156. *Lupinus polyphyllus* Lind. - erdei csillagfűrt, Fabaceae
157. *Lychnis calcedonica* L. - égő szerelem, Caryophyllaceae
158. " *coronaria* /L./ Desr. - bársonyos kakukkszegfű,
159. *Lysimachia nummularia* L. - pénzlevelű lizinka, Primulaceae
160. *Lythrum virgatum* L. - vesszős fűzény, Lythraceae
161. *Macleaya cordata* /Willd./ R. Br. - mákkóró, Papaveraceae
162. *Mentha aquatica* L. - vizimentha, Labiatae
163. " *x piperita* L. - borsos mentha, "
164. *Miscanthus sinensis* /Thunb./ Anders. - virágosnád, Gramineae
165. " " "Gracilis" "
166. " " "Vittata" "
167. " " "Zebrina" "
168. *Monarda didyma* L. - ápolka, Labiatae
169. " *fistulosa* L. - csöves ápolka
170. *Muscari racemosum* /L./ Mill. - fűrtös gyöngyike, Liliaceae
171. *Narcissus poeticus* L. - fehér nárcisz, Amaryllidaceae
172. *Nepeta grandiflora* M. B. - nagyvirágú macskamenta, Labiatae
173. *Oenothera missouriensis* Sims. - alacsony szárú ligetszépe, Onagraceae
174. " *speciosa* Nutt. - pompás lige szépe, "
175. *Origanum vulgare* L. - szurokfű, Labiatae
176. *Orostachys iwarenge* - deres mongolkörözsa, Crassulaceae
177. " *spinosus* /L./ Berger. - mongol körözsa "
178. *Paeonia albiflora* - illatos bazsarózsa, Paeoniaceae
179. " *officinalis* L. - kerti " "
180. *Panicum maximum* Jacq. - óriásköles, Gramineae
181. *Papaver orientale* L. - évelő díszmák, Papaveraceae
182. *Paronychia capitata* /L./ Lam. - ezüstvirág, Caryophyllaceae
183. *Pennisetum japonicum* Trin. - japán tollberzsfű, Gramineae
184. " *ruppelii* Steud. - lila " "
185. *Pentstemon barbatus* /Cav./ Nutt. - szakállas bugatölcsér, Scrophula.
186. *Petasites japonicus* /Sieb. et Zucc./ Miq. - japán keserűlapu, Compo.
187. *Phlox paniculata* L. - évelő lángvirág, Polemoniaceae
188. " *subulata* L. - arlevelű " "
189. *Physalis alkekengi* L. - közönséges zsidócsfésznye, Solanaceae
190. *Physostegia virginiana* /L./ Benth. - fűzérajak, Labiatae
191. " " "Alba" - fehér " "
192. *Phytolacca acinosa* Roxb. - alkörmös, Phytolaccaceae
193. *Platycodon grandiflorum* /Jacq./ A. DC. - óriási harangvirág, Campa.
194. *Polygonatum odoratum* /Mill./ Druce. - soktérű salamonpecsét, Polygonaceae
195. *Potentilla alba* L. - fehér pimpó, Rosaceae
196. " *nepalensis* Hook. - himalájai pimpó
197. *Primula elatior* Mill. - sugárkankalin, Primulaceae
198. " *veris* L. - tavaszi kankalin, "
199. " *vulgaris* Huds. - szártalan kankalin "
200. *Prunella grandiflora* /L./ Jacq. - nagyvirágú gyíkfű, Labiatae
201. *Pulmonaria mollis* Wolff. - bársonyos tüdőfű, Boraginaceae
202. *Ranunculus x acer* L. - réti boglárka, Ranunculaceae

203. *Rudbeckia laciniata* L. - magas kúpvirág, Compositae
204. " *purpurea* L. - piros "
205. " *speciosa* Wenderoth - szépséges kúpvirág "
206. *Ruta graveolens* L. - kerti ruta, Rutaceae
207. *Santolina chamaecyparissus* L. - cipruska, Compositae
208. *Saponaria ocymoides* L. - gyepes szappanfű, Caryophyllaceae
209. " *officinalis* L. - orvos "
210. *Saxifraga trifurcata* Schrad. - pireneusi kötörőfű, Saxifragaceae
211. *Scabiosa caucasica* M. B. - kaukázusi ördög szem, Dipsacaceae
212. *Scilla bifolia* L. - tavaszi csillagvirág, Liliaceae
213. *Saxifraga aizoon* Jacq. - fürtös kötörőfű, Saxifragaceae
214. *Sedum acre* L. - borsos varjúháj, Crassulaceae
215. " *album* L. - fehér " "
216. " *anacampseros* L. - heverő " "
217. " *ellacombianum* praeger - Hokkaido varjúháj, Crassulaceae
218. " *hispanicum* Hamet. - deres " "
219. " *hybridum* L. - örökzöld " "
220. " *kamtschaticum* kamcsatkai " "
221. " " "Variegata" tarkalevelű " "
222. " *maximum* /L./ Hoffm. - bablevelű " "
223. " *nevi* virginiai " "
224. " *reflexum* L. - kövi " "
225. " " "Glaucum" szürke " "
226. " *sarmentosum* Bunge. - indás " "
227. " *sexangulare* L. - hatsoros " "
228. " *sieboldii* Sweet. - októberi " "
229. " *spectabile* Boreau. - pompás " "
230. " *spurium* M. B. - kaukázusi " "
231. " " "Variegatum", tarkalevelű " "
232. " *yunnanense* " "
233. *Selaginella lepidophylla* /Hook. et Grev./ Spring. - a feltámadás rózsája, Selaginellaceae
234. *Sempervivum arachnoideum* L. - pókhálós kövirózsa, Crassulaceae
235. " *marmoreum* Gris. - rózsás " "
236. " *tectorum* L. - házi " "
237. *Silphium perfoliatum* L. - csészekóró, Compositae
238. *Solidago canadensis* L. - kanadai aranyvessző, Compositae
239. " *virga-aurea* L. - közönséges " "
240. *Spartina pectinata*, préri zsinégfű, Poaceae
241. *Stachys byzantina* V. Koch. - nyúlfüle, Labiatae
242. *Teucrium chamaedrys* L. - sárlós gamandor, Labiatae
243. *Thymus x citriodorus* /Pers./ Schreb. - citromillatú kakukfű, Labiatae
244. " *pseudolanuginosus* törpe " "
245. " *serpyllum* L. - keskenylevelű " "
246. *Tradescantia virginiana* L. - kerti pletyka, Commelinaceae
247. *Tulipa x gesneriana* L. pompás tulipán, Liliaceae
248. *Typha latifolia* L. - széleslevelű gyékény, Typhaceae
249. *Vaccaria pyramidata* Medik. - tinóöröm, Caryophyllaceae
250. *Valeriana tripteris* L. - hármalevelű macskagyökér, Valerianaceae
251. *Veronica chamaedrys* L. - ösztörüs veronika, Scrophulariaceae
252. " *incana* L. - hamvas " "
253. " *spicata* L. - macskafarkú " "
254. *Vinca major* L. - nagy meténg, Apocynaceae
255. " " "Variegata" - tarkalevelű " "
256. " *minor* L. - kis meténg " "
257. *Viola odorata* illatos ibolya, Violaceae
258. *Waldsteinia geoides* Willd. - erdei Waldstein-pimpó, Rosaceae
259. *Wedelia hispida* Kunth. - Compositae
260. *Campanula poscharskyana*, balkáni harangvirág, Campanulaceae
261. *Cerastostigma plumbaginoides*, tarackoló kékgyökér, Plumbaginaceae
262. *Salvia sclarea* L. - muskotályzsálya, Labiatae

Zöldség-, fűszer- és gyógynövények.

1. *Agastache foeniculum*, ánizsízszóp, Labiatae
2. *Allium cepa* L. - vöröshagyma, Liliaceae
3. " *porrum* L. - póréhagyma "
4. " *sativum* L. - fokhagyma "
5. " *schoenoprasum* L. - metélőhagyma
6. " *ursinum* L. - medvehagyma
7. *Anethum graveolens* L. - kapor, Umbelliferae
8. *Angelica archangelica* L. - orvosi angyalgyökér, Umbelliferae
9. *Anthriscus cerefolium* /L./ Hoffm. - zamatos turbolya, Umbelliferae
10. *Apium graveolens* L. - kerti zeller, Apiaceae
11. *Artemisia dracunculus* L. - tárkony, Compositae
12. *Armoracia lapathifolia* Usteri. - közönséges torma, Cruciferae
13. *Asparagus officinalis* L. - közönséges spárga, Liliaceae
14. *Beta vulgaris* L. ssp. *esculenta* var. *rubra* - cékla, Chenopodiaceae
15. *Brassica oleracea* L. "Capitata" - fejeskáposzta, Cruciferae
16. " " "Botrytis" - karfiol, "
17. " " "Gongyloides", - karalábé "
18. " " "Sabauda", kelkáposzta, "
19. " *pekinensis* Rupr. - kínai kel, "
20. *Capsicum annuum* L. - paprika, Solanaceae
21. *Carthamus tinctorius* L. - kerti pórsáfrány, Compositae
22. *Carum carvi* L. - kömény, Umbelliferae
23. *Coriandrum sativum* L. - koriander, Umbelliferae
24. *Citrullus lanatus* /Thunb./ Mansfeld. - görögdinnye, Cucurbitaceae
25. *Cucurbita ficifolia* Bouché. - laskatök, "
26. " *pepo* L. - közönséges tök "
27. *Daucus carota* L. ssp. *sativus* /Hoffm./ Arcang. - sárgarépa, Umbelli.
28. *Cynara scolimus* L. - articsóka, Compositae
29. *Eruca sativa* Mill. - borsmustár, Cruciferae
30. *Fragaria x ananassa* Duch. - termesztett szamóca, Rosaceae
31. *Helianthus tuberosus* L. - csicsóka, Compositae
32. *Lactuca sativa* L. "Capitata" - fejessaláta, Compositae
33. *Lagenaria siceraria* /Molyné/ Standley - lopótök, Cucurbitaceae
34. *Levisticum officinale* Koch. - lestyán, Umbelliferae
35. *Lycopersicon esculentum* Mill. - paradicsom, Solanaceae
36. *Majorana hortensis* Mönch. - majoranna, Labiatae
37. *Marrubium vulgare* L. - orvosi pemétefű, Labiatae
38. *Melissa officinalis* L. - citromfű, Labiatae
39. *Nepeta cataria* L. - illatos macskamenta, Lamiaceae
40. *Papaver somniferum* L. - termesztett mák, Papaveraceae
41. *Petroselinum crispum* /Mill./ Nym. - petrezselyem, Umbelliferae
42. *Phaseolus vulgaris* L. - veteménybab, Fabaceae
43. *Pimpinella anisum* L. - ánizs, Umbelliferae
44. *Pisum sativum* L. - veteményborsó, Fabaceae
45. *Raphanus sativus* L. - kerti retek, Cruciferae
46. *Rheum rhabarbarum* L. - hullámos rebarbara, Polygonaceae
47. *Rumex rugosus* Campd. - kerti sóská, "
48. *Satureja hortensis* L. - borsikafű, Labiatae
49. *Scorzonera hispanica* L. - feketegyökér, Compositae
50. *Sinapis alba* L. - fehér mustár, Cruciferae
51. *Solanum melongena* L. - tojásgyümölcs, Solanaceae
52. " *tuberosum* L. - burgonya, "
53. *Spinacia oleracea* L. - spenót, Chenopodiaceae
54. *Zea mays* L. - kukorica, Gramineae
55. *Alöysia triphylla*, citromkóró, Verbenaceae
56. *Clinopodium vulgare*, borsfű, Lamiaceae
57. *Myrrhis odorata*, illatos mirhafű, Umbelliferae

Szoba- és hidegházi növények.

1. *Abutilon hybridum* hort. - selyemmályva, Malvaceae
2. *Acanthostachys strobilacea* Klotzsch. Bromeliaceae
3. *Aechmea fasciata* Bak. - lándzsasarózsza, "
4. *Agave americana* L. "Variiegata" - amerikai agavé, Agavaceae
5. *Aglaonema modesta* Schott. - rákvirág, Araceae
6. " *treubii* Engl. - " "
7. *Aloe arborescens* Mill. - fásodó aloé, Liliaceae
8. " *eru* Berger. - fényeslevelű " "
9. *Aporocactus flagelliformis* /L./ Lam., kígyókaktusz, Cactaceae
10. *Aptenia cordifolia* /L./ Schwantes. - kristályvirág, Aizoaceae
11. *Araucaria excelsa* /Lamb./ R. Br. - keskenylevelű szobafenyő, Araucar.
12. *Asparagus sprengeri* Regel. - aszparágusz, Liliaceae
13. " *densiflorus* "Meyers" - tömött klárisfű "
14. *Aspidistra elatior* Blume. - kukoricalevél, Liliaceae
15. *Asplenium nidus* L. - fészekpáfrány, Aspleniaceae
16. *Austrocylindropuntia subulata* /Mühlentpf./ Beckbg. - Cactaceae
17. *Begonia bowerae*, sömörös begónia, Begoniaceae
18. " *hydrocotilifolia* Otto. - vizibegónia, Begoniaceae
19. " *rex* Putz. levélbegónia "
20. *Billbergia nutans*, bókoló bilbergia, Bromeliaceae
21. " *x windii* hort. - széle levelű bilbergia
22. *Bougainvillea glabra* Choisy, murvafürt, - Nyctaginaceae
23. *Bryophyllum crenatum* Bak. Crassulaceae
24. " *daigremontianum* /Ham. et Perr./ Berger. ésipkés sarjika
25. " *scandens* /Perr./ Berger. , kúszó sarjika, Crassulaceae
26. " *tubiflorum* Harv. "
28. *Callisia fragrans* /Lindl./ Woods. , illatos pletyka, - Commelinaceae
29. " *repens* L. , kúszó törpepletyka "
30. *Callistemon citrinus* /Curt./ Stapf. , kefevirág, Myrtaceae
31. *Campanula isophylla* Moretti., csüngő harangvirág - Campanulaceae
32. *Ceratonia siliqua* L. - szentjánoskenyérfa, Caesalpinaceae
33. *Chamaedorea elegans* Mart. - gyompálma, Palmae
34. *Chlorophytum capense* /L./ Kuntze. "Variiegatum" - tarkalevelű zöldike
35. " *comosum* /Thunb./ Bak. - zöldike, Liliaceae
36. *Cissus rhombifolia* Vahl. - éklevelű kúszóka, Vitaceae
37. " *striata* Ruiz. et Pav. "
38. *Citrus medica* L. - citrom, Rutaceae
39. " *x nobilis*, mandarin, "
40. *Codiaeum variegatum* /L./ Blume. - csodacserje, Euphorbiaceae
41. *Cordyline fruticosa* "Compacta" - Liliaceae
42. " *terminalis* Kunth. - bunkóliliom
43. *Crassula arborescens* /Mill./ Willd. - pozsgafa, Crassulaceae
44. " *brevifolia* Harv. "
45. " *lycopoides* Lam. "
46. " *marnieriana* "
47. *Cupressus sempervirens* L. - európai ciprus, Cupressaceae
48. *Cyperus alternifolius* L. - szobapalka, Cyperaceae
49. " *diffusus* Vahl. - törpe " "
50. *Delosperma ecklonis* /S.-D./ Schwant. - délvirág, Mesembryanthemaceae
51. *Dizygotheca elegantissima* Vig. et Guill. - tenyérarália, Araliaceae
52. *Dolichothele longimamma* - Cactaceae
53. *Dracaena deremensis* "Bausei" - sávós sárkányfa, Liliaceae
54. " " "Warneckei" /W.E.Br./ Engl. "
55. " *fragrans* /L./ Kerl.-Gawl. - illatos sárkányfa, Liliaceae
56. " " "Lindenii" - sárgaszélű sárkányfa, "
57. " *marginata* Lam. - tárka "
58. *Echinopsis eyriesii* /Turpin./ Zucc. - aprótövű gömbkaktusz, Cactaceae
59. *Euphorbia milii* Desm. - töviskorona kutyatej, Euphorbiaceae
60. " *pulcherrima* Wild. - mikulásvirág, "
61. " *trigona* Haw. - háromágú kutyatej "
62. *X Fatshedera lizei* /Cochet./ Guillaum. "Variiegata" - tarkalevelű szőlőborostyán, Araliaceae

63. *Felicia amelloides* /L./ Voss. - felicia, Compositae
64. *Ficus benjamina* L. - csüngőágú fikusz, Moraceae
65. " " "Variegata", - tarkalevelű "
66. " *bengolensis* L. - banyánfa, "
67. " *elastica* Roxb. - szobafikusz "
68. *Fuchsia x hybrida* Voss. - csüngőke, Onagraceae
69. *Gasteria verrucosa* /Mill./ Duvall. - daráslevél, Liliaceae
70. *Glottiphyllum nelii* Schwant, - nyelvlevél, Aizoaceae
71. *Gynura aurantiaca* DC. - bíbor bársonylevél, Compositae
72. *Hebe Andersonii* hort. - veronikacserje, Scrophulariaceae
73. *Hedera canariensis* "Gloire de Marengo" - tarkalevelű szobaborostyán
74. " *helix* L. "Digitata" - tarkalevelű szobaborostyán, Araliaceae
75. *Helxine soleirolii* - párnafű, Urticaceae
76. *Hibiscus rosa-sinensis* L. - kínai hibiszkusz, Malvaceae
77. *Hippeastrum hybridum* - amarillisz, Amaryllidaceae
78. *Hoya carnea* /L./ R. Br. - húsos viaszvirág, Asclepiadaceae
79. *Hypoestes sanguinolenta* - petyeslevél, Acanthaceae
80. *Impatiens walleriana* Hook. f. var. *petersiana* /Rehd./ Maatsch. törpe
nebáncsvirág, Balsaminaceae
81. *Kalanchoe blosfeldiana* v. Poelln. - korallvirág, Crassulaceae
82. " *tomentosa* - cicafű "
83. *Mammillaria centricirrha* Lem. - Cactaceae
84. " *elongata* D.C. - nyurga szemölcskaktusz, Cactaceae
85. *Mentha x gracilis* - gyömbérmenta, Labiatae
86. *Metrosideros excelsa* Sol. et Gaernt. - új-zélandi mirtusz, Myrtaceae
87. *Monstera deliciosa* Liebm. - könnyező palma, Araceae
88. " *obliqua* /Miq./ Walp. "
89. *Murraya paniculata* /L./ Jacq. - kínai mirtusz, Rutaceae
90. *Myrtus communis* L. - mirtusz, Myrtaceae
91. *Nephrolepis exaltata* /L./ Schott. "Whittmannii" hort. Barrow, szoba-
páfrány, Nephrolepidaceae
92. " *cordifolia* /L./ Pers. - lépcsős szobapáfrány "
93. *Nerium oleander* L. - leánder, Apocynaceae
94. *Nolina recurvata* /Lem./ Engl. - buzogányfa, Liliaceae
95. *Opuntia ficus indica* /L./ Mill. - fügekaktusz, Cactaceae
96. *Osteospermum ecklonis* /D.C./ Norl. - csepceskevirág, Compositae
97. *Pandanus utilis* Bory - csvartpálma, Pandanaceae
98. *Pelargonium grandiflorum* /Andr./ Willd. - angol muskátli, Geraniaceae
99. " *odoratissimum* /L./ Ait. - citromilltű " "
100. " *peltatum* /L./ Ait. - borostyánlevelű " "
101. *Peperomia caperata* Yuncker - ráncos borsarc, Piperaceae
102. " *hederifolia* hort. - borostyánlevelű borsarc Piperaceae
103. " *obtusifolia* /L./ Dietr. - borsarc "
104. " " "Variegata" - sárgafoltos " "
105. " *scandens* Ruiz. et Pav. "Variegata" - csüngő " "
106. " sp. " "
107. " " "Variegata" "
108. *Phyllocactus hybridus* - levélkaktusz, Cactaceae
109. *Platynerium willinkii* Moore. - szarvasagancspáfrány, Polypodiaceae
110. *Plectranthus coleoides* - illatos hárfacserje, Labiatae
111. *Primula obconica* Hance. - szobakankalin, Primulaceae
112. *Rhoeo discolor* /L. H. rit./ Hance. ex Walp. - Mózes bölcsője, Commelin.
113. *Rosmarinus officinalis* L. - rozmaring, Labiatae
114. *Salvia elegans* Wahl. - ananászszálya, "
115. *Sansevieria grandis* Hook. f. - széleslevelű szanzevéria, Agavaceae
116. " *trifasciata* Prain. - tigriske "
117. " " "Hahnii" - törpe tigriske "
118. " " "Laurentii" - sárgaszélű "
119. *Saintpaulia ionantha* H. Wendl. - fokföldi iboly, Gesneriaceae
120. *Senecio mikanioides* Otto. - szobaborostyán, Compositae
121. " *sempervirens* /Forsk./ Sch. Bep. - szobai aggófű, Compositae
122. *Setcreasea purpurea* Boom. - bíborpletyka, Commelinaceae
123. *Seticereus aurivillus* /K. Sch./ Bckbg. - Cactaceae

124. *Schefflera actinophylla* /Endl./ Harms. - lakklevél, Araliaceae
125. *Schlumbergera russeliana* /Gardner/ Br. et R. - dzsungelkaktusz, Cactaceae
126. *Scindapsus aureus* /Lindl. et André./ Engl. - foltos szívlevél, Arac.
127. " " "Pictus" - foltos szívlevél, Araceae
128. *Scirpus cernuus* Vahl. - szobafű, Cyperaceae
129. *Solanum capsicastrum* Link. - díszpaprika, Solanaceae
130. *Spathiphyllum floribundum* - díszes vitorlavirág, Araceae
131. *Stapelia grandiflora* Mass. - nagyvirágú dögfű, Asclepiadaceae
132. *Syngonium auritum* /L./ Schott. - szürkelevél, Araceae
133. " " *podophyllum* Schott. - nyíllevél, "
134. *Trachycarpus fortunei* Wendl. - kenderpálma, Palmae
135. *Tradescantia fortunei* albiflora Kunth. emend - pletyka, Commelinaceae
136. " " *blossfeldiana* Mildbr. - szó őspletyka "
137. " " *geniculata* Jacq. "Silver Queen" - fehér csíkos "
138. " " *purpurata* , lilapletyka "
139. *Vriesea splendens* /Brongn./ Lem. - sötétsávos pikkelyvirág, Bromeli.
140. *Zantedeschia aethiopica* /L./ Spreng. - tölcsérvirág, Araceae
141. *Zebrina purpurea* Brückn. - vörös ampelnavirág, Commelinaceae
142. *Zygocactus truncatus* /Haw./ K. Schum. - karácsonyi kaktusz, Cactac.
143. *Cuphea ignea* - cigarettavirág, Lythraceae
144. *Pachypodium oviferum* - gumólábfa, Apocynaceae
145. *Sedum weinbergii* Berger. - Crassulaceae
146. *Scindapsus pictus* - pöttyös szobafutóka, Araceae

Nyitvatermők.

1. *Abies nordmanniana* /Stev./ Spach. - kaukázusi jegenyefenyő, Abietaceae
2. " " *pinsapo* Boiss. - andaluziai jegenyefenyő "
3. *Calocedrus decurrens* /Torrey/ Florin - kaliforniai gyantáscédrus, Cupressaceae
4. *Cedrus atlantica* Manetti - atlaszcédrus, Abietaceae
5. " " "Glaucá" - szürke "
6. " " *deodara* Loud. - himalájai cédrus, "
7. " " *libani* A. Richard. - libanoni "
8. *Chamaecyparis lawsoniana* /Murr./ Parl. - oregoni hamisciprus, Cupressaceae
9. " " "Alumi" - kékes "
10. " " "Aureovariegata" - sárgatarka "
11. " " "Globosa" - gömb oregoni "
12. " " "Intertexta" "
13. " " "Triomf van Boskoop" "
14. " " *nootkatensis* /D. Don./ Sudv. - nutka hamisciprus
15. " " *thyoides* /L./ B.S.P. "Ericoides" - erikalevelű moosári hamisciprus, Cupressaceae
16. *Cryptomeria japonica* D. Don. - japánciprus, Taxodiaceae
17. X *Cupressocyparis leylandii* /A.B. Jackson et Dallim./ Dallim. Leyland-ciprus, Cupressaceae
18. X " " *ovensii* - Ovens-ciprus, "
19. *Cupressus arizonica* Greene. - arizonai ciprus, "
20. " " *lusitanica* Mill. - mexikói ciprus, "
21. *Ginkgo biloba* L. - páfrányfenyő, Ginkgoaceae
22. *Juniperus chinensis* L. - kínai boróka, Cupressaceae
23. " " "Columnaris", oszlopos kínai boróka, Cupressaceae
24. " " "Hetzii" "
25. " " "Old Gold" "
26. " " "Pfitzeriana" - Pfitzer-boróka "
27. " " "Aurea", aranyos "
28. " " "Glaucá", kék "
29. " " *communis* L. - közönséges boróka "
30. " " "Stricta" - ír boróka "
31. " " "Suecica", - oszlopos boróka "
32. " " *horizontalis* Mich. "Plumosa" - henye boróka "
33. " " *pseudosabina* Fisch. et Mey. - bajkái boróka "

34. *Juniperus sibirica* L. - hegyesszaga boróka L. - Cupressaceae
35. " " "Blaue Donau" , kék Duna boróka "
36. " " "Tamariscifolia" , tamariszkuszlevelű boróka
37. " *syriaca* Buch.-Ham. ex Lamb. "Meyeri" , Meyer-boróka
38. " *virginiana* L. , virginiai boróka - Cupressaceae
39. " " "Skyrocket" , égitároló boróka "
40. " " "Tripartita" , elterülő boróka "
41. *Larix decidua* Mill. - vörösfenyő, Abietaceae 40,8,4.
42. *Picea abies* /L./ Karst. - közönséges luc, "
43. " " "Nana" , rövidlevelű luc " 62,8,3.
44. " *glauca* /Moench./ Voss. "Conica" - cukorsüvegfenyő
45. " *picea omorica* /Pancic/ Purkyne - szerb luc, Abietaceae 42,10,3.
46. " *orientalis* /L./ Link. - keleti luc 18,4,2. "
47. " *pungens* Engelm. - szürke luc "
48. " " "Argentea" - ezüsfenyő 24,4,3. "
49. " " "Glaucia" - kékfenyő 30,3,2. "
50. " " "Glaucia Koster/ - koster kékfenyő, 30,8,3.
51. " *sitchensis* /Bong./ Carr. - szitkafenyő 25,8,4.
52. *Podocarpus macrophyllus* D. Don. - nagylevelű kőtiszafa, Podocarpaceae
53. *Pinus armadillo* Franch. - kínai selyemfenyő, Abietaceae
54. " *contorta* Dougl. - csavarttűjű fenyő, "
55. " *flexilis* James. - nevadai cirbolyafenyő "
56. " *griffithii* Mc. Clelland. - selyemfenyő " 17,8,4.
57. " *mugo* Turra. - hegyifenyő "
58. " *nigra* Arn. - feketefenyő 50,10,7. "
59. " " var. *austriaca* /Hoesm./ Badoux. - hosszútűs feketefenyő
60. " *silvestris* L. - erdeifenyő 20,9,3. Abietaceae
61. " *strobilus* L. - simafenyő 15,10,4. "
62. *Pseudolarix amabilis* /Nels./ Rehd. - kínai aranyfenyő, Abietaceae
63. *Pseudotsuga menziesii* /Mirb./ Franco. - duglászfenyő, "
64. *Taxodium distichum* /L./ Rich. - mocsári ciprus, Taxodiaceae
65. *Taxus baccata* L. - tiszafa, Taxaceae
66. " " "Adpressa" - aprótűs tiszafa, Taxaceae
67. " " "Aurea" - aranyos " "
68. " " "Fastigiata" - tornyos " "
69. " " "Overeynderi" - oszlopos tiszafa "
70. " *media* Rhed. "Hicksii" "
71. *Thuja occidentalis* L. - nyugati tuja, Cupressaceae
72. " " "Globosa" - gömb nyugati tuja, Cupressaceae
73. " " "Malonyana" - malonyai oszlopos tuja "
74. " " "Smaragd" - élénkzöld tuja "
75. " " "Vareana lutescens" "
76. " *orientalis* L. - keleti tuja "
77. " " "Aurea" - aranyos keleti tuja "
78. " *plicata* D. Don. - óriási tuja "
79. " " "Atrovirens" - élénkzöld óriási tuja "
80. " *occidentalis* L. "Bodmeri" 15,6,3. "
81. *Thujopsis dolabrata* S. et Z. - japántuja, Cupressaceae
82. *Tsuga canadensis* /L./ Carr. - keleti hemlockfenyő, Abietaceae

Lombfák és csejék.

1. *Acer buergerianum* Miq. - háromrű juhar, Aceraceae
2. " *campestre* L. - mezei " " 232,15,16.
3. " " "Suberosa" , paraléces mezei juhar 45,7,3.
4. " *carpinifolium* S. et Z. , gyertyánlevelű juhar, Aceraceae
5. " *davidii* Franch. közép kínai juhar "
6. " *ginnala* Maxim. , tűzvörös juhar "
7. " " "Albovariegatum" , tarkalevelű tűzvörös juhar
8. " *monspessulanum* L. - francia juhar 15,7,3. Aceraceae
9. " *negundo* L. - zöldjuhar 286,18,20. "
10. " " "Odessanum" , sárgatarkalevelű zöld juhar " 66,8,6.
11. " " "Variegatum" fehér tarkalevelű " " 105, 15,14.
12. " *palmatum* Thunb. - ujjas juhar "

13.	<i>Acer palmatum</i> "Dissectum Atropurpureum", piroslevelű	Aceraceae
14.	" <i>pennsylvanicum</i> L. - penszilvániai juhar	"
15.	" <i>platanoides</i> L. - korai juhar, 222,18,11.	"
16.	" " "Drummondii", tarkalevelű korai juhar	"
17.	" " "Faassens Black", fekete " "	"
18.	" " "Globosum", gömbjuhar	"
19.	" " "Palmatifidum", szeldeltlevelű " "	"
20.	" " "Schwedleri", piroslevelű " "	"
21.	" " "Reitenbachi"	"
22.	" <i>pseudoplatanus</i> L. - hegyi juhar 239,18,14.	"
23.	" " "Leopoldii", tarkalevelű hegyi juhar	"
24.	" " "Purpurascens", lilalevelű " "	"
25.	" <i>rufinerve</i> S. et Z. - róterű juhar	"
26.	" <i>saccharinum</i> L. - ezüstjuhar 333,18,20.	"
27.	" " "Lutescens", sárgalevelű ezüstjuhar	"
28.	" " "Wieri", sueldeltlevelű " 180,18,12.	"
29.	" <i>tataricum</i> L. - zatatárjuhar	"
30.	<i>Actinidia chinensis</i> Planch. - kínai aktinidia, kivi, Actinidiaceae	
31.	<i>Aesculus x carnea</i> Hayne. - hússzínű vadgesztenye, Hippocastanaceae	
32.	" " "Briotii" - nagyvirágú piros "	"
33.	" <i>hippocastanum</i> L. - fehérvirágú vadgesztenye	"
34.	" <i>octandra</i> Marsh. - sárgavirágú " "	"
35.	" <i>parviflora</i> Walt. - cserjés " "	"
36.	" <i>turbinata</i> Bl. - japán " "	"
37.	<i>Ailanthus altissima</i> /Mill./ Swingle. - bálványfa Simaroubaceae	
38.	<i>Albizia julibrissin</i> Durazz. - selyemakác Fabaceae	
39.	<i>Alnus glutinosa</i> /L./ Gaertn. - mézgás éger Betulaceae	
40.	<i>Amelanchier canadensis</i> /L./ Med. - kanadai fanyarka Rosaceae	
41.	" <i>ovalis</i> Med. - szirti " "	"
42.	<i>Amorpha fruticosa</i> L. - cserjés gyalogakác Fabaceae	
43.	<i>Amygdalus communis</i> L. - mandula Rosaceae	
44.	" <i>nana</i> L. - törpemandula "	"
45.	" <i>triloba</i> /Lindl./ Ricker. - rózsemandula "	"
46.	<i>Andrachne colchica</i> Fisch. et Mey. - kolchiszi cserjés kutyatej Euphorbiaceae	
47.	<i>Aralia spinosa</i> L. - tüskés arália Aralia eae	
48.	<i>Aristolochia durior</i> Mill. - nagylevelű pipavirág Aristolochiaceae	
49.	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam. - sárgabarackfa Rosaceae	
50.	<i>Asimina triloba</i> /L./ Dun. - annonacserje, Annonaceae	
51.	<i>Aucuba japonica</i> Thunb. "Lengifolia" - hosszúlevelű japán babérsom Cornaceae	
52.	" " " "Picturata" - tarkalevelű "	"
53.	<i>Baccharis halimifolia</i> L. - borfa Compositae	
54.	<i>Berberia candidula</i> Schneid. - ezüstös borbolya Berberidaceae	
55.	" " "Jytte" "	"
56.	" <i>chinensis</i> Poir. - kínai borbolya "	"
57.	" <i>julianae</i> Schneid. - Júlia " "	"
58.	" <i>x media</i> Grootend. "	"
59.	" " "Parkjuvel" "	"
60.	" <i>x ottavensis</i> Schneid. "Superba" ottavai borbolya "	"
61.	" <i>x stenophylla</i> Lindl. - keskenylevelű " "	"
62.	" <i>thunbergii</i> D.C. - japán " "	"
63.	" " "Atropurpurea" - piroslevelű " "	"
64.	" " "Carmen" "	"
65.	" " "Kobold" "	"
66.	" <i>verruculosa</i> Hemsl. et Wils. - bibiросes " "	"
67.	" <i>vulgaris</i> L. - közönséges " "	"
68.	" " "Atropurpurea" - piroslevelű " "	"
69.	<i>Betula x aurata</i> Borkh. Betulaceae	
70.	" <i>x fennica</i> Doerfl. - "	"
71.	" <i>nana</i> L. - törpe nyír "	"
72.	" <i>nigra</i> - fakata " "	"
73.	" <i>papyrifera</i> Marsh. - papírnnyír "	"

74.	<i>Betula pubescens</i> Ehrh. - szőrös nyír	Betulaceae
75.	" <i>verrucosa</i> Ehrh. - bibircses nyír 115,18,13.	"
76.	" " <i>"Dalecarlica"</i> szeldeltlevelű nyír	"
77.	" " <i>"Fastigiata"</i> oszlopos	"
78.	" " <i>"Youngii"</i> csüngőágú	"
79.	" " <i>"Purpurea"</i> piroslevelű	"
80.	<i>Broussonetia papyrifera</i> /L./ L. Hér. - papíreperfa	Moraceae
81.	" " <i>"Variegata"</i> - fehértarka	"
82.	<i>Buddleia alternifolia</i> Maxim. - kislevelű nyári orgona	Loganiaceae
83.	" <i>dauidii</i> Franch. - illatos	"
84.	" " <i>"Alba"</i> - fehérvirágú	"
85.	<i>Buxus harlandii</i> Hance. - hongkongi puszpáng	Buxaceae
86.	" <i>sempervirens</i> L. - örökzöld	"
87.	" " <i>"Marginata"</i> - tarkalevelű puszpáng	"
88.	" " <i>"Suffruticosa"</i> - szegély	"
89.	" <i>wallichiana</i> Baill. - himalájai	"
90.	<i>Callicarpa bodinieri</i> Lévl. - kínai lilabogyó	Verbenaceae
91.	<i>Calycanthus floridus</i> L. - illatos fűszercserje	Calycanthaceae
92.	<i>Campsis radicans</i> /L./ Seem. - amerikai trombitacserje	Bignoniaceae
93.	<i>Caragana arborescens</i> Lam. - sárga borsófa	Fabaceae
94.	" " <i>"Pendula"</i> - csüngőágú borsófa	"
95.	" <i>frutex</i> /L./ K. Koch. - négylevelű	"
96.	<i>Carpinus betulus</i> L. - gyertyánfa 35,10,10.	Corylaceae
97.	" " <i>"Fastigiata"</i> - oszlopos gyertyánfa	"
98.	" " <i>"Incisa"</i> - szeldeltlevelű	"
99.	" <i>orientalis</i> Mill. - keleti gyertyánfa	"
100.	<i>Caryopteris incana</i> /Houttuyn/ Miq. - kínai kékszakáll	Verbenaceae
101.	<i>Castanea sativa</i> Mill. - szelidgesztenye 25,7,6.	Fagaceae
102.	<i>Catalpa bignonioides</i> Walt. - szivarfa 55,17,9.	Bignoniaceae
103.	" " <i>"Nana"</i> - törpe szivarfa	"
104.	" <i>erubescens</i> Carr. <i>"Purpurea"</i> - piroslevelű	"
105.	" <i>ovata</i> G. Don. - karélyoslevelű szivarfa	"
106.	<i>Cedrela sinensis</i> Juss. - kínai susogófa	Meliaceae
107.	<i>Celtis australis</i> L. - déli osterfa	Ulmaceae
108.	" <i>caucasica</i> Willd. - kaukázusi osterfa	"
109.	" <i>jessoensis</i> Koidz. - japán	"
110.	" <i>lindheimeri</i> Engelm. -	"
111.	" <i>occidentalis</i> L. - nyugati	" 100, 20, 23.
112.	<i>Cerasus avium</i> Mönch. - díszcseresznye	Rosaceae
113.	" " <i>"Plena"</i> - teltvirágú	"
114.	" <i>fruticosa</i> Pall. - csepleszmegegy	"
115.	" <i>glandulosa</i> Thunb. <i>"Alboplana"</i> - fehér japán	"
116.	" <i>mahaleb</i> Mill. - sajmegegy 60,15,18.	"
117.	" <i>x mohácsyana</i> /Kárp./ Janchen - Mohácsy-megegy	"
118.	" <i>serrulata</i> /Lindl./ G. Don. <i>"Kanzan"</i> japán dísz.	"
119.	" " <i>"Kiku shidare shakura"</i>	"
120.	" " <i>"Pink Perfection"</i>	"
121.	" <i>vulgaris</i> Mill. - megegy	"
122.	" " <i>"Plena"</i> - teltvirágú díszmegegy	"
123.	" <i>x jodoensis</i> Matsun. - jedói cseresznye	"
124.	<i>Cercis siliquastrum</i> L. - Júdásfa 24,8,4.	Caesalpiniaceae
125.	<i>Chaenomeles japonica</i> /Thunb./ Lindl. - japánbirs	Rosaceae
126.	<i>Cistus laurifolius</i> L. - babérlevelű szuhas	Cistaceae
127.	<i>Cladrastis lutea</i> /Michx. f/ K. Koch. - amerikai sérgafa	Fabaceae
128.	<i>Clematis x jackmannii</i> Moore. - nagyvirágú iszalag	Ranunculaceae
129.	" " <i>"Superba"</i>	"
130.	" <i>tangutica</i> /Maxim./ Korsh. - mongol iszalag	"
131.	" <i>vitalba</i> L. - erdei	"
132.	<i>Clerodendron bungei</i> Steud. - vöröslő végzetfa	Verbenaceae
133.	" <i>trichotomum</i> Thunb. - kései	"
134.	<i>Colutea arborescens</i> L. - pukkantó dudafűrt	Fabaceae

135.	<i>Cornus alba</i> L. - fehér som	Cornaceae
136.	" " "Argenteomarginata"- tarkalevelű fehér som	"
137.	" " "Sibirica" - piros vesszejú	" "
138.	" amomum L.	"
139.	" macrophylla Wall. - nagylevelű som	"
140.	" mas L. - húsos som	"
141.	" sanguinea L. - veresgyűrű som	"
142.	" stolonifera Michx. "Flaviramea" - sárgavesszős som	"
143.	<i>Coronilla emerus</i> L. - bokros koronafürt	Fabaceae
144.	<i>Corylus americana</i> Marsh. - amerikai mogyoró	Corylaceae
145.	" avellana L. - közönséges mogyoró	"
146.	" " "Contotra" - csavart mogyoró	"
147.	" " "Fuscorubra" - vöröslevelű mogyoró	"
148.	" colurna L. - törökmogyoró	"
149.	" maxima Mill. "Purpurea" - vérmogyoró	"
150.	<i>Cotinus coggygia</i> Scop. - csereszömörce	Anacardiaceae
151.	" " "Rubrifolius" - vöröshajú szömörce	"
152.	<i>Cotoneaster dammeri</i> Schneid. - kúszó madárbirs	Rosaceae
153.	" " var. radicans	"
154.	" " "Skogsholmen"	"
155.	" dielsianus Pritz. - dústermésű madárbirs	"
156.	" divaricatus Rehd. et Wils. - ragyogólevelű	"
157.	" franchettii Bois	"
158.	" froebelii	"
159.	" griffithii	"
160.	" hanryanus /Schneid./ Rehd. et Wils. - nagylevelű	"
161.	" horizontalis Decne. - kerti madárbirs	"
162.	" integerrimus Med. - szirti	"
163.	" microphyllus Wall. - nepáli	"
164.	" " f. thymifolius /Lindl./ Samjatin	"
165.	" moupinensis Franch. - árnylakó madárbirs	"
166.	" pannosus Franch.	"
167.	" rotundifolius Wall. - kereklevelű	"
168.	" salicifolius Franch. - fűzlevelű madárbirs	"
169.	" x watereri Exell. - hibrid	"
170.	" " "Herbstfeuer" - kúszó	"
171.	<i>Crataegomespilus + dardarii</i> Simon-Louis "Asnieresii" - galagonya-naspolya	Rosaceae
172.	<i>Crataegus coccinoides</i> Ashe. - fatermetű galagonya	"
173.	" flabellata /Bosc./ K. Koch. - legyeős galagonya	"
174.	" korolkowi	"
175.	" x lavellei Mering. - fényeslevelű	"
176.	" monogyna Jacq. - egybibés	"
177.	" " "Pyramidalis" - oszlopos egybibés	"
178.	" " "Variegata" - tarkalevelű	"
179.	" nigra Wald. et kit. - fekete	"
180.	" oxyacantha L. "Pauls Scarlet" - pirosvirágú	"
181.	<i>Cydonia oblonga</i> Mill. - birs	"
182.	<i>Cytisus nigricans</i> L. - fürtös zanót	Fabaceae
183.	" sessilifolius L. - délvidéki zanót	"
184.	<i>Daphne x burkwoodii</i> Turdill. - boro szlán	Thymelaeaceae
185.	" mezereum L. - farkasboroszlán	"
186.	<i>Deutzia scabra</i> Thunb. - érdeslevelű gyöngyvirágcsereje	Saxifragaceae
187.	<i>Diospyros lotus</i> L. - mandzsu datolya	Ebenaceae
188.	" virginiana L. - virginiai datolyaszilva	"
189.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L. - keskenylevelű ezüstfa	Elaeagnaceae
190.	" commutata Bernh. - amerikai	"
191.	" umbellata Thunb. - pirostermésű	"
192.	<i>Elsholtzia stauntonii</i> Benth. - kései elsolcia	Labiatae
193.	<i>Erica carnea</i> L. - erika	Ericaceae
194.	<i>Eucommia ulmoides</i> Oliv. - szillelevelű gumifa	Eucommiaceae

195. *Euonymus alatus* - szárnyas kecskerágó Celastraceae
 196. " *europaeus* L. - csíkos " "
 197. " *fortunei* /Turcz./ Hand. - kúszó kecskerágó "
 198. " " "Coloratus" "
 199. " " "Emeral Gold" "
 200. " " "Gracilis" - tarkalevelű " "
 201. " " "Minimus" - aprólevelű " "
 202. " " "Minimus Variegatus" "
 203. " " var. *radicans* Rehd. - gyökerező "
 204. " " "Silver Gem" - ezüstös kecskerágó "
 205. " *japonicus* Thunb. - japán "
 206. " " "Albomarginatus" - fehér tarka " "
 207. " " "Aureomarginatum" - sárga tarka " "
 208. " " "Microphylla" - aprólevelű " "
 209. " *nanus* Bieb, var. *turkestanicus* /Bleek./ Krisztoforich
 210. *Evodia hupehensis* Dode. - hupehi mézesfa Rutaceae
 211. *Exochorda racemosa* /Lindl./ Rehd. - nagyvirágú gyöngycserje Rosaceae
 212. *Fagus silvatica* L. - bükk Fagaceae
 213. " " "Asplenifolia" - szeldeltlevelű bükk "
 214. " " "Atropunicea" - vérbükk "
 215. " " "Pendula" - csüngőágú bükk "
 216. " " "Purpureopendula" - csüngőágú vérbükk "
 217. " " "Roseomarginata" - piros tarkalevelű bükk "
 218. " " "Tricolor" - háromszínű bükk "
 219. " " "Zlatia" - tarkalevelű " "
 220. *Ficus carica* L. - füge Moraceae
 221. *Fontanesia dfortunei* Carr. - kínai kőrisfagyal Oleaceae
 222. *Forsythia x intermedia* Zab. - hibrid aranyfa "
 223. " *suspensa* /Thunb./ Wall. var. *fortunei* /Lindl./ Rehd. -
 dúsvirágú aranyfa "
 224. " " var. *sieboldi* Zab. - bókoló " Oleaceae
 225. *Fraxinus americana* L. - fehér kőris "
 226. " *angustifolia* Wahl. - keskenylevelű kőris "
 227. " *excelsior* L. - magas kőris "
 228. " " "Aurea" - aranykőris "
 229. " " "Diversifolia" - egylevelű kőris "
 230. " " "Heterophylla Pendula" - csüngőágú "
 231. " " "Nana" - törpe kőris "
 232. " " "Pendula" - csüngőágú kőris "
 233. " *ornus* L. - virágos kőris "
 234. " " "Mecsek" - gömbkőris "
 235. " *excelsior* "Westhofs Glorie" "
 236. " *oxycarpa* Willd. - kaukázusi kőris "
 237. " *pennsylvanica* "Zudert" - vörös kőris "
 238. *Fuchsia magellanica* Lam. - télálló fukszia Onagraceae
 239. *Genista tinctoria* L. - festő rekettye Fabaceae
 240. *Gleditsia caspica* Desf. - káspi lepényfa Caesalpiniaceae
 241. " *macracantha* Desf. - nagy tövisű lepényfa "
 242. " *sinensis* Lam. - kínai " "
 243. " *triacanthos* L. - lepényfa "
 244. " " f. *inermis* Willd. - tövisnélküli "
 245. " " "Pendula" - csüngőágú lepényfa "
 246. *Gymnocladus dioica* /L./ K. Koch. - vasa Caesalpiniaceae
 247. *Halimodendron halodendron* /L./ Voss. - sócserje Fabaceae
 248. *Hebe x andersoni* /Lindl. et Paxt./ Cock. - veronikacserje Ericaceae
 249. *Hedera colchica* K. Koch. - kaukázusi borostyán Araliaceae
 250. " *helix* L. - közönséges borostyán "
 251. " " "Conglomerata" - ráncoslevelű borostyán "
 252. " " "Sagittaeifolia" - nyíllevelű " "
 253. " " "Variegata" - tarkalevelű " "
 254. *Helianthemum nummularium* /L./ Mill. - molyhos tetemoldó Cistaceae

255.	<i>Hibiscus syriacus</i> L. - szíriai mályvacserje	Malvaceae
256.	" " "Purpureus Variegatus" - tarkalevelű	"
257.	<i>Hippophae rhamnoides</i> L. - ezüstös homoktövis	Elaeagnaceae
258.	<i>Hydrangea arborescens</i> L. - cserjés hortenzia	Saxifragaceae
259.	" <i>aspera</i> D. Don. - érdeslevelű hortenzia	"
260.	" <i>macrophylla</i> /Thunb./ Ser. - kerti "	"
261.	" <i>querifolia</i> Bartr. - tölgylevelű "	"
262.	<i>Hypericum calycinum</i> L. - örökzöld orbáncfű	Guttiferae
263.	" <i>elatum</i> Ait.	"
264.	<i>Ilex aquifolium</i> L. - közönséges magyal	Aquifoliaceae
265.	" " "Aureomarginata" - tarkalevelű magyal	"
266.	<i>Indigofera gerardiana</i> /Wall./ Baker. - barázdált indigó	Fabaceae
267.	<i>Jasminum nudiflorum</i> Lindl. - téli jázmin	Oleaceae
268.	<i>Juglans cinerea</i> L. - hamvas dió	Juglandaceae
269.	" <i>nigra</i> L. - feketedió	"
270.	" <i>regia</i> L. - pompás dió	"
271.	" " "Rubra" - piroslevelű dió	"
272.	<i>Kerria japonica</i> /L./ D.C. - boglárkacserje	Rosaceae
273.	" " "Aureovariegata" - sárgatarkalevelű	"
274.	" " "Picta" - fehér-tarkalevelű boglárkacserje	"
275.	" " "Pleniflora" - teltvirágú	"
276.	<i>Koelreuteria bipinnata</i> Franch. - kőrislevelű csörgőfa	Sapindaceae
277.	" <i>paniculata</i> Laxm. - bugás csörgőfa	"
278.	<i>Kolkwitzia amabilis</i> Graebn. - kínai lonc	Caprifoliaceae
279.	<i>Laburnum anagyroides</i> Med. - közönséges aranyeső	Fabaceae
280.	<i>Laurocerasus officinalis</i> Roem. - balkáni babérmeggy	Rosaceae
281.	" " "Magnoliaefolia" - széleslevelű	"
282.	" " "Piri" - gömb babérmeggy	"
283.	" " "Schipkaensis" - keskenylevelű	"
284.	" <i>lusitanica</i> - portugál babérmeggy	"
285.	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill. - közönséges levendula	Labiatae
286.	<i>Lespedeza bicolor</i> Turcz. - kétszínű lespedeza	Fabaceae
287.	<i>Leycesteria formosa</i> Wall. - rózsás dudváslonc	Caprifoliaceae
288.	<i>Ligustrum delavayanum</i> - Delavay-fagyal	Oleaceae
289.	" <i>lucidum</i> Ait. f. - fényeslevelű fagyal	"
290.	" <i>obtusifolium</i> S. et Z. - tompalevelű "	"
291.	" " "Őszi Bíbor"	"
292.	" <i>ovalifolium</i> Hassk. - szélelevelű "	"
293.	" " "Argentomarginatum" - fehér-tarka	"
294.	" " "Aureum" - sárgatarka fagyal	"
295.	" <i>sinense</i> Lour. - kínai fagyal	"
296.	" <i>vulgare</i> L. - közönséges "	"
297.	" " "Chlorocarpum" - sárgabagyós fagyal	"
298.	" " "Lodense" - télizöld	"
299.	<i>Liriodendron tulipifera</i> L. - amerikai tulipánfa	Magnoliaceae
300.	<i>Lonicera x amoena</i> Zab. "Alba" - fehér kései lonc	Caprifoliaceae
301.	" <i>x browni</i> Carr. "Fuchsoides"	"
302.	" <i>canadensis</i> Bartr. - kanadai lonc	"
303.	" <i>caprifolium</i> L. - jerikói	"
304.	" <i>fragrantissima</i> Lindl. et Paxt. - illatos lonc	"
305.	" <i>x heckrottii</i> Rehd.	"
306.	" <i>henryi</i> Memsl. - borostyánlevelű lonc	"
307.	" <i>japonica</i> Thunb. var. <i>chinense</i> /Wats./ Bak.	"
308.	" " "Reticulata" - sárgacirmos japán lonc	"
309.	" <i>korolkowii</i> Stapf. - szürkelonc	"
310.	" <i>nitida</i> Wils. - mirtuszlonc	"
311.	" <i>pileata</i> Oliv. - törpe lonc	"
312.	" <i>x purpusii</i> Rehd. - korai lonc	"
313.	" <i>spinosa</i> Jacq. var. <i>alberti</i> /Regel./ Rehd.	"
314.	" <i>syringantha</i> Maxim. - orgonavirágú lonc	"
315.	" <i>tatarica</i> L. - tatárlonc	"
316.	" " "Alba" - fehérvirágú tatárlonc	"
317.	" <i>x tellmanniana</i> Magyar - magyarlonc	"

318. *Lonicera thibetica* Bur. et Franch. - tibeti lonc Caprifoliaceae
 319. " x *xylostoides* Tausch. - úkörke lonc "
 320. *Lycium halimifolium* Mill. - ördögcérna Soalanaceae
 321. *Maclura pomifera* /Raf./ Schneid. - narancseperfa Moraceae
 322. *Magnolia kobus* D.C. - japán liliumfa Magnoliaceae
 323. " x *soulangiana* Soul. - Bod. - nagyvirágú liliumfa "
 324. X *Mahoberberis neubertii* /Lem./ Schneid. - mahóniaborbolya Berberidaceae
 325. *Mahonia aquifolium* /Pursh./ Nutt. - kerti mahónia "
 326. " *bealei* /Fort./ Carr. - kínai mahónia "
 327. " *repens* /Lindl./ G. Don. - kúszó "
 328. *Malus baccata* /L./ Borkh. - bogyós díszalma Rosaceae
 329. " *domestica* Borkh. - nemes alma "
 330. " *floribunda* Van Houtte. - dúsvirágú díszalma "
 331. " *icensis* /Wood./ Britt. - préri díszalma "
 332. " *pumila* Mill. "Niedzwetzkiiana" - bíbor díszalma "
 333. " x *purpurea* /Barbier./ Rehd. "Eleyi" - bíborlevelű "
 334. " *spectabilis* /Ait./ Borkh. - pompás díszalma "
 335. " *sylvestris* /L./ Mill. - vadalma "
 336. *Menispermum dauricum* D.C. - keleti holdmag Menispermaceae
 337. *Mespilus germanica* L. - naspolya Rosaceae
 338. *Morus alba* L. - fehér eperfa Moraceae
 339. " " "Fegyvernekiana" - törpe eperfa "
 340. " " "Laciniata" - szeldeltlevelű eperfa "
 341. " " "Nana" - törpe fehér eperfa "
 342. " " "Pendula" - csüngőágú "
 343. " " "Pyramidalis" - tornyos "
 344. *Orixa japonica* Thunb. - japán rutacserje Rutaceae
 345. *Ostrya carpinifolia* Scop. - közönséges komlógyertyán Corylaceae
 346. *Padus avium* Mill. - májusfa Rosaceae
 347. " " "Coloratus" - tarkalevelű májusfa "
 348. " *serotina* /Ehrh./ Borkh. - kései meggy "
 349. *Paeonia suffruticosa* Andr. - fás bazsarózsa Paeoniaceae
 350. *Paliurus spina-christi* Mill. - krisztustövis Rhamnaceae
 351. *Parrotia persica* /D.C./ C.A. Mey - perzsafa Hamamelidaceae
 352. *Parthenocissus tricuspidata* /S. et Z./ Planch. "Weitchii" - japán vadszőlő Vitaceae
 353. " *inserta* /Kern./ Fritsch. - közönséges "
 354. " *quinquefolia* /L./ Planch. - tapadó vadszőlő "
 355. *Paulownia tomentosa* /Thunb./ Steud. - császárfű Scrophulariaceae
 356. *Beriploca graeca* L. - görög fatekeres Asclepiadaceae
 357. *Perowskia abrotanoides* Karel. - örömlevelű sudárzsálya Labiatae
 358. " *atriplicifolia* Benth. - kék " "
 359. *Persica vulgaris* Mill. - őszibarack Rosaceae
 360. " " "Piroska" - vöröslevelű őszibarack "
 361. *Phellodendron amurense* Rupr. - amuri parásfa Rutaceae
 362. " *japonicum* Maxim. - japán parásfa "
 363. *Philadelphus coronarius* L. - közönséges jezsámen Saxifragaceae
 364. " *microphyllus* Gray. - aprólevelű " "
 365. " x *virginialis* Rehd. "Girandole" - virginiai "
 366. *Phyllostachys viridi-glaescent* /Carr./ Riv. - botnád Gramineae
 367. *Physocarpus opulifolius* /L./ Maxim. - hólyagvessző Rosaceae
 368. " " "Luteus" - sárgalevelű " "
 369. *Pieris japonica* /Thunb./ D. Don. - japán babérhanga Ericaceae
 370. *Platanus x acerifolia* /Ait./ Willd. - juharlevelű platán Platanaceae
 371. " *occidentalis* L. - nyugati platán "
 372. " *orientalis* L. - keleti " "
 373. *Poncirus trifoliata* /L./ Raf. - vadcitrom Rutaceae
 374.

374.	Populus alba L. - fehér nyár	Salicaceae
375.	" " "Pyramidalis" - oszlopos fehér nyár	"
376.	" balsamifera L. - balzsamnyár	"
377.	" x berolinensis Dipp. - berlini nyár	"
378.	" x canadensis Moench. - kanadai nyár	"
379.	" x canescens /Ait./ Smith. - szürkenyár	"
380.	" grandidentata Michx. - fogaslevelű nyár	"
381.	" " "Favorit"	"
382.	" nigra L. - fekete nyár	"
383.	" " "Italica" - jegenyenyár	"
384.	" simonii Carr. - kínai nyár	"
385.	" " "Fastigiata" - jegenye kínai nyár	"
386.	" tremula L. - rezgőnyár	"
387.	Potentillafruticosa L. - cserjés pimpó	Rosaceae
388.	Populus thevestina	Salicaceae
389.	" wilsoni	"
390.	Prunus campanulata Maxim. - tajvani cseresznye	Rosaceae
391.	" cerasifera Ehrh. - cseresznyeszilva	"
392.	" " "Hessei"	"
393.	" " "Nigra" - vérszilva	"
394.	" domestica L. - házi szilva	"
395.	" spinosa L. - kökény	"
396.	Ptelea trifoliata L. - gáromlevelű alásfa	Rutaceae
397.	" " "Aurea" - sárgalevelű alásfa	"
398.	Pterocaria fraxinifolia /Lam./ Spach. - kaukázusi dió	Juglandaceae
399.	" stenoptera C. DC. - kínai szárnyasdió	"
400.	Punica granatum L. - gránátalma	Punicaceae
401.	Pyracantha coccinea Roem. - tűztövis	Rosaceae
402.	" " "Kasan"	"
403.	" " "Lalandei" - narancsszínű tűztövis	"
404.	" hybrida "Mohave"	"
405.	" " "Red Column"	"
406.	Pyrus callieriana "Imperial"	"
407.	" cordata /Desv./ Briggs. - szívlevelű körte	"
408.	" callieriana "Redspire" - kínai díszkörte	"
409.	" elaeagrifolia Pall. - ezüstöslevelű díszkörte	"
410.	" nivalis Jacq. "Karthalia" - hókörte	"
411.	" pyraeaster Borkh. - európai vadkörte	"
412.	" salicifolia Pall. - fűzlevelű díszkörte	"
413.	" xenophylla	"
414.	Quercus cerris L. - csertölgy	Fagaceae
415.	" farnetto Ten. - magyar tölgy	"
416.	" ilex L. - magyaltölgy	"
417.	" libani - szíriai tölgy	"
418.	" lyrata Walt. - gömbkupacsu tölgy	"
419.	" macranthera Fisch. et Mey. - kaukázusi tölgy	"
420.	" macrocarpa Michx. - nagymakkú tölgy	"
421.	" palustris Moench. - sártölgy	"
422.	" pendunculiflora K. Koch. - hamvastölgy	"
423.	" petraea /Mattuschka/ Lieblein. - kocsánytalan	"
424.	" pubescens Wild. - molyhostölgy	"
425.	" robur L. - kocsányos tölgy	"
426.	" " "Contorta" - törpe tölgy	"
427.	" " "Fastigiata" - tornyos tölgy	"
428.	" " "Pendula" - csüngőágú tölgy	"
429.	" rubra L. - amerikai vöröstölgy	"
430.	" x turneri Willd. "Pseudoturneri" - turner tölgy	"
431.	Reynoutria aubertii /Henry/ Moldenke - tatáriszalag	Polygonaceae
432.	" japonica Nutt. - japániszalag	"
433.	Rhamnus alaternus L. - örökzöld benge	Rhamnaceae
434.	" catharticus L. - varjútövis	"
435.	" frangula L. - kutyabenge	"

437.	<i>Rhododendron catawbiense</i> Michx.	- kétaba havasszépe	Ericaceae
438.	"	<i>flavum</i> /Hoffm./ G. Don. - sárga	"
439.	"	<i>mucronatum</i> G. Don. - hófehér	"
440.	<i>Rhodotypos scandens</i> /Thunb./ Bak.	- hószírom	Rosaceae
441.	<i>Rhus copallina</i> L.	- fényeslevelű szömörce	Anacardiaceae
442.	"	<i>typhina</i> L. - torzsás szömörce	"
443.	"	"Dissecta" - szárnyaltlevelű szömörce	"
444.	<i>Ribes alpinum</i> L.	- alpesi ribiszke	Saxifragaceae
445.	"	<i>aureum</i> Pursh. - arany	"
446.	"	<i>inermis</i>	"
447.	"	<i>nigrum</i> L. "Thornfree" - fekete ribiszke	"
448.	"	<i>rubrum</i> L. ssp. <i>rubrum</i> - kerti	"
449.	"	<i>sanguineum</i> Pursh. "King Edward VII." - vérvörös	"
450.	"	<i>uva-crispa</i> L. - köszméte	"
451.	<i>Robinia ambigua</i> Poir.	- rózsaszín akác	Fabaceae
452.	"	<i>hispidula</i> L. - rózsás akác	"
453.	"	<i>pseudoacacia</i> L. - fehér akác	"
454.	"	"Pyramidalis" - tornyos akác	"
455.	"	"Tortuosa" - girbe-görbe ágú akác	"
456.	"	"Umbraculifera" - gömbakác	"
457.	"	"Unifolia" - egylevelű akác	"
458.	"	<i>viscosa</i> Vent. - enyves akác	"
459.	"	<i>pseudoacacia</i> "Mimosaeifolia" - mimózafelevelű akác	"
460.	<i>Rosa arvensis</i> Huds.	- erdei rózsa	Rosaceae
461.	"	<i>canina</i> L. - gyepürózsa	"
462.	"	<i>chinensis</i> Jacq. - parkrózsa	"
463.	"	<i>elliptica</i> Tausch. - elliptikus rózsa	"
464.	"	<i>multiflora</i> Thunb. - futórózsa	"
465.	"	<i>x odorata</i> /Andr./ Sweet. - tearózsa	"
466.	"	<i>pimpinellifolia</i> L. - jajrózsa	"
467.	"	<i>rugosa</i> Thunb. - ráncoslevelű rózsa	"
468.	"	"Alba" - fehér	"
469.	<i>Rubus caesius</i> L.	- hamvas szeder	"
470.	"	<i>fruticosus</i> L. "Fertődi l" - tuskénélküli kerti	"
471.	"	<i>idaeus</i> L. - málna	"
472.	"	<i>parvifolius</i> L. - apróvirágú szeder	"
473.	<i>Ruscus aculeatus</i> L.	- csodabogyó	Liliaceae
474.	<i>Salix alba</i> L.	- fehér fűz	Salicaceae
475.	"	"Tristis" - csüngőágú fűz	"
476.	"	<i>aurita</i> L. - füles fűz	"
477.	"	<i>caprea</i> L. - kecskefűz	"
478.	"	"Pendula" - csüngőágú kecskefűz	"
479.	"	<i>cinerea</i> L. - hamvasfűz	"
480.	"	<i>elaeagnus</i> Scop. "Angustifolia" - keskenylevelű fűz	"
481.	"	<i>fragilis</i> L. - törékeny fűz	"
482.	"	<i>matsudana</i> Koidz. "Tortuosa" - csavartfűz	"
483.	"	<i>purpurea</i> L. - csigolyafűz	"
484.	"	<i>rosmarinifolia</i> L. - cinegefűz	"
485.	"	<i>uralensis</i> - uráli fűz	"
486.	<i>Salvia officinalis</i> L.	- kerti zsálya	Labiatae
487.	"	"Purpurascens" - bíboros zsálya	"
488.	"	"Tricolor" - tarkalevelű zsálya	"
489.	<i>Sambucus ebulus</i> L.	- földi bodza	Caprifoliaceae
490.	"	<i>nigra</i> L. - fekete	"
491.	"	"Albovariegata" - tarkalevelű bodza	"
492.	"	"Laciniata" - szeldeltlevelű bodza	"
493.	<i>Santolina chamaecyparissus</i> L.	- hamvas cipruska	Compositae
494.	"	"Viridis" - zöld cipruska	"
495.	<i>Sapindus drummondii</i> Hook. et Arn.	- szappanfa	Sapindaceae
496.	<i>Sicopsis sinensis</i> Oliv.		Hamamelidaceae
497.	<i>Skimmia japonica</i> Thunb.	- japán dérbabér	Rutaceae
498.	<i>Sophora japonica</i> L.	- japánakác	Fabaceae
499.	"	"Columnaris" - oszlopos japánakác	"

500. *Sophora japonica* "Pendula" - csüngőágú japánakéc Fabaceae
 501. *Sorbaria sorbifolia* /L./ A. Br. - északi tollas gyöngyvessző Rosaceae
 502. *Sorbus aria* /L./ Crantz. - lisztes berkenye Rosaceae
 503. " " "Magnifica" "
 504. " " "Majestica" - tojáskoronájú lisztes berkenye "
 505. " *Aucuparia* L. - madárberkenye "
 506. " *borbásii* - borbás berkenye "
 507. " *dacica* Borb. - erdélyi "
 508. " *degeni* Jáv. - dégen-berkenye "
 509. " *intermedia* /Ehrh./ Pers. - svéd berkenye "
 510. " *torminalis* /L./ Crantz. - barkócaberkenye "
 511. *Spartium junceum* L. - jeneszter Fabaceae
 512. *Spiraea x billiardii* Hering. - pirosvirágú gyöngyvessző Rosaceae
 513. " *x bumalda* "Anthony Waterer" - pompás "
 514. " *cantonensis* Lour. - kantoni "
 515. " *cinerea* "Grefsheim" - hamvas "
 516. " *douglasii* Hook. - tarackos "
 517. " *japonica* "Shirobana" - japán "
 518. " *trichocarpa* Nakai. - "
 519. " *x vanhouttei* /Briot./ Zab. - kerti "
 520. " *wilsonii* Duthie. - wilson-gyöngyvessző "
 521. *Staphylea pinnata* L. - mogorós hólyagfa Staphyleaceae
 522. *Stranvaesia davidiana* Decne. - korallpiros sztranvézia Rosaceae
 523. *Symphoricarpos albus* /L./ Blake. var. *laevigatus* /Fern./ Blake nyugati hóbogyó Caprifoliaceae
 524. " *x chenaultii* Rehd. "Hancock" - pettyes hóbogyó "
 525. " *orbiculatus* Mch. - piros bogyóslonc "
 526. " " "Variegatus" - tarkalevelű "
 527. *Syringa josikaea* Jacq. - Josika-orgona Oleaceae
 528. " *pekinensis* Rupr. - pekingi "
 529. " *x persica* L. - perzsa "
 530. " *reticulata* "
 531. " *sweginzowii* Koehne. et Lingelsh. - hegyeslevelű "
 532. " *vulgaris* L. - kerti orgona "
 533. *Tamarix gallica* L. - francia tamariska Tamaricaceae
 534. " *tetrandra* Pall. - korai "
 535. *Tilia cordata* Mill. - kislevelű hárs Tiliaceae
 536. " *x euchlora* K. Koch. - krimi hárs "
 537. " *platyphylla* Scop. - nagylevelű hárs "
 538. " " "Fastigiata" - oszlopos nagylevelű hárs "
 539. " " "Vitifolia" - szőlőlevelű " "
 540. " *tomentosa* Moench. - ezüsthárs "
 541. " " var. *inaequalis* f. *rhodopetala* - vörösvirágú hárs "
 542. " " var. *subvitifolia* "
 543. *Ulmus americana* L. - fehér szil Ulmaceae
 544. " *carpinifolia* Gledits. - kislevelű szil "
 545. " " var. *suberosa* /Moench./ Rehd. - paralécés szil "
 546. " " "Variegata" - tarkalevelű szil "
 547. " *glabra* Huds. - hegyi szil "
 548. " *laevis* Pall. - vénic-szil "
 549. " *multinervis* "
 550. " *parvifolia* Jacq. - kínai szil "
 551. " *pumila* L. var. *arborea* Litvin - turkesztáni szil "
 552. *Vaccinium myrtillus* L. - fekete áfonya Ericaceae
 553. *Viburnum x burkwoodii* Burkw. et Skipwith. - tavaszi bangita Caprifoliaceae
 554. " *davidii* "
 555. " *lantana* L. - ostormén bangita "
 556. " *opulus* L. - kányabangita "
 557. " " "Nanum" - törpe kányabangita "
 558. " *x pragensis* Vik. - prágai bangita "
 559. " *rhytidophyllum* Suring. - ráncoslevelű bangita "
 560. *Vitex agnus-castus* L. - illatos borótcserje Verbenaceae

561. <i>Vitis labrusca</i> "Othello"	Vitaceae
562. " <i>sikvestris</i> Gmel. - ligeti szőlő	"
563. " <i>vinifera</i> L. - bortermő szőlő	"
564. <i>Weigela florida</i> /Bge./ A. DC. - ösztörüs rózsálonc	Caprifoliaceae
565. " " "Purpurea" - piros "	"
566. " " "Variegata" - tarkalevelű "	"
567. <i>Wisteria chinensis</i> /Sims./ Sweet. - lilaakác	Fabaceae
568. <i>Yucca filamentosa</i> L. - nagyvirágú pálmaliliom	Liliaceae
569. <i>Zanthoxylum simulans</i> Hance. - kínai tüskés sárgafa	Rutaceae
570. <i>Zelkova sinica</i> schneid. - gyertyánszil	Ulmaceae
571. <i>Caragana arborescens</i> "Lorbergi"	Fabaceae
572. <i>Ligustrum ovalifolium</i> "Elegantissima"	Oleaceae
573. <i>Lonicera maackii</i> - koreai lonc	Caprifoliaceae
574. <i>Melia azedarach</i> - imafüzérfa	Meliaceae

Állatok.

Egysejtűek. Közvetlenül nem bizonyítottak, de jelenlétük nagyon valószínű.

1. *Amoeba limax* - csigaamóba
2. " *proteus* - óriásamóba
3. *Anguillula aceti* O. Fr. Mill.
4. *Brachionus urceolaris* Ehrbg.
5. *Cercomonas longicauda* - kétostorú állatka
6. *Coleps hirsutus* Ehrbg.
7. *Colpoda cucullus* Ehrbg.
8. " *Rem* Ehrbg.
9. *Epiphanes senta* - pompás férgecske
10. *Mastigamoeba aspera* - érdes ostoros
11. *Monas vulgaris* - felemásostorú állatka
12. *Monostyla Stöszneri* - kerekcsiféreg /vízvezetékben/
13. " *Vargae* "
14. *Oicomonas terma* - egyostorú állatka
15. *Paramecium aurelia* - füles papucsállatka
16. " *caudatum* - közönséges "
17. *Parastenocaris budapestiensis* /vízvezetékben/
18. " *Entzii* "
19. " *similis* "
20. " *pannonicus* "
21. *Pelomyxa palustris* - iszapamóba

Hengeresférgék.

22. *Heterodera Marioni* - fonálféreg

Gyűrűsférgék.

23. *Allolobophora leoni* - mezeti giliszta
24. *Eisonia foetida* - trágyagiliszta
25. *Lumbricus terrestris* - földigiliszta
26. *Octolasion lacteum* - tejfehér giliszta

Csigák.

27. *Agriolimax agrestis* - kerti meztelencsiga
28. " *maximus* - nagy "
29. *Arion subfuscus* - sárga csupaszcsiga
30. *Cepaea vindobonensis* - pannoncsiga
31. *Chondrula tridens* - tonnacsiga
32. *Helicella obvia* - kórócsiga
33. *Helix pomatia* - éticsiga
34. *Zebrina detrita* - zebracsiga

Rákok.

35. *Armadillidium vulgare* - közönséges gömbászka
36. *Daphnia pulex* - kis vizibolha
37. *Niphargus mediodanubialis* - közép-dunai bolharák /a vízbehullott levelekből a lágy részeket kirágja, csak az erek maradnak meg./
38. *Porcellio scaber* - érdes pinceászka.

Ikerszelvényesek, százlábuak.

- 39. *Chromatoiulus unilineatus* - vonalas vaspondró
- 40. *Glomeris herasicha* - gömb száklábú
- 41. *Lithobius forficatus* - közönséges barna százlábú
- 42. *Ophiulus fallax* - ávar vaspondró
- 43. *Polydesmus complanatus* - karimás ikerszelvényes

Rovarok. Elsődlegesen szárnyatlan rovarok.

- 44. *Lepisma saccharina* - ezüstös őszrovar
- 45. *Orchesella cincta* - öves ugróka
- 46. *Podura aquatica* - vízi ugróka
- 47. *Tharmobia domestica* - szürke sertefarkú
- 48. *Tomocerus longicornis* - hosszúcsápú ugróka

Szitakötők.

- 49. *Calopterix splendens* - sávós szitakötő
- 50. *Libellula depressa* - laposhátú "
- 51. " *quadrifasciata* - négyfoltos szitakötő

Csótányok.

- 52. *Blatta orientalis* - konyhai csótány

Fogólábuak.

- 53. *Mantis religiosa* - ájtatos manó

Fülbemászók.

- 54. *Forficula auricularia* - közönséges fülbemászó.

Egyenésszárnyúak: szöcskék és tücskök.

- 55. *Acheta deserti* - fekete tücsök
- 56. *Decticus verrucivorus* - szemölcsrágó szöcske
- 57. *Gryllotalpa gryllotalpa* - lőtücsök
- 58. *Gryllus campestris* - mezei tücsök
- 59. *Leptophyes* sp. - virágszöcske
- 60. *Oecanthus pellucens* - pírregő tücsök
- 61. *Polysarcus denticaudata* - fogasfarkú szöcske
- 62. *Tettigonia viridissima* - zöld lomboszöcske

Egyenésszárnyúak: sáskák.

- 63. *Euchorthippus declivus* - rövidszárnyú sáska

Vérszívó tetvek, hólyagoslábuak.

- 64. *Aleurachiton aferis* - kerti molytetű
- 65. *Fellicicola subrostrata* - macskaszórtetű /bolha/
- 66. *Linognathus setosus* - kutyaszórtetű /bolha/
- 67. *Liposcelis divinatorius* - könyvtetű
- 68. *Thrips tabaci* - dohánytripsz

Kabócák: levélbolhák.

- 69. *Aprophora aquamarina* - habos kabóca
- 70. *Dictyophora europaea* - süveges kabóca
- 71. *Errastunus ocellaris* - réti kabóca
- 72. *Idiocerus populi* - kétfoltos kabóca
- 73. *Philaenus spumarius* - változó tájtékoskabóca
- 74. *Trialeurodes vaporariorum* - üvegházi lisztecse
- 75. *Metcalfa pruinosa* - amerikai lepkekabóca

Tetvek.

- 76. *Anaspis loewi* - Pinusok fehér apró pajzstetű
- 77. *Aphis intybi* - cikória levéltetű
- 78. " *mali* - alma "
- 79. " *piri* - körte "
- 80. *Aspidiotus hederae* - leánderpajzstetű
- 81. *Aulacaspis rosae* - rózsa pajzstetű
- 82. *Brachycaudus helichrysi* - sárga szilva levéltetű
- 83. " *spiraea* - gyöngyvessző levéltetű
- 84. *Brachycolus noxius* - fűfélék levéltetű
- 85. *Byrsocrypta gallarum* - szilzacskós gubacs-
tetű

86. *Carulaspis juniperi* - borókák pajzstetve
87. *Chermes abietis* - lucfenyő gubacstetve
88. *Chromaphia juglandis* - diófa legl levltetű
89. *Eriosoma lanigerum* - vértetű
90. *Hyadaphis tataricae* - tatárlonc hajtásvég gubacstetű
91. *Hyalopterus arundinis* - zöld szilva levéltetű
92. *Lachnus roboris* - tölgy gallytetű
93. *Lepidosaphes ulmi* - kagylós pajzstetű
94. *Leucaspis pini* - Pinusok fehér apró pajzstetve
95. " *pusilla* - " " " "
96. *Myzodes cersi* - cseresznye levéltetű
97. *Macrosiphon rosae* - zöld rózsalevéltetű
98. *Trogium pulsatorium* - portetű, lakásokban
99. *Mysus ascalonicum* - Yucca levéltetű
100. " *cerasi pruniavium* - fekete cseresznye levéltetű
101. *Parthenolecanium corni* - akácfa pajzstetű
102. *Pemphigus spirotheca* - nyárfalevél gubacstetű
103. *Phorodon persicae* - őszibarack levéltetű
104. *Pineus pini* - fenyő gyapjastetű
105. *Pseudaulacaspis pentagona* - eperfa japán pajzstetű
106. *Sacchiphantes abietis* - lucfenyőtetű
107. *Sphaerolecanium prunastri* - szilvafa pajzstetű
108. *Unaspis euonymi* - kecskerágó pajzstetű
109. *Rhopalosiphum insertum* - galagonya levéltetű
110. ? *Acer platanoides* levelén mint szil levélgubacsatkája

Poloskák.

111. *Adelphocoris lineolatus* - lucernapoloska
112. *Anthocoris gallarum-ulmi* - levélatkaevő poloska
113. *Cprythuca ciliata* - plátán csipkéspoloska
114. *Eurygaster maura* - mórpoloska
115. *Graphosoma lineatum* - csíkos pajzsopoloska
116. *Hydrometia lacustris* - molnárika /vizen futkosó rovar/
117. *Mesocerus marginatus* - közönséges karimáspoloska
118. *Piezodorus lituratus* - bíboros címerespoloska
119. *Rhaphigaster nebulosa* - bencepoloska
120. *Pyrrhocoris apterus* - verőköltő poloska, bodobács
121. *Stephanitis piri* - csipkés levélpoloska /tűztövis, berkenye/

Redésszárnyuak.

122. *Chrysopa carnea* - közönséges fátyolka
123. " *chrysops* - aranyszemű "
124. *Formicaleon tetragrammicus* - négyfoltos hangyaleső

Vízipoloskák, vizibogarak

125. *Gyrinus matador* - keringőbogár

Bogarak.

126. *Adalia bipunctata* - kétpettyes katicabogár
127. *Adonia variegata* - 13 pettyes "
128. *Agriotes ustulatus* - mezei pattanóbogár
129. *Alophus triguttatus* - nagy nádalytőormányos
130. *Amphimallon solstitialis* - sárga cserebogár
131. *Anomala vitis* - zöld "
132. *Anthaxia graminea* - bíbor virágdíszbogár
133. *Anthrenus scrophulariae* - múzeumbogár
134. *Apion aestimatum* - cickánybogár /lóherén, lucernán/
135. *Byrrhus pilula* - pilulabogár
136. *Calosoma inquisitor* - bronzos bábrabló
137. " *sycophanta* - aranyos "
138. *Cantharis rustica* - suszterbogár
139. *Carabus hungaricus* - magyar futrinka
140. " *intricatus* - lapos kék "
141. *Cetonia aurata* - aranyos virágbogár

142. *Chrysomella fastuosa* - aranyzöld levélbogár
143. *Coccinella septempunctata* - 7 pettyes katicabogár
144. *Curculio nucum* - mogoróormányos
145. *Cybistes latenamarginalis* - nagy bűvárbogár
146. *Dermestes lardarius* - közönséges szalonnabogár /állati tetemen/
147. *Dorcus parallelepidemus* - kis szarvasbogár
148. *Eccoptogaster aceris* - juhár kéregszű
149. " *multistriatus* - kis szilfaszűkéregbogár
150. *Gallerucella luteola* - szilfabogár /levélen/
151. *Leptinotarsa decemlineata* - burgonyabogár
152. *Liparus puncticollis* - lapuormányos
153. *Lytta granulatus* - mezei futrinka
154. " *vesicatoria* - kőrisbogár
155. *Meligetes aeneus* - repcefénybogár
156. *Melolontha melolontha* - májusi cserebogár
157. *Necrophorus vespillo* - közönséges temetőbogár
158. *Omophilus proteus* - pejbogár
159. *Oryctes masicornis* - orrszarvúbogár
160. *Otiorrhynchus ligustici* - vincellérbogár
161. *Pentodon idiota* - medvebogár
162. *Phyllopertha horticola* - kerti levélbogár
163. *Polyphyla fullo* - kallócserebogár
164. *Rhynchites coeruleus* - hajtástörő eszelény
165. *Scolytus multistriatus* - kis szilsszijácsszű
166. " *scolytus* - nagy szilfakéregszű
167. *Silpha atrata* - dögbogár
168. *Sitonia hispidula* - gyapjas csipkézőbogár /különösen lóherén/
169. *Spazordus testaceus* - /cincérszerű bogár/
170. *Tenebrio molitor* - nagy lisztbogár
171. *Tomoxia biguttata* - kúpbogár
172. *Thea viginti duopunctata* - 12 pettyes katicabogár
173. *Trichodes apiaris* - szalagos méhészbogár
174. *Paederus baudii* - gyakori partiholyva

Ormányosbogár-alkatuak.

175. *Acanthoscelides obtectus* - babzsizsik
176. *Bruchus pisorum* - borsózsizsik
177. *Calandra granaria* - magtári zsuzsok
178. *Ips typographus* - betűző szű
179. *Scolitus rugulosus* - kéregszű

Cincérek.

180. *Dorcadion scopolii* - csíkos hátú zebracincér
181. *Isotomus speciosus* - nyárfa darázscincér
182. *Lamia textor* - szövőcincér /nyárfán/
183. *Leptura sexguttata* - 7 pettyes virágcincér
184. *Phytoecia nigripes* - feketefejú cincér
185. *Saperda* sp. - " nyárfacincér
186. *Strangalia nigra* - fekete virágcincér

Hártyásszárnyuak: darazsak.

187. *Apis mellifera* - házi méh
188. *Bombex mediterranea* - rablódarázs /fehér virágok fölött/
189. *Bombus hortorum* - kerti poszméh
190. " *terrestris* - földi "
191. *Blennocampa pusilla* - levélsodró rózsadarázs
192. *Diprion pini* - fésűs fenyődarázs
193. *Megaliche* sp. - szabóméh /levélből kör alakú kimetszések/
194. *Megazcelia fluvifrons* - óriási törősdarázs
195. *Neodiprion sertifer* - fenyőrontó darázs
196. *Odontodynerus deflendus* - kicsiny kürtősdarázs
197. *Paravespula germanica* - németdarázs
198. " *vulgaris* - kecskedarázs

200. *Tremex fuscicornis* - sárgagyűrűs fadarázs

Gubácsdarazsak.

201. *Andricus fecundator* x - pikkelyes tölgyrüggyubacs

202. " *hungaricus* - nagy magyargubacs

203. " *quercuscalicis* - suskagubacs

204. *Cynips quercifolia* - golyógubacs /tölgyön/

205. *Encarsia berlesii* - pajzstetű fürkészdarázs

206. *Neuroterus numismalis* - selymes gömbgubacs

207. *Opyion luteus* - nagy sarlósfürkész

208. *Pontania viminalis* - fűzfalevél-gubácsdarázs

209. *Rhodites rosae* - rózsagubácsdarázs

210. *Sachiphantes viridis* - lucfenyő-hajtásgubacs

211. " - juhar levélgubácsdarázs

Hangyák.

212. *Camponotus ligniperda* - faodvasító lóhangya

213. *Formica pratensis* - réti hangya

214. *Tetramorium caespitum* - gyepi hangya

Lepkék, molyok.

215. *Cameraria ohridella* - vadgesztenyelevél-aknázómoly

216. *Laspeyresia pomonella* - almamoly

217. *Lithocolletis platani* - platánlevél-aknázómoly

218. " *populifoliella* - nyárfalevél-aknázómoly

219. *Nemapogon graminellus* - gabonamoly

220. *Parectopa robinella* - akácaknázó-hólyagmoly

221. *Simaethis paritaria* - őszi levélmoly

222. *Stenoptilia pterodactylia* - nagy tollasmoly

223. *Tinea pellionella* - szűcsmoly

224. " *tapezella* - kárpitosmoly

225. " *granella* - magtári gabonamoly

226. *Tincola biselliella* - ruhamoly

227. *Tischeria complanella* - tölgyaknázómoly /fehér hólyagos folt/

228. *Tortrix viridiana* L. - tölgyilonca

Pillék.

229. *Acptilia pentadactyla* - fehér szellemlepke

230. *Aegeria spiformis* - darázsslepke

231. *Aporia crataegi* - galagonylepke

232. *Arctia caja* - közönséges medvelepke

233. *Artora ovonymaria* - kecskerágó-araszoló

234. *Ascotis selenaria* - holdas faaraszoló

235. *Attelabus nitens* - tölgy-levélsodró

236. *Celerio euphorbiae* - kutytejzszerű

237. *Cossus cossus* - fűzfarentólepke

238. *Acronycta megacephala* - nyárfalepke

239. *Agrotis segetum* - vetési bagolylepke

240. *Erannis defoliaria* - téli nagy araszoló

241. *Gastropacha quercifolia* - tölgylevéllepke

242. *Gonepteryx rhamni* - citromlepke

243. *Nyphantria cunea* - amerikai fehér szövőlepke

244. *Lycaena icarius* - apró kéklepke

245. *Lymantria dispar* - gyapjaslepke

246. *Lysandra bellargus* - égszínkék boglárka

247. *Mimodesoptilus pterodactylus* - fakó szellemlepke

248. *Operopthera brumata* - téli kis araszoló

249. *Orgynia antiqua* - kökényszövő /hársz, ostorfán/

250. *Papilio podalirius* - kardoslepke

251. *Pieris brassicae* - káposztalepke

252. *Stilpnotia salicis* - fűzfagyapjas nyárfán

253. *Tortrix viridiana* - tölgy zöld sodrólepke

254. *Timandra amata* - labodalepke

255. *Trialeurodes vaporariorum* - üvegházi lisztecse

256. *Vanessa urticae* - kis rócalepke

257. *Zeuzera pyrina* - kis farontólepke
258. *Zygaena lonicerae* - lonc-csüngőlepke

Szúnyogok.

259. *Aedes vexans* - gyöttrészúnyog
260. *Anisopus fenestralis* - közönséges ablakszúnyog
261. *Chinosorus aprilinus* - tavaszi árvaszúnyog
262. *Cranelobia corni* - som gubacsszúnyog
263. *Culex pipiens* - dalosszúnyog
264. *Culiseta annulata* - gyöttrészúnyog /téli álmat nem alszik/
265. *Dasineura gleditchiae* - lepényfa gubacsszúnyog
266. *Dydymomyia redumuraria* - hárs gubacsszúnyog
267. *Tipula lateralis* - sötétszárnyú lószúnyog
268. - *Viburnum* gubacsszúnyog

Legyek.

269. *Bibio hortulanus* - kerti bársonylégy
270. *Bombylus discolor* - pöszörlégy /virág fölött lebeg/
271. " major " " " "
272. *Calliphora vicina* - kék dongólégy
273. *Drosophila melanogaster* - közönséges muslica
274. *Episyrphus balteatus* - ékfoltos zengőlégy
275. *Fannia calicularis* - kis házilégy /lámpa alatt köröz/
276. *Haematopota pluvialis* - esőthozó pöcsik
277. *Hippobosca equina* - ló kullncslégy
278. *Homalohya canicularis* - lapospotrohú házilégy
279. *Lucilia caesar* - fémszöld döglégy
280. *Musca domestica* - házilégy
281. " osiris - fémes zengőlégy /izzadt testre száll/
282. *Phorbia radicus* - gyökérlégy /rettekben/
283. *Phytomyza* sp. - aknázólegyek /levélen világos, kanyargós járatok/
284. *Phila caesi* - sajtlégy /lárva a felugró sajtkukac/
285. *Rhagoletis cerasi* - cseresznyelégy
286. *Rhabdophaga saliciperda* - fűzágubacslégy
287. *Sarcophaga cornaria* - kockáslégy /szürkelégy, húslégy/
288. *Scatophaga stercoraria* - trágyalégy
289. *Sphaerocera curvipes* - lótrágyalégy
290. *Syrphus ribesii* - közönséges zengőlégy
291. *Xylocopa violacea* - kék fadongó
292. *Xucilia sericata* - selymes döglégy
293. *Liriomyza trifolii* - gerbera aknázólégy

Bolhák.

294. *Chaetochema concinna* - komlóbolha /a leveleket szitává lyukasztja/
295. *Ctenocephalus canis* - kutyabolha
296. " felis - macskabolha
297. *Haltica oleracea* - fűzikebolha
298. *Phyllotreta atra* - fekete káposztabolha /kerezstesviráguakon/
299. *Psylliodes attenuata* - torma földibolha
300. *Pulex irritans* - emberbolha

Atkák.

301. *Acarus siro* - lisztatka
302. *Aceria fraxinivora* - kőris gubacsatka /karfiolszerű daganatok/
303. *Eryophyes tiliae* - hárslevél gubacsatka
304. " triradiatus - fűz " "
305. *Eutetranychus telarius* - takácsatka
306. " tiliarus - hárs " "
307. *Ixodes ricinus* - kullancs
308. *Metatetranychus ulmi* - piros gyümölcstakácsatka
309. *Microtrombidium pusillum* - törpe bársonyatka
310. *Oxypleurites carinatus* - vadgesztenye levélatka
311. *Sachiphantes viridis* - lucfenyő hajtásgubacsatka
312. *Teranychus urticae* - kétfoltos takácsatka

Pókok.

- 313. *Alopecosa aculeata* - csúcspotrohú farkaspók /ligeterdőkben gyakori/
- 314. *Araneus diadematus* - koronás keresztespók
- 315. " *grossa* - óriási "
- 316. *Argiope bruennichi* - darázspók
- 317. *Dictyna civica* - kis falipók /tenyérnyi hálói falon, növényeken/
- 318. *Lophopilio palpinalis* - avar kaszáspók
- 319. *Pardosa agrestis* - pusztai farkaspók /az ökörnyálat szövi/
- 320. *Misumenops vatia* - viráglakú karolópók /kis sárga pók/
- 321. *Opilio parietinus* - fali kaszáspók
- 322. *Phalangium opilio* - házi kaszáspók
- 323. *Tegenaria domestica* - házi zugpók /tölcsérialakú hálót sző/
- 324. *Theridium tepidariorum* - házi törpepók
- 325. *Xysticus kochi* - közönséges karolópók

Kétéltűek.

- 326. *Bufo bufo* - barna varangy
- 327. " *viridis* - zöld "
- 328. *Emis orbicularis* - mocsári teknős /egyedi előfordulás/
- 329. *Iguana tuberculata* - szemölcsös leguán " "
- 330. *Lacerta muralis* - fali gyík
- 331. " *viridis* - zöld "
- 332. *Rana esculenta* - kecskebéka

Madarak. Lúdalkatuak.

- 333. *Anas platyrhynchos* - tőkés réce /egyedi előfordulás/
- 334.

Sólyomalkatuak.

- 334. *Accipiter nisus* - karvaly
- 335. *Falco subbuteo* - kabasólyom
- 336. " *tinnunculus* - vörösvércse

Tyúk- és darualkatuak.

- 337. *Gallus domesticus* - házi tyúk
- 338. *Phasianus colchicus* - közönséges fácán /Egyedi előfordulás/

Sirályalkatuak.

- 339. *Larus ridibundus* - dankasirály

Galamb- és szalakótaalkatuak.

- 340. *Columba domestica* - házigalamb
- 341. " *palumbus* - örvösgalamb
- 342. *Cuculus canorus* - kakukk
- 343. *Streptopelia decaocto* - balkáni gerle

Bagolyalkatuak.

- 344. *Stix aluco* - macskabagoly

Harkály- és kecskefejő alkatuak.

- 345. *Dendrocopos major pinetorum* - nagy fakopáncs
- 346. *Dendrocoptes medius* - középharkály
- 347. *Picus viridis* - zöldküllő

Sarlósfecskealkatuak.

- 348. *Hirundo rustica* - füstifecske

Verébalaktuak: pacsirták.

- 349. *Alauda arvensis* - mezei pacsirta
- 350. *Lullula arborea* - erdei "
- 351. *Ptilocorys cristata* - búospacsirta

Verébalkatuak: csonttolú és légykapók.

352. *Bombycilla garrulus garrulus* - csonttolú madár

353. *Ficedula albicollis* - örvös légykapó

354. *Muscicapa striata striata* - szürke légykapó

Verébalkatuak: füzikék.

355. *Erithacus rubecula* - vörösbegy

356. *Oenanthe oenanthe* - hantmadár

357. *Phoenicurus ochruros* - házi rozsdafarkú

358. " *phoenicurus* - kerti rozsdafarkú

359. *Phylloscopus collybita* - csilpcsalpfüzike

360. *Saxicola torquata* - cigány csaláncsúcs

361. *Troglodytes troglodytes* - ökörzem

Verébalkatuak: rigók, poszáták és fülemüle.

362. *Hippolais icterina* - kerti geze

363. *Luscinia megarhynchos megarhynchos* - fülemüle

364. *Prunella modularis* - erdei szürkebegy

365. *Sylvia atricapilla atricapilla* - barátposzáta

366. " *nisoria* - karvalyposzáta

367. " *curruca* - kis poszáta

368. *Turdus merula merula* - feketerigó

369. " *musicus musicus* - szőlőrigó

370. " *pilaris* - fenyőrigó

371. " *viscivorus viscivorus* - léprigó

Verébalkatuak: cinegék, csúszka.

372. *Parus coeruleus coeruleus* - kékcinege

373. " *major major* - szénecinege

374. " *palustris communis* - barátcinege

375. *Poecile atra* - fenyvescinege

376. *Sitta europea* - csúszka

Verébalkatuak: pintyfélék.

377. *Carduelis carduelis carduelis* - tengelic

378. " *opinus* - csíz

379. *Chloris chloris chloris* - zöldike

380. *Pyrrhula pyrrhula pyrrhula* - süvöltő

381.

Verébalkatuak: pintyfélék és verebek.

381. *Coccothraustes coccothraustes coccothraustes* - meggyvágó

382. *Emberiza citrinella citrinella* - citromsármány

383. *Fringilla coelebs coelebs* - erdei pinty

384. " *montifringilla* - fenyvespinty

385. *Passer domesticus domesticus* - házi veréb

386. " *montanus* - mezsei veréb

387. *Serinus canarius serinus* - csicsörke

Verébalkatuak: seregélyek és varjúfélék.

388. *Athene noctua noctua* - kuvik

389. *Corvus cornix* - dolmányos varjú

390. " *frugilegus frugilegus* - vetési varjú

391. " *monedula* - csóka

392. *Garrulus glandarius* - szajkó

393. *Oriolus oriolus oriolus* - sárgarigó

394. *Pica pica pica* - szarka

395. *Sturnus vulgaris vulgaris* - seregély

Liléalkatuak.

396. *Gallinago media* - nagy sárszalónka /egyedi előfordulás/

Papagályalkatuak.

397. *Calopsittacus Novae-Hollandiae* - nimfapapagály /egyedi előfordulás/

398. *Melopsittacus undulatus* - hullámos papagály " "

Emlősök: rovarvők, denevérek és rágcsálók.

399. *Erinaceus roumanicus* - sűn

400. *Lepus europaeus europaeus* - mezei nyúl

401. *Mesocricetus auratus* - szíriai aranyhörsög /egyedi előfordulás/

402. *Mus musculus* - házi egér

403. " " var. *albino* - fehér egér " "

404. *Myotis myotis myotis* - közönséges denevér

405. *Talpa europaea* - vakondok

Emlősök: rágcsálók.

406. *Cavia cobaya* - tengerimalac /egyedi előfordulás/

407. *Epimys rattus* - házipatkány

408. *Glis glis* - nagy szürkepele

409. *sciurus vulgaris* - mókus

Emlősök: ragadozók.

410. *Canis domesticus familiaris* - kutya

411. *Felis catus* - házimacska

412. *Mustela eversmanni* - mezei görény

413. *Martes foina* - nyest

Emlősök: patások.

414. *Bos taurus* - szarvasmarha /1950 előtt/

415. *Equus caballus* - ló " "

416. *Sus scrofa domestica* - házisertés " "

417. *Ovis aries* - juh /egyedi előfordulás/